

V.PARLAMENT Parlamentarism

PNL.nov. 1933 -28 apr.1934

Sumar

Guvern IG Duca .14 nov.- 30 dec.1933.

Alegeri .20, 21 dec.'33

/Calendar guvernamental

- Guvern IG Duca . 14 nov.1933
- Alegeri :20, 22 dec.'33
- Asasinarea lui Duca,29 dec.'33
- Guvern dr.C.Angelescu,30 dec.'33
- Guvern Gh.Tătăărăscu , 5 ian.'34

/Criza de guvern.Căderea gov.Vaida/Guv.IG Duca

Vezi la **fișier GuvernVI**

("Dimineața " , 8- 13 nov .'33)

7 nov. :**Vaida și Madgearu** - audiență la rege ,la Sinaia .**Vaida ar fi cerut modificarea**

Constituției ;presupus **dezacord Rege -Vaida**

10 nov.:**Titulescu** în audiență la Rege ;**se vorbește de aducerea lui IG Duca** .

12.nov :Întrevedere **Vaida -Titulescu** ; dezmințire conflict;

14 nov: **IG Duca** însărcinat cu formarea guvernului.

Intenționează **să ceară colaborarea** cu Gh.Brătianu și Oct.Goga.

/Dizolvarea Parlamentului/numire Duca

(rev. " Parlamentul românesc " , 19 nov.'34)

În virtutea prerogativelor regale, **a fost dizolvat Parlamentul**,și a **fost însărcinat cu formarea guvernului,IG Duca** .

/Consultările

Apoi Regele a chemat pentru consultări , șefii de partide care au recomandat :

-Iorga :

a)să fie chemat **IG Duca** - dacă este vorba de partide.

b)să fie chemat **un magistrat** sau **general** - dacă este vorba de făcut alegeri ;

c)să fie chemat " **un om adevărat** " -

dacă Regele își asumă responsabilitatea și tot riscul

-Averescu : a ținut un expozeu despre sit. politică a țării ;

-Argetoianu : a cerut **guvern de alegeri** ;

-Goga : A expus **programul PNA** și de ce **nu poate colabora cu Duca** ;
-Lupu : A pledat pentru **guvern de alegeri** ;
-Iunian : a recomandat **guvern de coaliție**, cu **oameni noi** ;
-Gh.Brătianu : "paraponisit" , a declarat că este **mâhnit** că a fost adus la un guvern **un " fals" partid liberal** .

/Consultări, ipoteze, căutări ,9 nov.'33

("Facla" , an XII, nr.838, 10 nov. ' 33 ;" Universul" an 50, nr 309, 11 nov.'33 ;
"Parlamentul românesc", an IV, nr.28, 19 nov.'33)

[LD :Vezi fișierele precedente :**PNȚ**, **PNL** , **Germani** , **Guvern Vaida** , etc.

/Delegația Permanentă PNL în ședința din 28 oct.'33,proclamase „**rezistența cetățenească** ”
împotriva guvernului și convocase **Marea Adunare "de răsturnare"** –București ,pentru 15
nov.'33,paralel cu **deschiderea sesiunii parlamentare ordinare** ;

/La Ministerul de Interne , Armd.Călinescu,ținuse mai multe consfătuiri cu conducătorii
serviciilor de **Siguranță și Poliție**, în care recomandase măsuri pentru combaterea
extremismului de dreapta ,care prinsese teren în special în Basarabia și Bucovina...
/Iar la PNȚ... de multă vreme **Maniu cerea retragerea de la guvern** ,iar **Mihalache** , sub diverse
presiuni și alt p.d.v. , balansa

LD .Concluzie fermă : atmosfera fusese tensionată , confuză tot anul 1933 .

Autoritatea era scăpată de sub control . Limbajul presei era agresiv și insinuant .

"Facla " / 10 nov.'33

#Guvernul Vaida demisionar !

[LD : "Facla" era un ziar "de stânga" ,pro-PNȚ , adversar înverșunat al PNL -Duca]

"Facla" a fost singurul ziar care anunțase **pe 9 nov. demisia guvernului și deschiderea
succesiunii** (care se va confirma după audiența lui Vaida la Rege)

Guvernul a căzut sub greutatea **acuzății că nu mai poate menține ordinea publică**.

Ceea ce a impresionat profund "**factorul constituțional**" , a fost **extinderea luată de acțiunile
partidelor de dreapta . "Picătura** care a întrecut paharul , a fost **succesul hitleriștilor**
la alegerile pentru **Consiliul național sășesc**, care a avut un ecou extraordinar în străinătate.

Membrii guvernului Vaida au avut diverse întrevederi - Vaida -GGMironescu -Armd.Călinescu
-Popovici - C.Angelescu (BNR) ; Vaida - Titulescu ; Vaida - Madgearu Mirto -Tilea ;

Au decis :convocarea Biroului PNȚ , fiind așteptat Mihalache ;convocarea imediată a
președinților celor două Camere ,Cicio Pop și Costăchescu ,**o ultimă ședință de guvern** ,
înainte de prezentarea lui Vaida la Rege ;**așteptarea hotărârii Regelui** de a rămâne la Sinaia
sau a reveni la București.

Conform uzanțelor parlamentare , **probabil Vaida va recomanda Suveranului ,un guvern
liberal**, partidul parlamentar cel mai puternic din opoziție.

**Duciștii aveau 28 de mandate iar georgiștii 14;împreună 42 .Numai că era puțin probabil
împăcare acestora** Celelalte partide : 13 (lupiști) ,12 (cuziști) , 8 (gogiști)

...Guvernarea așteptată

Consecințele guvernării de cinci ani a țărăniștilor au fost rezumate [---]

Guvernarea care vine trebuie să risipească resemnarea [-----]Guvernul care vine trebuie să
nu facă **nici o cecesiune idealului de moralitate** cerut de o țară întreagă [---] Țara are dreptul
să ceară sancțiuni , pentru că numai astfel va fi regenerată .[-----] **trebuie reîntronată
autoritatea** , azi în destrămare ,și **pus capăt anarhiei** care îmbracă formele cele mai grave și
mai felurite .[-----]Iată de ce cerem guvernului care vine ,**să debuteze printr-o energie
sălbatecă și o nemiloasă operă de purificare** .[-----]

Autoritate , energie de fier, și sancțiuni cât de aspre , să fie lozincă și realitate ."

...Speranțe și previziuni

Anxietatea care a precedat însărcinarea lui Duca de a prezenta lista noului cabinet, **a fost**

extremă. Nici când Piața Palatului Regal nu a arătat aspectul de zi și noapte al unei **mulțimi care nu mai voia nimic decât să afle cu o clipă mai devreme decizia Suveranului.** Și când aceasta s-a produs, ea a venit ca **o formidabilă ușurare ,ca o eliberare , ca o destindere , ca o satisfacție.** Până și cei care pierduseră puterea se simțeau fericiți că scăpau de o povară ce îi depășise .

"Noi credem , în modesta noastră obiectivitate , că acest guvern prezidat de IGDuca este menit să împlinească cel dintâi sub domnia Regelui Carol II ,o întreagă legislatură , să modifice legea electorală - desființând prima și introducând scrutinul uninominal și garanții legale de libertatea alegerilor care ar urma să se facă în anul 1938 , pentru modificarea Constituției "

/Cabinetul :

IGDuca , președinte, fără portofoliu.(12 ani ministru , la diverse ministere , în trecut)

N.Titulescu - Externe (vechi)

Inculeț -Interne

Dinu Brătianu - Finanțe (nu va ramâne multă vreme)

G.Tătăărăscu -Industrie

Dr.C.Angelescu - Instrucție (același portofoliu în guv. PNL din trecut)

Victor Antonescu - Justiție (ministr. de Finanțe în 16 / 17;cu CICBrătianu la Conf. de la Paris

Cipăianu - Agricultură

Franasovici - Comunicații , lucrări publice

Gral Uică - Armata

Gral Paul Angheliescu - fără portofoliu

Al.Lepădatu - ministrul Ardealului (șeful org.ardelene a PNL)

I.Nistor - ministrul Bucovinei (șeful org.bucovinene , a PNL)

Subsecretari "fără pată , fără plată"

Iamandi (Interne) , **Iuca** (Interne) , **V.Slăvescu** (Finanțe) , **Savel Rădulescu** (Externe- vechi)

N.Maxim (Muncă) , **Popescu-Necșești** (Industrie) , **Asan** (Industrie) **Manolescu-Strunga**

(Domenii) , **M.Negură** (Domenii) , **Cristu Simionescu** (Finanțe) , **R.Irimescu** (Aer- vechi)

Toți aceștia vor funcționa fără plată A început cascada numirilor :

/Dizolvarea org.hitleriste săsești , 2-3 dec.'33

("Adevărul" , "Dimineața" , "Universul" , 2-3 dec. '33)

■Pact electoral guvern+PNG

[LD : informațiile abundă dar sunt contradictorii ;tensiunile sunt f.mari ;surprind "oficialul",atât cât el este oferit .Vezi amănunte la fișier Germani]

/Dizolvarea Gărzii de Fier,9 dec.'33

("Adevărul " , " Facla" , " Lupta " ,12 dec.'33; M.Of. din 12 dec.'33)

■Jurnalul Consiliului de miniștri

Într-un Consiliu de miniștri s-a decis **dizolvarea Gărzii de Fier și s-a interzis imprimarea listelor de candidaturi** ale acestei organizații pe buletinele de vot.

Textul va apare în M.O. din 12 decembrie :

"Consiliul de miniștri , în ședința sa de la 9 decembrie 1933,

Luând în deliberare referatul d-lor miniștri de Justiție și Interne ;

Având în vedere că în țară funcționează o grupare politică numită la început "Legiunea Arhanghelului Mihai " ,iar azi "Garda de Fier " ;

Considerând că prin programul și prin acțiunea sa din ultimul timp , această grupare urmărește,pe de o parte , schimbarea pe cale revoluționară a ordinei legale în stat ,și , pe de altă parte, întronarea unui regim social și politic contrar celui statornicit atât prin Constituție , cât și prin tratatele de pace ;

Având în vedere că după cum se constată din referatele d-lor miniștri de interne și justiție ,mijloacele de acțiune ale acestei grupări sânt teroarea și violența ;

Considerând că prepararea unor atari mijloace teroriste are loc în reuniuni clandestine și cu

caracter conspirativ ;

Constatând, în același timp, că executarea lor se face prin formațiuni de luptă înarmate a căror activitate constituie un izvor permanent de dezordine ,dând loc la acte de rebeliune împotriva autorităților statului și contribuind , prin aceasta ,la crearea unei stări de natură de a aduce anarhie în țară ;

Considerând , așa dar , că funcționarea acestor grupări constituie o primejdie pentru liniștea publică și pentru existența statului ;

Considerând , pe de altă parte , că această grupare a devenit ilegală și că nu este posibil ca țara să fie chemată să aleagă între ilegalitate și lege, între anarhie și ordine ;

Având în vedere că liberul exercerțiu al drepturilor individuale și al dreptului de asociațiune este garantat de Constituție numai cu respectarea ordinii publice și a siguranței statului ;

Că, în asemenea împrejurări excepționale , **Constituția , prin art. 107**,consacrând actele de guvernământ ,**dă dreptul Guvernului de a recurge la măsuri supreme de apărare a statului** ;

Considerând că **legea din 23 decembrie 1925, prin art.2** ,definește actele de guvernământ < ca măsuri luate pentru ocrotirea unui interes general privitor la ordinea publică ,la siguranța statului , internă sau externă, sau alte cerințe de ordine superioară > ;

În virtutea **art. 107**,ultim aliniat din Constituție și a **art.2** al legii din 23 decembrie 1925,hotărăște :

Art.I.Gruparea "Arhanghelul Mihai", astăzi "Garda de fier" ,este și rămâne dizolvată.

Art.II .Localurile de întrunire ale membrilor acestor grupări **vor fi închise , iar arhivele și orice corespondență vor fi ridicate de autoritățile respective oriunde s-ar găsi.**

Art.III.Sânt interzise :

a)**Întrebuințarea de semne distinctive** , purtarea de uniforme , steaguri ,și orice alte simboluri sau forme exterioare , prin care s-ar căuta să se exteriorizeze participarea persoanelor la activitatea zisei grupări ;

b)**Tinerea oricărei adunări** , inclusiv adunările limitate , formarea de cortegii ,precum și oriși ce acțiune politică sau de propagandă , individuală sau de grup,publică sau clandestină , a membrilor acestei grupări sau a altor persoane care ar urmări scopurile grupării dizolvate ;

c) **Adunarea de fonduri** sau a oricăror mijloace materiale pentru continuarea sau repetarea activității acestei grupări .

Art. IV .Toate listele de candidaturi depuse pe baza legii electorale în vederea alegerilor legislative , care încep la 20 decembrie 1933 ,**în numele și cu semnul grupării " Garda de Fier" , sânt nule și neavenite** .Imprimarea acestor liste pe buletinele de vot este oprită.

Domnii miniștrii de Interne și Justiție ,sânt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a acestui jurnal .IGDuca, dr.C.Angelescu, V.Antonescu, N.Titulescu, I.Inculeț, I.Nistor,Al.Lapedatu, CDDimitriu, gral adjutant Paul Angelescu, Gh.Tătăărăscu,R.Franasovici , Gh.Cipăianu, gral de divizie, N.Uică "

Dizolvarea G.de F / 9 dec.'33

***Notă Chestia dizolvării Gărzii de Fier [14 dec.'37], 'retro 9 dec.'33**

("Dimineața" , an 33, 16 dec.'37)

[LD :Titulescu ... din nou, laș și fără caracter, când a fost înlăturat din guvern !]

Foștii colaboratori la guvern ai lui IGDuca ,răspund d-lui Titulescu

-Dizolvarea G de F=act de hotărâre colectivă

Dizolvarea Gărzii de Fier a fost un act de hotărâre colectivă a întregului guvern

din decembrie 1933 și **nimeni dintre noi nu înțelege să se derobeze de la răspunderile pe care fiecare în parte și toți la oaltă le-am luat cu prilejul desăvârșirii acestui act.**

În ceea ce privește rolul pe care fiecare dintre noi l-a avut în luarea acestei hotărâri , **dacă nu s-ar**

fi produs uimitoarele destăinuiri ale d-lui Titulescu,am fi răspuns simplu că , în hotărârile colective ale unui guvern , nu se pot căuta nici deosebiri de vederi, nici gradații în răspunderi.

Dar ,în urma acestor destăinuiri, **care desfigurază atât de grav faptele , ne vedem siliți să precizăm împrejurările care au dus la măsura dizolvării .**

-Reprimarea exceselor extremiste =punct programatic al PNL

Este exact că unul din punctele programatice ale Partidului Național-Liberal în 1933 ,a fost **stăvilirea și reprimarea tuturor exceselor extremiste, fie de stânga fie de dreapta** , în care am văzut și vedem și azi **o amenințare a ordinii și a legalității în Stat**

Pentru reamintirea acestui adevăr ,nu era nevoie nici de dosare , nici de colecții de ziare, nici de reproduceri de conversații particulare , **căci atitudinea și preocupările partidului nostru în această privință au fost și au rămas clare și bine cunoscute de întreaga țară.**

Odată instalat la cârmă ,guvernul s-a grăbit să ia în considerare măsurile convenite pentru punerea în aplicare a programului său.

#Titulescu a cerut "dizolvarea" G de F

A doua zi după luarea acestei hotărâri ,am fost chemați de Ion Duca .Șeful nostru ne-a comunicat :că **d.Titulescu nu împărtășește soluțiunea adoptată de guvern ;că d.Titulescu cere dizolvarea Gărzii de Fier** ,ca o soluție reclamată imperios de necesitățile politicii externe ; că fără această dizolvare **d.Titulescu se vede silit să demisioneze - și irevocabil -din guvern .Ion Duca a făcut tot ce i-a stat în putință pentru ca să determine pe d.Titulescu să renunțe la punctul său de vedere .Demersurile sale au fost însă zadarnice.**

Cum demisiunea dlui Titulescu ar fi creat - în împrejurările internaționale de atunci - dificultăți de nedorit ,**Duca s-a văzut silit să cedeze stăruințelor sale .Astfel a fost dizolvată Garda de Fier**

(+)Asasinarea lui Duca

Câteva zile după executarea actului de dizolvare,**Duca se prăbușea sub gloanțele răzbunării pe peronul gării din Sinaia.**ată faptele - în desfășurarea lor.

Ai dumitale , cu cele mai afectuoase simțăminte,

Gh.Tătărăscu, dr.C.Angelescu, Victor Antonescu, Ion Inculeț, Ion Nistor,Alex.Lapedatu, D.Iuca, G.Cipăianu, CDDimitriu, R.Franasovici, Victor Iamandi, I.Manolescu-Strunga, N.Budurescu, M.Negură, N.Maxim

Dizolvarea Gărzii de Fier / 9 dec.'33

FIȘIER ALEGERI

[LD:aici doar unele declarații politice privind instituția parlamentară]

1.)Iuliu Maniu ,Declarație ,Cluj, 15 nov.'33

(" Universul " , 17 nov.'33)

«Revizuirea Constituției !

"Toate aceste mari reforme , care ating adânc așezarea economică și socială de azi, pretind discuții libere ,perfectă libertate de opinie și de discuție. [-----]

De aceea, am susținut totdeauna **inadmisibilitatea unei stări de asediu , am cerut reforma electorală, și cred că este absolut necesară revizuirea constituției .**

Satisfacerea unor necesități inexorabile sociale și economice , se izbește de îngrădirile acestei constituții ,făcute în alte împrejurări. **Copilul a crescut, hainele sunt prea strâmte."**

Maniu / 15 nov.'33

...Reforma Senatului

"Dacă ea [Constituția] va dăinui, azi, mâine,vor fi mai mulți senatori de drept decât cei aleși,și dacă mai vrea Dumnezeu o dizolvare ,care se va produce în scurtă vreme,cu siguranță e de prevăzut,cu ocazia viitoarei legislațiuni ,vor intra aproape toți parlamentarii minoritari și noi toți din provincii.

De data aceasta ,vor intra aproape 10 senatori de drept noi, care am avut fericirea să intrăm prima dată în Parlamentul României Unite și a ne păstra, cu toate vicisitudinile , până azi, mandatele de senator de drept, împreună cu colegii din Vechiul Regat , **aproape 50-60 la număr. Iată o adevărată parodie a reprezentanței naționale .**
Maniu / 15 nov.'33

2.) C.Ex. al PNȚ : Ion Mihalache - președinte , 22 nov.'33

("Lupta" , 23 nov.'33 + foto Maniu, Vaida, Costăchescu - dar nu și Mihalache !)
("Dimineața" an 29, nr.9,665, 23 nov.'33)
("Adevărul" an 47, nr. 15.304, 24 nov.'33)
[LD: **Vezi pe larg la fișier PNȚ-VIII**]

Vaida -Voevod / 20 nov.1933

-Scrisoarea de retragere

-Scrisoarea de recomandare : Mniu (apoi) Ion Mihalache

Iuliu Maniu / 22 nov.'33

-Elogiu lui Vaida -Voevod

-Motivarea respingerii șefiei partidului

-Elogierea lui Mihalache

Ion Mihalache / 22 nov.'33

-Grijă și responsabilitate

-Elogierea lui Iuliu Maniu și Vaida Voevod

-Lupta cu forțele oculte

-Să fie sprijinit !

-Programul de la Câmpulung.

-Statul țărănesc

-Rolul istoric al PNȚ

-Revizuirea metodelor de guvernământ.

-Asumarea conducerii PNȚ

I.Mihalache propune Comitetului **să aleagă în Birou pe Iuliu Maniu și Al.Vaida -Voevod. CC adoptă prin aclamații propunerea .** Mihalache anunță ședință de Birou, pentru stabilirea conduitei electorale . Costăchescu închide ședința.
Ședința C.Ex.PNȚ / 22 nov.'33

3.)Virgil Madgearu , întrunire electorală, București, 18 dec.'33

Întrunirea electorală PNȚ(organiz.București), sala Tomis, 18 dec.'33
("Dimineața" , an 29, nr.9.691 , 19 dec.'33) **Vezi la fișier PNȚ VIII**

#Caruselul alegerilor și guvernărilor

[LD : apropo de puterea acestor " **manifestații cetățenești** "despre care a vorbit Maniu , nu cumva tot de frica unei manifestații grandioase ,**Carol i-a adus la putere pe liberali ?** Nu au procedat liberalii,**la fel ca PNȚ în 1928** ,cu **acele manifestații crescânde în amploare** , urmând ca **pe 15 nov. să fie cea mare ,la București** , în preziua deschiderii unei noi sesiuni parlamentare ?Dar PNȚ cum a venit la guvernare ,și în 1928, și în 1932 ?! **Madgearu este subiectiv** (privind guvernarea din care a făcut parte)dar , în ce privește **semnalarea fenomenului "măcinării" partidelor ,a intuit bine și vizionar .]**

Guvernul Duca a fost adus pe 14 noiembrie !

Planificata și în amănunt pregătita adunare de la București, **nu a mai avut loc !**

Mă văd silită să folosesc și eu o vorbă "poporană" : **Ce ție nu-ți place altuia nu face !`**

"**Toată lumea se întreabă** de o lună întregă **pentru ce a plecat guvernul Vaida** ,și nici până astăzi **opinia publică nu este dumirită** de această schimbare de guvern.

Opinia publică este alarmată de dese schimbări de guvern ,care s-au produs în această țară ,în ultimii trei ani.**9 guverne în trei ani și 3 alegeri** ,unele după altele ,**parlamente dizolvate** , fără ca să se respecte termenii constituționale de 4 ani și **fără să fi intervenit vre o cauză** binecuvântată ,**care să justifice** în opinia publică **această dizolvare precipitată .**

/Scopul schimbării ? :măcinarea partidelor !

[LD: degetul pe rană! Punct ochit dar nu lovit , pentru că nu spune Madgearu cine avea interes să mai macine un partid ! "**Certificatul**" de constituționalitate acordat monarhului îl scoate din ecuație. Și atunci, cine ?!]]

" **Pentru ce a plecat d.Vaida ?** Știm cu toții pentru ce a plecat ,**pentru ca în haosul acesta constituțional , al schimbării guvernelor,să intre alt partid , să se mai macine un partid.** Această măcinare a partidelor **nu este însă în interesul țării** ,pentru că **țara are nevoie de partide de guvernământ , țara nu se poate rezema decât pe guvernarea de partide** , și mai ales , țara românească, în situația în care se găsește astăzi în lumea internațională. **Ea are nevoie de partide puternice** care să reprezinte opinia publică și **să dea guverne tari** care să facă față împrejurărilor naționale și internaționale ."

/Revizuirea Constituției !

Într-o singură împrejurare se putea admite și justifica o dizolvare a parlamentului :

chemarea adunărilor constituante pentru schimabarea Constituției .

Am simțit noi în cursul guvernării ,piedici din cauza Constituției .

Le-am prevăzut cu zece ani în urmă .

Voi, cetățenii Capitalei, ați fost martorii luptelor pe care le-am dat noi ,**pentru a împiedica guvernul neconstituțional din 1922**,prezidat de Ion Brătianu ,**de a impune cu sila Constituția nelegiuită pe care a făcut-o atunci**.[-----]

Dar vă întreb :**partidul** căruia țara îi datorește această Constituție ,**era acela care putea să fie chemat la putere** ,în ipoteza aceasta ,**ca să facă modificarea Constituției ?**

Desigur că nu.**Constituția nu poate fi modificată decât în urma unor alegeri prezidate de un guvern al unui partid popular sau de un guvern neutru ."**

"Prin urmare , **nici din acest p.d.v. nu era nici o justificare** ca succesiunea guvernului Vaida **să fi fost încredințată partidului național-liberal.**

Formal, guvernul Duca ,**este constituțional**.În realitate, **nu este un guvern constituțional "**

»Succesiunea și pericolul "dreptei "

[LD:sucită,cârmită ,Madgearu se apropie destul de mult de adevăr.Ceea ce întreveđe el în '33 , se va înfăptui aveau la cumpăna anilor '37 / '38.Dar ura pătimașă față de PNL îl împiedică să ducă raționamentul până la capăt, făcând chiar un sacrilegiu(având în vedere prea apropiata

tragedie a lui Duca)

"[----] **Fac astăzi o afirmație** : în ziua apropiată mai apropiată decât își închipuie național-liberalii -când se va deschide succesiunea guvernului d.lui Duca, **va fi o zi grea de criză pentru democrație și pentru parlamentarism**, pentru că toate curentele de dreapta, toți agitatorii și toți aventurierii vieții publice care se agață de **corabia de dreapta**, vor putea spune : **au guvernat partidele ; au fost național-țărăniștii , au fost și liberalii și n-au rezolvat criza .Iată în ce situație ne-au adus.Trebuie un guvern de dreapta , un guvern de dictatură ! Iată de ce am spus că guvernarea PNL constituie un pericol pentru democrația românească** Madgearu /18 dec.'33

4.) **M.Manoilescu** ,Liga național-corporatistă. Apel.Constituire,14 nov.'33

("Universul " , an 50, nr.322, 24 nov.'32)

[LD : nu aş urmări evoluția **corporatismului manoilescian** , dacă, în organizarea dată de **Constituția din 1938** , în reformarea **Parlamentului** ,cu **organizarea pe bresle**, nu s-ar regăsi chiar ideile preconizate de el.Pentru 1933/ '34

Liga este exact ce-și propune: o ideologie, o doctrină .]

"Universul " ,14 nov.'33

≡Idea corporatistă:Manoilescu , "Lumea nouă"

Idea corporatistă care formează **noua bază de organizarea a fascismului italian**,este reprezentată la noi ,**de vreo doi ani de zile** , cu deosebită vervă dialectică ,de d. **M.Manoilescu** ,fost ministru al Industriei și guvernator al Băncii Naționale.

În jurul d-sale **militează un număr de tineri intelectuali** ,colaboratori la **revista săptămânală "Lumea Nouă "** ,închinată propagării ideilor corporatiste.

*Notă:nu participă la alegeri

Trebuie să menționăm că **Liga național-corporatistă nu participă la lupta electorală organizată de celelalte partide**, **decî nu solicită voturile cetățenilor** socotindu-se încă în **perioada necesară propagandei ideologice** , și, în consecință,mulțumindu-se numai cu **adeziunile la principiile preconizate .**

≡Liga Național-corporatistă

De la o **simplă mișcare ideologică**, promotorii corporatismului român s-au hotărât să treacă azi la o **organizare politică concretă** , sub numele de **Liga național -corporatistă**.

În numele acestei noi organizații politice, **M.Manoilescu** , în calitate de **președinte**, a lansat un **Apel** către cetățenii români ,prin care explică **rostul și tendințele Ligii național -corporatiste** :

Manoilescu ,14 nov.'33

≡Apelul LN-C

...Statul corporativ

<Porunca vremii este astăzi pentru toate popoarele **organizarea gospodărească a vieții naționale** .Această organizare ,însă, **statul de azi nu o poate face.Ea nu poate fi înfăptuită decît de Statul Corporativ**.De aceea astăzi atâtea state , ca **Italia, Portugalia și Austria** , s-au prefăcut sau se prefac în state corporative.

...Corporațiile și sindicatele=temelia firească a statului

<Corporația (**breasla**) este o **instituție străveche** în țara noastră , ca și în alte țări. Ea întrunește pe **toți oamenii care fac aceleași servicii țării** , prin meseria lor.

Corporațiile (breslele) și sindicatele profesionale sunt temelia firească a statului.
Căci prin munca de toate zilele în meseria lui, **iar nu prin votul lui** - pe cât de rar, pe atât de **zadarnic** - **își servește fiecare cetățean, țara .**
< **Statul corporativ va trece, cea mai mare parte din treburile și grijile lui asupra corporațiilor .**

...Corporații economice și social-culturale

Acestea vor fi de două mari categorii :**corporații economice** (agricole , industriale, comerciale, meseri) și **corporații social-culturale** (profesorii, medicii , inginerii, avocații ș.a.)
< Pe de altă parte, statul va da **cele mai mari drepturi regiunilor și provinciilor țării,** căci **o descentralizare cuminte** ,cu scopuri curat- gospodărești,este **singurul mijloc de a administra bine țara .**

< **Corporațiile economice vor organiza producția țării și mai ales producția agricolă.**
Temeiul acestora vor fi cooperativele , care au fost până astăzi destrămate de politicianism !
< **Corporațiile vor asigura pacea socială ,**împăcând prin **judcăți obligatorii ,pe lucrători cu patronii lor.**

#Parlamentul corporatist

-Camera Economică

<În sfârșit, tot **corporațiile** alături de **marile instituții naționale** ,vor forma **temelia Parlamentului.**Astfel, în locul **Adunării Deputaților** de astăzi, vom avea **Camera Economică** ,care va cuprinde pe **aleșii agricultorilor, industriașilor, meseriașilor, lucrătorilor, comercianților și funcționarilo particulari .**

-Senatul social-cultural

<În locul **Senatului** de astăzi, vom avea **Senatul social-cultural**,care va cuprinde , pe de o parte, pe **trimișii bisericii, armatei, magistraturii , școalei și a corpului funcționăresc,** iar pe de altă parte , pe **aleșii intelectualilor : medici, artiști, avocați, ingineri etc.[-----]**

-Deviza LN-C:se poate !

<În fața **greutăților** care ne stau în cale , **lozinca noastră este :SE POATE !**
Se poate **să ieșim din sărăcie , din umilință și din descurajare .**
Se poate să facem o **România puternică, îmbelșugată, și însuflețită de ideal. >**
Liga național-corporatistă / 24 nov.'33

*Notă:N.Iorga despre corporatism ,22 ian.'34

Expozeu -program, șed.Com.Executiv P.N.D, 22 ian.'34
("Adevărul " , an 48, nr. 15.354, 23 ian.'34)

[LD: vezi **poate îi găsești alt loc mai potrivit .**Eventual ca notă la vreun discurs al lui]

[LD : este un scurt reportaj; rezumat .Ori reportajul a fost făcut cu reavoință sau în bătaie de joc, sau Iorga este într-o stare sufletească și mentală obosită.

Este penibil, este logoreic, ininteligibil, și,din când în când, respiră supărare pe toți și pe toate .
Notez cu conștiinciozitate reportajul ca pe o mostră.]

Iorga / 22 ian.'34

#Corporatismul ?!

[LD : părerea lui despre corporatism și parlamentarism sunt penibile și,pe deasupra, confuze !
supărarea lui jignită se revarsă asupra tuturor instituțiilor ;vrea corporatism , dar un corporatism ca într-o fabulă]

"Corporatismul ?**Dacă este vorba ca statul să creeze corporatismul**, atunci n-ar fi altceva **decât o nouă caricatură , pe lângă celelate pe care le avem.**A le da însă dreptul oamenilor de-a fi reprezentanți pe baza muncii și profesiunii lor , **este lucrul cel mai nimerit.**

Votul să fie dat pe categorii profesionale ,însă numai în măsura sacrificiilor ce le face acea profesiune pentru stat [LD:adică ? cine măsoară acest sacrificiu ?]
Iorga / 22 ian.'34

...Monarhie activă

"S-ar termina atunci și cu tristul mijloc al partidului de-a merge cu amenințarea până și asupra Coroanei însăși . Eu sunt pentru Monarhia activă. Nu sunt pentru Regele împiedicat a gândi și vorbi.Nu sunt alături de cei cari vor ca în țara să nu fie decât o singură voință : a clubului.Coroana trebuie să aibă un prestigiu întreg.
Când faci o greșeală , să nu țipi pe acoperișuri că ea a fost făcută de Coroană.
Să nu se joace oricine cu Coroana României , în locul căreia nu se mai poate pune nimic.
Este bine când se vine cu o lege în numele Coroanei , să nu fie stricată de un alt parlament, tot în numele Coroanei.

Iorga / 22 ian.'34

5.)29 dec.'33.Asasinarea lui IG Duca

▫Vezi *fișier Guvern,PNL.*

Guvern Gh.Tătărăscu,5 ian.'34-nov.37

6.)Intențiile legislative ale Guvernului ,25 ian.'34

(" Viitorul" ,26 ian.'34 cf."Adevărul";"Dimineața" , 27 ian.'34)

▫Pr.de legi pregătite

"Viitorul",oficiosul guvernului,a anunțat că ,în vederea apropiatei deschideri a sesiunii parlamentare ,**au fost pregătite următoarele proiecte de legi :**

- 1.Legile de degrevări fiscale , în funcție de bugetul general al Statului ;
- 2.Reorganizarea ministerului de Finanțe ;
- 3.Desființarea regiilor autonome ;
- 4.Reforma administrativă ;
- 5.Conversiunea datoriilor agricole ;
- 6.Noile coduri de Justiție ;
- 7.Reducerea numărului Camerelor profesionale ;
- 8.Legea învă.secundar ; legea învă. superior ;
- 9.Legea apărării statului ;
- 10.Legea cooperăției etc etc ...

"Viitorul" anunță că **guvernul va primi cu plăcere colaborarea opoziției la discutarea legilor.**
Intenții legislative / 26 ian.'34

7.)Programul deschiderii corpurilor legiuitoare:25 ian.'34

(M.O. 25 ian.'34; cf. "Dimineața" , 27 ian.'34)

[LD : publicarea programului în MO - cu precizarea oficialităților -era în premieră ;

Cred că era mai degrabă o măsură preventivă , de control strict ;

Cred că era și o formă de solidarizare a instituțiilor ,a oamenilor răspunzători de ordine și

siguranță .]

Ora 11. Te Deum la biserica Domnița Bălașa

...Participanți

Vor participa : premierul, miniștrii, mareșalii, inspecorii de armată ;președ. Înaltei Curți de Casație, procurorul general și președinții secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție, Înaltei Curți de Conturi, președinții Curților și Tribunalelor ;președ. Uniunii Avocaților , decanul Baroului Avocaților ;guvernatorul BNR ,dir .generalii CFR și PTT, președ. Consil.de administr.a Casei autonome a Monopolurilor statului , președ. al CC de Revizuire,președ. al Consil superior al Apelor,președ. Camerei de Comerț, președ. Uniunii Camerelor de Agricultură,președ. Bursei de Efecte, Acțiuni și Schimb ;Primarul general al Capitalei, primarii de sectoare ; înalți funcționari de Stat și ai autorităților miliare ;Mitropoliții și episcopii ;președ.Academiei, președ. Ateneului Român, rectorii Universității, Școalei Politehnice,Academiei de Arhitectură, de Agronomie, de Înalte studii Comerciale și Industriale;

Ora 11, 30 .

...În sala Adunării Deputaților...

Înaltele Corpuri Legiuitoare și Autorități , care vor ocupa :

Tribuna F : Corpul Diplomatic .

Tribuna H și D : Curtea de Casație, Academia, Înalta Curte de Conturi, Guvernatorul BNR; Consiliul Legislativ .

Tribunele Oficiale : dir .generalii CFR și PTT, președ. Consil.de administr.a Casei autonome a Monopolurilor statului , președ. al CC de Revizuire,președ. al Consil superior al Apelor, președ. Camerei de Comerț, președ. Uniunii Camerelor de Agricultură, președ. Bursei de Efecte, Acțiuni și Schimb ; președ. Ateneului Român, rectorii Universității, Școalei Politehnice, Academiei de Arhitectură, de Agronomie, de Înalte studii Comerciale și Industriale; Primarul general al Capitalei, primarii de sectoare ; înalți funcționari de Stat și ai autorităților miliare ;

Băncile din fața Tronului : senatorii și deputații ;

/Pornirea **Cortegiului Regal** de la Palat se va anunța cu 101 lovituri de tun ;
/ la ora 12 , **MSRegele intră în sala Adunării**, precedat de adjuncții Săi și de Curtea Regală.
/ **MSR**, înconjurat de miniștri, citește **Mesajul Regal** de deschidere a sesiunii ordinare ;
/ După plecarea MSR, Corpurile Legiuitoare proced la lucrările lor.

Mesajul Regal va fi **definitivat într-un Consiliu de Miniștri** ce se va desfășura la Palatul Regal din Calea Victoriei, **sub președinția MSRegelui**.

Biletele de intrare pentru tribune se vor da de către :

/ Pentru diplomați - la Ministerul Af.Străine ;

/ Pentru Înaltele Autorități prevăzute în program - la Președinția Consiliului de Miniștri ;

/ Pentru familiile deputaților și senatorilo - la Direcția Administrativă a Adunării Deputaților .

8.)Sfatul parlamentar PNT, 20 ian.'34

("Dimineața " , "Facla " ,20,21ian.'34 ;)

Cei 29 parlamentari PNT s-au întrunit la clubul partidului ,în **ședință de constituire**.

NDCostăchescu , a fost ales președinte al Sfatului parlamentar ;**Madgearu** - secretar ;

T.Iacobescu- membru ; **Vict.Moldovan** -chestor ;**Gr.Gafencu** -Chestor (Senat)

/ **I.Mihalache** - a făcut o amplă expunere privind cele discutate cu Tătărașcu.

Sfatul a aprobat răspunsul dat, în numele PNT.

/ **Parlamentarii** au hotărât să desfășoare o **vie activitate în parlament** - comunicări, intepelări - **pentru a fixa poziția pNT în chestiuni importante . regiile autonome, dizolvarea consiliilor comunale și județene, aprovizionarea populației în regiunile lipsite de hrană etc**

/ S-a hotărât ca sfatul să se întrunească în fiecare miercuri ;

▣Moțiune

/A votat o **Moțiune** prin care **aprobau în unanimitate răspunsul dat de președ.Mihalache la propunerea lui Gh.Tătăărăscu privind "destinderea politică "** : se consideră datori să dezvăluie țării , la validări, **grozăvia alegerilor liberale** , în care **unii și-au găsit moartea iar alții zăceau prin închisori** .

9.)I.Mihalache, Cuvântare ,Ploești,25 ian.'34

("Dimineața" , an 30, nr. 9.729, 27 ian.'34 + foto Mihalache ;Reportaj-rezumat -I.Vermont ; "Lupta " , an XIII, nr.3.676, 27 ian.'34)

I. Mihalache / 24 ian.'34

#Parlament corporatist ?

...80% țărani , 20 % alte categorii !

Amatorii de dictatură ,spun despre parlamentarism **că înseamnă " vorbărie multă" .**

Este în această afirmație un pic de adevăr .De aceea, democrația trebuie corijată.

Corporatismul , în forma în care este aplicat azi în unele țări,nu este o soluție pentru țara noastră, pentru că ar trebui ca 80 % din reprezentanți să fie țărani,și numai 20% să reprezinte celelalte categorii de meserii și profesioni.

Pe de altă parte, **reprezentanții corporațiilor ar susține interese ce se bat cap în cap,** iar la noi, meseriile nu sunt prea dezvoltate.

Dar

...Senatul înlocuit cu Sfat corporativ

...Camera -redușă numeric

Trebuie folosită experiența corporațiilor, desființând Senatul și înlocuindu-l cu un Sfat corporativ , cu păstrarea Camerei ,căreia să i se micșoreze numărul de deputați.

După unii ,**asta ar mirosi a dictatură ,ceea ce nu este adevărat .**

I.Mihalache / 25 ian.'34

Guv.Gh.Tătăărăscu -Legislatura I.Sesiunea I ordinară .1 febr-28 apr.'34

10.)Deschiderea sesiunii parlamentare .Mesajul Regal .1 febr.'34

(DAD, MO 1, 1 febr.'34 , p.1-6 ;"Adevărul" , an 48, nr.15.363, 3 febr.'34 ;

rev. "Parlamentul Românesc " , nr. 132, 4 febr.34, p.2-3)

Bucureștii fierbe.Toate drumurile merg spre Dealul Mitropoliei .Se deschide Parlamentul, prorogat după asasinarea lui IGDuca .

Incinta-o mare de capete cu insule de bărbi și chelii ,cu oaze de tinerețe și culmi de maturitate: prof.Iorga, mareșalul Prezan, C.Argetoianu, ACCuza, I.Mihalache, Dinu Brătianu, NNSăveanu, Constantin Bacalbașa (decan de vârstă) ,Titulescu (sosit mai târziu) .

Mesajul regal - scurt, sobru .Parlamentul s-a deschis , plutind deasupra lui umbra sângerândă a lui IGDuca

▣Sedința de dimineața

Ora 12. MS Regele Carol II , voevodul Mihai , guvernul.

Mesajul regal

-Cel dintâi gând trebuie să fie închinat **memoriei fostului Președinte de Consiliu, I.G. Duca** , "bărbatul de stat încercat , patriotul luminat **căzut în slujba Țării și Coroanei , victimă a unui atentat pe care l-a înfierat întreaga conștiință românească "**

Numele lui va fi păstrat cu cinste în istoria politică a României .

...Moment de reculegere-I.G. Duca

-Sarcinile guvernului Meu

Apel la sentimente de bună înțelegere , de solidaritate , de consolidare națională.

Politica guvernului **Vezi la fișier Guvern VI**

▣ **Ședința de după amiază - ora 16,15**

a). Adunarea Deputaților

-**Al. Brătăsescu -Voinești** (secretar gral al A.D.) anunță formalitatea alegerii

președ. de vârstă, Constantin Bacalbașa (aplauze)

[**LD Notă : Bacalbașa avea 78 de ani , născut în 1856 ; a candidat ca ziarist independent, pe o listă PNL. La dezbateri Mesaj, va declara că susține guvernul PNL] și a **4 secretari** - cei mai tineri deputați : Zăgănescu (Vlașca) , Năstase Gheorghiu (Soroca) , Ion Nicolaescu (Dâmbovița) , Simion Pamfil (Lăpușna)**

-Constantin Bacalbașa (președ.)

(ocupă fotoliul prezidențial) : mulțumește pentru cinstea la care l-au ridicat .

" Înainte de a începe alte lucrări , **o clipă tragică** în istoria țării noastre **ne impune o ședință de liniște** (Adunarea ascultă în picioare)

Veți auzi vorbe care , plecând din toate colțurile acestei Camere , vor fi nu numai o apoteoză pentru ilustrul dispărut , dar și o glorie pentru neamul românesc.

D. Președinte al Consiliului are cuvântul .

***Notă: C. Bacalbașa: parlamentul = instituție sfântă**

(DAD, MO 15,1 mart.'34)

"În România , **dictatura ar fi un atentat la unitatea națională.**

Parlamentul , pentru români, este o instituție sfântă. În 1877 , Brătianu și Kogălniceanu nu puteau citi mesajul... din cauza lacrimilor. Toată lumea plângea de fericire .

-Omagierea lui Duca

Vezi la fișier PNL VI

Gh. Tătărăscu

CIC Brătianu

I. Mihalache

I. Hudiță

Gh. I. Brătianu

ACCuza

Octavian Goga

Vlad Dimitriu

C. Argetoianu

Fr. Krauter

Gh. Bethlen

-**Anton Bacalbașa** : Această ședință , care **n-a fost numai o solemnitate , dar și o învățătură , nu trebuie să o turburăm prin nici un act care ar putea să aducă vrajba** , acolo unde s-a stabilit armonia. Cu gândul la marea pierdere pe care a încercat-o țara , cu sufletul legat de marea dragoste pe care a inspirat-o cât a trăit I.G. Duca , prin cinstea , prin munca , prin talentul , prin **inteligenta lui , și , mai ales , prin devotamentul arătat cauzei românești , să ne ducem acasă în reculegerea pe care am dobândit-o aici** și să așteptăm **o altă zi** pentru a începe lucrările noastre . **Ședința se ridică la ora 17, 10** , anunțându-se ședința viitoare , pentru validări.

b). Senatul

Ora 17. Președinte de vârstă , Gr. Constantinescu.

-Gr.Constantinescu :

-Omagierea lui Duca

"Cred că , înainte de a începe lucrările,acest Senat este dator să se oprească un moment spre a comemora evenimentul trist și dureros al morții lui IG Duca
(Senatul se ridică)

Prin **moartea sa, faptă a unui nebun**, PNL și țara întreagă sunt lipsiți de **omul energic, cuminte , înțelept, experimentat** , de care aveam nevoie în aceste timpuri foarte grele , atât pentru politica internă cât și pentru cea externă.**Defunctul trecuse prin toate ministerele , lucrase cu bărbați politici distinși și era una din speranțele noastre și ale țării .**

Rog pe Dumnezeu ca urmașii săi să-i poată îndeplini rolul greu pe care avea să-l ducă împreună cu noi toți, și să spunem:

Fie-i memoria eternă."Citește apoi **scrisoarea din partea lui**

Lorga Vorbesc apoi :**Vezi la fișier PNL VI**

mitropolitul Pimen episcopul Hossu episcopul Cizar dr.I.Niemirower

Gr.Gafencu JTHFlorescu Leonte Moldovanu D.Miclescu

Iosef Șandor dr.C.Angelescu

Deschiderea sesiunii parlamentare / 1 febr.'34

11.)Consfătuiri liberale;frământări în PNL;febr.'34

("Parlamentul românesc" , an V, nr. 132, 4 febr.'34 ;"Dimineața" , 31 ian., 7 febr.'34 ;

"Facla " (dir.Ion Vinea) , an XIII, nr. 913, 13 febr '34)

[LD:la fel ca și în PNȚ,existau **grupuri și grupulețe**,polarizate fie pe principii,fie pe generații, fie pe loialități partidiste sau guvernamentale,fie pe interese.Uneori le-am detectat.

Alteori am fost surprinsă **de răsturnări de poziții contradictorii ,schimbătoare,oportuniste**

Eu nu am putut să merg până la clarificări de acest gen .

Pentru începutul dramatic al guvernării liberale,spre exemplu,**Tătărașcu -"Părerii libere"-tinerii liberali...apar hotărâți să continue programul "de stânga" a lui IG Duca** ,în timp ce **Dinu Brătianu și "bătrânii"** reprezentau poziții "conservatoare"

Cu totul altfel au evoluat ei pe parcursul guvernării , acești tineri de "stânga" , devenind unul după altul, colaboratori (declarații sau virtuali) ai lui Carol II .Dar toate la timpul lor .]

▫Consfătuire intimă PNL

Pe 2 febr.'34, "majoritățile" au fost chemate de **Dinu Brătianu la o consfătuire intimă,**

ținută la Senat .Au participat cca **500 de deputați și senatori.**

Consfătuirea a fost condusă de Brătianu (președintele PNL) ,flancat de **Gh.Tătărașcu** .

-Dinu Brătianu(președ.PNL)

a schițat :

/ programul de realizări parlamentare ;

/ ordinea și metoda de lucru ;

/ modul de colaborare cu guvernul ;

asigurându-l pe Tătărașcu de concursul său, al partidului, al parlamentarilor.

-Gh.Tătărașcu (primministru)

vădit impresionat , a asigurat, reciproc , **o viață parlamentară constructivă , nu ostentativă** .

-Leonte Moldovanu, NNSăveanu(președ. Camere)

(virtuali președ. ai camerelor) au asigurat pe cei doi șefi - **de guvern și de partid - de solidaritate și colaborare** .

6 febr.'34/

«Grup parlamentar al tineretului liberal

Un grup de tineri deputați liberali , s-au întrunit ,dimineața, separat , la Cameră , constituindu-se în " grup parlamentar " .După amiază vor a vea o altă consfătuire. Membrii grupului își propun să activeze spre a determina un curent cât mai conform Programului PNL.

În toate problemele ce vor fi aduse în Cameră, grupul să-și spună cuvântul, căutând să imprime proiectelor de legi o factură cât mai apropiată nevoilor sociale.

Grupul își propune să pornească o acțiune caviata publică să fie dominată de moralitate. Este o "stângă " a PNL .

Au aderat la grup : Eugen Titeanu, Costel Tătăranu, Alx.Alexandrini,H.Aznavorian, Aurelian Bentoiu, D.Alimănișteanu, Ramicescu, Titus Popovici, Ion Pleșea, D.Răutu, Petre Bejan, Petre Gheață, IGVântu, Paschievici, C.Bursan, N.Stoianovici,Radu N.Săveanu, I.Floroiu, C.Zamfirescu, C.Nazarie, I.Pillat, Cosma -jr.,G.Iosifescu, Crețoiu.

13 - 15 febr.'34

...Colaboratorii de la "Părerii libere"(pro-tătărăscieni)

Deputații majoritari care au colaborat la revista "Părerile libere" , s-au constituit într-un grup parlamentar denumit al " Tinerilor liberali "

...Încordare Brătianu -Tătărăscu

Graba cu care s-a constituit gruparea l-a neliniștit foarte mult pe Dinu Brătianu ,care a cerut lui Tătărăscu dizolvarea imediată.

Zadarnic a încercat Tătărăscu să demonstreze lui Brătianu că grupul s-a constituit fără nici o "intenție politică" Argumentele lui nu au putut convinge pe Brătianu de "intențiile neprihănite" ale tinerilor parlamentari.Mai ales că aceștia își manifestaseră în mai multe rânduri nemulțumirea contra lui Dinu Brătianu ,iar a doua zi după asasinarea lui Duca ,au militat pentru alegerea ca șef al PNL a lui Gh.Tătărăscu.

...Cedarea lui Tătărăscu

După câteva zile de rezistență,Tătărăscu a cedat ,cu atât mai mult cu cât "vechii liberali" se solidarizaseră cu Brătianu.Spre a nu înăspri raporturile cu tinerii, Dinu Brătianu i-a invitat acasă la el, la un... ceai,unde a participat și Tătărăscu. Le-a vorbit despre rolul disciplinei în PNL,și hotărârea sa de a nu admite nici o "bisericuță" în partid. În același sens, Tătărăscu le-a cerut tinerilor să se supună.

...Nemulțumirea "tinerilor"

Hotărârea lui Dinu Brătianu a fost aspru criticată de tineretul liberal.

Deși dizolvat , grupul intenționează să-și continue acțiunea, pentru a imprima PNL, o nouă directivă economică-politică și să dea un larg concurs guvernului Tătărăscu . Tinerii liberali și foștii prieteni politici ai lui IGDuca ,au fost și sunt împotriva unui guvern Dinu Brătianu (cum au voit și voiesc "bătrânii ")

Conflict între tineri -bătrâni liberali / ian-febr.'34

12.)Buletin parlamentar :validări ,Cameră și Senat ,8 - 9 febr.'34

("Lupta" , an XIII, nr.3.687 , 9 febr.'34 + foto Călinescu, lamandi)

(DAD, MO 7, 9 febr.'34)

Validări , episoade: Prahova, Lăpușna, Sălaj , Suceava , Mehedinți ș.a

/Preludii la asasinarea lui IGDuca//campania electorală /

Polemici :Vict.lamandi ,Incuțel,I.Botez ,Petre Bejan, Alimănișteanu ș.a.

I.Mihalache ,Armd.Călinescu ,MGhelmegeanu ,DRloanițescu,N.Costăchescu

MMManoilescu, C.Argetoianu ,ș.a. ș.a.

[LD :sunt pline de informații, dar f.greu de sistematizat ;este o stare de încordare decentă ; curg totuși învinuirile reciproce ;se plătesc polițe ;se fac procese de intenție și abundă calomniile ;"reculegerea " din ședința comemorării lui Duca ... s-a dus !

Toate discuțiile duc la...asasinarea lui Duca.Se caută vinovați și responsabilități]

...**Călinescu -Iamandi**:duel între subsecretari de stat la Interne

S-a încins **un duel** între fostul - **Călinescu** -și actualul -**Iamandi** - subsecretar de stat la Interne , privind **responsabilitatea față de curentele extremiste .**

Vezi pe larg la **Fișier G de F ,Politie , Jandarmerie**

...**Ionel Popp -Valer Pop**:Duel între doi ardeleni adversari

Vezi la fișier **Alegeri II**

...**Prof.Costăchescu -I.Botez**:duel între senatori

...**DRIoanițescu -Alimănișteanu**:duel între ministeriabili

Vezi la fișier **Alegeri II**

Validări / 8 febr.'34

13.)Cronică parlamentară .validări, 9 febr.'34

("Universul " , an 51, nr.40, duminică, 11 febr.'34 ;

"Lupta" , 11 febr.'34 + foto I.Mihalache , foto Gr.Filipescu , foto M.Manoilescu

"Adevărul " , 11 febr,'34)

Validări :Dolj,Ilfov, Fălciu, Târnava Mică ș-aș-a

Senat :

N.Costăchescu -I.Botez ;Gr.Filipescu (foto)-M-Manoilescu (foto) ;

DRIoanițescu - Popescu -Dolj - I.Inculeț ;

Sauciuc Săveanu - pierderea alegerii de către GGMironescu

Cameră:

Atta Constantinescu (georgist) - Iamandi ;Argetoianu , Lupu - Iamandi ;

Petre Andrei, Ar.Călinescu - Iamandi ;

Petre Andrei, I.Mihalache - Iamandi

A.Senat

...Devin senatori de drept:

Pe banca ministerială : **I.Inculeț ,Victor Slăvescu ,D.Iuca**

Sunt declarați senatori de drept :Purcăreanu, Leonte Moldovanu, Gr.Iunian ;

episcopul **Lăzărescu ,Mrazec** (președ.Academiei)

...respins ACCuza

este respinsă cererea lui ACCuza .

-Iorga :calambur politic antologic:pe scaun și sub scaun

[LD: apropo de plecarea lui Manoilescu din gov.Iorga]

-**Gr.Filipescu** (lui Manoilescu):Dar ai putea să primești și o pereche de palme !

-**prof.I.Botez** : Protestez.Nu se poate să ameninți un senator cu palme !

-**N.Costăchescu** : Aici nu este arenă de sport sau local de box :este Senatul României și , în Senatul României este o decădere și o rușine să auzim asemenea vorbe !

-**Manoilescu** :explică de ce a intrat în gov.Iorga și de ce a plecat ,când a văzut că nu este gov.Iorga.

-**Iorga** :Dta când te uiți undeva ,trebuie să vezi cine stă pe scaun, nu sub scaun !

Cine este sub scaun, poate să răstoarne pe cel care stă pe scaun, dar acela nu stă niciodată sub scaun, ca să răstoarne pe cine stă pe scaun !"

B .Ad.Deputaților.

9 Febr. Validările .Președ.C.Bacalbașa .

Pe banca ministerială : **V.Sassu, Victor Iamandi, Manolescu -Strunga.**

("Lupta " / APSamson , 11 febr)

-Argetoianu :alegeri libere în România ?!

Cu ziua de ieri,am ajuns la cea mai bună definiție a parlamentarismului :

"Parlamentarismul este practica prin care se poate face din alb negru și din negru alb"

Greoi și zâmbitor urcă la tribună C.Argetoianu .

-Aaaaaaaa! Conu Costică ! să-l auzim !

Într-adevăr, într-o cozerie plină de sinceritate ,de umor, de ironie ,de naturaleță,dar și de puțin cinism,conu' Costică s-a ridicat "la înălțime" :

<la noi alegeri libere ? E o absurditate : Slavă Domnului ,nu suntem nici la Berna, nici la Paris, nici la Londra .Suntem doar la București [----] de data asta s-a sărit pste cal ! >

...În 1927 ,când era în P.poporului, înainte de alegeri, mareșalul a chemat prefectii și le-a ținut un discurs ,cerându-le : ordine, legalitate , civilizație.

După plecarea sa, Argetoianu le-a spus :<Ați auzit ce a spus dl prim -ministru ! Așa să fie !

Dar eu mai știu un lucru : trebuie să ieșim la alegeri !>[.....]

-C.Argetoianu(Un.Agrară):La noi ,alegeri " libere" ,cum se fac în Elveția,Danemarca,**nu se pot face !**Totuș,regimul parlamentar ,cum se practică la noi,**este singurul regim suportabil**,pentru țara noastră.

La noi,massele electorale **nu sunt educate**,libertatea absolută **nu poate fi folosită cu "discernământ"**.Până acum , la noi,**nimeni nu s-a ocupat de educația masselor electorale**.Eu fac apel la dvs să fiți sinceri."O libertate absolută **nu este astăzi imaginabilă în țară la noi.** [----] oarecari **îndrumări inteligente**, un oarecare control discret și delicat al urnelor [-----]

Nu trebuie să cerem un exces de scrupulozitate în respectarea libertăților electorale.

Însă vedeți,**este o măsură, este o limită, peste care nu se poate trece.**[-----]

Alegerile trebuie puțin îndrumate ,trebuie puțin controlate urnele ;(ilaritate),

este singurul regim parlamentar suportabil care se poate asigura la noi însă să nu se exagereze .Eu cred că mai mult din zelul acelor de la județe , din teama de a nu se obține acel 40 % , s-a sărit puțin peste cal. În adevăr, am avut alegeri urâte.

-dr.Lupu :Dvs îi încurajați să valideze toate alegerile !

-C.Argetoianu : Vreau să dovedesc că toate aceste discuții ,**costă parale și sunt inutile.**

-Armd.Călinescu:Sunteți pregătit **pentru dictatura cea adevărată.**

-Argetoianu :**Eu n-am cunoscut alegeri libere în țara românească.**Cum să se facă alegeri libere și, în același timp, **să se constituie o majoritate parlamentară**,cum cere Constituția ? (la validarea alegerilor din Dolj)

-Iamandi :complicități morale la asasinarea lui Duca

-Atta Constantinescu (georgist) -contestă alegerile de la Dolj ;

În timpul campaniei electorale, s-a spus că **Corneliu Zelea Codreanu** a lansat **un Manifest în care ar fi îndemnat prietenii să voteze cu Maniu, mareșal Avrescu sau Gh.Brătianu.**

Din cauza aceasta ,**liberalii au acuzat pe georgiști de "complicitate" cu acțiunile lui Codreanu !**Ce ar spune ministrul de Interne dacă l-am întreba **de ce în gara Sinaia ,**

primul ministru a fost lăsat fără pază ?! "Această chestiune, a răspunderilor, în ce privește comiterea atentatului, pe care îl reprobăm cu toată indignarea, și care ne-a îndurerat pe toți , în adâncul inimii noastre (întreruperi de la liberalii duciști) Acela care vă vorbește are , poate , mai mult drept să-și exprime durerea decât mulți alții dintre dvs.**Această chestiune se va discuta la timp și în toată amploarea ei ;iar noi, PNL de sub președinția lui Gh.Brătianu , cerem o lămurire grabnică a acestui proces, și stabilirea întregilor răspunderi** -insist : stabilirea

întregilor răspunderi , cu toate dedesubturile lor, pe care mulți dintre dvs nu le cunosc încă.[---]
Numai astfel se vor risipi toate calomniile pe care dvs încercați să le răspândiți asupra noastră."

-Petre Gheață (ducist) : " Până una alta ,**rămâneți complicii autorilor morali ai asasinatului lui Duca "**

-Atta Constantinescu :Nu merită din partea mea oboseala să-ți răspund.

-Victor Iamandi :Aducă două cuvinte la cele spuse de d. Atta Constantinescu :

"D-sa a cerut acestei Camere o dezbateră a procesului care s-a deschis odată cu asasinarea fostului nostru șef și fost prim-ministru al țării.Țin să-l spun dlui Constantinescu că **nu este un singur proces, sunt două procese**:este unul care stă înaintea instanțelor judecătorești și care se va dezbate și se va sancționa acolo, potrivit legilor țării ,și **este altul ,între noi și aceia care au pregătit atmosfera morală ,care a dus la asasinatul de la Sinaia "**

(La alegerile din Dolj)

-Petre Andrei :să rămânem la sfânta idee a parlametarismului !

-Petre Andrei (PNT) :La noi **nu poate fi "occidentalizat" parlamentarismul** -cum spune Argetoianu ?! Dar **ultimele idei antidemocratice , antiparlamentare ,tot din occident vin Parlamentarismul are virtuțile sale incontestabile.**

Preferă " violența care poate înfiera de la tribună " ,decât violența " împotriva căreia nu pot deschide gura "

Preferă să izbucnească în Parlament toate nemulțumirile ,decât " să se canalizeze pe calea conspirațiilor care, Dumnezeu știe unde pot duce țara noastră "

De aceea,**indiferent de luptele din parlament," partidele de ordine să rămână la sfânta idee a constituționalismului și a parlamentarismului."**

[se ajunge la ... Garda de Fier]

În alegeri, **studenții au fost folosiți drept "comandanți de bătași" !**

(La alegerile din Roman)

-Ion Mihalache-Vict.Iamandi (polemic) :dizolvarea G de F

[LD:este o polemică deosebit de substanțială privind problema Gărzii de Fier.

Aici rețin doar câteva referiri la dimensiunea parlamentară a Gărzii de Fier]

Vezi polemica integrală la **fișier Garda de Fier**]

-Atta Constantinescu (Georgist) : **protestează** pentru afirmațiile din ședința trecută cum că **p.georgist ar fi complice la asasinarea lui IGDuca .**

-Vict.Iamandi : "La cererea d-lui Atta Constantinescu de a se dezbate grabnic **procesul** ce s-a deschis **cu asasinarea fostului nostru șef și prim-ministru,țin să precizez că nu este un singur proces pentru această asasinare.Sunt două** : primul, înaintea instanțelor militare , iar al doilea , acela care se va dezbate **între noi și aceia care au pregătit atmosfera** ce a dus la atentatul de la Sinaia ."[.....]

-I.Mihalache:**Ca ministru de Interne ,el a dizolvat Legiunea Arhanghelului Mihail , pentru că era o organizație anarhică , clandestină ,pentru a o sili să se legalizeze sub formă de partid de guvernământ.**[----]**Între metoda dură a liberalilor și metoda mai blândă a lui Vaida ,care a căutat prin "persuasiune și metode blânde" să abată o mișcare de la țelurile și metodele sale anarhice, tinzând să o încadreze într-un regim de ordine legală, el preferă metoda Vaida.** [-----]

-Iamandi :În 1931, sub guvernul Iorga- Argetoianu ,**Garda** a întrunit 30.000 de voturi ;avea câteva cuiburi în câteva județe -**la fel ca și comuniștii.**În 1931 **CZCodreanu a reușit să se alegă la Piatra Neamț !**

În 1932 ,sub guvernul PNT,**Garda a obținut 70.000 de voturi** , și a luat 4 mandate .

Iar în curs de 1 an și 4 luni,**Garda s-a întins în toată țara .**

...În 1933, în ajun de alegeri ,**Garda avea liste electorale în 68 de județe !**

"**Mișcarea aceasta nu a prins la suprafață ,însă este adâncită.Adânciturile sunt izolate, dar sunt periculoase "** [-----]**El, Iamandi , crede în democratism, ca și PNT, ca și Mihalache, și nu ar trebui pe această temă să se încerce diversiuni.**Face apel la solidaritatea tuturor.

-Mihalache : Nici o lege ,însă, **nu permite dizolvarea unui partid politic** -și Garda de Fier ,
devenise un partid politic. [----]

După metoda dlui Vaida, Garda avea 5 deputați , care au reușit să se compromită,
partizanii lor părăsindu-i .Acum , după aceeași metodă Vaida,Garda ar fi pătruns în parlament
cu cca 15deputați."Ce ar fi fost ?S-ar fi cutremurat pământul dacă ar fi fost aici 15
reprezentanți ai Gărzii de Fier ,care să arate superficialitatea și neseriozitatea lor în politica
Țării Românești ? "[----]

-Iamandi :Guvernul a procedat bine că a dizolvat Garda .Cei 5 deputați s-au făcut de râs ,
dar organizarea lor a crescut în toată țara . [---]

"Să nu ne jucăm cu experiențele și formulele !Așa au început experiențele și aiurea [aluzie la
Germania , la Hitler]și știți foarte bine unde ajung experiențele lăsate în voia soartei,
atunci când sunt făcute de nechemăți și de aventurieri " [---]

(La alegerile de la Roman)

Validarea alegerilor / , 9 febr.'34

14.)Moartea lui Vasile Goldiș ,omagiu Cameră și Senat ,10 febr.'34

(DAD, MO 7, 10 febr. ; "Facla " , 13 febr.'34)

[LD :nu fișez. Pentru o clipă.... pasiunile , urile și polemicile încetau .

Brusc, toți își aduceau aminte de meritele omului.Este o anume doză de frică de Dumnezeu ?
Este o superficială ipocrizie ? Este o dovadă a zădărniceii ? Nu știu. Și de aceea nu le fișez.
Extrag doar date biografice .]

Cameră .

-C.Bacalbașa (președ. de vârstă) : cuvântare emoționantă despre Goldiș.

Mai vorbesc : **I.Inculeț** , **NNSăveanu**, **Ionel Pop** ;**dr.Lupu**, **Aurel Neguș**,**Aurel Millea**, **ACCuza** .

Senat .

-Episcopul Gr.Comșa : rolul important jucat de **Goldiș în viața culturală și națională**
a românismului din Ardeal.

-Al. Lapedatu (ministrul Ardealului) : Guvernul țării se asociază la **omagiile de pietate și**
recunoștință pe care Senatul le aduce **memoriei lui Vasile Goldiș** - omagii pe care
el le merită pe deplin, pentru că , prin **actele și faptele sale ,în slujba neamului,**
și-a câștigat dreptul la **amintirea și gratitudinea** acestuia pentru totdeauna.

"**Om al școlii, al bisericii și al culturii** ,Vasile Goldiș a servit aceste instituțiuni
în vremuri când rolul și importanța lor în viața națională a fraților de peste munți,
era mult mai însemnat decât azi, cu o **pricepere , cu zel și cu un devotament incomparabil.**
După grele și îndelungate suferințe, **Vasile Goldiș a trecut azi în eternitate** , cu conștiința
deplină și cu sufletul împăcat al **datoriei împlinite în viața sa pământească și românească.**

" Cuvine-se deci să-i aducem omagiul sentimentelor de pietate și recunoștință
ce vom păstra memoriei sale " - 10 minute suspendarea ședinței -

-Iorga : explică că nu a luat cuvântul , întrucât președ. Senatului a exprimat în numele tuturor
omagiile.

15.)N.Carandino ,Cronică parlamentară:14 febr.'34

("Facla" , 15 febr.'34)

[LD : dau pentru atmosfera în care Tătărăscu a ținut discursul din acea zi]

«Sfârșitul validărilor=desamăgirea opoziției

Validările sfârșesc **fără speranță**, așa cum au început."**Nu s-a aștepta opoziția** la mare lucru
punând în discuție **geneza majorității**,dar **cel puțin o umbră de rușine pe obraz liberal** avea
tot dreptul să spere.Nu s-a întâmplat nimic [.....] e greu să vezi un liberal recunoscând în
parlament dreptatea.

A încercat zădarnic dl. Alvirescu , deputatul țărănist de Bucovina ,să înșire , timp de 3 ore ,
evidențe . [-----] **liberalii se simțeau puși la stâlp** [-----]

(")Vine Tătărescu !

...Dar deodată se deschid toate ușile și deputații majoritari năvălesc de pe culoare ,ocupând
locurile abandonate . O rumoare generală : **" Vine Tătărescu !"**

Primul ministru pășește în incintă ,stângaci , într-un costum "sport" ,și **ocupă** fotoliul elevului
celui mai silitor ,la capul băncii ministeriale. **E tânăr** și dă impresia că umerii îi sunt slabi pentru
povara cea grea. **Majoritățile aplaudă în picioare.**

Opoziția așteaptă cu un aer absent încetarea ropotului ,iar **dl Alvirescu ,imperturbabil** , profită
de ocazie , pentru a vorbi în fața primului ministru **despre cele ce s-au petrecut în alegeri**. [-----]

La pauză, **majoritățile au o consfătuire de 10 minute** [cea în care a vorbit Tătărescu]

Episod parlamentar / 14 febr.'34

16.)14 febr.'34.Gh.Tătărescu ,Consfătuirea majorității parlamentare

("Facla" , 15 febr.'34)

[LD :**Tătărescu** lansează ideea unui **alt ciclu de viață parlamentară** :pragmatic,
eficient ,preponderent tehnic-legislativ. Ceea ce este pozitiv.Dar pe ce ton o face !

A dispărut deputatul opozant Tătărescu care ținea discursuri deloc scurte și nici rare .

Propune câteva **modificări de "conduită" parlamentară** care ,aplicate,ar duce la **slăbirea
laturii democrației parlamentare** ,la diminuarea confruntărilor politice ,la **îngustarea
transparenței dezbaterilor ,la imposibilitatea corpului electoral de a cunoaște prestația
aleșilor:**

-să nu se răspundă opoziției decât scurt și tăios ;

-să se limiteze timpul discursurilor și comunicărilor ;

-dezbaterile legislative să se facă în Comisii , nu în ședințele plenare .]

Consfătuirea în biblioteca Ad.Deputaților.

▣Expozeu -recomandări

...să înceteze dezbaterile nerodnice!

"Sunt în mijlocul dvs. ca să exprim ,**în numele guvernului,o dorință** -o dorință care,
în împrejurările de astăzi, **ia proporțiile unui imperativ :**

dezbaterile asupra validărilor trebuie să înceteze cu un ceas mai curând.Desigur,**nu
depinde de dvs** ,realizarea acestui imperativ.**Nu dvs. prelungiți** în chip inadmisibil aceste
dezbateri nerodnice pentru țară.Însă , d-lor, - și acesta este imperativul guvernului- **vă rugăm
ca, prin atitudinea dvs.,să atenuați răul provocat de neînțelegera altora , neparticipând la
dezbateri sau ,atunci când este necesar, participând cât mai redus."**

...Fapte(legi) ,nu vorbe !

Iată care este dorința guvernului ,iată ce vă cere guvernul.

Și această **atitudine mai accentuată** nu v-o cere numai guvernul , **v-o cere țara întregă.**

În aceste momente **țara ne cere fapte și realizări imediate** .Prin urmare , să i le dăm.

[-----] Prin urmare, **să trecem la acte. Să trecem la îndeplinire** .Veniți dimineața, veniți după
amiază, veniți seara, chiar, dacă va fi nevoie, ca să **dați cu toții această sfortare** , pentru că ea
este **chemarea guvernului, chemarea țării**. Să trecem la realizarea acestor gânduri."

Gh.Tătărescu / 14 febr.'34

▣Programul legislativ

Le reamintește că, în sesiune - trebuie votate :

/ legile de degrevări fiscale - desființarea regiilor autonome ;Conversiunea ;

reducerea numărului Camerelor profesionale
/ legile pentru stăvilirea banului public : legea bugetară ;
/ legea apărării statului ;
/ legile de organizare a aparatului administrativ al statului :
normalizarea și simplificarea serviciilor publice
lată opera care îi așteaptă, opera ce trebuie înfăptuită.

▣Atitudinea față de opoziție

lată opera care îi așteaptă, opera ce trebuie înfăptuită.

" De aceea , **eu vă rog în numele guvernului , să nu mai răspundeți la atacurile opoziției** , sau când răspundeți, **să răspundeți așa cum va răspunde guvernul : scurt și tăios !**

Și **cel mai scurt răspuns** pe care-l putem da noi, tuturor celor care ne atacă ,

nu este răspunsul verbal : este opera pe care trebuie s-o înfăptuim

și pe care dvs. , împreună cu noi, o veți înfăptui ."

Gh.Tătărăscu / 14 febr.'34

▣Un alt ciclu de viață parlamentară

...modificarea Regulamentului Camerei

"Socot necesar în acest moment - și aici vorbesc în calitate de deputat -să ne gândim de pe acum la **o modificare a Regulamentului Camerei.**

Am spus că **vrem să inaugurăm un alt ciclu de viață parlamentară.**

Socotesc că este necesar ca **discursurile** ,astfel cum sunt în uz în alte parlamente,

să nu depășească 1 oră ; de asemenea, **comunicările să nu depășească o limită .**

Discuțiunea creatoare , în jurul legilor, **să se facă în Comisiuni** , și **nu în ședință publică.**

lată o reformă mai mult care așteaptă străduințele dvs."

Gh.Tătărăscu / 14 febr.'34

17)Funcții parlamentare ;grupările parlamentare,pe partide , 16 febr.'34

(DAD, MO 10, șed. din 16 febr.'34 ;DAD, MO 9 -Anexa ,24 febr.' 34, p. 36-39 ;)

rev."Parlamentul românesc" , 21 febr.'34, p 13)

[LD : ai xerox -ai numele la toți]

()NNSăveanu (președ.Cameră)

Parlamentul și-a ales conducătorii :

Camera : președinte - **NNSăveanu** ; vice președ.- **I.Pillat**

Alegerea celor doi, fericită din multe p.d.v.

NNSăveanu - rol de **președinte " providențial"** ,cu strălucite însușiri pentru o **funcție de excepțională importanță** ,unde **se cerea un excepțional tact** .Rare ori dictonul englez se potrivea mai bine : < *The right man, in the right place* > < **Omul potrivit la locul potrivit** >

()Leonte Moldovanu(președ.Senat)

Om **cuminte, sfătos, prietenos**, căruia partidul îi era recunoscător , pentru o viață închinată, fără un ceas de șovăire.

Ardelean , venit în România la studii și stabilit în Vechiul Regat,înainte de 1918.

Profesor de istorie ; agitator al mișcării naționale pentru unire ;**membru activ al soc. " Carpați"** (secțiunea București și Brăila) ;**președ. secțiunii** Brăila a " **Ligii Culturale** " .

A scos **o gazetă**, pe cheltuiala sa ,în timpul **Memorandum-ului** (1893) și al **procesului de la**

Cluj (1894) .Când , **în 1914**, România a declarat neutralitatea, el a ținut un **mare miting la**

Brăila , cerând **intrarea în război** , împotriva Austriei.**S-a ocupat de ardelenii refugiați** , odată

cu retragerea , după 1916 .S-a dus **cu ardelenii refugiați în Moldova și Ucraina** ,unde a făcut

5 colonii ,cu sediul central la Elisabetgrad . (Cf.MO 4, șed. din 3 aug.'32, p. 33)

(I.Totu , prim red. la "Viitorul" ; proaspăt deputat ; colaborator la rev."Parlam.rom ")

-NNSăveanu / 16 febr.'34

[LD: nu uita ! prof -de Logică]

...Adaptare la noile nevoi

" [----] Ființele omenești : se nasc, trăesc și mor. Nu putem rămâne stane împietrite în credințe vechi , care s-au dus ; Trebuie să ne adaptăm la nevoile cele noi, ele sunt un imperativ categoric al zilei ce trăim.

"România de azi are nu numai alte hotare , dar și alte probleme de rezolvat ; să fim la înălțimea chemării ce avem - numai astfel ne vom îndeplini datoria .

...Apel la solidaritate

" D-lor deputați, între toți cei care se perindă pe suprafața globului există o solidaritate ; ea leagă nu numai pe cei din generația de astăzi ,dar ea este un lanț , care ne unește cu trecutul și viitorul.

"Solidaritatea aceasta este mult mai strânsă între toți fiii acestei țări , căci,după cum spune scriitorul : < Patria este cel mai dintâi și cel mai de apoi cuvânt al omului ; într-însa se cuprind toate bucuriile lui ; simțirea ei se naște odată cu noi și e nemărginită și veșnică ca și Dumnezeu .>

«Consolidarea regimului monarhic constituțional

...Respectarea parlamentarismului

" Cei de ieri , ne-au lăsat o monarhie cu regim constituțional ,în care se încadrează o viață parlamentară.Să o continuăm și să întărim această moștenire ; să fim slujitori credincioși ai regimului constituțional ,să nu coborâm regimul parlamentar .

Astfel vom desăvârși opera pentru care s-au jertfit înaintașii noștri și vom lăsa , celor ce vin după noi, nu numai o țară mare , dar și pe deplin consolidată "

(aplauze unanime, repetate, îndelung prelungite)

Organizatorice :

/ Se alege Comisia de redactare a Răspunsului la Mesajul Regal ;

/ Se aleg 6 vicepreședinți ;

/ Se aleg 4 chestori și 8 secretari ;

/ Se aleg comisiile (12 comisii)

/ Se organizează grupările parlamentare .

Adunarea Deputaților : 384 deputați,organizat în 10 grupări partidiste .

PNL - 289 deputați ;opoziția -95 .

«10 grupări parlamentare de partid

10 grupări parlamentare în legislatura 1934 -1937.

[LD:Se vor produce, însă anumite fuziuni ,și nr.grupărilor se va modifica]

Partidul	deput.	președ.	vicepreșed.	secretar
PNL	289	CICBrătianu	M.Oromolu	D.Angelescu
PNT	29	I.Mihalache		V.Madgearu
PȚ	11	dr.N.Lupu		V.Serdici
PNL-georg.	10	Gh.Brătianu	Simion Mehedinți	CAConstantinescu
PNA	9	Oct.Goga		
LANC	9	ACCuza		Gh.A.Cuza
P.German	8	H.O.Roth	Frantz Kra"uter	H.Plattner
P.Maghiar	8	Gh.Bethlen		Iosif Willer
PRT	6	Gr.Iunian		P.Petrescu
P.UAgr.	5	C.Argetoianu		AI Radian

-PNL(289 deputați)

[LD. vezi xeroxul, aici , selectiv]

Constantin ICBrătianu* (preș.)	Oromolu Mihail (vicepreș.)	Dtru Angelescu (secr.)	
Al.Alexandrini	Al.Alimănișteanu	D.Alimănișteanu	Rigo TH.Andreescu
Anast. Angelescu	IvanIAnghelof	Vict.Antonescu	Ioan Ardeleanu
Gh.Assan	H.Aznavorian	C.Bacalbașa	N.Batzaria
Petre Bejan	V.Bellu	Aurel.Bentoiu	Gh.Bogdan-Duică
Louis Balomey	Șt.C.Brăiloiu	C.Const.Brătianu	Mircea Cancicov
George Cipăianu	Mitiță Constantinescu	Aurel Cosma jr.	dr.I.Costinescu
Mircea Costinescu	dr.Partenie Dan	dr.Demetrescu-Brăila	Mircea Djuvara
Alex.Donescu	Grigore Duca	Eugen Dunca	Emil Emandi
dr.Emil Folea	Gh.Fotino	Richard Franasovici	OctavFurlungeanu
Petre Gheață	Nic.Guranda	dr.Su"leiman Hamdi	Oscar Han
dr.N.Hasnaș	Coloman Hesner	dr.Gh.Hențiu	Vict.Iamandi
Ion Inculeț	Dumitru Iuca	Gh.N.Leon	dr.Emil Labonțiu
I.Manolescu -Strunga	dr.V.Marcu	Alex.Matak	Istrate Micescu
FredericMichelsohn	Tiberiu Moșoiu	Iuliu Nasta	N-Negură
I.C.Nicolaescu	Cezar Petrescu	I.I.Pillat	IonNPillat
laurențiu Pillat	dr.Eug.Piso	M.Plătăreanu	I.Plessia
R.Polizu-Micșunești	Al.Popescu-Necșești	dr.Titus Popovici	dr.Valeriu Pop
GeorgeTașcu-Pucerea	Radu Roșculeț	NNSăveanu	RaduNSăveanu
Vict.Slăvescu	C.Sturdza	Flaviu Suluțiu	Pamfil Șeicaru
Romulus Șeișanu	Const.Tătăranu	Emanoil Tătărăscu	Gh.Tătărăscu
Eugen Titeanu	Ioan Totu	Gh.Vălimărescu	I.G.Vântu
Marius Vorvoreanu	Const.Xeni	Remus Zăgănescu	i.Zipa

* **CICBrătianu** - a fost ales și la la **Muscel** ; în alegerile parțiale din apr.'34 ,el este ales la **Ilfov**, pentru care optează (DAD, MO 39, 5 apr.'34)

-PNT (29 deputați)

I.Mihalache (președ.)	Virgil Madgearu (secretar)	Iuliu Maniu	
Armd.Călinescu	Gh.Crișan	Petru Irimescu	Mihai Popovici
Gavril Alviurescu	Teodor Iacobescu	Vasile Lepădatu	Cezar Spineanu
Virgil Potârcă	Aurel Dobrescu	Vasile Arjoceanu	Ion Răducanu
Mih.Ghelmegeanu	Gh.V.Măcărăscu	Victor Moldovan	D.Căpățâneanu
Ioan Lupescu	Victor Deleu	Romulus Ancușa	Victor Motogna
Eduard Mirto	N.Georgescu-Tulcea	Ionel Popp	Petre Andrei
Dinu Simian	AlCartoian		

-P.Ț.(11 deputați)

Neculai Lupu (președ.)	Vasile Serdici (secretar)	Costache Lupu	
Ion Modreanu	Adam Ionescu	Corneliu T.Ghimbășanu	
ion Hudiță	Ștefan Mihăescu	Alex.Rotta	
Dr.Mihai Isăcescu	Crăciun Șerbănescu		

-PNL- georgist (10 deputați)

Gh.I.Brătianu (președ.)	prof.Simeon Mehedinți (vice)	C.A.Constantinescu ("Atta" secr.)	
N.Constantinescu -Bordeni	ing.G.Deleanu	prof.CCGiurescu	
Radu N.Lascu	av.Aurel Neguș	prof.Al.Procopovici	gralArt.Văitoianu

-PNA (9 deputați)

Octavian Goga (președ.)	Ion Petrovici	Stan Ghițescu	
---------------------------	---------------	---------------	--

Tilică Ioanid
Aurel Baci

dr.Gh.Banu
Dumitru Topciu

Leon Scridon
Ilie C.Barbul

-LANC (9 deputați)

ACCuza (președ.)
V.Prelipceanu
Gh.Urziceanu

Gh.A.Cuza (secretar g-ral) I.C.Cătuneanu
Nichifor Robu Gh.Cârlan
Gh.Ciolac Marcel Adam

-P.German (8 deputați)

dr.Hans Otto Roth (președ.)
Hans Beller
dr.Otto Herzog

dr.Frantz Kra"uter
Fritz Connert
Anton Hu"gel

Herman Plattner (secretar)
Daniel Haase

-P.Maghiar (8 deputați)

Bethlem Gheorghe (președ.)
Pal Gabor
Laar Francisc

Willer Iosif (secretar) Szabo Beni
Gal Nicolae Josika Ioan
Szentkereszty Bela

-PȚR (6 deputați)

Gr.Iunian (președ.)
I.Codreanu

It.col.Petre Petrescu (secretar) Vlad Dimitriu
Costache Leanca dr.Vladimir Zalozeckyj (P.Ucr.)

-P.U.A (5 deputați)

C.Argetoianu (președ.)
Dr.Max Câmpeanu

Al.Radian (secretar)
Aurel Minea

dr.Ion Popa

▣Senatorii aleși de Camerele profesionale

-Camerele Agricole :

Agripa Cardaș , N.Jecheanu , Valeriu Moldovan , col.A.Tr.Solacolu

-Camera de comerț și industrie :

Max Auschnit*,I.Cosma, N.Gheorghide,M. Manoilescu ,Radu C.Mircea (UGIR)SNPenescu ,
Ap.P.Popa , If.Vihovici

*Candidatura lui **Auschnit** , faimosului "rege al Fierului" din România, a surprins.

De acord cu prietenul și colegul său **Orghidan** - candidat oficial - **că nu va candida** ,
s-a răzgândit în ultimul moment , a depus fonduri și stăruințe , și s-a ales !

Fără acest gest neloial, Orghidan ar fi fost sigur ales la București, pe când la Galați (unde s-
a dus) nu ! Iată ă ce valoare are cuvântul marelui nostru gangster pistruiat ("Parlam.Rom", 31
dec.'33

-Camerele de Muncă :

Alfons Heroveanu , DRIoanițescu , Iosif Jumanca , Al.Samoil .

-Senatori de drept

**Dr.C.Angelescu (PNL) , mareșal Averescu (PP) , T.H..Florescu (PLD) ,
dr.Lupu (PȚ , apoi PNT) , N.Iorga (PND) , Grig.Iunian (PRT) , Leonte Moldovanu (PNL) ,
Vasile Sassu (PNL) ; Const.Stere (ex.PȚ , ex.PNT , ex-PNT , ex-PȚD , PRT) ,
Const.Mrazec (Academie) mareșal C.Prezan , g-ral Gh.Măldărăscu , g-ral H.Cihoschi , gral
Artur Văitoianu , ș.a, ș.a...**

«Deputații pe profesii :

164 avocați
56 "dascăli" - prof. mari și mici
25 "agricultori "
17 medici
12 ingineri
12 " proprietari "
11 ziași
8 comercianți
5 industriași
5 clerici
3 notari publici
3 dir.de Bancă
3 pensionari
3 ofițeri rezervă
2 viticultori
1 geolog
1 poet (Goga? Pillat ?)
1 romancier (Cezar Petrescu)
1 sculptor (Oscar Han)
56 încă nedecarați

-Ziași :

C.Bacalbașa (decan de vrstă) **I.Totu** (prim-redator la " Viitorul ") ;**Romulus Seișanu** și **N.Batzaria** ("Universul ");**Pamfil Șeicar** (" Curentul ") ,

«Comisiile permanente

- 1.Instrucțiune publică, Culte, Belle -Arte
- 2.Poștă, telefon , telegraf
- 3.Recunoașteri persoane morale
4. Petițiuni
5. Administrație generală, județeană, comunală
6. Afaceri Străine
7. Agricultură, Păduri, Domenii
8. Lucrări publice, CFR, marină comercială
9. Comerț , Industrie, Mine, Vămi
10. Muncă, Asigurări sociale
11. Sănătate publică, igienă publică
12. Financiară, Bugetară

Mecanisme parlamentare / 16 febr.'34

18.)Moartea lui Ștefan Cicio -Pop,17 febr.'34

(DAD, MO 10, șed. din 17 febr.'34 , p. 404-407 -xerox-)

[LD : discursurile integrale , vezi la fișier PNȚ] Aici rețin doar activitatea sa parlamentară]

Omagiu lui Ștefan Cicio -Pop, la moarte , 17 febr.'34

[LD : în **Cameră lipsesc ardelenii din partea PNȚ vorbește Potârcă !**

Omagiul adversarilor - superb .Iar eu am în fața ochilor pe dna Ani Birtolon , arătându-mi albumul familiei , descriindu-mi ziua aceea de 1 dec.1918.Vezi în "Magazin istoric " / dec.68)]

-NNSăveanu (președ. Camerei) :

" Stăpânit de o emoție adâncă, iau cuvântul pentru a vă aduce la cunoștință **o veste tristă** .
(Adunarea ascultă în picioare) Ea umple de durere inimile noastre , ale tuturor, indiferent de partid politic , indiferent de vârstă .**Pe malul Mureșului [Arad] doarme acum somnul de veci** unul dintre acei care a fost **un mare român**.El și-a închinat întreaga viață în slujba neamului căruia i-a aparținut și pe care l-a onorat.

Locul înalt la care m-ați ridicat dvs ieri, și de la care vorbesc acum , **el l-a cinstit ani de-a rândul, în două legislaturi** . În tot acest timp, **în incinta acestei Adunări**, a răsunat de atâtea ori **glasul lor duios**, ascultat totdeauna **cu respect**, de multe ori cu emoțiune, nu numai de **amicii politici care îl iubeau**, dar și de **adversarii , care îl stimau**.

Om de inimă , el găsea totdeauna **cuvântul cald și înaripat** , care **mișca** nu numai **massele populare** , a căror fire emotivă e mai ușor de impresionat, dar **și intelectualitatea** , căreia avea darul să-i miște inima , de multe ori să-i scoată lacrimi.

Ștefan Cicio Pop s-a pasionat pentru politică încă de tânăr, și , neaș român, mândru de origina lui, tare pe credința că va veni ziua când să bată ceasul unei dreptăți istorice , el a fost un neampăcat dușman al stăpânirii maghiare.

După procesul Memorandului , care a trimis să zacă în închisoare fruntași ai vieții românești de dincolo de Carpați, în frunte cu Rațiu, Lucaci, Coroianu, Mihali, și alți martiri ai neamului, **comitetul executiv al PNR a trimis, în 1894, la Haga , pe Cicio Pop .**

La Conferința Uniunii interparlamentare el a expus , cu talent și foarte documentat , dreapta cauză a Românilor , descriind în culori vii , nedreptățile asupritoare ce le făceau Ungurii. Prețioasele lui însușiri l-au făcut popular printre conaționali săi.

Popularitatea lui, din **ținutul Șiria al Aradului, îl trimitea în Parlamentul de la Budapesta** , unde a rămas statornic apărător al intereselor românești.

Nu mică i-a fost partea ce el a luat la **pregătirea marelui întruniri populare** ce a hotărât soarta Ardealului. **În casa lui de la Arad s-a redactat moțiunea** ; în lipsa lui Pop de Băsești , **el a prezidat întrunirea ;** prin **glasul lui s-a proclamat la Alba Iulia unirea pe veci a Ardealului de Vechiul Regat** , și s-a împlinit astfel un vis , ce ne-a stăpânit veacuri.[.....]

După Mihali și Goldiș, plângem acum moartea lui Cicio Pop : bătrânii au avut în el un tovarăș, cei tineri să-l aibă de exemplu.

Vă rog să mă autorizați a trimite îndureratei familii , sincerele noastre condoleanțe .

Vă rog să mă autorizați ca la înmormântarea lui să exprim durerea întregii Adunări .

Adunarea păstrează un moment de reculegere .

-I. Inculeț :

"**Guvernul se închină cu evlavie** în fața rămășițelor pământești ale marelui dispărut. **Cu Ștefan Cicio Pop trece în nemurire încă o figură măreață a unei generații viguroase de români transilvăneni**, care atât au crezut în puterile neamului nostru [-----] și atât au luptat pentru înfăptuirea acestui ideal ! Multe i-a fost dat să vadă lui **Ștefan Cicio Pop** , în decursul celor **aproape 70 de ani** , pe care i-a trăit.[-----] Din fragedă tinerețe [-----] luând parte la **înființarea Societății tinerilor români din Arad**. [-----] **partizan permanent al acțiunii, nu al pasivității**, intră, ales de români, **în Parlamentul de la Budapesta** , unde nu scapă nici o ocazie să ridice cuvântul în apărarea fraților obișduiți. [-----]

În momentele hotărâtoare , înființează **Garda națională de români** [-----]

Alba Iulia .Cetatea Sfântă a unui neam întreg .[-----] **Ștefan Cicio Pop - " Baciul " - conduce de fapt dezbaterile marelui și mărețului act.**

Unirea s-a făcut.Baciul devine mai activ ca oricând.

Îl vedem în toate manifestările vieții publice din România Mare .

Deputat, Ministru, Președintele Camerei , până lamoarte veșnic activ, veșnic cu inițiativă, [-----] **luptă cu succes pentru unificarea sufletească a Neamului întregit. "**

-Virgil Potârcă (PNT) :

" Cu moartea lui **Ștefan Cicio Pop**, dispăre de pe arena politică ,atât de greu lovită în ultimul timp, **încă unul din pleiada marilor luptători** care, cu vorba, cu fapta și nu rareori expunându-și propria viață , **au ținut peste Carpați , treaz, sentimentul național**. [-----]

Pe Ștefan Cicio Pop îl găsim **prezent în momentele cele mai grele ale românismului** și **la posturile cele mai primejdioase și mai de răspundere** .[-----] țara pierde **un mare luptător politic și un distins parlamentar** . El a onorat tribuna ca **parlamentar român la Budapesta** , și apoi, aici, în **Capiatala României** Întregite , **ca deputat și președinte al acestei Adunări** .[-----] I-a fost dat **să prezideze , la 8 iunie 1930, Adunările întrunite ale restaurării** și ale repunerii în drepturile lui a **Majestății Sale Regelui Carol al II-lea.**"

-Virgil Serdici (PȚ) :

" a fost **unul din ctitorii României Mari** [-----] a fost ales președintele Camerei, totdeauna, în unanimitate ;[-----] **lua , în ultima vreme, rar cuvântul** . De câte ori , însă, **un nou din afară amenința liniștea țării** , verbul lui , cu accente calde, **umplea și înălța atmosfera acestei incinte , redându-ne tuturor încrederea.**[-----] **Pe Ștefan Cicio Pop, om de bine, român între români, suflet între suflete, îl plângem cu toții îndurerați "**

-Aurel Neguș (PNL-georgist) :

"Prin **noblețea sentimentelor** , prin **vigoarea caracterului** și prin **marea dragoste de neam**, el rămâne ca **o pildă nemuritoare** pentru generațiile ce vor veni." [-----] membru de marcă în Comit.Execut.PNR ; inițiatorul Adunării din Alba Iulia ; membru în Consiliu Dirigent ; ministru în cabinetul Ionel Brătianu și graț Văitoianu[-----] **Figura lui blândă și senină** plutește peste această Adunare . El trece **în lumea acelor aleși cari** , cu trudă, cu energie, cu încordarea supremă a voinței lor, **au făcut lumea cea nouă.**"

-ACCuza :

[-----] Parlamentul românesc jelește pe ilustrul său președinte ; a condus dezbaterile cu competență și înaltă autoritate ; a prezidat Marele Colegiu Parlamentar al Restaurației ."**Slăvim cariera politică așa de rodnică și de fericită a lui Ștefan Cicio Pop "**

-dr.Gh.Banu (PNA-Goga) :

" Cu Ștefan Cicio Pop dispăre încă unul din marii luptători ai românismului din Ardeal , un slujitor care neconțentit a propovăduit independența națiunii române oprimate.[-----] **În viața parlamentară de la Budapesta** , și în lupta pe care a dus-o **în străinătate, la Haga, a avut puterea să strângă laolaltă toate neamurile oprimate** împotriva asupritorilor din Budapesta . **În procesul Memorandum-ului** a fost un vajnic luptător, încununându-și truda sa cu o răsplată binemeritată.[-----] PNA, pe deasupra contingentelor politice , își pleacă cu pietatea fruntea înaintea aceluia care , **ca un apostol , a fost o garanție de perpetuare a românismului. "**

-C.Leanca (PȚR) :

După Unire , [-----] duce mai departe lupta pentru consolidarea provinciei sale cu Țara-Mumă ; a condus Adunarea Deputaților într-o obiectivitate nesfârșită , câștigându-și respectul adversarilor ; cuvântările sale calde, cu adâncă convingere, impresionau.

-I.Pop (Un.Agr.)

Uniunea Agrară se asociază la **doliul Adunării Deputaților** și la **doliul României întregi** [-----] unul dintre cei mai dârji **înfăptuitori ai României de astăzi** [-----] Curajosul luptător național s-a trudit nu numai pentru neamul său, ci și pentru toate neamurile asuprite . **El luptă** cu același curaj **pentru toți, și în special pentru sârbi** , cari, în 1918, **erau internați în cetatea Aradului** , măcinați de tifos exantematic."

-HOTTO Roth :

"Plângem și noi , din adâncul sufletului, dispariția **omului cu imma caldă**

și caracterul încercat [-----] Ca președinte a Adunării, a fost corect și imparțial ; în viață, ecoul adevărat al tuturor grijilor obștești și omenești ; iubire nemărginită de neam și patrie ; **Însușirile sale de om și de bărbat politic , au depășit însă limita obișnuită , iar prin noblețea și bunătatea lui, a câștigat și a atras și pe reprezentanții popoarelor de alt neam și a mărit prin aceasta, bunul renume și reputația națiunii române .**[-----]
Ștefan Cicio Pop a fost una din cele mai frumoase flori ale pământului nostru comun și iubit al Ardealului."

-Iosi Willer :

"Ca reprezentant al adversarilor politici de odinioară , îmi împlinesc o tristă dar loială îndatorire , aducând marelui luptător român ultimul salut al maghiarimii.
Ștefan Cicio Pop a dus o luptă neclintită pentru realizarea idealurilor națiunii sale.
"Ajungându-și însă scopul , aruncase din inimă , cu un gest nobil și înțelept orice ură , orice idee preconcepută față de adversarul de ieri [-----] adevărat erou al românismului "
Pentru noi , politicienii minoritari , un exemplu strălucitor .
Omagiul lui Ștefan Cicio Pop / , la moarte / , 17 febr.'34

19.)Răspunsul la Mesaj (Raportor Eugen Titeanu)Cameră,17 febr.'34

(DAD, MO 10, 17 febr.'34, p. 407)

Titeanu -subsecretar de stat la Ministerul de Interne(ministr-Inculeț)

[Prezenți 322 deputați. Printre absenți : Iuliu Maniu, Virgil Madgearu, Cezar Spineanu, Vlad Dimitriu, Gh.Bethlen și alți deputați ardeleni din majoritatea partidelor, plecați (cred) la înmormântarea lui Cicio Pop Subtitlurile și parantezele drepte îmi aparțin]

[Solidaritate în jurul Coroanei]

"Sire ,

Deschizând prima sesiune ordinară a actualei legislaturi , Adunarea Deputaților exprimă sentimentele sale de neclintit devotament către Majestatea Voastră ,care venind în mijlocul națiunii a rostit cuvântul de îmbărbătare și de imbold la muncă.

Solidaritatea în jurul Coroanei este simbolul suprem al solidarității naționale , pe care jertfele de ieri ne-o dictează ca o poruncă , iar împrejurările de azi ne-o impune ca o datorie.
" Adunarea Deputaților își începe activitatea cu sentimentul precis al grelelor împrejurări ce trebuie biruite și cu hotărârea fermă de a le birui.

[Jertfa lui Duca]

"Jertfa lui Ion Duca ,primul sfetnic al Majestății Voastre ,ne-a dat măsura vremurilor aspre prin care trecem. Căzut victima unui atentat odios, înfierat de întreaga conștiința românească , Ion Duca ne-a dat pilda sacrificiului făcut în serviciul comandat al Țării și al Coroanei .

/Pacea socială și ordine politică[lon Inculeț ,D.luca,lamandi]

"Nimic nu trebuie cruțat astăzi după marea sa pildă ,pentru a proclama și a impune directivele de pace socială și de ordine politică ,înlauntrul cărora colectivitatea românească să-și găsească vechea prosperitate ,posibilitățile de progres și cheagul unei depline solidarități naționale.

[Parlamentul:ritm ferm,pozitiv,imediată înfăptuire]

"Sire,

Problemele care apasă viața Statului ,greutățile financiare și paralizia economică ,reclamă azi soluțiuni rapide și hotărâte .Ritmul acesta de fermitate , de acțiune pozitivă , de imediată înfăptuire ,trebuie să caracterizeze lucrările Camerei, ridicând astfel în ochii opiniei publice

prestigiul **așezământului de bază al vieții noastre constituționale**.
Pentru înfăptuirea **programului de refacere a Țării** și de restaurare financiară și economică ,
trebuie practică **o largă politică de solidaritate națională ,trebuie înlăturate toate
sentimentele de vrajbă** care au putut fi uneori speculate în scop de destrămare și trebuie obținut
acel **efort de muncă ,de abnegație și de disciplină** ,care să însemne **mobilizarea tuturor
posibilităților** de ridicare și de afirmare românească.

[Programul legislativ]

"Sire,

În cadrul vieții constituționale ,care singură poate chezași o normală și liniștită dezvoltare
a Statului nostru, **prin concordie și prin sfortare colectivă** , vom putea învinge greutățile
ceasului de față.Programul care ne așteaptă, reclamă muncă fără preget și hotărâre neclintită.

Răspunzând **primelor și celor mai urgente** cerințe ale Statului,
va trebui **să înfăptuim fără întârziere** ,*degrevarea fiscală,simplificarea aparatului
administrativ,desființarea instituțiilor împovărătoare și inutile,economii severe ,
apărarea stabilității monetare ,echilibrarea bugetului ,rezolvarea integrală și definitivă a problemei
datoriilor ,intensificarea și raționalizarea producției naționale, pentru readucerea prosperității.*

/Agricultura[Gh.Cipăianu]

Va trebui să nu cruțăm nici o sfortare și nici o jertfă ,**pentru a promova interesele agriculturii ,
care rămâne izvorul de căpetenie al bogăției noastre .**

/Biserica și școala [dr.C.Angelescu]

vor fi chemate - potrivit unor îndrumări animatoare -să-și îndeplinească **misiunea de formare a
minților și a conștiințelor** ,ridicând **nivelul sufletesc al nației**.

/Justiția [Victor Antonescu]

Justiția trebuie să beneficieze de **un prestigiu mereu ridicat** ,iar **unificarea legislativă** va
trebui să stabilească **unitatea de drept a Statului**.

/Armata [G-ral Nic.Uică]

Sire ,

În cadrul politicii de pace , pe care România o practică cu o nedesmințită sinceritate ,
grija apărării noastre naționale , nu poate slăbi o singură clipă.**Armata , scutul suprem de
apărare al existenței Statului** ,trebuie să fie **obiectul preocupărilor noastre de fiecare ceas**.
Nici o jertfă cerută Țării, pentru **înzestrarea oștirii** , nu poate fi prea mare , fiindcă numai astfel
ea va putea răspunde supremelor sale îndatoriri. "

/Politica externă [N.Titulescu]

având ca ideal **pacea și intangibilitatea** pe veci a **granițelor țării** , nu poate cunoaște **nici
schimbări nici șovăiri**.

**Lozincile ei rămân aceleași : respectul tratatelor , respectul alianțelor,și stabilirea de
legături amicale cu toate națiunile** , fără deosebire.

Ultimele tratate semnate de România cu **URSS**, cu **Statele Balcanice**,și **noul statut** de
organizare al **Micei Înțelegeri**,au însemnat etape importante parcurse pe drumul păcii.

Vizitele regale ale MM LL Regele Alexandru și Regina Maria a Iugoslaviei

Și vizita MM LL Regele Boris al Bulgarilor și Regina Ioana ,

au dovedit și mai mult politica noastră de **consolidare a alianțelor** și de **reânnoire a prietenilor**.

Încrezătoare în geniul , în drepturile și în rolul său, România înțelege să conlucreze la
cooperarea internațională , mărturisind încă o dată , credința sa în **idealul Societății Națiunilor**
și în **necesitatea păcii "**

Răspunsul la Mesaj / 17 febr.'34

*Notă:Moartea Regelui Albert I al Belgiei ,20 febr.'34

omagiul Parlamentului român,("Facla " , 24 febr.'34)

[LD :rezum ;rețin aprecieri și accente ,care pot servi la o comparație , peste timp ...în 1940 ...
dreptul la venerația a unui rege Subtitlurile îmi aparțin]

Pe banca ministerială : Victor Antonescu, gral Angelescu, g-ral Uică, I.Inculeț, I.Nistor,
Victor Slăvescu, Mitiță Constantinescu, Savel Rădulescu , N.Maxim

-NNSăveanu:

...Dreptul la venerarea unui rege

-NNSăveanu :**"**În ceasul acesta, în sunet de clopote, , **plâns de o țară întragă,regretat de întreaga omenire** ,coboară în mormânt **bunul , marele , eroicul, rege Albert I.**

[-----] Îl plângem ca **rege al unei țări care , în vremuri de cumpănă, ne-a fost aliată.**

Îl plângem ca pe Cel **înrușinat de apropae cu familia noastră domnitoare.**

Mai presus de toate, **il plângem ca rege democrat , popular,** rămas pururi cel dintâi servitor al Statului, Rege care nu s-a dat nici o dată deoparte în fața primejdiei.

Monarhul aclamat ca "erou mondial" , trecut în nemurire înainte de a muri.

Am avut marea cinste **să-l cunosc în primu-l an de domnie** ;reprezentam România

la un Congres de științe administrative [----] ne-a vorbit tuturor ca un egal .

Când mi-a adresat cuvântul , **s-a interesat mult de țara noastră și de Regele Carol I , al cărui nepot era.** [-----] nu era numai un mare rege ,ci și un mare cetățean.

ca și Regina Elisabeta a Angliei ,avea **pentru țara lui o dragoste** care mergea până la adorațiune.

Cea mai măreață pagină pe care a scris-o **Regele Albert e apărarea onoarei și demnității Sale și a țării,** jefindu-se și El și ea **în îndeplinirea unei datorii de o mare înălțime morală.**

Când, **la 3 august 1914, Germania a pretins libera trecere a armatelor sale** pe teritoriul

belgian, **Regele Albert a respins cu indignare propunerea** pe care o socotea ca o dezonoare .

Poporul a aclamat cu entuziasm ferma hotărâre regală ,și **Camera** , convocate la 4 august în Palatul națiunii, **au hotărât intrarea în război pentru apărarea granițelor.** [-----]

Regele Albert, ca generalisim al armatei , a spus : **< Am încredere în destinele noastre .**

O țară care se apără , impune respect tuturor .Țara aceasta nu pierde ! > "

-Victor Antonescu :

...Doliul conștiinței omenești

[LD:poate caut semnificații acolo unde nu ar trebui să văd decât o prestare de protocol.

Dar parcă am simțit că nu este așa.La "examenul de conștiință" al Regelui Albert ,pe aceleași criterii, prințul (apoi regele) României , ar fi rămas corigent]

-Victor Antonescu :**" Venerația** memoriei marelui Rege [-] Moartea Regelui Albert **pune în doliu conștiința omenească ,**

pentru care **cuvântul dat ne leagă ;**

pentru care **tratatele nu sunt petece de hârtie ;**

pentru care **înțelegerile internaționale nu sunt lipsite de sancțiuni.** [-----]

Secondat de o **Regină admirabilă de devotament și milă** , din clipa celor mari tragice suferinți, până în ceasul victoriei finale, **el nu-și părăsește trupa.**

Regele Albert **a preferat să-și piardă vremelnice țara ,decât să-și piardă onoarea** [-----]

Conștiința românească se pleacă smerită înaintea marelui Rege al Belgiei care înfățișează :

izbânda dreptului - triumful cinstei [-----] "

Moartea regelui Albert I / 20 febr.'34

20.)dr.N.Hasnaș,(PNL) interpelare,24 febr.'34

(DAD, MO 11 , șed. din 24 febr.'34, p. 422)

#Starea de decădere a instituțiilor sanitare

Interpelează pe ministrul Sănătății, Muncii și ocrotirilor sociale :

1. Asupra **stării de decădere a tuturor instituțiilor sanitare** și de îngrijire a suferinzilor ;
2. Asupra întinderii îngrijorătoare ce au luat **maladiile contagioase și bolile sociale** ;
3. Asupra mării **mortalități infantile** și cauzele ei ;
4. Asupra **bugetului de mizerie** al Ministerului Sănătății , din ce în ce mai insuficient ;
5. Asupra **atenției puține date** , de la descentralizare , **de autoritățile locale** , instituțiilor sanitare
6. Asupra **instituțiilor parazitare ale ministerului**. Cere urgență....

[LD : a doua zi, ministrul Dimitriu demisionează - nu știu dacă de asta -și în locul lui vine **dr.I.Costinescu**]

Dr.Hasnaș / 24 febr.'34

21.)Oct.Goga ,discurs la mesaj /România prerevoluționară /,24 febr.'34

(DAD, MO 11, șed. din 24 febr.'34, p. 422- 425)

[LD : foarte interesant discurs ! Cu o primă parte în care predomină ironia și stilul **opoziționistului "de serviciu"** - care a și fost aprobat de toată opoziția !-apoi, un **atac de substanță la adresa democrației ,a principiilor sale sacrosante,a instituțiilor sale**, într-un cuvânt la **negarea regimului politic** în care evoluase România după Unire ,culminând cu diagnosticul demonstrației :**România prerevoluționară** .

Nu știu cum să spun exact , ca să se înțeleagă :îl prindea bine pe **ACCuza** tunând și fulgerând contra democrației :era o consecvență de o viață .Îl prindea bine pe **CZCodreanu** , care-și începuse cariera politică după război :era tânăr și exaltat .

Dar Goga,sensibilul poet Goga,care , după război, ajunge om politic al noului regim;înregimentat în P.Poporului, ajunge ministru,are răspunderi Această critică a clasei politice din care a făcut parte , mi s-ar fi părut ciudată dacă

Discursul marchează , fără echivoc, convertirea lui Goga la **o doctrină autoritaristă, antidemocratică, naționalistă,xenofobă** ,având ca stindard (deloc original)sloganul cuzist : **<România , Românilor ! >**, de care se va apropia ,până la fuziune]

Goga / 24 febr.'34

#Mesajul Regal,Răspunsul la Mesaj=literatură ieftină,clișee ,optimism fals.

"PNA este hotărât să nu atragă într-o discuție de amănunte,textul Mesajului Regal, convins fiind de la început că și **actuala pagină retorică solemnă este menită să rămână fără consecințe**,ca și această **ieftină literatură** , de ocazie,pe care de ani de zile o primește ,**fără nici un ecou**,opinia noastră publică .**Trecutul apropiat ne-a învățat cam ce preț trebuie pus pe acest ritual fastuos al buneii noastre democrații**.

Într-adevăr, o analiză cât de sumară poate arăta oricărui spirit limpede ,călăuzit de bună credință,**deșărtăciunea gloselor cu care guvernul liberal** a ținut să-și inaugureze sesiunea parlamentară .În vremuri de o tragică seriozitate ,ni se dau **aceleași clișee fără relief**, se afișează **aceleși optimism fals**,se difuzează aceleași **grandilocvență ipocrită**, care de multă vreme **au obosit sufletul mulțimii** la noi și **au trezit îngrijorătorul scepticism** prevestitor de furtună în societatea românească.

"**În loc de a se privi realitatea în față și a se trage concluziuni din ea**, într-un mod simplu , sincer și drept,printr-o **mărturisire de pocăință** , pe urma atâtor nenorociri și,printr-un cuget eroic, hotărât să remedieze răul ,**Mesajul** afirmă cu seninătate **mulțumiri inexistente** și lansează **făgăduinți de mult răsuflate** ,ca și când o fericire biblică ar stăpâni biata noastră țară. "Dacă ar mai fi fost nevoie să se mai dovedească încă o dată ceea ce se știe de obște , că **organismele politice perimate** în concepțiunea și structura lor **sunt inadapabile** , atunci **această predoslovie liberală ar putea servi ca un prețios document** ,pe seama oricărui

analist de istorie contemporană. "

El va da câteva exemple ,ca să se descrie această "ciudată " mentalitate .[----]

[LD :Goga (cași alți câțiva politicieni , mai ales istorici , și în orice caz "umaniști" , are obiceiul de a invoca analistul de istorie]

Goga / 24 febr.'34

#Prematura acordare a votului universal

#Democrația=obstacol ptr dezvoltarea țării;laborator otrăvit

[LD : atenție ! fără prejudecăți, fără ipocrizii și complexe, va trebui să-ți spui părerea în această chestiune. Între timp ai experiența de aproape 50 de ani de dictatură comunistă ,tot sub " vot universal" ,și , mai elocvent, ai experiența de după 1989 ,a acestui vot universal, la o populație ignorantă și indiferentă.

Și atunci,de ce trebuie să sărim în sus ,să considerăm neapărat "reacționar" ,luciditatea unor oameni privind acest "vot universal" ?"Egalitatea" și "votul universal " = utopie ? demagogie ?]
Și totuși,sunt mai câștigată de argumentele unor democrați ,pentru că ,altfel, îmi imaginez societatea ca **un flanc** cu vârful ascuțit îndreptat înainte [~~~>>], urmată de oameni care înaintează cu spatele ,sau târâș .Și prefer această utopie generoasă , decât un realism discriminator]

"În adevăr,din primele zile de după război,**demobilizarea militară** a echivalat la noi **cu desarmarea morală a neamului** .Încetând regimul de severitate în conducerea și administrarea țării de pe vremea ostilităților,**am trecut deadreptul la svârcolirile votului universal** ,în întâia etapă . Vor fi fost exagerări și nedreptăți adeseori în stăpânirea quasi-dictatorială a primelor luni post -belice ;dar **ideea națională s-a păstrat neștirbită** ,ca o zestre a tranșeelor ,iar **principiul autorității s-a afirmat la tot pasul**.

"Așa zisa democrație , însă,instalata la baza noului stat ,**ne-a prăvălit într-o dislocare haotică**.
Votul universal, în forma lui actuală, exercitat de o populație fără pregătire , a devenit **un obstacol pentru dezvoltarea și întărirea țării** ;(exclamări la PNL și PNT)

#Atributele democrației:corupția și teroarea

concepțiunea națională a fost înlocuită **cu preocupările sociale și cu lupta de clasă** ,
spiritul public ,năvălit de revendicări pur materiale , a pierdut din vedere însuși scopul care s-a dus lupta noastră de veacuri ;**demagogia**, din ce în ce mai trivială , **gonind de pe arena vieții publice , elita intelectuală** , prin concesiile ei interesate ,**a anarhizat masele** , pentru a căror înfrânare ,**fiecare guvern s-a folosit de cele două atribute constante ale democratismului începător :corupția și teroarea**.

Figurile de mâna a doua ,care au ajuns la rol de conducere ,din acest **laborator otrăvit**, cu **nepriceperea și rapacitatea lor**, au pus în circulație **planuri și formule pornite să dărâme orice impuls de ordine din instinctul mulțimii ."**

O.Goga / 24 febr.'34

#Parlamentul =o caricatură incompetentă,costisitoare,mașină de legi păgubitoare

"**Parlamentarismul** ,născut din **fără de legi** și practicat prin **incompetență** ,a devenit **o caricatură lămuritoare și costisitoare ,o mașină de legi grăbite ;unele fără consistență și fără efect**, slăbind respectul cetățenilor pentru ideea de legalitate ;**altele**, prin demagogia lor, **direct păgubitoare oricărei consolidări ."** [.....]

O.Goga / 24 febr,'34

≡Onouă concepție de stat :autoritarism și naționalism integral

"La lumina fulgerelor care amenințau noțiunea patriei ,**s-a întrezărit o nouă concepțiune de Stat** ,grefată de **principiile autorității și ale naționalismului integral**.

...Mussolini- creatorul noului sistem de cugetare politică

"Mussolini a fost **creatorul** care a plămădit , mai întâi într-un **sistem de cugetare politică** ,

recentul reviriment de redeştere universală. Rând pe rând, **au căzut alcătuirile lumii vechi, înfrânte de valul acestei ideologii** proaspeteși cotropitoare
Mulțimea însăși, cu intuiția ei, **deslușind o salvare în noul curent**, s-a pornit să elaboreze ca perceputele din vecini." [-----]

...Mihalache -dornic de o democrație "corijată" , după normele fasciste

"Pentru a ilustra acest adevăr :**însuși d.Mihalache , produs tipic , cu toate beneficiile , al mișcării noastre populare de ieri, riscând un act de ingraturitate** față de misterul propriei sale **procreațiuni politice, ține să se pună de acord cu noua orientare** și, într-un elan de sinceritate ,ne vorbește **de "o democrație corijată"** ,după normele fasciste ,nescotind nici chiar desagrementele ce ar trebui să întâmpine personal pe urma unei asemenea evoluări."
[-----]

[LD: vezi pe larg programului politic la fișier **Sistem de partid și PNA**]

≡PNA: respinge R la M

Partidul Național-Agrar nu votează Adresa de Răspuns la Mesaj ."
(Aplauze pe băncile PNA) O.Goga / 24 febr.'34

22.)Gh.Brătianu (PNL) ,discurs la mesaj, 24 febr.'34

(DAD, MO 11, șed. din 24 febr.'34, p. 425- 428)

G.Brătianu / 24 febr.'34

≡Mesajul Regal -Adresa de răspuns

Discuția Mesajului înseamnă **examinarea situației generale politice și definirea atitudinii partidelor opozante** față de **concepția și metodele guvernului** .

"În pragul activității legislative, a acestei Adunări, **discuția** trebuie să constituie mai ales **prilejul unei reculegeri necesare** ,care adâncește în noi sentimentul răspunderii față de țară și **ne îndeamnă mai mult decât la critica oamenilor și a faptelor, la un examen de conștiință."**

...PNL-georgist -opozant de trei legislaturi

În ce privește **partidul pe care-l conduce ,care s-a prezentat până acum,ca partid opozant, la trei alegeri ,se poate înfățișa acestei judecăți cu încredere și cu mândrie** .[----]

Gh.Brătianu / 24 febr.'34

≡Guvernare liberală

[L D:**Gh.Brătianu** înfățișează **fizionomia ideala a unui guvern liberal**.Poate fi expusă în ghilimele la orice capitol de **doctrină liberală,ca o chintezentă a valorilor liberalismului : libertate ,democrație,constituționalism,parlamentarism ,legalitate ,ordine morală**
Dar -după părerea sa - aceste valori nu erau în patrimoniul PNL-Dinu Brătianu !]

"Un guvern liberal ,prin însăși constituirea sa ,trebuie să cuprindă în sânul său forțele politice reale ale partidului,pentru că **un guvern liberal nu trebuie să întărească** , printr-un nou exemplu,**teoria pe atât de greșită , pe cât de tendențioasă ,a incapacității regimului parlamentar** ,ce se înfiripează tot mai mult **ca o concluzie a ultimelor guvernări de partid .**
Nu este adevărat că a dat greș un regim întemeiat pe Constituție și Parlament ,atâta vreme cât aceste instituții **nu au fost și nu sunt lăsate să-și exercite ,prin reprezentanții și conducătorii lor,întreaga lor răspundere și întreaga lor acțiune** . (aplauze PNL-georgist)
Nu este de ajuns să amintim de Constituție numai cu prilejul solemnităților [-----]

Gh.Brătianu / 24 febr.'34

23.)Virgil Madgearu,Declarația PNT la mesaj, 24 febr.

(DAD, MO 11, șed. din 23 febr.'34, p. 428- 431)

[LD : Ca de obicei, acordul cu trei puncte : Coroana, Armata și politica externă.

În rest, Madgearu lansează același **atac nenuanțat la adresa PNL**, amestecând criticile justificate cu negarea oricăror merite ale acestui partid.]

Virgil Madgearu / 24 febr.'34

#Falsificarea regimului politic parlamentar

[LD : este adevărat că PNȚ - Maniu, Vaida -a făcut alegeri libere .Dar **propaganda și acțiunile pentru adjudecarea puterii** ,în 1928 și 1932 ;apoi propaganda electorală în toate campaniile electorale ,**departe de a fi constituit un exemplu de comportament democratic** **Radicalismul PNȚ** este , și de data asta , exacerbat :**PNȚ cere invalidarea alegerilor , și este supărat că PNL nu-i dă curs !**]

"Un regim politic nu poate fi mai **grav compromis decât prin falsificarea lui** de cei care pretind că îl susțin.A trece țara , **cu prilejul fiecărei alegeri , prin aceeași stare de umilință , de degradare a conștiinței cetățenești** ,transformându-se până și **cele mai înalte instituții de stat în unelte electorale** ,înseamnă **a distruge autoritatea și prestigiul regimului parlamentar ."**

#Alegerile, validările=dovezi ale pseudoregimului constituțional și parlamentar

"Discuțiunile la validări au făcut dovada deplină că **tristele moravuri de odinioară ,caracteristice regimului pseudo constituțional și parlamentar** ,instaurat în țară de **Partidul Național-Liberal** ,nu au fost stărpite.

"Exemplul dat de PNȚ , în alegerile generale din 1928 - adevărat plebiscit național - în cele din 1932, precum și în alegerile administrative , nu a fost urmat ."

...Garda de Fier- scoasă ilegal din lupta electorală

...G d.F -devine partid terorist

[LD: cunoscuta explicație și argumentație (Vaida, Mihalache ș.a) privind justetea căii adoptate față de G de F de către guvernele național-țărăniști:**dizolvare** pentru a o disciplina ;**libertate în alegeri ,prezență parlamentară** pentru a o scoate din conspirativitate ,pentru a o aduce la tribuna parlamentului și a se compromite Chiar dacă nu pun nici o clipă la îndoială sinceritatea acestor explicații ,tot nu pot trece peste lipsa de logică și de tact politic

"Într-o astfel de atmosferă s-au produs **evenimente neobișnuite** în viața și moravurile noastre politice :o **grupare politică [Garda de Fier] a fost scoasă din lupta electorală , în mod ilegal.Ea s-a manifestat ,în urmă,ca partid terorist , propagând și aplicând metodele de luptă politică inadmisibile ,care impun sancțiuni drepte și legale.**

...IGDuca este ucis

Primul ministru ,**cade ucis de gloanțele răzbuțătoare ale acestui partid,iar tineretul înrolat în cadrele sale nu face gestul de dezavuare** și - ceea ce este mai îngrijorător -**nu se vede până acum nici o spontană solidarizare a masselor ,într-o mișcare de reacțiune sănătoasă.** **"Acesta este bilanțul consultării țării** de către Partidul Liberal ,la reparațiya sa la guvern.

#Trebuiau invalidate alegerile !

" În asemenea împrejurări grave, **s-ar fi convenit ca guvernul sau majoritățile parlamentare să recunoască loial abuzurile săvârșite** și să impună consecinți firești pentru toate cazurile în care **s-au călcat legile țării și ordinele date de însuși dispărutul șef al guvernului** -presupunând că ele au fost sincere date .[LD: ce urât caracter are Madgearu !]

" În loc de aceasta ,**am auzit cu uimire și cu indignare** pe d.ministru de Interne [**Inculeț**] **declarându-se fericit de bilanțul alegerilor** ,pe care d-sa le califică drept cele mai libere din câte au existat în România. "(aplauze pe băncile PNȚ)

"**Gestul guvernului**, de a fi luat **demisiunile câtorva senatori** , din simplul **calcul de partid** , nu este decât o **fățărnicie** , neputând constitui , în nici un fel,vreo satisfacție pentru opinia publică a

țării " (aplauze pe băncile PNT)

**"Am cerut zadarnic guvernului pedepsirea vinovaților și anularea actelor lor ,
prin invalidarea alegerilor pătate de violență și fraudă "** [-----]

Virgil Madgearu / 24 febr.'34

...Destindere politică ?!

"Drept orice răspuns ,**guvernul a lansat lozincă destinderii dintre partide.**

Noi repetăm : este nevoie de destindere ,însă între guvern și națiune, care a fost umilită în
alegeri și care continuă să fie ținută în afară de lege ,prin abuzurile ce se comit ,
la adăpostul stării de asediu " (aplauze pe băncile PNT)

Virgil Madgearu / 24 febr.'34

▣Programul PNT

[LD :Madgearu face un artificiu lingvistic ,pentru a salva ceva din compromisa formulă a **"statului
țărănesc "** .În rest, această **"democrație rurală "** vehiculează **lozincile conceptului general de
democrație** , încât nu prea se înțelege de ce trebuia să primească calificativul de "rural"

Este însă păstrată , astfel, opoziția rural - urban , agricultură - industrie
și celelalte "țărănisme" ale doctrinei . În rest, reia inventarul dezideratelor țărăniste ,
de la Constituția din 1923 ... la zi, cu foarte mici modificări.

Vezi pe larg la **fișier PNT]**]

...democrație rurală!

**" Partidul Național -Țărănesc , are adâncă convingere că ridicarea Țării Românești ,
nu se poate face într-un stat agricol-țărănesc , decât prin democrația rurală.**

El afirmă cu tărie că **democrația , bazată pe disciplina muncii** ,presupune neapărat o
autoritate cinstită și bine organizată , care respectă mai întâi, ea însăși ,**drepturile cetățenilor**
și impune , apoi, tuturor , **respectul legii ."** [-----]

...reformă constituțională !

**"Avem convingerea că numai printr-o asemenea reformă constituțională se poate realiza o
temeinică organizare a statului , în cadrul regimului parlamentar și constituțional ,
înlăturându-se primejdia dictaturii** , care la noi , ar însemna **aventura și catastrofa "**

(aplauze la PNT] [-----]

#Incapacitatea guvernului Tătăărăscu

...Respingerea Adresei de Răspuns la Mesaj

" **Acest sistem de măsuri contrastează cu lipsa de concepție și de program,** ce se
desprinde atât din citirea Adresei de răspuns la Mesajul Tronului,cât și din **activitatea dvs.de
patru luni de guvernare.**

În aceste condițiuni, avem îndreptățirea să fim îngrijorați de soarta țării (întreruperi,
exclamații ironice la majoritari) ,pentru că **dvs nu veți putea face față nici problemelor politice
,nici problemelor economice și financiare** de a căror dezlegare depinde menținerea ordinii
sociale și capacitatea de acțiune națională a statului.

Pentru toate aceste considerente , **declăram că nu putem vota Adresa de răspuns la
Mesajul Tronului "** (aplauze la pNT)

Madgearu : Declarația PNT / 24 febr.'34

24.) C.Argetoianu , Declarație la Mesaj, 24 febr.'34

(DAD, MO 11 , șed. din 24 febr.'34, p 422)

[LD : laconic , conu'Costică a ținut să precizeze că nu vrea să participe la dezbateri ,își va spune
opiniile , la legi.Era preocupat de tratativele pentru crearea unui "pol agrarian" în parlament]

C.Argetoianu / 24 febr.'34

#Inutilitatea dezbaterilor la Mesaj

"Uniunea Agrară nu va lua parte la discuțiunea Adresei, fiindcă socotește că vremea discuțiilor teoretice și mai ales sterile, a trecut de mult.

Țara așteaptă soluții imediate și practice în cele câteva probleme de interes vital, care domină viața noastră publică în momentul de față.

▫Soluțiile Uniunii Agrare

"Aceste soluțiuni, Uniunea Agrară le-a înfățișat în nenumărate rânduri. Programul nostru este bine precizat și cunoscut.

#Nu va vota R la M

"Proiectul de Adresă nu conține nici o indicație asupra modalităților de soluționare a acestor probleme ci o nouă expunere numai de principii, Uniunea Agrară este hotărâtă să aștepte depunerea în Cameră a diferitelor proiecte de legi, făgăduite de guvern, proiecte pe care le va examina și discuta cu toată obiectivitatea cerută de greutatea vremurilor.

" Proiectul de Adresă, neprecizând nici un punct de aplicare a unui program pur teoretic, se înfățișează cu o regretabilă repetiție a erorilor din trecut în această materie.

În asemenea condițiuni, reprezentanții Uniunea Agrare nu vor putea vota proiectul de Adresă supus dezbaterilor Adunării Deputaților " (aplauze pe băncile Uniunii Agrare)

C.Argetoianu / 24 febr.'34

25) Gh.Bethlen, discurs la mesaj, 24 febr.'34

(DAD, MO 11, șed. din 24 febr.'34, p. 431)

Vezi text integral [la fișier PM](#)

#Nimic despre minoritățile naționale !

" Dle președinte, dlor deputați, când, în numele Partidului Maghiar, am cerut cuvântul la Adresa de răspuns la Mesaj, în conformitate cu uzanțele parlamentare, trebuie să exprim punctul nostru de vedere față de guvernul actual.

" Cu părere de rău trebuie să constat că în proiectul de răspuns nu se găsește nici o amintire despre minoritățile naționale.

Cred însă că este un adevăr incontestabil că atât din punctul de vedere al politicii interne, cât și al celei externe, ar fi foarte salutar și important ca, în fine, după 15 ani, guvernul să întreprindă cu o silință serioasă, soluționarea chestiunii minoritare. [----]

Bethlen / 24 febr.'34

▫Dezideratele minorității maghiare

"Nu doresc de astădată să expun toate detaliile acestei probleme vaste.

Totuși, în baza motiunii congresului partidului nostru din 2 iulie 1933, trebuie să accentuez că noi cerem aplicarea integrală a tratatului minorităților din 9 decembrie 1919. [-----]

"Onorată Cameră, n-am vrut să abuzez de răbdarea dvs. și, din acest motiv, chestiunile expuse nu înglobează toate punctele programului nostru. Sunt ferm convins, că, nici un punct din programul nostru nu este în contradicție cu interesele statului și națiunii române, și că fiecare are o bază juridică și morală.

"Declar că, tot așa ca și în trecut, și de acum înainte intenționăm să ne îndeplinim datoria noastră de legiuitori cu obiectivitate serioasă. Deci, vom examina conștiincios orice proiect de lege, dar mai ales pe acelea care sunt menite să îndrepte criza economică actuală, atât de serioasă, și neajunsurile sociale, atât de numeroase.

#Nu va vota R la M

În numele Partidului Maghiar declar că **nu primesc Răspunsul la Mesaj "**
(apaluze la PM) Gh.Brthlen / 24 febr.'34

26.)Buletin parlamentar ,dezbateri la Mesaj, Senat ,26 febr '34

("Lupta " , Buletin parlamentar , 28 febr.'34)

Al.B.Iliescu,M.Manoilescu,ing.C.R.Mircea,DRloanițescu ,

// virtuțile parlamentarismului // destinderea // elberarea arestațiilor Gde F //

// protecția industriei // proteția muncii naționale//

-AL.B.Iliescu (PNL),26 febr.'34

▫Prestigiul parlamentarismului

Regretă că **PNȚ** nu a înțeles sensul apelului la **destindere făcut de Tătăărăscu** ,
fiind atât de **pătimaș la validări** , aducând grave atacuri la adresa magistraturii și armatei,
înveninând discuțiile , **scâzând prin aceasta prestigiul vieții parlamentare .**

/ Pune accent pe legile privind **ordinea publică :**

/ **Ridicarea meselor țărănești** , pentru a chema pe țărani la o viață nouă.

-M.Manoilescu (Camera de Industr.comerț)

▫Politică de împăciuire?

...Să se elibereze o parte din legionari !

Ocupându-se de **mișcările extremiste** , cere **să se creeze o atmosferă de împăciuire** ,
eliberându-se o parte din cei arestați , pentru a nu da străinătății impresia
că țara noastră ar avea atâtea elemente cu înclinații criminale.

-ing.CR Mircea (Camera Industr., Comerț)

▫Protecție pentru industria românească !

/ Aduce **omagii Tronului** , din partea **clasei industriașilor din România.**

/ Arată **rolul industriei** , **ca factor de producție** ,și contribuția ei la creșterea **avuției naționale.**

/ Analizează **programul guv.PNL** , în latura industrială :

refacerea industriei naționale prin valorificarea elementelor indigene .

Critică activitatea guvernelor care au adus țara în haos.

/ Cere protecția reală a industriei indigene

-DRloanițescu (PNȚ,ex ministr.Muncii)

Vezi la fișer PNȚ sau Legislație

▫Ocrotirea muncii românești

[LD: În acea zi , la Ministerul Muncii, fusese numit **dr.I.Costinescu ;**

DRI - se asociază la comunicarea senatorului Moteanu , care ridicase problema]

/ **Legile din 1886 și 1912** , citate de senatorul Moteanu , **au expirat .**

Legile din 1886 și 1912 , **au vitregit munca națională , n-au ocrotit-o !**

/În 1930 , ele au fost abrogate [PNȚ !] , în ce privește protejarea elementului românesc,

[-----] De aceea se asociază la comunicarea senatorului Moteanu, o transformă în **interpelare** ,

și cere **noului ministru al Muncii să explice** cum va înțelege să lupte

pentru **protecția muncii românești.**

27.) **prof.N.Bănescu (raportor R.) , discurs conclusiv, Senat , 2 mart.'34**

("Universul " , an 51, nr.61, 4 mart.'34)

Al.Lapedatu - din partea guvernului [lipsă doc.]

NNSăveanu - declară închisă discuția la Mesaj ; **Răspunsul este votat** ;
se alege **Comisia** care va duce Răspunsul Regelui .

[LD: este adevărat că la Senat "temperatura" dezbaterilor nu este așa de ridicată .

Este un Senat preponderent liberal. Eu am mers în căutarea "vocilor" de partid dispărute din
Adunarea Deputaților - **PND-Iorga, PP-Averescu , PSD** - și a altor câteva "voci opoziționiste"
interesante : **M.Manoilescu, DRloanițescu , Gr.Filipescu** ș.a. -

și a reprezentanților **cultelor , armatei, corpurilor profesionale..**]

N.Bănescu / Raportor / 2 mart.'34

▣Dezbaterile la Mesaj

...Unanimitate:armata și politica externă

Se declară mulțumit că sunt **câteva puncte** în jurul cărora s-au unit într-un **sentiment unanim**
aproape toți oratorii :

/ Treburile mari ale oștirii ;

/ Relațiile Internaționale ; recunoașterea meritelor lui Titulescu ;

[LD:nu este remarcată aceeași automată unanimitate pentru Tron !]

#Declarația PNT

Declarația PNT "este **îndrăzneță în fond și meșteșugită în formă** " .

"Este un curaj puțin obișnuit ,și în mijlocul celei mai tolerante țări, ca acei cari, în diferite
ipostaze ale guvernării lor, **au semănat atâtea ruine**, să se transforme , deodată,
în adevărați acuzatori."

În ce privește neregulile din alegeri,moravurile se formează printr-o educație continuă a
masselor electorale, educație atât de necesară la noi,unde **sufragiul universal a surprins**
massele nepregătite.Politica financiară a regretatului Vintilă Brătianu a fost "răzbunată " ,
din nenorocire, prea trist, prin falimentul vertiginos al marelui finanțe.

Politica școlară trebuie să fie mai presus de politica de partid , să treacă peste interesul tuturor.
Trebuie să pună pe gânduri a titraților , care nu-și mai găsesc întrebuintare.

Ar fi bine să ne lipsim de înaltele Academii agricole , asimilate cu Universitățile, și să le înlocuim
cu școli elementare de agricultură.

Să pregătim un învățământ tehnic, pentru cariere sociale .

prof.N.Bănescu / 2 mart.'34

28.) **ICCătuneanu (LANC) , discurs la mesaj,Cameră,1 martie '34**

(DAD, MO 15, șed. din 1 mart.'34, p. 522- 530)

[LD :discurs nexeroxat . Largi extrase problematice . Supratitluri, sublinieri , îmi aparțin]

"Prin noi înșine ?!" - problema evreească /

/ **Minorități** asimilabile și neasimilabile (evreii)

/ **Naționalismul românesc** : toleranță religioasă, toleranță rasială /

/ **"Statul miniatural evreesc "** - jidani din orice țară /

/ **Acapararea economică** jidănească /

/ **Kogălniceanu** și problema jidănească (1869)

/ **Profil psiho - moral -politic** pentru jidani : perfidie, dedublare /
/ "**Apărarea națională** " - paternitate : Ion Brătianu ! /
/ **Puterea iudaismului : finanțe, presă, masonerie, comunism** /
/ **Doctrina și acțiunea LANC** - chestia jidovească /
/ **Antisemitismul LANC** : non ură, non brutalitate, non agresivitate , legalitate /
/ **Soluția** problemei jidănești : **eliminarea ! măsuri economice !**

29.)**ACCuza** , discurs la mesaj,Cameră,2 mart.'34

(DAD, MO 16, șed. de vineri, 2 mart.'34 , p. 543 - 553)

LD : discurs foarte lung. Pentru sistematizare , am dat titluri , subtitluri problematice :

// autoportret parlamentar // Apărarea ordinii în stat ? //Interesele superioare naționale //
// parlament , parlamentarism // doctrina naționalistă - doctr.conserv. retro'1860 //
//doctrina naționalistă - doctr.liberală , retro' 1889 // Doctrina naționa-creștină -LANC //
// Guvern ,PNL, Mesaj // Solidarit.naț = stat naț // Polit.Externă // Apărare naț - jidanii ! //
// Art 7 Constit.1879 // Art.7 Constit.1923 // Generații naționaliste - PND //
// Meritele LANC : tineret, minoritari, provincii, anticomunism, antisemitism //
// Program LANC : reforma constituțională ; reforma financiară,
//Rezolvarea problemei evreești,politca externă alături de Germania //
// Sistem de partide : ipoteze // fuziuni // LANC - PNA -Goga //
// Previziuni : stat naț.românesc - revoluție //

Vezi pe larg la fișier LANC

ACCuza / 2 mart.'34

[LD : dintr-un doc. din această ședință, am aflat **adresa de atunci**

a lui ACCuza sau a LANC : str. Codrescu, nr.5 , Iași . Oare mai este ?]

...11 legislaturi în opoziție (din 1892)

...Continuitatea unui crez(de 42 ani !)

" Dle președinte, d-lor deputați, vin la această tribună copleșit de **amintirile mele politice** .
Eu reprezint 11 legislaturi , dar nu alături de guvern ,cum le aveți dvs,ci **11 legislaturi de opoziție** . aplauze LANC) **Sunt unicul exemplar din România**,în această privință, nu este altul care să aibă unsprezece legislaturi în opoziție .Cu toată această **îndelungată practică parlamentară**, mă simt și acum cuprins de **oarecare evlavie** când mă prezint înaintea **onoratei Adunări a reprezentanților națiunii** , care , presupun, sunt adevărații reprezentanți ai națiunii, nu mă îndoiesc.

"Dlor, **amintirile mele încep de mult**, pe când stătea în fruntea băncii ministeriale **Lascăr Catargiu,la 1892**. În timpul **luptei acesteia pe care am dus-o pentru a afirma o idee, o credință**, se poate constata că **nu mi-am schimbat părerile** . Vă spun aceasta ca să **vă încredințez că nici dvs nu sunteți în starea să-mi schimbați părerile mele.**"

(Aplauze la LANC, ilaritate în Parolment)[-----]

ACCuza / 2 mart.'34

¶Parlamentul trebuie păstrat așa cum e .

" Veți zice dvs :**dar cine hotărăște în materia aceasta ?**

Zici dta "doctrină " , zici "caracter" ; dar cine stabilește normele lor ?

Aici venim la **această instituție** , care ne interesează în grad așa de înalt și pe care , cu toată grija , **trebuie s-o păstrăm** așa cum este , **instituția parlamentară** " (aplauze la LANC)**"În fața instituției parlamentare se valorifică doctrinele ,programele adevărate și caracterele.**

Fiecare este supus aici unei critici severe .Pe cât este mai severă critica , pe atât este mai utilă.De aceea **formulăm critici severe și caracterelor , și acelor care au pretenția să conducă** destinele țării,și **a mijloacelor** cu care aceștia **pretind să le conducă.**"[-----]

ACCuza / 2 mart.'34

▪Răspunsul la Mesajul Tronului=compromis și compromitere

[LD :paragraf de paragraf din Răspunsul la Mesaj.Cuza explică de ce Titeanu face niște enunțuri, dar nu explică absolut nimic și nu dă nici o soluție.

Nimeni nu o făcuse atât de necruțător ca el.Chiar dacă nu-i împărtășești doctrina ,
nu poți să nu-l admiri ca parlamentar ,are logică în argumente , are farmec oratoric și este inepuizabil cu exemplele date.

Se va opri doar la câteva paragrafe din Răspuns - "solidaritate națională " și " politică externă " - luându-le ca pretext pentru a-și expune doctrina .]

"Acest Răspuns este **un compromis și o compromitere** .Compromis al unui partid ,compromitere a unui regim politic.

...Raportorul tânăr -conținutul bătrân

Înăuntru Partidului Liberal este **un compromis între tineri și bătrâni**.Compromisul este foarte interesant și iarăși vi-l supun reflecției dv :raportorul este un tânăr ,dl **Eugen Titeanu** ,dar **fondul raportului este al celor bătrâni**.

-**G.Bota** : Foarte sănătos !

- **ACCuza** : Foarte sănătos, dar numai că **fondul celor bătrâni nu spune nimic** .

Situațiunea în partidul dvs , așa cum se reflectează în acest raport, **este foarte curioasă**

Vedem pe **raportor că scrie raportul său** deosebit de frumos din punct de vedere formal, dar **ca fond, nu reprezintă ideile sale** .

Veți zice : dar cum distingi d-ta că raportorul nu reprezintă ideile sale ?Apoi bine , dle raportor, **d-ta ai venit în deosebi la această tribună și ți-ai expus ideile d-tale** , într-o interpelare îndreptată împotriva d-lui Goga.Și **v-ați sfădit pe aceste idei** , cari **v-am spus că sunt ideile mele**.[-----]De altfel, nu este numai cazul acesta pe care îl reflectează raportul d-lui Titeanu, dar întreg guvernul este astfel alcătuit .

...șefia guvernului -la tineri ;șefia partidului -la bătrâni

Șefia guvernului este a tinerilor, șefia partidului este a bătrânilor.

Când se mișcă guvernul tinerilor ,cei bătrâni vin după ei ca nu cumva să facă vreo greșeală , ieșind din cadrul dispozițiilor celor bătrâni.

Astfel, d-lor, **această chestiune** trebuie să ducă , până la sfârșit, **la o lămurire a situației** , pentru că **nu puteți fi, în același timp,și tineri și bătrâni**. [-----]

Prin urmare, care era **datoria d-lui raportor** , în raportul său ? [-----]

era să vină clar cu raportul său și **să atingă această problemă** , să dea formula înlăturării nevoilor acestei încercate țări. " [-----]

"Națiunea **nu știe ce are de făcut** ;guvernul **nu știe ce va face** .

Nu are nici un program , nu are reforme care într-adevăr să realizeze cel puțin ce fraza aceasta spune ." [LD :**Este ironic , expediază totul prin propoziții scurte : problema constituțională ; agricultura ; armata ; școala și biserica; politica externă .**

" este numai o frază, nu spune nimic " ;**"nici aici nu spui nimic "** ; **" un simplu clișeu "**. [-----]

" **Iată d-lor ,care este raportul d-lui Eugen Titeanu**, în orice privință l-ai analiza.

Am zis și repet, că **nu este acesta gândul d-lui raportor**, fiindcă **sunt convins că d-sa simte și împărtășește altfel** , îl văd chiar în momentul acesta mișcat . (ilaritate)

[LD : **trecuse peste o oră de când ACCuza vorbea , fără a fi fost întrerupt**]

-**Eugen Titeanu** : "Dle profesor, **ca metodă în discuție, îmi veți îngădui să nu vă întrerup** nici un moment în timpul discursului dvs, și **să-mi rezerv dreptul la răspuns** , când voi lua cuvântul.Eu îmi aduc aminte de **un incident parlamentar** .

...**Vorbeați odată** în atențiunea generală a Camerei.Camera totdeauna vă ascultă cu religiozitate **Erați oarecum supărat că nimeni nu vă întrerupe și nu aveți prilejul unei riposte**.Deodată, în tăcerea generală, v-ați adresat majorității : **ați zis ceva ?Nimeni nu zisese nimic , toată lumea vă ascultă** . (ilaritate)Îmi îngădui și eu să vă ascult până la sfârșit (aplauze la PNL) pentru că **majoritatea succeselor dvs** , pe lângă succesele generale de dialectică, talent și spirit, **sunt succese de ripostă**.Îmi îngădui să economisesc ripostele acestea , cel puțin în ce mă privește . " (aplauze la PNL)

-**ACCuza** : Mulțumesc dlui Titeanu pentru rezerva d- sale grațioasă , care este însoțită

și de **un spirit de prudență** pe care eu îl admir.

-**Titeanu** : În spiritul pactelor de siguranță și de amicitie pe cari le combateți la capitoul de politică externă (ialritate)

- **ACCuza** : "D-lor , dacă m-aș conduce după **tipicul perfectului opozant** ,ar trebui să vin , la această tribună, **să vă atac pe dvs, să zic că Partidul Liberal este vinovat de cutare greșeli** ...că a făcut și a dres ... că a luat anumite dispoziții care ating ordinea publică și așa mai departe .**Noi nu suntem opozanți după acest model.** Pe noi **ne preocupă interesele superioare ale statului**, pe care le puteți privi și dvs și noi, și pe care **avem datoria să le îndestulăm împreună**, prin înțelegere, dacă se poate ."

[**trece la analiza punctuală a doctrinei naționalist -creștine**]

▣Programul LANC

"Cu aceasta ajung la expunerea **programului Ligii Apărării Naționale Creștine** ,în care vom arăta **măsurile** pe care le considerăm absolut necesare pentru **restabilirea suveranității națiunii românești , pe pământul ei , România .**

[LD : nici nu știu ce nume să dau acestei teorii a lui Cuza .**Conservatorism** (apropo de forme fără fond)?**Antidemocratism** , antipartidism (apropo de curentele autoritariste) ?

Diversiune interesată (apropo de faptul că LANC nu era partid) ?

Speculație pro-monarhistă (pentru a veni în întâmpinarea dorințe manifeste a lui Carol) ?

Obsesie maniacală (dacă putea fi diagnosticată), de om bătrân ?

Se întoarce la evenimente cu , 75 de ani în urmă ...la detronarea lui Cuza , la venirea lui Carol ... pe care dorea să le "corijeze " .

Dar : este șeful unei formații politice parlamentare, cu influență la populație ; este consecvent ; și-a elaborat teoria ; avea argumente , etc etc ...

iar **argumentele lui erau pe placul lui Carol al II-lea** ...

Trebuia, oare , să fie tratat cu "indulgență " sau răsete .]

ACCuza / 2 mart.'34

-Reforma constituțională

"Prima problemă **care trebuie rezolvită** și pe care **nu o puteți rezolvi dvs**, este problema **politicii constituționale** .Această problemă constă astăzi imediat în **reintrarea în Constituție** . Constituția zice : **< Art. 33. Toate puterile emană dela națiune >**

...națiunea "constituțională "=națiunea partidelor

Această **Constituție ,votată la 1866** ,în nepotrivire cu fondul social de la noi,**avea un mare defect :nu era "națiunea"** de la care să emane toate puterile .

Și atunci ce s-a întâmplat ? Întrucât **nu era o națiune conștientă** și bine organizată,**o țărănime cultă** și și conștientă, **o poporațiune de la orașe** cunoscătoare și, mai ales, independentă, așa cum existau și există în țările de unde ne vine Constituția ,ce s-a întâmplat ?

"S-a întâmplat că s-a format **"națiunea constituțională "** ,adică **grupările de partide , de la care apoi au emanat toate puterile statului** : puterea legiuitoare, puterea executivă , puterea judecătorească , **confundate toate în una :puterea partidului.**

...păcăleala(eroarea) tânărului rege Carol I

" La aceasta s-a adăugat și **faptul istoric că a venit să aplice** , la noi în țară,**această Constituție ,nepotrivită cu starea socială de la noi**,un principe tânăr, de **26 de ani** , fără experiență,și care venea într-o țară în care se produsese dezordinea actului de la **11 februarie 1866** ,act , la care , din nenorocire , participaseră și elemente din armată . În mod fatal, ce s-a întâmplat ?**În loc ca Regele** ,potrivit art.88 din Constituție,**să numească și să revoace pe miniștrii Săi**,**Regele a numit un șef de partid** , care ,**acela, apoi , a numit el pe miniștrii lui** .Prin urmare,**s-a suprimat din Constituție funcțiunea însăși a Regelui** , prin faptul că **Regele nu a mai numit miniștrii săi**, ci a numit numai pe unul,care acesta își numea miniștrii."

...inversarea consultării electorale.

[LD:dacă n-ar fi fost **răsturnările de putere** provocate înainte de termenul legal, de partidele din opoziție contra guvernului legal ales ((în '28,guv.PNL răsturnat de PNȚ ; în 1931, guvernul PNȚ răsturnat de de Iorga-Argetoianu ;în '32, guv.Iorga , răsturnat de PNȚ;în '33,guvern PNȚ răsturnat de PNL;în nov.'37,guv.de alegeri Tătărașcu , nereușind obținerea primei electorale))
aș fi considerat argumentele lui ACCuza ,logice.

Dar "ceva" scârțâie în această demonstrație : alegerile acestea "forțate" sau "inversate",nu asigurau guvernelor un ciclu normal de existență - de 4 ani !

Cât privește **guvernul numit cf configurației parlamentare** ,dacă pare o soluție echitabilă (democratic și aritmetic)...în ce privește adoptarea legilor ,ar fi putut duce la blocaje insurmontabile,în lipsa unei majorități constante(sau lejere)

Așa dar, după opinia mea,totul depindea de **maturizarea**(educație, moralitate , competență)
,atât a clasei politice cât și a electoratului, și nu în reforme constituționale]

" Și atunci , evident , **care era problema** care se punea **aceluia care fusese însărcinat cu formarea guvernului ? :să facă alegerile în așa fel , încât să-și creeze majorități.**

Așa se explică de ce , **de la 1866 și până azi,să se facă această comedie** ,sângeroasă , gălăgioasă , **a alegerilor siluite** ,violente și falsificate prin furturi de urnă ,care au produs **o adâncă nemulțumire** în țară și **o adâncă dezorganizare a spiritului mulțumii** ,prin faptul că statul însuși , chemat să garanteze legalitatea ,**tocmai statul acesta este acela care turbură și falsifică această legalitate** . (aplauze la LANC)

Ce se cere dar, pentru a ieși din această situațiune nenorocită ?

Se cere să intrăm în Constituție. Pentru aceasta , în primul rând , trebuie ca **alegerile să nu mai fie făcute de partide**, pentru ca nația să-și poată exprima liber voința

"Nu se cuvine **ca dvs , astăzi, să aveți o majoritate de 300** , când ieri erăți 20, iar **d- lor (PNȚ)** să fie realeși la o minoritate de **25** ,când ieri aveau,aici, o majoritate de **300**

Nu vă dați seama că aceasta este un mare rău ?

-**Șt.Mihăescu**: și d.dr Lupu a cerut același lucru .Vă potriviți cu dr.Lupu .

-**ACCuza** :îmi pare foarte bine că, cel puțin pe această chestiune , mă potrivesc cu dl dr.Lupu
Dacă s-ar potrivi și dl dr.Lupu cu noi, în multe alte privințe, cine știe ce s-ar putea întâmpla (ilaritate)

Prin urmare să se facă această reformă constituțională , ca **alegerile să nu se facă de partide, și să fie prezidate"de oricine care nu are nici o legătură cu partidele** și care va fi chemat ,
prin încrederea Regelui, magistrați ,care ,după alegeri, să meargă la MSRegele cu rezultatele

Apoi, dintre reprezentanții Parlamentului ales, în deplină libertate ,

se vor numi guvernele, oricare vor fi .[-----]

ACCuza / 2 mart.'34

30.)Gr.Iunian (PȚR) ,discurs la Mesaj,2 mart.'34

(DAD, MO 16, șed. de vineri, 2 mart.'34 , p. 553- 561)

//Mesajul și Răspunsul // Armata // Poilitica externă // Guvern -program de guv.//

// PNL // Garda de Fier -dizolvarea -procesul // Minorități -Naționalism -Antisemitism //

// regim parlamentar -regim dictatorial // Valurile răzvrătirilor antiliberales //

// PNȚ // autoportret // Program economic // Apel la solidaritate //

[LD : Ciudat destin politic și-a făurit grigore Iunian. **A fost membru al PNL** ,simpatizând cu generoșii ,**până în 1918** ,după carepărăsindu-l și **intrând în PȚ** ,a devenit unul din **adersarii necruțători** ai partidului din care a făcut parte !

A fost apoi **membru marcant al PNȚ**, **ajungând ministru** ,după care a devenit unul din **cei mai teribili adversari** ai acestuia ! Acum , după ce cca **2 ore atacă PNL din toate direcțiile**, termină cu un **apel la solidaritate și patriotism**.

Dar dincolo de acest radicalism discutabil, este **un debater parlamentar de marcă.**]

Gr.Iunian / 2 mart.'34

▣**Mesajul =guvernul ia contact cu parlamentul**

[LD:Este al IX- lea Parlament ,al IX-lea Mesaj regal,după marea Unire .

De acord total cu Iunian.Mesajul este ,de fapt,un **act guvernamental** ,adresat parlamentului , și

numai printr-o nevoie de ceremonie a fost încredințat Regelui să-I rostească]

Prof.Cătuneanu, în discursul de ieri ,afirma că **Mesajul** înseamnă **mijlocul prin care** factorul Constituțional ,**Coroana,ia contact cu** celălalt factor constituțional, **poporul,prin mijlocirea parlamentului** ,punct de plecare de la care **prof Cătuneanu a găsit îndreptățirea să se plângă împotriva unei omisiuni** ,pe care a calificat-o **ireverențioasă** .Dacă ar fi așa ,**cea mai gravă ireverență ar consta în respingerea Adresei de Răspuns la Mesaj !**

"**Mesajul este altceva.Mesajul este mijlocul prin care Guvernul ia contact cu Parlamentul și conține declarația de program supusă adunărilor** ,pentru ca guvernul să vadă dacă poate sau nu să **conteze pe sprijinul Parlamentului**, reușind să stabilească **o unitate de concepție** ,în ceea ce privește programul cu care se înfățișează.

Printr-o **dispoziție constituțională și o practică** ,a cărei menținere **nu știu întrucât este și utilă**, **acest prim contact** al guvernului se ia prin **Mesajul citit de Suveran**.Spun că **nu știu întrucât este de util**, deoarece **foarte adeseori se abuzează de către guverne** și am văzut Mesaj în care ,bunăoară , se afirma mulțumirea că s-au făcut alegeri libere ,contra cunoștinței generale contrare .**Se fac apoi de către guvern făgăduieli** în ceea ce privește realizarea de anumite puncte de program **și mare public ar putea bănuii** că toate **aceste făgădueli** făcute prin **Mesajul Regal , ar purta girul Suveranului.**

Dacă aceasta ar fi interpretarea dată, cum ,în repetate rânduri ,aceste făgădueli guvernamentale nu s-au ținut, **dacă s-ar asocia la ele girul Suveranului**, ar putea să rezulte de aici **o știrbire a prestigiului și autorității Coroanei** ,prestigiu și autoritate pe care noi trebuie să le apărăm cu toată hotărârea."

Gr.lunian / 2 mart.'34

▀**Adresa de Răspuns la Mesaj=sentimentele de devotament față de Suveran.**

[LD:Pe firul logicii ,în simetrie cu Mesajul ,**Răspunsul** ar fi trebuit să fie pur și simplu răspunsul parlamentului la solicitările guvernului .De ce o întoarce ? Revedi rolul lui **Gr.lunian la Restaurație** .Gândește-te la reverența acestuia față de Carol și încearcă să vezi cât exprimă loialitate ,cât perseverență șantajistă la adresa PNL,cât amărăciune de a se simți "abandonat " Încearcă s-o acorzi cu celelate **concepții radicale** ale lui.Asta dacă ,într-adevăr , această denominație avea **corespondență doctrinară în curentul "radicalist"** ,sau era o distanțare formală de PNȚ.]

"Din Adresa de Răspuns la Mesaj, rămâne **o singură realitate** :prilejul manifestării **sentimentelor de devotament** al membrilor Adunării **față de Suveran** ,și **sunt împrejurări** în care cu adevărat **o asemenea manifestare este utilă** ,sunt momentele în care **îndoială asupra sentimentelor ar putea să existe** .

De aceea **ne bucurăm** când în adresa de răspuns la Mesaj citim fraza :<**Solidaritatea în jurul Coroanei este simbolul suprem al solidarității naționale , pe care jertfele de ieri ne-o dictează ca o poruncă , iar împrejurările de azi ,ni-o impun ca o datorie.** >

Suntem **bucuroși** că împrejurările de astăzi **au impus ca o datorie** a tuturor membrilor acestei Adunări **o solidaritate în jurul Coroanei**.Am vrea să putem spera că, printre împrejurări, care au impus această datorie,**nu figurează întru nimic împrejurarea că Partidul Liberal se află la guvern** ,pentru că **să nu vedem în viitor modificări cumva această atitudine de solidaritate , care a avut pe vremuri unele absențe** ,și să ferim pe viitor **Țara ,de manifestări care sunt întotdeauna de natură să facă rău.**

În ceea ce mă privește îmi dați voie să **mă găsesc dispensat de a face asemenea protestări de devotament ;le-am făcut în alte vremuri ,când aceasta implica un risc.**

Am dat fără întrerupere dovezi de nestrămutat devotament ,ca să nu pot lipsi astăzi de obligația de a mă alătura la **aceste manifestări ale dvs,de nu ar fi decât pentru a împiedica riscul** pe care l-aș avea astăzi ,**ca aceste manifestări să nu se înfățișeze ca manifestări de platitudine** "[-----]

Gr.lunian / 2 mart.'34

...Cred în durabilitatea regimului democrat

[LD :Este capitolul unde opinia lui Lunian este democrată ,sinceră .nedemagogică, deschisă , nuanțată .]

"Un alt punct al Gărzii de Fier :dictatura.

Voi rămâne un întârziat și poate naiv sprijinitor al regimului parlamentar. (aplauze PȚR și PȚ -Lupu) **Cred în durabilitatea acestui regim** și în posibilitatea lui de reintegrare ,chiar acolo unde alte experiențe s-au făcut , **dar cred în necesitatea lui neapărată la noi** .

...Nu am avut un regim parlamentar sincer

"În primul rând, **nu este exact că se poate aduce la noi o critică** modului cum a funcționat **regimul parlamentar** .(aplauze PȚR și PȚ -Lupu) **Nu am avut un regim parlamentar sincer.**

...Este singura supapă de siguranță

Să-l încercăm întâiu ,și,preveniți de neajunsurile pe care modul de funcționare le invederează aiurea, **să căutăm un mijloc de cât mai bună funcționare** a lucrărilor parlamentare , **să aducem corectura necesară** ;dar **regimul parlamentar este un regim necesar pretutindeni ,și la noi mai mult decât oriunde** , și în vremurile de frământări , **este singurul regim care poate înfățișa o supapă de siguranță** ,mijlocul prin care diferite păreri , **oricât ar fi ele de opuse** , să se ciocnească pașnic,într-o discuție contradictorie , cu largi posibilități de manifestare.

▫Parlamentul = locul de încheiere a unității naționale

Cum observa dl Cuza,noi **suntem într-o epocă de încheiere sufletească** ,a **elementului românesc** chiar ;mai mult decât atât, noi suntem în **opera de consolidare a unității sufletești totale a tuturor cetățenilor din această țară.**

A înlătura regimul parlamentar ,înseamnă a împiedica mijlocul acestei încheieri sufletești.

Aici ,această încheiere se poate face în mod normal, **aici** unde se oferă posibilitatea **contribuției fiecărei provincii** , a contribuției **fiecărei naționalități** , în raport cu ceea ce ea reprezintă , și a contribuției chiar **a fiecărei opinii și a fiecărei concepții politice** .

Prin urmare , **cred în necesitatea acestui regim parlamentar și mă înscriu categoric împotriva oricăror tendințe de dictatură.** "[-----]

Gr.Iunian / 2 mart.'34

31.)Interpelări, comunicări, Cameră, 3,6 mart.'34

a)Oct.Goga (PNA):interpelare

▫Protecția elementului românesc , 3 mart.'34

Vezi fișier PNA-Goga

b)Gr.Iunian (PȚR) , comunicare :

#Arestarea lui Nae Ionescu ,6 mart.'34

...rolul lui Titulescu în arestarea și liberarea lui Nae Ionescu //

c)Goga-Argetoianu-CCGiurescu

#despre represiuni, arestări ; despre proces

O.Goga - se asociază comunicării ; **Argetoianu** -cere accelerarea procesului ;

CCGiurescu -cere anchetă parlamentară ;

d)Vict.Iamandi(subsecretar Interne) ,răspuns la interpelări

//**protecția muncii naționale** //

(DAD, MO 21, șed. din 10 mart.'34, p. 710- 718)

[LD: **Vezi pe larg la fișier PNT-VIII** , fișier **Naționalism** și fișier **Garda de Fier**

Victor Iamandi / 10 mart.'34

...**legea administrativă din 1925**

Ocupându-se de naționalizarea orașelor , **Goga a adus în discuție legea administrativă din 1925**.Dar d-sa **a fost atunci , dacă nu un colaborator direct , a primit și a votat acea lege** . După 10 ani **a aruncat-o în arena vieții publice ca pe o "noutate"**, pe care brodează speculațiile
Legea aceea corespundea situației primului deceniu din România Întregită .[.....]

La 1925, s-a făcut un început de legătură directă între provincii .

Multe din **județele de dincoace de Prut au primit comune din Basarabia**

și mi se pare , că și **câteva județe de la Carpați au primit comune de dincolo de Carpați.**

Era un început ...

La 1928-1929, guvernul PNT a modificat legea ,revenindu-se la păstrarea intangibilității provinciilor în ce privește administrația.

...**România stat federativ ?**

Goga a mers mai departe, și **a pus în discuție Constituția din 1923** , considerând-o **izvor al tuturor neajunsurilor și anomalilor** , pe care le-a semnalat cu lux de argumente și date , etichetând-o ca **având un caracter " federativ "**

"Eu știu că la 1920-1921 ,**Partidul Țărănesc** , pe atunci **nefuzionat cu P.N.din Ardeal**,publica o **broșură asupra proiectului de Constituție**, și , un cuvânt introductiv al **prof.Stere** , în care , evident, cu destule citate și cu impresionante și ample explicații teoretice, **se preconiza pentru România** , necesitatea unui **stat federativ**,ținând socoteală **de valoarea unității provinciale a tuturor ținuturilor care ,prin actul Unirii , ajunseseră ale României Mari.**

"Dar , prin Constituția noastră de la 1923, Statul Român este considerat stat național unitar, înlăturându-se pentru totdeauna orice posibilitate de federealizare [-----]

Dacă ne ducem cu mintea în trecutul mai îndepărtat , anterior războiului,**în Ardeal au fost fruntași politici** - Aurel Popovici - **care preconizau Statele Unite ale Austriei**

Nu știe dacă Goga a împărtășit această formulă .

"În orice caz, dacă a fost vorba cândva **despre federealism nu a fost în Vechiul Regat** , unde și experiența clasei conducătoare , și omogenitatea neamului care se găsea aici, și toate celelate considerațiuni, **pledau în mod hotărât în favoarea statutului național unitar** , așa cum **Ion Brătianu l-a înscris în Constituția din 1923 "** (aplauze la PNL)

Constituția a mers mai departe , și în afară de consacrarea celor două mari reforme- votul universal și exproprierea - **a prevăzut într-un art. naționalizarea subsolului ,avându-se în vedere tocmai intersul național,ca statul român să devină stăpân pe tot teritoriul său.**"

...**Politica școlară**

În 1928, când PNL a terminat cele două guvernări ale sale, **existata o politică școlară** , care - fără a cădea în exclusivism sau în tendințe de dominație a minorităților - **afirmase pretutindeni primatul național.**

" Să mă ierte onorații reprezentanți ai PNT , dacă reamintesc că **în unele din provinciile alipite** , cel puțin **această politică școlară** , dacă nu a fost părăsită complet , **a fost neglijată în așa fel** , încât astăzi ne găsim **în Bucovina cu un însemnat număr de școli ucrainene și cu o tendință centrifugă a unei minorități etnice** , care e pe cale de a deveni majoritară **în una din cele mai românești provincii.** Același lucru l-am putea cita și în alte regiuni ale țării." [-----]

Vict.Iamandi / 10 mart.'34

▫ **Evoluția spre liberalism a PNT**

[LD :atenție la nuanță , la **tonul ponderat și conciliator** ! atenție la tonul de " frate mai mare" ! atenție la **tendința de apropiere** insinuantă , spre posibilitatea unei **continuități la guvernare** ,

prin rotație, prin **armonizarea unor directive** economice și financiare consensuale .
Numai că, **dacă PNL pedala pe evidenta evoluție a PNȚ spre o politică " liberală " ...
din tabăra PNȚ nu se găsea nici o voce care să recunoască această evoluție.]**

"Ce s-a întâmplat ?**De la 1928 încoace** , se pare - **nu ași putea să atribui** un singur moment **unei rele voinți** , sau **unei devieri de obligațiuni firești** , pe care **PNȚ** trebuia să le aibă din clipa când a ajuns la guvern - **se pare că s-au comis unele greșeli .**

" PNȚ , formație recentă, desigur că **nu a avut posibilitatea** , în cei 10 ani de opoziție agitată, **să se emancipeze complet din faza provizoratului - și doctrinar și programatic** -în care se găsea , **și primele sale guvernări** , pe lângă celelate lipsuri pe care le cunoașteți ,și asupra cărora nu este cazul să insist în acest moment , **s-au lovit de imense dificultăți în ceea ce privește aplicarea principiilor sale înnoitoare** ,pe care **le considerau ca salvatoare** .
" Dumnealor au dus împotriva Partidului Național-Liberal , **o acerbă campanie împotriva politicii economice** simbolizate de răposatul Vintilă Brătianu în formula **<Prin noi înșine !** "
Partidul Național -Țărănesc , care timp de 10 ani, de la această tribună și de la celelate tribune din țară, **a condamnat politica financiară și economică a PNL**, a fost nevoie , la sfârșitul guvernării sale , **să oscileze** , în așa fel încât **să recunoască ca valabilă și ca punct permanent de orientare a politicii statutului nostru**, **toate aceste principii** , lăsate în părăsire de dânșii , **ale lui Vintilă Brătianu , că forța noastră , în primul rând, stă în noi înșine. "** (aplauze la PNL) **"Din cauza acestor dibuiri inițiale, PNȚ a comis greșeli. Suntem siguri că în viitor aceste greșeli nu vor mai fi comise. "**[-----]

Vict.lamandi / 10 mart.'34

Vezi [fișier Garda de Fier](#)

32.)Eug.Titeanu (raportor la Mesaj) ,discurs -concluzie , 6 mart ' 34

(DAD, MO 18, șed. din 6 mart.'34, p. 619 - 629 - lipsă fraza de început)

// Alegerile : PNȚ ; concurența part mici similare ;concurența part. naționaliste

// Guvernarea PNȚ : declarația ;regiile autonome ;finanțele publice administrația ;
armata ; stat țărănesc ; etică politică //

//PNA-Goga : corporatism ;monopartidocrația ;cezarism ;polit externă ;demagogie naționalistă /

// LANC : ideea naț ;consecvență parlamentarism ;

// Garda de Fier - aluziv //

// PNL : democratism ; parlamentarism ; naționalism ;burghezie ; elite ; generații ,

// destindere , armistițiu polit. //

Eug.Titeanu /

Alegerile'33:așezarea vieții politice pe făgașul normal

#Cauzele înfrângerii PNȚ :

...gandhism politic -echivoc,absenteism

"**A fost înfrântă** , întâi de toate , **politica echivocului** .Vedeți, d-lor, în Ardealul aceasta unde biruința național-liberală reprezintă incontestabil un efort de unificare , **dvs ați înscăunat o ciudată politică de echivoc** și , aș putea spune, **o ciudată politică de absenteism politic**.[-----]

Dar, d-lor, în partidul dvs din Ardeal **totdeauna este cineva absent** :când **dl Maniu este la Bădăcin**,dl Vaida este la partid ;când **dl Maniu apare la partid,dl Vaida este la Valea Seacă .**
(ilaritate , aplauze la PNL)

Vedeți dvs ,acest **gandhism politic** , această permanentă **politică de absență** , încurcă puțin sufletul clar al românului,fiindcă **românul** ,mai presus de toate, peste toate iezuitismele și abilitățile,**este latin : îi place claritatea și atitudinea răspicată** ;românul nu înțelege nimic din ceea ce se întâmplă la dvs .

...eroarea regionalistă a ardelenilor

"A doua explicație .**A fost înfrânt** - și aceasta este mai interesant - **principiul regionalismului , eroarea aceea funestă pe care ați reprezentat-o atâta vreme** .(aplauze la PNL)
Peste tot ce poate însemna ostilitate de partid, **noi știm ce înseamnă** ca diversitate ,ca
posibilitate de demagogie și de activitate politică ,**ramura dvs țărănistă** ,cu care ne vom întâlni în
bătălii ,poate, serioase .**Totuși**, cu desăvârșire loial, dar mai presus de toate **pe linia națională**,
aplaud înfrângerea ramurii ardeleni pentru **eroarea regionalistă pe care a reprezentat-o ,**
intoxicând viața publică a acestei țări .(aplauze prelungite la PNL)
Eug.Titeanu / 6 mart.'34

#Partidele agrar-țărăniste:PRȚ,PT,Un-Agr.

...concurență neloială:demagogia lui < iartă tot ! >

"Vom face o analiză cât se poate de obiectivă a lor.**Micile grupări reprezintă**, întâi, între ele,
o concurență neleală.

Mai întâi, de o parte, **dl Lunian,dl Lupu și dl Argetoianu.**

Unii dintre **acești d-ni s-au plâns împotriva noastră** , în ce privește alegerile .Dacă ar fi avut o
explicațiune pe această chestie ,trebuiau s-o aibă ,în prim rând , între dnșii.Eu aş putea să aduc
aici dovezi scrise că **și-au furat reciproc și cu eleganță,poate ,mijloacele de propagandă ,**
ideile și demagogia.

Toți au oscilat pe această **gamă de idei : inflație, restabilizare și anularea datoriilor ,**
acea teorie **pe care d.Goga** - pe d-sa nu-l introduc în acea categorie de demagogie -
o denunța mai de mult ca **demagogia lui < iartă tot ! > "[-----]**

Aceste grupuri și-au împărțit voturile ,pur și simplu între ele, **făcând demagogii identice**
și **căutând fiecare să revendice pentru sine paternitatea unei doctrine** pe care , în definitiv,
nici nu aveau dreptul să o caute , fiindcă era a altuia ."

Titeanu / 6 mart.'34

#Partidele "naționaliste " :PNA,LANC

...Concurența neleală în sloganuri

"Același fenomen -**de concurență neleală** - s-a întâmplat pe alt plan,cu **alt lot de grupări.**
Este vorba de **grupările acelea care,unele ,au militat de mult pe linia națională** ,sau de **acele**
grupări care au încercat **în ultimul moment să se așeze pe linia națională.**

"N-aș vrea să repet **argumentele aduse de venerabilul și distinsul nostru coleg, d-l Cuza ,**
împotriva d-lui Goga,dar **este incontestabil că propaganda și toată acțiunea politică dusă**
de dl Goga,s-au grefat pe un fond de idei care aparțineau mai puțin d-sale și mai mult d-lui
Cuza .Și aici s-a întâmplat fenomenul acela de împărțire a voturilor."

Voi recunoaște însă un lucru eleganța politică a celor dela Liga Apărării Naționale Creștine
care - afară de cazuri în care ,cu perfectă bună credință, au venit să aducă protestul lor,în două
-trei spețe,peu incidentele locale ,desigur regretabile -**n-au făcut din această chestiune a**
validărilor, o întreagă problemă și **n-au încercat să scadă cu orice preț și cu rea credință**
valoarea morală a acestor alegeri libere.

...Goga:între portretele lui ACCuza și CZCodreanu !

"**DI Goga,însă,s-a prezentat în unele județe** , după cum a arătat aici șeful LANC ,**cu afișe de**
propagandă ,unde era încadrat între **portretul profesorului Cuza și portretul lui Corneliu**
Zelea Codreanu .

-**I Petrovici (PNA)** :Acestea sunt **inițiativele locale**, ca și celelate .

-**Eug.Titeanu** : Nu numai că **Partidul Național Agrar a practicat o astfel de demagogie** și
a utilizat astfel de mijloace ,dar ,ceea ce este mai regretabil ,d-le Petrovici, mai ales având în
vedere colegialitatea dvs cu d-l profesor Cuza ,la Universitatea din Iași,este că **i-ați făcut și o**
neplăcere personală, dând comunicate , în această materie,**de solidarizare cu d-sa** ,
semnate de un oarecare secretar general **Rapaport** ,membru al PNAgrar (ilaritate)

-**ACCuza** : Nu uitați pe dentistul **Cohn** ! (ilaritate)

▣PNL:majoritate compactă

-**Titeanu** : "Și atunci, dlor, **de ce vă mirați** când, **de o parte** ,se înfățișa un partid ,care drenase **fără întrerupere** , în opoziție, **contingente electorale masive** ,când, **de cealaltă parte** a baricadei ,se găseau :**fie grupări născute din ambiții personale** ,**fie grupări** care sprijinite într-adevăr pe o idee politică sau pe curente populare ,**veneau în luptă cu mijloace de concurență neloială ?**;**de ce să vă mirați** ,că **aceste grupări** ,la un loc, **au înregistrat eșecul** pe care l-au suportat ,și că **noi am înregistrat această majoritate compactă** , care era mai mult decât normală și în ordinea firească a lucrurilor din această țară ?" (aplauze prelungite la PNL)

▣Normalizarea vieții politice

" Concluzia care trebuie trasă **din toată această bătălie** era una singură : **concluzia de normalizare politică a acestei țări**, concluzia că **noua ordine politică stabilită era o ordine constituțională firească**, pe care toți avem datoria să o servim, pentru că este **primul semn de restabilire a unei situațiuni politice normale** , care închide în ea **posibilitatea de refacere , de restaurare a economică , politică și socială "** **Eug.Titeanu** / 6 mart.'34

Dezbaterile la Mesaj

[LD:este în acest discurs concluziv :**competență politologică,rigoare științifică ,vocație parlamentară ,spirit critic ,stil jurnalistic** ,încât l-aș recomanda (pentru atunci dar și pentru posteritate) un **expozeu -oglină** a realității României anilor '33-'34.

El folosește conceptul de "**făgaș normal** " ,pentru a demonstra limpezirea de **curente politice** pe eșicherul partidist .

Eu voi zice un **început de limpezire** ,deoarece ,este adevărat , după aceste alegeri ,se vor produce o serie de reveniri la matcă ,de fuziuni ,de apropieri ,de distanțări ,pe criterii doctrinar împărtășite (revenirea lupiștilor la PNȚ ;fuziunea goghiștilor cu cuziștii ;despărțirea lui Vaida de PNȚ ; apropierea lui Manoiulescu de legionari , ș.a ,ș.a)

Dar ,în paralel ,se va insinua **o altă tendință ,la nivelul tuturor partidelor** :**sprijinul** (echivocul ,simpatia ,concursul ,duplicitatea,despărțirea) în raport cu **tendențele regelui Carol** spre un regim antipartidist,antidemocratic,autoritarist .

Dar repet,pentru momentul '33/'34 , instantaneul realizat de Titeanu este remarcabil .

Din păcate, singura entitate politică (curent, partide) pe care **nu va proiecta acel filtru critic** ,a fost liberalismul cu partidul și rămurelele sale]

(▣)Declarația PNȚ=derobare de la răspunderi ,text sibilinic

"Declarația **PNȚ** , la prima lectură , în afară de partea electorală, poate să surprindă , și **surprinde nu prin îndrăzneală , surprinde prin candoarea ei.**

" **PNȚ face o declarație** , compusă din două părți :o parte politică și una economică.

...Constituția-țapul ispășitor !

"În partea politică se eșafodează câteva **vagi considerații de ordin constituțional** și se vorbește de **anumite cerințe de ajustare a textului constituțional** .**Evident, nici o lege nu este eternă** .A spus-o chiar la votarea Constituției , Ion ICBrătianu .**Dar nu e comic de a proclama Constituția vinovată de situația actuală ?Constituția ,iată țapul ispășitor !** Cea mai facilă **derobare a PNȚ de la gravele răspunderi !**

...Mihalache :revizuirea Constituției !

...PNȚ:reajustarea Constituției !

"D-lor,**am citit declarația** ,dar am mai citit ceva :**am mai citit și discursurile** repetate ale dlui Mihalache ,în acest domeniu.Vă mărturisesc un lucru :între **atitudinea fermă și hotărâtă** , între

ideile preconizate de dl Mihalache și **textul sibilinic al declarației**, eu nu văd o similitudine perfectă. **DI Mihalache este** - a spus-o în repetate rânduri - **pentru o schimbare** a compoziției Senatului, **pentru un Senat corporativ**. **Declarația partidului, declarația oficială, vorbește vag** de necesitatea de a aduce **o reajustare a Constituției** fără însă să indice **nici deziderate, nici formulele**. Și atunci, vedeți, nu se poate discuta aprofundat această problemă, fiindcă se pune o chestiune prealabilă; aceea de a ști, **dacă partidul, în totalitatea sa** - mai ales când știm **ce frământări au fost pentru redactarea acestei declarații - se găsește sau nu de acord cu șeful său**. O întrebare firească când e vorba de acest partid ! [----]

Eug. Titeanu /

[LD: Vezi obligatoriu, pe larg, la fișiere: **Guvern Sistem de partide PNT PNL**

▫ Administrația PNȚ ▫ Regiile autonome ▫ Finanțele publice

▫ Armata ▫ Industria "parazitară"

▫ PNȚ: Stat țărănesc ▫ PNL: Stat al armoniei sociale

▫ Invitația la rotativă a PNȚ

Eugen Titeanu / 6 mart.'34

(▫) Declarația PNA – Goga

-Titeanu : "Dlor, există o **delarațiune a Partidului Național-Agrar**. **A cetit-o** aici, cu oarecare **hiatusuri în voce**, unde aș vrea să deslușesc **o lipsă de convingere**, d. Octavian Goga. Zic cu oarecari hiatusuri în voce, și aceasta nu este o necuviință sau o observațiune deplasată, **eu subliniez propria d-sale mărturisire, că această declarație n-ar fi scris-o personal.**

-I. Petrovici (PNA) : Ai luat-o în serios ?

-Titeanu : Am luat-o în serios, pentru menajarea d-lui Goga .

-I. Petrovici : Nu era spus pentru dvs .

-Titeanu : Am luat-o în serios, pentru menajarea d-lui Goga, **pentru că eu refuz să cred că d-sa scrie și gândește astfel.**

"Am să fac aici o operație de exeeză . O mică operație hirurgicală a acestei declarații și veți vedea că ,poate, **era mai bine să fi rămas acreditată legenda că nu dl Goga a scris-o.**

Dlor, iată de ce spun acest lucru .

Această declarație are în unele părți **unele profesii de credință** desigur, **interesante.**

Nu o împărtășim .O combatem . Dar în alte părți ,are un **ton atât de ușor**, atât de **pamfletăresc**, în sensul unei **gazetării cotidiene** și a unei **discuții prea ieftine a ideilor,**

încât **refuz să cred că șeful unui partid**, care vrea să provoace o **întregă metamorfoză** a vieții noastre publice, ar putea să **aducă atâta ușurință în judecarea unor capitole hotărâtoare ale vieții noastre publice**, cum ar fi **viața parlamentară** sau **însăși linia noastră de politică externă.**

Eug. Titeanu / 6 mart.'34

...Corporatismul= o modă, snobism intelectual, boală de tinerețe

[LD : este deosebit de interesanta **exeeza lui Titeanu**, care vorbește **dinăuntru doctrinei corporatiste**, pe care a susținut-o în tinerețe, convertindu-se apoi la **virtuțile parlamentarismului democratic partidist** . Argumentarea este exemplară ,sau , vine pe.... ceea ce cred eu despre parlamentarism. Pe de altă parte ,prin acest discurs ,

Titeanu se situează în **galeria marilor parlamentari , a marilor oratori** care trec de la **analiza poilitică serioasă , la pamfletul ucigător** contra adversarilor .]

-Titeanu : "Ce vrea dl Goga ? **DI Goga** face mai întâi **o critică parlamentarismului**. Ideea nu-i aparține. Este, **nu o dogmă curentă, mai mult o modă**, aș putea să spun că este mai mult **un snobism** al vremurilor noastre.

"Voi face **o mărturisire**. Și eu am servit **această credință**. Aveam însă o scuză , o serveam **la vârsta de 19 ani**. Eram fascist și autoritar, dar, vedeți dvs , **aveam scuza tinereții mele** , și **nu eram șef de partid**, nici de partid real, nici de partid imaginar. "

"Astăzi dl Goga vine și reia ideea a cărei **paternitate** în această țară poate **ar reveni altora.**

"Suntem o **întregă falangă scriitoricească** care **am preconizat corporatismul.**

..Goga, Manoilescu-devalizatori tardivi de idee

Atunci când dl Goga , alături de dl Manoilescu, vine și devalizează pe cei care , pe vremuri, am preconizat această idee, am putea să-i facem un proces de revendicare.
-I.Petrovici : Dta l-ai convins și pe dl Goga .

#Goga (rechizitoriul parlamentarismului)=operă de discredit

-Eug.Titeanu : Ce face dl Goga ?Un proces al parlamentarismului.Nu am să recitesc aici toată frazeologia acestei declarații ,dar metoda de a înfățișa Parlamentul acesta ca ceva desuet, ca o instituție decăzută și decrepită ,metoda de a prezenta ,mai cu seamă, în optica noii generații ,instituția aceasta, ca o arenă a corupției, a lipsei de valori, a răsturnării oricărei ierarhii de cugetare ,când eu cred ,alături de cei mai reacționari de aici,și alături chiar de dl profesor Cuza,că tribuna Parlamentului și lucrările comisiunilor noastre , permit, poate , una din cele mai normale selecții ,înseamnă a face o operă de discredit, împotriva căreia noi ne ridicăm cu toată tăria."

#Goga:monopartidocrația

O operă de discredit care merită , poate, o analiză ceva mai amănunțită ,fiindcă ,a dărâma este ușor ; dar eu întreb pe dl Goga , ce pune în loc ?

"Este o întrebare pe care mi-o puneam și eu când dărâmam și ,sincer vorbind,nu prea găseam soluția.Dl Goga a găsit-o .D-sa pune ceva nou și foarte complicat ,ceva care ar merita o disertație în secția constituțională a " Institutul Social " unde, pe vremuri ,alături de dl profesor Gusti, făceam nesfârșite lucrări de bibliografie."

"D-sa dărâmă totul și substituie un sistem nou :<monopartidocrația>Așa o numește în declarație.

Ce este "monopartidocrația "?este ceva lung ca și Nabucudonosor ,care îmi aduc aminte că se cita în școală ca exemplu a numelor foarte lungi. Acest sistem mai lung decât un alexandrin întreg, această minune, acest panaceu, care ni se oferă,merită o analiză și un popas pe calea disecărilor.Ce este "monopartidocrația " ?Am citit declarația, dar, vedeți,dl Goga este prudent : păstrează ca un soi de rețetă magică , ca un fel de formulă secretă , tibetană,acest sistem, și nu dă nici o explicație .D-sa spune simplu :<vom face "monopartidocrație >(ilaritate) "Am căutat și eu să disec formula, cu puțină filologie, cu puțină citire a ziarului d-sale, cu puțină informație luată din anturajul de cugetători care-l urmează.

"Întâi mi-am spus așa : "monopartidocrația", poate să fie , dat fiind rezultatul și înfrângerile dvs succesive ,partidul omului care rămâne singur cu ideea lui .(mare ilaritate) [...]"

"Atunci mi -am spus :în această izolare completă, în care dl Goga nu se poate consola decât cu crisparea zigomatică a d-lui Tilică Ioanid,poate "monopartidocrația" va fi însemnând omul care a rămas singur " (ilaritate)

...Monomania pulverizării partidelor

[LD ,aug.2002.:dacă în 1934,Titeanu nu vedea posibil "cezarismul" și " monopartidocrația" , dacă nu Goga va fi acela care să le realizeze ,în 1938 ,Carol al II-lea ,acest regim îl va instaura și ,printre sprijinitorii săi, se vor găsi mulți din acei străluciți democrați care ,în'34 ,au apărut cu strășnicie regimul parlamentar pluripartidist

Ei bine - vorba lui Titeanu - evoluția aceasta va trebui să o urmăresc

Ea apare odată cu guvernul de "tehnicieni" a lui Iorga , din 1931 ,și în 7 ani se va impune.

De ce ? Cum ?.]

[LD:1 mai 2007.Analogii pentru contemporaneitate .Măine,2 mai ,o delegație ad-hoc ,va merge la procurorul șef al României (parcă d-na Cheveși) pentru a pleda pentru urgentarea procesului revoluției '89 și a mineriadei din 13-15 iunie'90 -aflat în stadiu de pregătire a rechizitoriului la procurorul militar Dan Voinea.Vor merge (probabil) Mărieș,Ilieșiu (?),Caramitru (?)și Ion (care este cam bolnav la P.Neamț.)

Mă gândeam cu acest prilej la "despărțirea apelor" după revoluția noastră din '89 și Golania din '90 .La rolul asumat de GDS ca să ne "ghideze" ...

Cum au evoluat (involuat) oamenii ! Ce "naivi" au fost unii ! Ce "pragmatici" alții ;ce "lepre" mulți !.Dinescu -"dizidentul" de ieri , moșierul de azi ! Liiceanu,care în '90 a refuzat să vorbească la balconul Golaniei ... pentru că un intelectual nu trebuie să se "coboare" în stradă,devenit acum

agent electoral ptr **Bănescu ! Caramitru ...Ce să mai vorbim ?!**]

[LD:întoarce-te în 1934 .Receptează discursul lui Titeanu în contextul acelu moment .

Nu-i face retro' procese de intenții sau de conștiință]

"Dar am mai căutat o altă explicație .Mi-am spus că -și explicația aceasta este în contradicție cu un pasaj foarte important din declarația d-lui Goga -**"monopartidocrația"** se referă , poate , la **monomania din ultima vreme de a forma oricum și cu orice preț, partide.**

"Di Goga a fost unul dintre aceia care au alimentat această frenezie de creare a partidelor mici , ceea ce mă îndreaptă să dau această explicație .

...Partizanat ptr un singur partid !?:nu se poate !

Dar ,cu surprindere ,am citit mai jos ,în aceeași declarație ,că **dl Goga se ridică împotriva principiului fărâmițării forțelor politice .Se ridică împotriva acestei pulverizări a organelor civice din țara noastră și devine partizanul regimului pe care-l indică : "monopartidocrația "** adică **teoria unui singur partid pe întreaga țară.**

"Ei bine ,dlor , un singur partid ?

Mai întâi ,logic ,nu se poate ,fiindcă sunt **opiniuni diverse** , fiindcă există și **metode și programe și ideologii și curente și mesianisme diverse** , fiindcă **fiecare caută de la individ la colectivitate ,într-o ideologie - o formulă magică** - mai binele la care are dreptul.

Dar , în orice caz ,**dacă se poate teoretic închipui** , măcar o clipă , **crearea unei forțe unitare** , care să creeze **această "monopartidocrație"** pe care o visează dl Goga ,lucrul nu poate fi făcut decât **de o mișcare cezariană** , de o mișcare într-adevăr **plebiscitară** , **care să măture totul și care să substituie** tuturor luptelor secundare , **voința unitară a unei națiuni întregi.**

"Să-mi dați voie ,însă , să caut în **statisticile electorale** , în **posibilitățile dvs de acțiune** , în **răușita dvs** de până acum , în **speranțele dvs** de ieri , pe care le aveți și în **deziluziile** de astăzi , pe care le recoltați , să **caut zădarnic** și - mă iertați - **marea forță plebiscitară și mesianică care să întroneze în această țară , printr-un curent de masivitate impunătoare ,** **acea "monopartidocrație"** pe care o visează dl Goga . **Caut forța și n-o văd ."** (ilaritate , aplauze)

Eug.Titeanu / 6 mart.'34

#Goga:Discreditul asupra parlamentului

"D-lor ,**treacănd peste această erezie [monopartidismul]** , în care , evident ,se regăsește frumusețea sufletului de poet ,voi reveni la **tot discreditul pe care dl Goga îl aruncă asupra instituției parlamentare .**

...Parlamentul =punctul arhimedic,actul de fundație al statului român

"În țara aceasta ,în care se zguduie atâtea forțe de echilibru ,în care atâtea așezăminte sunt amenințate în dezvoltarea lor ,în care luptele politice au luat un caracter violent , care depășește omenia românului ,**nu cred că este bine ca un om de răspundere să vină și să arunce discreditul asupra unei instituții** care , nu numai că **a reprezentat punctul arhimedic de sprijin** în ridicarea acestei națiuni ,dar a reprezentat , aș putea spune , **actul de fundație al acestui stat .**

▣Pedagogie parlamentară

-**Titeanu** : Și vedeți , **dl Cuza vorbea de cei tineri și de cei bătrâni** ,în discursul său plin de dibăcie ,de subtilă ,dar de elegantă insinuare .

-**ACCuza** : N-am știut-o ! (ilaritate)

...Necesitatea cunoașterii trecutului

-**Titeanu** : Eu vreau să vă spun , dle profesor ,că **acești tineri au obiceiul de a răsfoi** , din când în când , **arhivele vechi** ; le place să cunoască și să-și alimenteze mistica și sufletul lor , din ce au făcut înaintașii .

-**ACCuza** : Când au făcut câte ceva .

[1877.Actul de fundație al independenței]

-**Titeanu** : **"Și atunci când este vorba de Parlament** , aceasta poate este interesant , mai cu seamă pentru **poetul Goga** , d-sa , **în loc să critice** , mai bine să **ia casmaua** , **să sape la fundația acestei țări și la temeliile independenței noastre** , să caute **actul de**

fundație al acestui stat .Știți dvs ce este **pergamentul de la baza independenței noastre** ? Este un act de curaj - am să vă citesc aici o pagină istorică - **este un act de curaj al Parlamentului românesc** .

Mă explic.E de mult, **faptul e desuet**, dar dvs [Goga] ,care vă închipuiți mereu în fața etnicului, **de ce să nu vă ridicați până la izvoarele de obârșie , ale independenței, până la 1877** , o dată care sună perimat dar care își are **frumusețea și importanța** ei în anele vieții noastre de stat

"La 1877 , când Rusia a cerut să-și treacă trupele pe teritoriul nostru ,**o Europă întreagă a sfătuit guvernul și pe oamenii noștri de stat să nu accepte acest lucru**.Și ce Europă ! Era prințul Anton , tatăl lui Carol de Hohenzollern și era Bismark !

Și totuși, s-a încheiat acea Convențiune de trecere a trupelor rusești , invocându-se -aceasta este important -**un argument de oportunism față de Sublima Poartă**.

Trupele tot treceau și, **decât să treacă cu forța**, era mai normal să treacă în condițiuni convenite reciproc. Declarație de război nu exista.Ca represalii, turcii au bombardat la Calafat .

"Vedeți , eu știu că **s-a așternut colbul uitării** .Sunt **mulți care vor spune** , dar cum se poate ca **un orator al generației tinere** ,să vină și să facă să defileze în fața noastră **tablouri murale atât de prăfuite** ?!mi iertați mie **acest gust pentru lucruri anacronice**, care au , totuși , **o legătură directă cu discuția noastră de astăzi ...**

-I.Petrovici : iubim și alții trecutul !

-Titeanu :Și atunci când s-au făcut represaliile de la Calafat ,**s-a spus în Parlament :**

<incidente de graniță >Ei bine, știți ce a urmat ?**A urmat o mare dezbatere și o mare controversă parlamentară** , în care , **pe de o parte** ,se găseau **Nicolae Ionescu** , fost ministru de externe, atunci coborât de pe banca ministerială ,și se găsea **George Cantilli** ,care refuzau să recunoască **< stare de război>**și spuneau că este **< stare de fapt >**și că ne găsim muni în **< defensă >** .Era o **întreagă parte din Cameră** , care susținea teoria **strecurării oportuniste** , prin labirintul împrejurărilor și **care se temea de luarea unei hotărâri energice**.

Și ,împotriva fostului ministru de externe ,un grup de deputați, cu hotărâre Români,

în urma marelui controversă, care a avut loc, și a tuturor lămuririlor date ,

au propus o Moțiune .În fruntea acelu grup se găseau **Grădișteanu și Stolojan**.

Au propus ca < starea de fapt > să se transforme în < stare de drept> și, **împotriva întregii tactici oportuniste a unei părți din Cameră**,s-a impus printr-o moțiune , **hotărârea bărbătească de a se declara < stare de război >**

...A fost un act de curaj parlamenar .Din această mare controversă parlamentară, a ieșit războiul ,care ne-a așezat pe baze de stat independent !

lată Parlamentul pe care îl găsiți la fundația acestui Regat .Un act care consacră rolul Parlamentului în evoluția acestui stat ,aș putea zice , în întemeierea lui " (aplauze la PNL)

"Și atunci,**puteți dvs să surâdeți** ,dar **Parlamentul acesta** ,sublim în simplitatea lui de expresie ,dar atât de hotărât în curajul gesturilor sale românești ,**Parlamentul acesta** , care trimitea pe **Dimitrie Brătianu**, zece zile mai târziu , **să spună lui Vodă :**

<Îndrăznește , fiindcă nația este cu tine, fiul al lui Frederic cel Mare și următor al lui Ștefan cel Mare ! >

...Parlamentul=laboratorul statului modern

"**Parlamentul acesta** , credeți-mă ,**nu este numai o morișcă de insulte și o arenă de devalorizare personală**,**Parlamentul acesta**,care își justifică existența numai prin acest fapt,**Parlamentul acesta a fost laboratorul** în care , deceniu cu deceniu ,**s-a elaborat tot ce a fost bun și înălțător** , tot ce a dus la **crearea și la consolidarea acestui stat !**

"**Aici au defilat marile figuri de servitori ai țării** , începând cu **Kogălniceanu** ,cu **Ion Brătianu** și **Ionel Brătianu** ,cu **Nicolae Filipescu** , cu **Take Ionescu** ,cu **Vintilă Brătianu** și terminând cu acela [**Ion Duca**],care a fost eroul și jefa răspunderilor pe care și le asumase,**în serviciul comandat al Statutului și al Coroanei !**" Și cred că, față de acest spectacol grandios,care se confundă cu însăși **fresca de evoluție a națiunii** ,**este deplasat și,în același timp , meschin și ridicol** de a înlocui toată această epopee constructivă ,cu **formula cafenelei literare** atât de **complicată și atât de stâlcită verbal** ,încât o refuză înțelegerea poporului român :

" **monopartidocrația** " (aplauze prelungite la PNL)

▫**Front aliniat :regim constituțional ! regim parlamentar !**

Sunt convins că ,**dincolo de hotarele național-liberale,toate forțele politice** care stau pe acest tărâm, se vor înscrie deopotrivă !**Pentru menținerea regimului constituțional și regimului parlamentar ,să știe șeful PNA** ,care face apel la < *conștiințele încercate* >**că va găsi într-o singură linie și într-un singur front aliniat , toate forțele politice democratice ,** sprijinite pe **voința populară și libertățile constituționale** ."(aplauze la PNL)
Eug.Titeanu / 6 mart.'34

▫**Luptă politică leală ,adversari - nu inamici !** ▫ **Politica externă - viziunea Goga**

▫**Pierderea unui mit,a unei legende :Goga** ▫ **Pedagogie "diplomatică "**

Vezi la fișierele ***Politică externă*** și ***Etică politică***

(▫)**Declarația LANC - ACCuza**

...**rol de avertisment,dătătorii de alarmă**

-**Titeanu** :Prin urmare ,**recunosc că LANC există**,dar că **nu este o forță de guvernământ**, căci **programul său** , în unele părți ,**este inaplicabil**.

Dar ,dlor, această grupare politică **are un rol determinat** ,precizat :**este rolul de avertisment**.
Dvs sunteți **dătătorii de alarmă** .

Se poate ca noi, în angrenajul vieții politice,să ne lăsăm târâți de problemele fragmnetare și cotidiene,**să pierdem** ,câteodată ,**perspectiva mare a desfășurărilor românești**,și **nu știi dacă nu e bine** ca,**chiar cu anumite exagerări unilaterale**, împinse până la **monomanie**,să nu vedem oscilând **acul acela al statisticii demografice** ,care întrece câteodată **linia roșie a limitelor îngăduite** .

...**acceptă lupta parlamentară și regimul constituțional**

O grupare de avertisment, prin urmare ,**cu rol determinat** , și mai recunosc un lucru ,o grupare care **are meritul consecvenței** și care **înțelege să rămână în cadrele luptei parlamentare și ale vieții constituționale**.

...**Goga-Codreanu-Cuza**

[LD:nu pot cântări cu exactitate ce se ascunde în spatele unor cuvinte Alăturarea celor trei lideri naționaliști ai momentului -**Goga -Codreanu și Cuza** -cu demolarea moral-politică a primului,cu punerea în paranteză a celui de-al doilea,și cu recunoașterea unui anumit rol al celui de-al treilea ,poate însemna **o subtilă reverență** față de naționalismul pe care el l-a împărtășit ,poate însemna **o tactică de împiedicare** a unei eventuale apropieri între ei (fuziune sau alianță) , dar poate fi și **un mesaj de captare** (câștigare)a aderenților naționaliști.

Cert este că oferă o posibilă explicație pentru tratamentul atât de diferit cu care au fost tratați.

Dar oare ,din p.d.v.al pedagogiei politice ,**atitudinea disprețuitoare ,dar draconică** față de mișcarea tineretului legionar ,**să fi fost ea cea mai înțeleaptă ?**

Să fi fost calificativul de **Brandabura** sau **Terente** (criminali și teroriști notorii de mahala) aplicabil tuturor legionarilor ?Exceptând excesele de violență și terorism (care puteau și trebuiau să fie pedepsite cu rigoarea legii)nu s-ar fi recomandat aceeași toleranță supravegheată și față de noua generație de naționaliști ?

După opinia mea,efectul dizolvării și reprimarea dură ,nu numai că nu au avut efectul scontat ,dar au radicalizat comportamentul tineretului legionar.]

"Atunci când naționalismul acesta ,pe de o parte,**este speculat de politicianii fără scrupule** [aluzie la Goga],**cari au pactizat cu inamicii milenari ai nației noastre** ,[pactul de la Ciucea] și care **caută să-și confecționeze o nouă demagogie** ,iar ,pe de altă parte,**de violența asasină** [Garda de Fier]**căreia îi refuz meritul unei discuții politice** ,fiindcă eu nu discut aici **ideologia lui Brandabura și a lui Terente** (aplauze la PNL)**dați-mi voie** ,peste tot ceea ce ar putea , eventual , să ne despartă ,**să fac pentru bătrânețea și consecvența sa** ...

-**ACCuza** : Te rog, protestez contra bătrâneții...

...**să dăm Cezarului ce este al Cezarului !**

-**Titeanu** : Logile feminine au luat act (ilaritate) și să fac acest act profund creștinesc ,
să dau < Cezarului ce este al Cezarului > "(aplauze la PNL)
Eug.Titeanu / 6 mart.'34

▣ Naționalismul PNL

[LD: vezi pe larg la fișier **PNL** sau **Doctrine**]

"Odată cu problema ideii naționale ,s-a mai pus aici,sub forma facilă a unor demagogii
de ultimă oră înșăși problema naționalismului Partidului Național Liberal.[-----]

Eug.Titeanu / 6 mart.'34

▣Metoda PNLfață de adversari

[LD :Titeanu evită să spună pe nume **Gărzii de Fier**. Ca o superstiție, ca un blestem.

Brandabura sau **Terente** ?nu știu paternitatea acestor epitete,dar o dată lansată, a făcut carieră
în limbajul presei și cel politic]

(să restabilim , de sub zgura acestor calomnii , care s-au așternut asupra noastră,
adevărata fizionomie națională a partidului. O vom restabili.")

...Destindere!

" Dar metoda ? **Metoda noastră de lucru a fost indicată de șeful guvernului, care a spus :**
destindere .Destinderea aceasta cu toți adversarii loiali și cu toți acei care nu-și găsesc
afinitate cu ideologia lui Brandabura sau a lui Terente ,
Destindere cu toți acei adversari loiali cari înțeleg să-și aducă contribuția lor constructivă
de soluții și de critică ,destinderea aceasta este posibilă.

...Armistițiul politic !

[LD:2 mai 2007 .Fără a pune la îndoială substanța etică a devizelor , nu pot ignora faptul că ,în
luptele politice de la noi ,aceste "*parole*" au fost totdeauna lansate de la înălțimea puterii
învingătoare ,și că erau total uitate (ignorate) în postura de opozant ,în asaltul spre putere .
Fie că această "conviețuire" este practic imposibilă în lupta pentru putere (în general) ,fie că ea
a fost un "specific" românesc ,apelul acesta a răsunat zadarnic în urechile clasei conducătoare din
România .Atunci și mai târziu. În trecut și azi]

"Țara aceasta are nevoie de un armistițiu politic, fiindcă numai în cadrul unui armistițiu politic
se poate într.adevăr clădi.**Prea multă politică și prea multă controversă doctrinară sterilă .**
Țara aceasta nu mai vrea astăzi, peste toate doctrinele și peste toate discuțiile inutile,
decât un singur program și o singură doctrină :programul faptelor concrete și doctrina
faptei creatoare . (aplauze PNL)"Țara aceasta trebuie transformată într-un șantier."

..."Generația nouă"

[LD: las deoparte faptul că **Titeanu a ocolit existența** în sânul liberalismului a **partidelor**
disidente ;las deoparte faptul că vedea "*paiul din ochiul adversarilor ,dar nu și bârna din propriul*
ochi ";dar fie și un simplu accent -acel <mai cu seamă cei din generația mea>-era un semnal
al unei **noi falii în clasa politică** românească:**lupta dintre "tineri" și "bătrâni"**.

Adică de ce "bătrânii" nu aveau capacitatea să înțeleagă generația tânără ,este o întrebare care
rămâne fără răspuns Iar metafora cu "*sapa și mistria*" rămâne o simplă metaforă]

"Noi nu avem decât o singură dorință ,mai cu seamă cei din generația nouă .

De ce spun cei din generația nouă ?**Fiindcă noi cunoaștem îngrijorările** acestei generații
și știm **ce pradă facilă** poate fi **o plastilină moale** în mâna **oricărui turburător** .

Credem că această generație ,în onestitatea ei de suflet, nu dorește decât un singur lucru :
să vadă guvernul la lucru,cu sapa în mână . [LD : chiar așa ? acesta nu-i populism ?]

La logoreia critică a tuturor partidelor rămase în opoziție, fiindcă nu au înțeles să aducă un
aport constructiv în politica de stat, **să se răspundă cu sapa și cu mistria** ,printr-o muncă
constructivă de fiacre zi. [---] **Prea multă politică și prea puțină administrație** .[-----]

Ne trebuie ,**cum am spus în conferințele de tineret** , o revizuire a valorilor , o scoatere din
rezervă a materialului omenesc bun și onest în această țară. "

Eug.Titeanu / 6 mart.'34

(α)Declarația PRȚ-Iunian

...Mistica elitelor de cugetare și muncă

"Când dl Iunian a venit aici și mi-a luat partea finală a discursului de la Mesaj ,pe care l-am pronunțat ca parlamentar de opoziție și purtător de cuvânt al minorității liberale în această Cameră și l-a citat ,crezând că este vorba de o fantezie doctrinară personală ,atunci când am vorbit de < **mistica elitelor de cugetare și muncă** > ,s-a înșelat.

"Da , există o mistică a elitelor de cugetare și de muncă .

...Democrația=bază reală de selecțiune

Noi suntem un partid de mase ,dar avem convingerea că **democrația nu este ceva inorganic**,că există o democrație care înseamnă **baza reală de selecțiune,egală pentru toți , dar cu o ierarhizare de utilizări.**

Avem convingerea că **democrația nu este o masă amorfă** ,că democrația **își are cadrele și elitele ei de cugetare și de muncă manuală.**

Avem convingerea că **există cadre de națiune**,brătară de fier ,care conservă corpul social românesc.

...Principiul armoniei sociale

αBurghezia=corp selecționat=cadrele națiunii

"Și fără nici o prezumție de partid, avem convingerea că **partidul acesta** ,care există de 70 de ani, **rezemat pe principiul de armonie socială și care s-a silit ,atât la sate , cât și la orașe , să creeze o burghezie , un corp selecționat** ,reprezintă în toate tagmele ,în masa amorfă , cadrele ei de conducere reală ,**însăși cadrele națiunii !"** (aplauze la PNL) [---]

"Generația aceasta nouă ,născută din frământarea războiului ,generația aceasta nouă venită în PNL ,cu mintea mlădiată ,mă iertați,**sub semnul cărții** ,și **cu sufletul călit sub semnul focului**,înțelege să întregească prin muncă tot ceea ce este patrimoniul înaintașilor și să-și dea întreaga contribuție , pentru a instaura un regim nou de viață în acest stat ,**un regim în care să triumfe dragostea de țară și onestitate politică.**

Vă rog ,dlor deputați , să votați Adresa de Răspuns la Mesaj "

(aplauze îndelung repetate , strigăte de bravo , la PNL)

Eug .Titeanu / 6 mart.'34

33.)Ion Nistor(ministru secretar de stat) ,discurs final la Mesaj,Cameră ,6 sept.'34

(DAD, MO 18, șed. din 6 mart.'34, pag. 627 - 634) **Discurs integral , fișier PNL**

/ Parlament : atmosferă , dezbateri ; doctrină constituțional -parlamentară ; votarea R.la M //

/ Monarhia / Constituția / legislație -legiferomanie // politica externă -Titulescu //

// Ideea națională : naționalismul liberal ; greșeli în protejarea românilor /

PNA - O.Goga : naționalism integral ; LANC ACCuza : naționalism antisemit

Agitațiile naționaliste : exagerări ; compromiterea odinii ; compromiterea partidelor //

// Doctrina PNL : liberalismul ; naționalismul //

// Programul de guvernare : conversiune ; apărarea ordinii ; problema tineretului ; programe economice //

// Ardealul , Basarabia , Bucovina : sub stăpâniri străine ; în România Mare //

// "Românizarea " în provinciile unite ; în orașe //

// Minoritățile : Statutul pentru minorități ; partidele minoritare ; Maghiar , German, Ucrainean //

// Destinderea // Guvernarea //

[LD:Vezi discurs integral la **fișier PNL**]

I.Nistor / 6 mart.'34

...Dezbaterile la Mesaj

"Dle președinte , d-lor deputați, **discuțiunea** la proiectului de Răspuns la Mesajul Tronului, **a dat prilej tuturor partidelor de opoziție** să-și precizeze **atitudinea față de programul guvernului , susținut de majoritatea acestei Camere**

Numeroși oratori s-au perindat la această tribună .Unii au citit **declarațiuni**,iar alții au rostit **discursuri** mai ample , pentru a-și preciza **punctul lor de vedere** și a-și dezvolta **programele și doctrinele politice** .

I-am urmărit pe toți cu mare atenție și sunt fericit să constat că **dezbaterile s-au desfășurat liniștit , cu calm și cu o patriotică înțelegere** a situațiunii grele prin care trece țara ." [---]

Nistor / 6 mart.'34

▪Regimul parlamentar=emanația națiunii

"Constituția prevede că **puterea emană de la Națiune** ,iar **națiunea este reprezentată prin Corpurile legiuitoare** .

"**Pe această concepție se reazemă regimul parlamentar**, chemat să întărească și să sprijine regimul monarhic."Dar,dacă **pentru regimul monarhic** s-au pronunțat , în armonioasă unanimitate ,toate grupările din Cameră,**contra regimului parlamenar s-au ridicat obiecțiuni din partea unor grupări**.

...adversarii parlamentarismului

"Este adevărat că **problema parlamentarismului preocupă** cercurile cele mai serioase din lumea întreagă.**Numărul adversarilor parlamentarismului clasic** -cum acesta s-a dezvoltat în ultimele decenii - **sporește mereu** ,iar în unele țări ,**acest sistem a suferit chiar lovituri grele , echivalente cu desființarea lui**

...reformă parlamentară -da !, nu sugrumarea sa !

"Departate de noi de a ne identifica cu ideologia antiparlamentaristă ,trebuie însă să recunoaștem că **aplicarea actualului sistem parolamentar ,este susceptibilă de anumite reforme** , în vederea asigurării unei cât mai bune funcționări a apartului legislativ.

Sistemul parlamentar trebuie ,desigur, îmbunătățit,dar nicidecum sugrumat ,cum par să ceară unii ." (aplauze la PNL)"Criticile ce se aduc acestui sistem de legiferare ,**nu ating propriu zis esența și nici structura sa juridică** , **ci numai abuzurile ce s-au strecurat la aplicarea lui** .

...Parlamentarismul de odinioară

[LD:Ajuns la categoria "**bătrâni**" , istoricul Nistor redevine "**tânăr**" când este vorba de parlamentarismul regimului censitar:dezbaterile parlamentare "**puteau fi**" ocaziuni de întrecere oratorică ;verbul românesc "**se afirmă**" în toată splendoarea sa retorică și estetică .

"Unul din aceste abuzuri **este vorbăria deșartă** sau,cum s-ar zice mai literar,**grandilocvența** .

În vremurile bune și de belșug de mai înainte ,**dezbaterile parlamentare** puteau fi **ocaziuni de întrecere oratorică** în vederea **consacrării oratorilor parlamentari**.

Verbul românesc se putea afirma **în toată splendoarea sa retorică și estetică** .

...Parlamentarismul contemporan

Astăzi însă , să recunoaștem , vremurile s-au schimbat . Trecem printr-**o cumplită criză economică și morală** și , de aceea,**nu de desfățare oratorică ne arde ,ci de găsirea mijloacelor** celor mai eficace **pentru combaterea relelor**."

Competiție programatică: binele obștesc

" **Discuțiunile parlamentare** trebuie să fie **un examen de conștiință ,o formulare de program** și un **prilej de nobilă întrecere în promovarea și înfăptuirea binelui obștesc** .

Trebuie să ne încadrăm cu toții **în ritmul vremii** , care detestă vorbăria deșartă și care revendică **măsuri radicale** ,aplicate cu hotărâre și **soluțiuni practice** cu efecte grabnice Țara așteaptă cu înfrigurare **fapte și realizări** , **căci de fraze frumoase și meșteșugite s-a săturat de mult !**

(aplauze la PNL) .

▣Pozițiile partidelor

"Pătrunși de adevărul acestui tainic însă imperios glas al timpului ,**purtătorii de cuvânt ai celor mai multe partide de opoziție ,s-au hotărât să reducă cuvântările lor** la Mesaj, la simple declarațiuni de principii și de program. "

/Argetoianu :notă justă

C.Argetoianu , a fost în **notă justă** , când a decrat categoric că **<țara cere soluții nu discuții >** [LD : **nefericit exemplu !**]

/PNT,PNL-2,PRȚ,PT:atașament la regimul parlamentar

Madgearu, G.Brătianu, Grigore Iunian , dr Isăcescu(PȚ-Lupu) : atașament la **regimul parlamentar** au declarat **adeziunea lor la regimul parlamentar și democratic** , considerându-l cel mai potrivit pentru dezvoltarea politică normală a României .

/Bacalbașa (președ.de vârstă) : apărător al sistemului parlamentar

- un călduros **apărător al sistemului parlamentar** ,care a intrat în **structura sufletească a neamului românesc** :de la **Obșteștile Adunări** , la **Divanurile Ad-hoc**, la **Adunările electiv** din 1859 ,și **Adunările Naționale** , din 1918, de la Chișinău, Cernăuți, Alba Iulia.

/Goga: poziție discordantă

DI Goga , în concertul acestor păreri, **a adus o notă discordantă** , susținând că **parlamentarismul** de la noi n-ar fi decât **< o caricatură costisitoare >** . [LD :de ACCuza , nu spune nimic !]

"Iată o considerațiune în plus , care vine să ne întărească credința că **numai un regim monarhic parlamentar** , întemeiat pe **votul obștesc** și pe o sănătoasă **democrație națională** , poate asigura **propășirea și consolidarea statutului și poate sta în calea tuturor aventurilor inspirate de formule și doctrine împrumutate de aiurea și importate prin contrabandă în prea îngăduitoarea noastră țară** " (aplauze la PNL)

Președintele Camerei , **NNSăveanu** , a anunțat **o revizuire a Regulamentului** ,pentru asigurarea unei rodnice și normale desfășurări a activității Corpurilor Legiuitoare .[-----]

I.Nistor / 6 mart.'34

▣Guvernul nu intenționează modificarea Constituției

"**Unii oratori au mai preconizat și modificarea Constituției** , în sensul programului lor politic.

[-----] **Deviza guvernului nostru este : legi puține , dar bine studiate și prompt aplicate** .

În condițiile acestea , este firesc să **nu ne gândim serios la modificarea Constituției** .

Constituția , ca orice operă omenească, **ar putea fi și ea modificată ,dacă nevoile de dezvoltare ale națiunii ar cere-o imperios.**Pentru moment, **aceste nevoi nu se evidențiază** .

De aceea, **planuri de modificare nu intră în preocupările guvernului . "**

(Aplauze prelungite la PNL)

I.Nistor / 6 mart '34

#Legiferomanie acută

" Suntem poate **singura țară în Europa** care suferă de **legiferomanie acută**.În anii din urmă, **corpurile noastre legiuitoare au bătut recordul** în privința aceasta.Lumea a început să creadă că **în România nu se administrează ca aiurea,ci se legiferează pe capete**.

Legiurile noastre au ajuns într-un haos , în care aproape nimeni nu se mai poate orienta.

Tendința tuturor este de a modifica legea , nu de a o aplica.

Mania aceasta de legiferare trebuie să înceteze !

Deviza guvernului nostru este : **legi puține , dar bine studiate și prompt aplicate** . [----]

I.Nistor /

«Guvernul:Votați Răspunsul la mesaj !

Mesajul Regal arată principiile și directivele prin care înțelegem să înfăptuim programul nostru de guvernare .

Dați-i aprobarea ,votând proiectul de Răspuns la Mesajul Tronului .

(aplauze prelungite la PNL ; oratorul este felicitat călduros) [-----

Camera ia în considerare și votează, succesiv, pe capitole, proiectul de Răspuns la Mesajul Tronului.

Votul final, cu bile, se amână pentru ședința viitoare (7 mart.) .

I.Nistor / 6 mart.'34

34.)Carol II,primirea Răspunsurilor la Mesaj ,Carol II, 9 mart.'34

/ Delegația Camerei / Delegația Senatului /

("Universul " , 11 mart.'34 ; "Lupta " , 10 mart.'34 + foto Regele Carol II)

[LD :abia aceste două cuvântări pot fi considerate un propriuzis "**mesaj regal**" .

Ori ,din acest p.d.v ,cel mai notabil lucru transmis,într-o interpretare constituțională "novatoare" ,este o **inversare de ierarhie** în angrenajul de stat, prin recomandarea (îndemnul)către parlamentari :**Legislativul să sprijine Executivul.**

Nici o vorbă ,nici o aluzie,la **suveranitatea națională** sau la **funcția de control** a Parlamentului ,asupra Guvernului .

Cele două cuvântări vor fi citite în Cameră și Senat de către președinții respectivi

Sublinierile, subtilurile , LD]

MSRegele a primit , succesiv, delegațiile Corpurilor legislative care au adus

Adresele de Răspuns la Mesaj.

Carol II / 9 mart'34

«Răspunsul la Mesaj al Camerei Deputaților

" Domnule președinte, domnilor deputați,

Cuvintele pline de o adâncă pricepere a nevoilor de azi ale României ,prin care **adunarea deputaților răspunde la Mesajul Tronului**, sunt pentru Mine **un semn că sesiunea actuală a corpurilor legiuitoare va fi folositoare pentru țară.**

...Legiferarea

"**Legi puține dar utile, bine întocmite și bine studiate** ,legi a căror necesitate , pentru a aduce o cât mai mică ușurare a timpurilor grele ,este **metoda de lucru care trebuie adoptată.**

Vorbe puține dar înfăptuiri reale,iată lozinca care trebuie să călăuzească

lucrările domniilor voastre.

...Solidaritate și disciplină

"Țara întreagă,**de la rege până la cel mai umil cetățean, are ochii ațintiți asupra**

reprezentaților națiunii și **așteaptă de la ei și de la guvern,**o alinare , o îndreptare ,un pas înainte .[-----]

...Legislativul în sprijinul Executivului

"Domnule președinte, domnilor deputați,

Întărirea aceasta **nu se va putea înfăptui prin legi multiple** ,ci prin o **acțiune vădită de guvernare** , acțiune în care **domniile voastre sunteți chemați de a îndeplini marele rol ce vi-l dă Constituția și de a ajuta puterea executivă** la această bună orânduire de care avem așa de mare nevoie.

-Conversiunea .

În sesiunea aceasta veți fi chemați a da **o așezare definitivă chestiunii datoriilor agricole și urbane**. Sunt convins că veți găsi în sufletele și conștiința domniilor voastre , mijloacele prin care se va putea face , **nu numai o operă de echitate** , dar **și o operă de bună așezare economică** , care să permită un real avânt pentru ziua de mâine.

-Unificarea codurilor

Tot celor aleși în actuala legislație le revine cinstea de a vota **primele coduri ale României Întregite** . [-----]

Carol II / 9 mart.'34

▣Răspunsul la Mesaj al Senatului

"Domnule președinte, domnilor senatori ,

...Legislativul în sprijinul Executivului

" Prin cuvintele ce Mi le adresați, în numele **Maturului Corp**, sunt fericit a constata că, înaintea Țării și a Suveranului, **vă luați angajamentul solemn** de a cerceta cu toată seriozitatea și râvna cerută de timpuri , **proiectele** ce vi le va înfățișa **Guvernul Meu**.

"Lumea întreagă **se zbate de niște greutateți de care n-a scăpat nici România** .

Acei care stau la cârma țării precum **și Domniile Voastre**,care sunteți **aleși spre a da guvernului ajutorul impus de Constituție** ,aveți **o grea răspundere** în fața alegătorilor Domniilor Voastre.[-----]

Carol II /

...Legislația

[**LD : ca în cuvântarea precedentă**]

Carol II / 9 mart.'34

35.)Buletin parlamentar ,Cameră, Senat,10,12 mart.'34

// proiecte de legi , comunicări din circumscripții , întrebări punctuale //

("Facla" ,12,14 mart.'34)

[**LD spre exemplificare ;spre a sublinia faptul că parlamentul era foarte luat în seamă ; că pe banca ministerială se aflau, totdeauna , câțiva miniștri , care luau pulsul parlamentului, răspundeau la întrebările punctuale, depuneau proiecte de legi**]

Camera

a)Victor Iamandi , răspuns interpelări :

....Apărarea muncii naționale

Cameră 10 mart.'34

/ răspuns lui Goga, ACCuza; Gh.Brătianu ...**Vezi fișier PNL**

//regim democratic versus dictatură

// naționalism extremist - naționalism luminat //

b)Miniștrii și legile lor

(DAD, MO 22, șed. din 12 mart.'34, p. 723)

Ședința la ora 15,30 , sub președinția lui Mircea Djuvara

Pe banca ministerială :**N.Teodorescu (Industrie) , I.Inculeț (Interne) , D.Iuca (Interne) , Mitiță Constantinescu (Finanțe) , dr. I.Costinescu (Muncă) , Al.Lapedatu .**

/ **Ministru Teodorescu** : pr.de lege pentru **ratificarea convenției de la Berna**,

privind transportul mărfurilor pe CFR ;

/ **Ministrul Costinescu** : pr.de lege privind **deschiderea unui credit** de 9 milioane pe seama ministerului Muncii ;

/ **ing.Șt.Mihăescu** (PNT) : cere **suprimarea vagoanelor "ministeriale"** și automobilelor instituțiilor publice ; [**LD : pe care PNT a dracului le-a mai folosit !**]

/ **AlCartoian** (PNT) : nereguli la **asanarea unor terenuri din Vlașca** ;

/ **M.Câmpeanu** (Un.Agrară-Argetoianu) : **exproprierea unor terenuri din Ciuc** ; cere amnistierea unor delictesilvice (**D Luca** promite că va cerceta)

/ **George A.Cuza** : **urgia deslănțuită** de unele autorități **contra LANC** ;

asupra unor învătători și preoți (**I.Inculeț** - dezaprobă atari acte , va lua măsuri)

Senat

Lucrările încep la 15, 30 , sub președinția lui **Tony Iliescu** (vicepreșed.)

Pe banca ministerială : **V.Sassu și R.Franasovici**

a) Miniștrii și legile lor

R.Franasovici depune proiecte de legi :

1. Protocol adițional la Conv.Comerc. rom-elvețiană (semnat la 16 ian.'33)
2. Convenția de navigație aeriană cu Grecia
3. Convenția de navigație pe Dunăre , între România și Iugoslavia .

b) DR Ioanițescu (PNT) :

starea alarmantă a **personalului sanitar auxiliar . Calvarul lor a început în 1926** când **legiuitorul i-a trecut pe seama bugetelor locale** , comunale și județene .

Unii n-au primit salariile de un an și jumătate !

[**LD : dar , între timp , PNT a fost aproape 5 ani la guvernare , iar el a fost ministrul Muncii !**]

Parlamentare /10,12 mart.'34

36.) Fuziunea PNT-PT, Adunările și banchetul, 11 martie 1934

("Dimineața" , 12 mart.'34 ; "Facla" , 14 mart.'34)

Mihalache, Lupu, Maniu - cuvântări la banchet . **Vezi pe larg fișier PNT**

[**LD : iartă-i Doamne că nu știau ce fac și ce vreau . Încă !**]

O mostră de ce puteau să vorbească în afară de parlament -pe care , de obicei , nu-l onorau , sau îl boicotau - în adunările lor de partid .

O mostră de oameni politici care au condus , la un moment dat , guverne și ministere !

Ca și când rolul Parlamentului era acela de a răsturna guvernele !

Dacă s-ar scrie numai din gazete , o altă istorie , paralelă , s-ar pune în circulație .

a) Iuliu Maniu:

#Noi nu avem un regim democratic parlamentar

"În străinătate , **regimul democratic parlamentar** a fost adesea **învinuit că a turburat**

continuitatea operei de guvernare . La noi **această învinuire nu se poate aduce** .

La noi , **un regim democratic parlamentar n-a putut să-și dea roadele** și nici **nu poate fi**

învinuit cu nimic . Să ni se arate un singur caz când în România Mare **un guvern a fost**

împiedicat în opera sa , de mișcări democratice ori de parlament , chiar și atunci când el era viciat din naștere și când opera lui de guvernare nu corispundea voinței naționale .

În schimb , în mai puțin de 4 ani , am avut 11 guverne schimbate , de altceva decât de parlament .

#La noi:o autocrație degizată, condusă de forțe ascunse

Noi nu am avut în acest timp un regim parlamentar democratic,
ci o autocrație degizată și condusă de forțe ascunse cari trebuie înlăturate "

b)Ion Mihalache /

▫Democrația țărănească integrală

"Am primit președinția acestui partid , mânat de ideea de a realiza "democrația țărănească" integrală.Democrația țărănească înseamnă , înainte de toate, și în chip firesc, "democrație" . Nu suferim de exces , ci de insuficientă democrație reală.[.....]
Voim , în al doilea rând, ca această democrație să fie țărănească. Clasa cea mai importantă în stat trebuie să aibă și conducerea acestui stat. "

#La noi este o dictatură camuflată

Afară de doi-trei ani [guvernarea PNȚ , bine-nțeleș !] , țara noastră s-a bucurat de o dictatură camuflată.De relele de care suferă țara noastră , nu poate fi vinovată democrația , pe care n-am avut-o, ci metodele dictatoriale cari ne-au guvernat. " [-----]

c)dr.Lupu :

▫Declarația PNȚ

(DAD, MO 22, ședința din 12 mart.'34, p 723)

Citește dr.Lupu . Confirmă I.Mihalache

Dr.Lupu este primit la tribună cu aplauze prelungite de pe băncile PNȚ

" Dle președinte, dlor deputați, în ședințele comitetelor executive ale partidelor Național-Țărănesc ,de o parte, și Partidului Țărănesc, pe de altă parte,ținute ieri la cluburile lor centrale, s-a votat și adoptat , de către unanimitatea membrilor , următoarea

Moțiunea de la congres

...Democrație rurală

<Considerând nevoia vitală pentru însăși existența statutului român a unei puternice temeinic oraganizate democrații rurale ; [-----]

Considerând că , în aceste condițiuni ,orice acțiune divergentă a democrației țărănești slăbește forța regimului constituțional parlamentar și încurajează tendințele de formațiuni dictatoriale ;[-----]

Conducerea centrală a celor două partide hotărăște contopirea lor, prin încadrarea în rândurile partidului național țărănesc a organizațiilor partidului țărănesc condus de d.dr.Nicolae Lupu .[-----] (aplauze prelungite la PNȚ)

-I.Mihalache :Cu conștiința că , o dată mai mult ne facem datoria către țară,confirm în totul cele arătate de d.doctor Nicolae Lupu . (aplauze prelungite pe băncile PNȚ)

Declarația privind fuziunea PNȚ / 12 mart.'34

TRAVALIUL LEGISLATIV

[LD: 7 mai 2007.Ieri Franța a ales președinte pe liberalul Sarkozy.Am urmărit bătălia electorală și m-a interesat confruntarea liberalo-socialistă.

[LD:înaptez cu greu în fișierele astea ale mele care ,cu toată rigoarea cu care le-am făcut , a fost inevitabilă suprapunerea și paralelismul .Constat unele lacune , simt nevoia unor explicații și trimeteri mai substanțiale , dar , astfel,golesc de conținut alte capitole problematice: guvernarea,

sistemul de partide, doctrinele ș.a.ș.a]

[LD:Ritmul și maniera de legiferare în această primă sesiune ordinară a fost infernal,dând impresia că Guvernul Tătărescu voia să epuizeze în această primă sesiune tot ce avea pregătit în portofoliu în cei aproape 6 ani de opoziție (nov.'28-nov.'33).

Mai întâi,**legile restrictive și represive** care să asigure ordinea publică (starea de asediu și asigurarea liniștii și siguranței statului).

Apoi,**legile economice -financiare** care să readucă **normalizarea vieții economice**

(conversiunea datoriilor,reglementarea sistemului bancar ,încurajarea industriei)

Apoi,fiecare ministru (departament) -**cu legea (cu legile) lui de modificare** ,pentru a corija ceea ce guvernele din cei 6 ani "stricaseră" sau "inovaseră"(regimul administrativ,învățământ, protecția socială)

Apoi,**restanțe legislative** cu impact național (cetățenia, colonozările, protecția elementului național).

În paralel,**legi de activarea sau înființarea unor instituții** de coordonare și control în varii domenii (CEB,OETR,premilitărie).

O agendă legislativă copleșitoare ,având în vedere problemele complexe ale guvernării și fundalul tensionat în care se desfășurau]

37.)Legea stării de asediu ,Cameră, 13 martie '34

Victor Antonescu (ministr.Juстиției) ; **H.Aznavorian** (raportor)

Armand Călinescu (PNȚ) ; **GH.A.Cuza** (LANC) ;**P.Petrescu** (PRȚ -Iunian)

C.Argetoianu (Un.Agrară) ; **I.Petrovici** (PNA-Goga) ;**Ionel Pop** (PNȚ)

Atta Constantinescu (PNL-g) ;

Hurmuz Aznavorian -concluzii ; **Vict.Antonescu** - concluzii

(DAD, MO 23, ședința din 13 mart.'34 , p. 758 - 776)

[LD : Legea va fi contrasemnata de :Gh.Tătărescu, I.Inculeț (Interne) ,gral N.Uică (Apărare Națională) ,Vict.Antonescu (Justiție) A fost votată la Senat (7 mart.) , apoi adusă spre dezbateră în Cameră .Aici extrag doar câteva informații constituțional - legislative .

vezi pe larg la **fișiere Legislație și Sistem de partide**

[LD: **atenție** :am extrase masive din această dezbateră și la fișierul Legislație , și la Sistem de partide , și la fiecare partid aparținător discursului .Va trebui să fiu atentă să nu repet , să nu revin , cu aceleași documente și cu aceleași comentarii .Dar asta numai spre finalul definitivării cărții.

a)Armand Călinescu (PNȚ)

[LD:Atenție :din acest discurs al lui Călinescu am dat largi extrase la **fișier guvernarea Vaida** ('32/'33) ,pentru că el dă aceste explicații abia după un an.

De asemenea, extrase privind fundamentul juridic ș.a , le-am dat la **fișier Legislație**

Aici ar trebui să rețin doar argumentarea politică ,pe care el o face sub forma unei **comparații** privind adoptarea acestor legi represive de către gov. PNȚ , respectiv PNL .

Vezi cum rezolvi să eviți repetarea .]

"Dle președinte, d-lor deputați, **guvernul ne cere** astăzi două lucruri .

Ne cere, mai întâi **să ratificăm decretul de la 30 decembrie** , prin care **s-a introdus starea de asediu în țară** și ne cere , în al doilea rând,**să-l autorizăm de-a prelungi acest regim de excepție pe încă un an de zile**.Să-mi dați voie să mărturisesc din capul locului că, dacă **înțeleg primul punct din proiect,nu văd în schimb cum se mai poate justifica cel de-al doilea ?**

▣Fundamentul juridic

"În adevăr, d-lor deputați, eu nu voi mai examina această chestiune din punct de vedere al principiilor - nu mai este o chestie de principii - **starea de asediu este un regim excepțional** , fără îndoială, **dar este un regim legal,pentru că Constituția noastră îl autoriză în anume împrejurări**.Fundamentul juridic al acestui regim rezidă în **ideea de conservare** .

Sunt în viața unui stat **situații grave** , pe cari legiuitorul nu a putut să le prevadă

și **cari pot constitui un pericol pentru existența însăși al acelu stat** .

În dreptul cutumiar englez , există o regulă formulată astfel :< *Coroana și agenții ei au dreptul să*

respingă forța prin forță , în caz de invaziune , în caz de insurecție , în caz de rezistență cu violența la lege .>

Prin urmare , **în chiar țara democrației clasice , starea de asediu este admisă .**

De altminteri , voi adăuga încă un caracter al acestui regim .

În principiu , el nu suprimă libertățile recunoscute de Constituție ;

el presupune numai o reglementare a exercițiului lor [-----]

Dar nu mă voi întinde mai mult fiindcă , încă odată , eu cred că aceasta nu este o chestiune de principii .

Călinescu /

«Soluția politică

" Eu socotesc că **ne găsim** astăzi în **fața unei chestiuni de oportunitate politică .**

Și sub acest singur aspect voiesc să o examinez. De aceea spuneam că **înțeleg să ne cereți ratificarea pentru trecut , dar nu înțeleg să ne cereți prelungirea stării de asediu pe încă un an.**

Pentru trecut , fiindcă , într-adevăr , **dvs v-ați găsit** la un moment dat **într-o situație gravă.**

Primul ministru al țării a fost asasinat de indivizi care militau într-o grupare politică

subversivă. Era , desigur , **natural** ca dvs , care pierdeți în chip atât de tragic

pe șeful guvernului și pe șeful partidului , **să vă resimțiți suflați de această lovitură ;**

era , de asemenea , **explicabil** ca în fața unei depresiuni sufletești , dvs **să socotiți că ordinea**

va fi mai bine asigurată , trecând-o în sarcina **autorităților militare .** Și ați făcut-o .

Ați făcut-o , luând asupra dvs o răspundere politică , pe care înțelegem să v-o lăsăm întreagă.

Călinescu /

..Răspunderea ministrului de Interne

"Dar mai era ceva : **mai era un fapt** pe care noi nu l-am ridicat atunci , pentru că ar fi fost prea crud , dar care , credem că **trebuie să fie ridicat o dată .** [**Vezi la fișier Guvern**] [.....]

Astfel fiind , dlor , **noi înțelegem să vă dăm ratificarea pentru trecut , dar cu o condiție :**

ca ministrul de interne , personal , care n-a putut să facă față situației , să-și tragă

consecințele . (aplauze vii la PNT) **N-a făcut-o atunci , să o facă astăzi ,**

când guvernul cere Parlamentului un vot de încredere pentru acțiunea lui.

-C.Xeni : Dați-mi voie , să vă întreb ceva . **Dacă glonțul** era îndreptat **contra primului-ministru**

Vaida , n-ar fi deviat cu câțiva centimetri , **ați fi pus aceleași concluzii** contra ministrului de interne ? (aplauze la PNL)

-Ionescu -Brăila : Ce concluzii ați tras , dle Călinescu , după asasinatele de la Atelierele

Grivița , ca ministru de Interne ? [**Călinescu nu răspunde**]

Călinescu /

#Garda de Fier=pericol ptr siguranța statului

[**Vezi pe larg l a fișier G de F**]

"D-lor deputați , vă spuneam că **guvernul** nu ne cere astăzi numai ratificarea pentru trecut ;

ne cere mai mult : **să- l autorizăm să prelungească acest regim de excepție**

pe încă un an de zile . **Or aceasta nouă ni se pare inadmisibil.**

În adevăr , dlor , **care este justificarea acestei măsuri ,** care este oportunitatea ei ?

Dvs spuneți că aveți nevoie de un regim de excepție , pentru a stăpâni mișcarea Gărzii de

Fier. D-lor deputați , nu voi expunea acum istoricul acestei mișcări , fazele prin care a trecut ,

caracterul ei . Va trebui să facem această discuție înaintea Camerei , pentru ca să lămurim

o dată complet această problemă . Și eu cred că **vom face această discuție** când dvs veți

prezenta proiectul pe care l-ați anunțat , pentru apărarea statutului.

Pentru moment , chestiunea este indiferentă sub raportul argumentării mele , fiindcă , d-lor deputați

, eu afirm hotărât : mișcarea Gărzii de Fier constituie un real pericol pentru siguranța

statutului." [.....] **"Garda de Fier nu este o mișcare de mase ; Garda de Fier este**

o mișcare de cadre și în ziua când aceste cadre vor fi puse în imposibilitate de a activa ,

însemnătatea mișcării scade [.....]

Cum spuneam , **membrii Gărzii de Fier au fost arestați ; vor fi traduși în fața justiției și**

condamnați. În această situație , **care va mai fi pericolul ?**

Dar veți spune dvs : **au fost arestați cei mai mulți ; nu au fost arestați însă toți , a mai rămas unul, cel mai însemnat , șeful însuși al mișcării , dl Corneliu Z.Codreanu . Este adevărat. Dar să-mi dați voie un lucru , de ce nu a fost arestat până astăzi d-l Corneliu Zelea Codreanu ?**Cum, **dvs pretindeți astăzi că Garda de Fier a provocat o situație gravă în țară,vă propuneți să înlăturați această primejdie , să dizolvați Garda de Fier !** Și **dvs lăsați liber pe șeful ei ?** [.....]

...Răspunderea guvernului...

Guvernul **are o atitudine neclară** în această chestiune , **sau nu are destoinicia necesară ?** Fie într-un caz, însă, fie în celălalt , **nu mai puteți cere prelungirea stării de asediu.**[.....] **Ați dizolvat Garda de Fier, așa cum ați dizolvat-o ;ați arestat pe fruntașii ei și i-ați implicat într-un complot ;ați pregătit o lege care interzice pe viitor refacerea, activitatea unei mișcări de acest fel .** **Care mai rămâne atunci oportunitatea stării de asediu ?**[.....]

'33:Starea de asediu sub gov.PNȚ : pericol comunist

'34:Starea de asediu sub guvern PNL : pericol legionar

[LD Aici își pune amprenta patima politică cu care Armand Călinescu argumentează gravitățile de situații.Este , din acest p.d.v. , meschin sau cinic .Destinul îi oferea prilejul să-și întindă propria capcană .]

"Am văzut , dle ministru de justiție, că **în susținerea dvs de la Senat ,ați recurs la un argument** , pe care îl socoteați peremptoriu . Ați spus anume : < **dar bine, ați guvernat cu stare de asediu și dvs , național-tărăniștii !** >

Să-mi dați voie să mă opresc câteva minute asupra acestui argument.

Dacă dvs invocați un precedent , pentru **ca să justificați starea de asediu**, în principiu, **era inutil, fiindcă noi nu contestăm dreptul să introduceți starea de asediu.**

Dacă ați voit , însă, **să faceți o comparație între situația care era atunci și situația care este astăzi**, să-mi dați voie să vă spun că **nu este în avantajul dvs.**

-**Victor Antonescu** : **Plăcerea este reciprocă !**

-**Călinescu** : Sunt însă obligat să relev un fapt și anume că , **între starea de asediu pe care ați introdus-o dvs ,și starea de asediu pe care am introdus-o noi, este o deosebire profundă.**

Este o deosebire și în privința situației , care a justificat acea măsură, și în privința felului cum a fost aplicată ea.

#Pericol comunist ... pericol legionar

"**Noi am venit cu starea de asediu la 3 februarie 1933 , pentru a preântâmpina o insurecție comunistă care se pregătea.**

Dl secretar de stat **Iamandi** - și îmi pare rău că nu este aici - **spunea că mișcarea Gărzii de Fier este deopotrivă de primejdioasă ca mișcarea comunistă .**

Da și nu, d-lor deputați. Sunt deopotrivă de primejdioase în acest înțeles ,**că și una și alta provoacă turburări ale liniștii publice !**

-**N.Simionescu** :**Sunt clandestine și teroriste**

-**Călinescu** : **Există o deosebire în ce privește esența lor .**

-**Ionescu- Brăila** : Una este cușer și alta este trif.

-**Călinescu** : Pe când **mișcarea comunistă este o mișcare de mase și urmărește răsturnarea însăși a societății actuale** ,peste ideea națională,Garda de Fier este **o mișcare de cadre , care urmărește schimbarea sistemului de guvernământ.**

Așadar , **noi ne găseam în fața unei insurecțiuni comuniste , care se pregătea**

Îmi pare bine că văd pe banca ministerială pe **dl ministru al Apărării naționale [Uică]** , cu care **am avut mulțumirea să colaborez în vremurile acelea grele,când a trebuit să lucrăm, și d-sa și eu , la menținerea liniștii publice.**Nu veți găsi în dezbaterile Camerei , în acea epocă, o explicațiune completă.Noi ne-am rostit atunci cu multă rezervă , fiindcă acțiunea era în desfășurare.

Călinescu / retro'32

...Congresul V PCR...

[**Vezi pe larg fișier PCR**]

Ce s-a întâmplat însă ? Când am venit noi la guvern, în iunie 1932, am găsit **planul unei acțiuni comuniste bine fixat** . Se ținuse în ianuarie [**de fapt în dec.'31**] al cincilea congres al Partidului Comunist , în Moscova . [**lângă Moscova**]

În rezoluțiunile votate atunci și pe care noi le-am găsit în broșuri și în foi clandestine , se fixau următoarele patru obiective în România [.....]

"Firește, dlor deputați, că **aceste instrucțiuni puteau să rămână simple deziderate pe hârtie** , să nu capete nici odată realizarea în fapt. De aceea noi nu puteam întreprinde o acțiune din primul moment și **ne-am mărginit** , la început, **cu măsuri de supraveghere** ."

...Acțiunile comuniste

[**Vezi pe larg la fișier Mișcarea muncitorească și PCR**]

"Iată , însă , că , între timp , se petrec **o serie de acte semnificative** . [.....]

" Guvernul m-a însărcinat atunci să merg la Ploești , pentru ca , la fața locului , să-mi dau seama de ceea ce se petrece . Am constatat , d-lor , că **mișcarea se desfășura riguros după regulile tacticii comuniste** . Nu mai încăpea , prin urmare , nici o îndoială asupra sensului ei .

Concomitent cu aceasta , Siguranța descoperea curieri comuniști cari plecau din București spre centrele muncitorești ; iar la Galați , la Iași și la Cluj , apăreau greve de simpatie .

Călinescu / retro'33

«Starea de asediu ...

"Am venit atunci la București , am raportat guvernului asupra situațiunii , în lumina tuturor documentelor , iar **Consiliul de miniștri a decis** să supui imediat Camerei , **proiectul pentru introducerea stării de asediu** . Este adevărat că **turburările au continuat câteva zile** , încă , **culminând cu 16 februarie la Atelierele Grivița** , când noi **am întrebuințat armata** .

Dar , d-lor , **noi am reușit să oprim mișcarea înainte de a lua formele definitive ale grevei generale** . Iată în ce condițiuni am introdus noi starea de asediu .

Mai în urmă , **am căpătat documente de o importanță considerabilă , cari confirmau în întregime , prevederile noastre**

-**Hurmuz Aznavorian** (raportor) : Dle Călinescu , îmi dați voie să vă întreb : **aceste explicațiuni detaliate , le-ați dat dvs atunci când ați cerut starea de asediu ?**

-**Călinescu** : Nu .

-**Aznavorian** : **Aceasta interesează astăzi** .

-**Călinescu** : Vă stau la dispoziție și pe acest teren . Dar , după cum v-am mai spus , **nu le-am dat atunci , pentru că noi nu puteam descoperi punctele noastre de supraveghere** ."

Internaționala comunistă...

"În urmă găsim documente cari confirmă în întregime prevederile noastre . [.....]

Mai târziu , în iunie , într-o publicație comunistă , găsim recunoașterea întreagă a substratului mișcărilor din primăvara trecută [LD : introdu doc.comunist]

și a pericolului pe care l-am fi avut dacă nu am fi luat măsuri la timp .

Iată , d-lor , în ce condiții am introdus starea de asediu ."

-**Romulus Seișanu** (ziarist " Univesul") : Dacă era pericol , **de ce ați pus atunci în libertate pe comunistul Bujor ?** (aplauze la PNL) [Călinescu nu răspunde]

Călinescu / retro'33

...Aplicarea legii ...

[LD : remarcă **similitudinea de situații și de procedee** . Și cu toate aceste , Armand Călinescu refuză să admită oportunitățile guvernului liberal ! **Revezi perioada evenimentelor evocate**]

"Mai era un element , însă , care își are o importanță însemnată , și anume , **în acel moment noi nu aveam încă o lege represivă suficientă** ... și **a trebuit să ne acoperim cu legea stării de asediu** , în timpul necesar elaborării **legii Mironescu** , care a și fost depusă curând , după aceea . Dar , nu numai în ce privește situația care a justificat starea de asediu , **este deosebite și în**

modul cum am aplicat-o noi.

Noi ne-am mărginit să aplicăm acest regim ,la obiectul special pentru care a fost introdus, și în câteva săptămâni , după ce am potolit turburările , după ce am desființat toate organizațiile comuniste și am trecut la Consiliul de război pe agitatori [procesul] , starea de asediu a încetat de fapt. Ea aproape nu a fost simțită."

Călinescu

...Cenzura

De ce ? Pentru că noi nu am întrebuințat și nu am aplicat măsuri vexatorii.

De pildă, noi nu am aplicat cenzura foilor de partid.

Dvs ați aplicat cenzura foilor partidelor de ordine , ați cenzurat pe dl profesor Iorga ; dăunăzi , foaia noastră oficială nu a fost lăsată să însereze o notă , care conținea pur și simplu, informația că sănătatea dlui ministru de Externe este satisfăcătoare .

Aceasta este cenzura dvs ! Dar este ceva și mai grav . Dvs nu aplicați cenzura numai în orașele supuse legalmente acestei stări, ci în toate orașele.

-Victor Iamandi (subsecretar la Interne) :Explicația este foarte simplă și mă mir că dvs vă scapă. Din momentul ce s-a instituit starea de asediu în unele regiuni ale țării, normal ar fi ca cenzura să se exercite numai în acele regiuni ;dar, întrucât chestia ordinei publice este o chestie generală, nu era posibil să nu se instituie cenzura și în orașele unde nu este starea de asediu , pentru că atunci-ar putea publica acolo, ce nu se poate publica în cele sub starea de asediu.

-Călinescu : Dați-mi voie .Eu nu fac obiecțiuni de ce ați introdus cenzura numai într-o parte și nu și în alta. Eu vă întreb de ce nu veniți să spuneți în mod legal :< întindem cenzura în toată țara > ? Vă obiectăm că acolo unde nu ați introdus legal cenzura, constituie un abuz .

Călinescu / concluzie

Reveniți la normal !

" Dar mai este ceva care diferențiază starea de asediu introdusă sub noi, de cea introdusă de dvs.În regimul introdus de dvs, autoritatea civilă abdică complet.Sub noi , păstrăm pentru Ministerul de Interne ,inițiativa, îndrumarea și controlul tuturor măsurilor.

Iată , dle ministru de Justiție, pentru ce vă spuneam că nu este temeinic argumentat argumentul comparației.D-lor deputați, noi credem că astăzi este un interes superior al dvs , să reintrați în normal.Este, dacă îmi dați voie să vă spun, și un interes al dvs de partid. Guvernul trebuie să se redreseze . El trebuie să risipească impresiunea că se găsește încă într-o atmosferă de panică. Dacă este adevărat ceea ce spunea dăunăzi dl subsecretar de stat Iamandi - și eu cred că este adevărat - că dvs voiți să contribuiți din toate puterile la menținerea și întărirea regimului democratic ,atunci sunteți datori să faceți dovada că se poate governa normal - și eu cred că se poate governa normal astăzi - cu instituțiile democratice obișnuite.

Nu o veți face , d-lor miniștri, atunci, pe de o parte , dvs nu veți câștiga nimic, pentru că la urma urmei slăbiciunea nu se poate acoperi multă vreme cu starea de asediu , iar , pe de altă parte, veți încuraja criticile care se aduc regimului democratic și veți lua asupra dvs , în această privire, o mare răspundere politică.

În ceea ce privește pe noi, ne facem datoria să vă atragem atențiunea la timp "

(apluze la PNȚ)Armand Călinescu / 13 mart.'34

37.b)C.Argetoianu (Un.Agrară)

(DAD, MO 23, ședința din 13 mart.'34 , p. 768- 769)

// starea de asediu // prevederi constituționale // eroarea legii //

// răspunderea executivului // iresponsabilitatea Parlamentului //

// gravitatea implicării armatei // abținerea de la vot //

Argetoianu /

Starea de asediu

[LD : În orice caz, parlamentul era în situația de a cunoaște toate argumentele **pro- și contra** - în cazul unei asemenea grave legi. Din acest p.d.v. , Parlamentul era o veritabilă școală .
Și cele mai substanțiale discuții le-am găsit la dezbaterile legilor
Foarte interesantă abordarea, lui AC despre **dubla mentalitate** care a dominat întreaga evoluție a statului român modern .
Argetoianu este un adept al **gubernării autoritare** ,că,între cele două instituții - Guvern , Parlament -el acorda guvernului o mai mare putere și răspundere .
Parcă simt că , după atacurile național-țărăniște, radical-țărăniște , cuziste ,care atăcaseră guvernul din diverse direcții, discursul lui Argetoianu bătea în pânzele executivului .
Numai că ,după toată demonstrația,Argetoianu argumentează de ce nu va vota legea.
Cine avea dreptate ? Cine s-a dovedit , mai târziu , că a avut dreptate ?

#Dubla mentalitate românească

"[---] **Proiectul de lege** care ni se prezintă astăzi ,constituie, cred eu, **o nouă dovadă a dublei mentalități** care domină întreaga evoluție a statului nostru modern :
pe de o parte, **o mentalitate împrumutată,occidentală** ,care **ne dictează texte** ;
pe de altă parte, **o mentalitate băștinașe**, sub influența căreia **aplicăm aceste texte**.

...starea de asediu = act guvernamental

"După Constituție, starea de asediu nu poate să fie stabilită ,**decât în baza unei legi speciale**. Acest text al Constituției noastre celei mai noi [1923] , n-a fost pus acolo fără o matură chibzuință . În Constituțiunea veche se spunea că **starea de asediu** poate să fie introdusă și printr-un simplu **Decret Domnesc** sau **Regal**. Prin urmare a fost o intenție vădită.

-**Victor Antonescu** : Aceasta era **legea din 1864** .

-**CCArgetoianu** :Da,da.**Și prin Constituția dvs-** căci dvs ați făcut-o -ați vrut să reacționați **împotriva acestui drept dat puterii executive** de a introduce starea de asediu ,**îngrădindu-l cu garanția votării unei legi**.Cred că a fost o greșeală , fiindcă introducerea **stării de asediu** este un act prin esența lui, guvernamental. **A cere puterii legislative încuviințare** pentru acest act al puterii executive , **este o reminiscență al aceluși romantism politic** al luptelor **dintre libertățile democratice și tendințele absolutiste monarhice** de la începutul veacului al 19 -lea.

"Este foarte greu pentru puterea legislativă,**să cunoască toate motivele** care determină , la un moment dat,un guvern să introducă starea de asediu.Chiar faptul că **un guvern se vede silit să introducă starea de asediu** ,probează că **împrejurările sunt de așa natură încât acel guvern** , care vrea să folosească starea de asediu, **nu poate aduce în public toate argumentele** care îl determină să ceară această măsură extraordinară.

C.Argetoianu / 13 mart.'34

...amestecul legislativului în drepturile executivului

"Noi, avem principiul separațiunii puterilor în stat.**Puterea legislativă** are un drept de control asupra puterii executive și ,**dacă puterii legislative nu-i convine**, la un moment dat ,ca un guvern să introducă starea de asediu,**poate să-i refuze încrederea** ,**să-i dea un vot de blam**,și atunci, **guvernul este obligat să demisioneze** și, împreună cu dânsul,poate să cadă și starea de asediu.Însă **o amestecare directă a legislativului în drepturile executivului,cred că nu corespunde concepțiunii moderne a statului**."[---]

C.Argetoianu / 13 mart.'34

...Neresponsabilitatea Parlamentului

la **presupuneți** dvs că la noi **viața parlamentară n-ar fi în ritmul mentalității băștinașe** ,**ci ar fi în ritmul mentalității occidentale**[....]**Care ar fi situațiunea dacă astăzi, Parlamentul, ar da un vot negativ și majoritatea n-ar ratifica decretul** prin care s-a instituit starea de asediu ?
Toate actele făcute în aceste două luni **ar fi anulate** , și **toate procedurile** ,care s-au desfășurat în acest timp, **ar trebui reîncepte** .**Vedeți,în ce haos ar ajunge viața publică !**

" **Cred**, d-lor, că în această privință, **legislația noastră este greșită** și că ea trebuie cât de curând schimbată .

Nu văd **ce amestec are puterea legislativă în acest act de guvernământ**,în acest act a cărui

răspundere trebuie să o poarte **numai guvernul** care a luat măsura.

Nu noi, Parlamentul, avem răspunderea decretării stării de asediu.

Pentru ce, prin urmare, să se degajeze răspunderea guvernului, printr-un act de omologare al Parlamentului, și față de opinia publică și față de străinătate ? "

...abținerea de la vot

" Doresc, prin abținerea mea de la acest vot, **să dau și eu o chezășie de democrație** (**Exclamări, rumoare- notează stenograma**)

Din cauza circumstanțelor, care au fost neprielnice, **eu nu am putut să fuzionez cu dr.Lupu și, deoarece nu am putut să fuzionez cu d-sa și să dau azi o chezășie de democrație, să-mi fie permis să dau această chezășie nevoțând unui guvern democratic, legea dictatorială a stării de asediu "** (**aplauze la unii opozanți**)

C.Argetoianu / 13 mart.'34

37.c.)H.Aznavorian - concluzii, 13 mart.'34

// Starea de asediu în regim PNT și în regim PNL //

// Prevenția și represiunea // Necesitatea cenzurii //

Text integral, **fișier PNL**

H.Aznavorian / 13 mart.'34

▣**Necesitatea măsurilor de apărare împotriva actelor și procedurilor violente**

[LD:2 mai 2007.Impas interpretativ.Citesc și recitesc argumentele lui Aznavorian .O foarte stranie impresie :în funcție de cuvântul/idee scos în relief ,de unghiul în care le privesc ,**se schimbă sensul ideii** ,atunci când sunt invocate mai multe concepte:*regimul politic - ideea politică - libertatea de discuție teoretică-funcțiile statului -principiu de autoritate importat-anarhia și acțiunea bazată forță și violență- legitima apărare.*

Mă văd nevoită să dau acest citat kilometric ,ca și când i-aș face analiza gramaticală .Care este propoziția regentă ? Dar secundarele circumstanțiale ?

"În dezbaterile la această proiect de lege, **ar trebui să domine o singură idee, o idee politică:un regim politic dacă nu este în stare să domine anarhia și să restabilească funcțiile esențiale de stat ,**

cu toate mijloacele pe care regimul politic i le pune la dispoziție, înseamnă că **nu se mai poate legitima și își dă singur verdictul de neputință.**

"În fața unui **principiu de autoritate importat** , a unui **principiu de autoritate bazat pe ideea de forță ,**

regimul politic care este astăzi și în baza căruia **guvernul actual înțelege să-și exercite activitatea sa politică , este serios amenințat** ,în orice caz ,**serios discutat.**

"Ei bine,nu este cu puțință ca **acest regim politic, care înțelege să guverneze această țară ,nu numai cu partidul care este la putere ,**

ci și prin celelate partide care au guvernat și vor mai guverna,

să fie lăsat dezarmat nu în fața concepțiilor ,

pe care le tolerează și le discută totdeauna,

-câci acesta este **esențialul regimului democratic :libertatea de discuție teoretică -**

ci în fața acțiunii lor , în clipa în care acele organizațiuni de împrumut recurg la acte și procedee de violență ;

regimul se poate considera în legitimă apărare și poate să ia măsurile sale ,tot legale, firește, **extreme și excepționale,**

ca să poată lucra în liniște ,pentru a realiza programul său "(aplauze prelungite la PNL)[----]

Aznavorian / 13 mart.'34

/Starea de asediu a PNT:

...Solidaritatea întregii țări față de pericolul comunist

/Starea de asediu a PNL:

...Dispersare de opinii față de pericolul legionar

-**Aznavorian**:"Așa încât, ori de câte ori aveți de a face cu organizații politice ,care agită și excită sentimente și pasiuni populare ,este foarte greu pentru un guvern ,este jenant pentru un guvern,să recurgă la acte de represiune ,și, fără să vrea,organele sale devin complice , în aceste împrejurări și mișcarea crește."

lată dificultatea , dle deputat Armand Călinescu , și deosebirea față de mișcarea comunistă , față de care mișcare, întreaga țară este solidară ,ca să-i bareze drumul."

-**Gr.Junian** : Dle Aznavorian ,faceți o nedreptate d-lui Armand Călinescu.D-nealui s-a ridicat la tribună numai pentru a justifica motivele pentru care se cere o stare de asediu ,dar vine ,după un an, și arată adevăratele motive.

-**H.Aznavorian** : "Mulțumesc d-lui Armand Călinescu , pentru că mi-a dat și dezlegarea necesară,ca să fiu dispensat și eu de a justifica azi complet ,necesitatea legii pentru starea de asediu ,și voi arăta imediat de ce.

Eu cred că d-sa a prins exact sensul întreruperii de adineauri ,când l-am întrebat

:**explicațiile detaliate , pe care le-ați dat dvs acum, le-ați dat și atunci când ați cerut starea de asediu ?**

Sau a fost numai un simplu act de încredere în guvern ,așa cum a mărturisit , în sinceritatea d-sale, d-l Ionel Pop ,spunând că a avut încredere în guvern și a transformat adeziunea sa în vot de încredere , fără să ceară o justificare ?

«Starea de asediu =oportunitate politică

"Chesiunea nu necesită dezbateri prea lungi, pentru că ,de drept, ea este tranșată.

Chestiunea aceasta a necesității stării de asediu este o chestiune de oportunitate politică, lăsată la aprecierea totală , suverană, a guvernului, fiindcă sunt elemente din această apreciere a oportunității politice ,pe care guvernul nu le poate divulga, și, în special, în această chestiune,unde se pare că există în permanență un interes ocult și permanent ,care nu a dispărut nici astăzi, explicațiunea rămâne în cartoanele guvernului.

În ziua când se va cunoaște toată situația, se va da pe față -așa cum astăzi d-l Călinescu o dădea ,după ce se trecuse cu starea de asediu dificultatea momentului."

H.Aznavorian / 18 mart.'34

#Complicități-interese oculte -ce nu pot fi divulgate

-**Gr.Junian** : " Doar , de aceea avem Parlament ,să aibă încredere în Guvern."

-**H.Aznavorian** : "Este un omagiu adus și Parlamentului ,care are dreptul la un control minimal ,dle Junian ;d-ta știi foarte bine că sunt acte făcute de guvern ,care,cu controlul Parlamentului,nu puteți să cereți să fie divulgate ,mai cu seamă în această chestiune , când știi foarte bine ce anume complicități s-au dovedit în această mișcare ,și până unde au mers aceste complicități.

Căci ,este ciudat, pe această listă de condamnați [listele Gărzii de Fier]figurează oameni , cari ,sub raportul activității și legăturilor lor internaționale,au aproape aceeași colaratură și este suspect faptul că numai acești oameni figurează ,iar toți ceilalți sunt eliminați din preocuparea acestei mișcări.Prin urmare , se poate cerceta interesul acesta ocult,mai departe decât acele câteva nume ,pe care le repetați dvs ,în interes limitat de partid.

-**Junian** : Dacă rămâne ocult, cum o să putem să-l cercetăm ?

-**Aznavorian** : Ocult în ce privește denunțarea lui,noi bănuim însă în ce sens merge această mișcare . Dar dle Junian , lăsați aceste întreruperi de ironie,care nu duc la nici un rezultat . [-----]

Aznavorian / 13 mart.'34

...Starea de asediu=măsură preventivă

...Legile represive=măsură forte

[LD:am întors-și eu pe toate părțile chestiunea aceasta a **măsurilor preventive** (starea de asediu)și a **măsurilor represive** (dizolvări,arestări,condamnări) ca să înțeleg rațiunile de stat care au făcut ca în România ,**să funcționeze aproape pe toată perioada dintre cele două războaie.**]

-Aznavorian:"D-lor deputați, **s-a spus** :<este păcat să recurgeți la acest mijloc , care coboară prestigiul unui regim politic. **Aveți legi la dispoziție** -dacă nu mă-nșel ,chiar dl Ionel Pop,spunea **-aveți legi de represiune ; lăsați să ajungă mișcările și tulburările în așa situație încât să se simtă necesitatea unei intervențiuni pentru represiune** >

"Ei bine,nu, dlor !**Suntem împotriva represiunii** .

În primul rând, pentru o considerațiune foarte firească și care **intră în tradiția Partidului Liberal** și poate în tradiția multor oameni politici din acest Parlament.

Iată de ce ,d-lor deputați, **suntem - și regretăm că suntem - siliți** ,câte o dată,**să luăm măsuri represive** ;în primul rând, **avem în fața noastră un tineret fără experiență și este păcat ,este nedrept, să se ia măsuri represive împotriva acestui tineret** .

Măsurile preventive pot duce la un rezultat practic și liniștitor ,nu trebuie să disperăm de pe acum.Dl. deputat Petrovici spune :**dacă mișcarea este profundă , nu o veți putea capta** .

Lăsați chestiunea aceasta ,**se va capta sau se va dezorganiza** ,nu importă ;

deocamdată prin măsurile acestea preventive, noi înlăturăm dezbateră în fond a chestiunii , chit că ,prin dezorganizarea ei , se va așeza fiecare la locul lui.

Nu ne siliți ,însă,cum cereți dvs ,să renunțăm la starea de asediu și, în cazul că actul se va repeta, **să recurgem la acte de represiune .Nu putem.** "[-----]

Aznavorian / 13 mart.'34

▀**Pledoarie pentru legea stării de asediu .**

[LD :punct cu punct respinge criticile de natură juridică și constituțională ,invocate de adversari. Eu voi reține doar cele cu semnificație parlamentară sau doctrinară]

-Aznavorian:"De aceea,**vă rog să luați în considerațiune , acest proiect de lege** ,care prezintă două obiective :unul, **ratificarea** și al doilea **o lege pentru viitor** ,pentru **6 luni și apoi pentru încă 6 luni.**[.....]

/Starea de asediu,**este o stare legală ,constituțională** - a recunoscut și Călinescu ;

/Controlul Parlamentului se exercită asupra justificării introducerii ei ;

Starea de asediu ,în fond ,**constă în suspendarea garanțiilor constituționale ,fără suspendarea drepturilor**-cum consideră Lunian ;

Drepturile există, ele se practică ,numai garanțiile constituționale sunt suspendate ;

viața cotidiană este nestânjenită ; cafenelele s-au redeschis ; ziarele apar ;

/Starea de asediu **este o stare legală** , o tehnică juridică legală,făcând parte din categoria "**actelor de guvernământ** " enumerate de lege ;

În această categorie intrau și acele "**acte de guvernământ** "din timpul vacanțelor parlamentare .

În timpul activității parlamentare :**legea** ;

În timpul vacanței parlamentare :"**actul de guvernământ**"

Prin acest fapt,**nici guvernul liberal , nici regimul democratic,nu se angajează pe drumul "actelor de guvernământ"** care,prin permanența lor, **pot schimba regimul politic** .

Iar dacă se întâmplă vreun eveniment,**Guvernul nu trebuie să aștepte convocarea**

Parlamentului, ci , de urgență, introduce starea de asediu.

(invocă autoritatea lui P.P. Negulescu, în materie)

H Aznavorian / 13 mart.'34

37.d.)Victor Antonescu (ministrul de Justiție)

[LD :mari eforturi pentru a calma, pentru a capta bunăvoința PNTJ pentru măsura luată ;

Actul final : probabil opoziția este absentă ; adoptarea stării de asediu]

// democrația ; libertățile democratice // starea de asediu : factori interni și externi //

// Pericolul Gârzii de Fier // Naționalism ; tineretul ; terapeutica calmării //

// alegeri locale // sesiunea parlamentară // votarea legii //

...Omagiu (liniștirea, asigurarea) opoziției

"În urma lungilor dezbateri asupra acestui subiect , n-am prea multe de adăugat .
Sunt însă dator ,ca un **omagiu membrilor opoziției** ,care au discutat cu toată obiectivitatea ,
cu toată prietenia și dintr-un punct de vedere care nu îmbrățișa decât **interesul superior al țării** ,
să dau și eu în aceste dezbateri **o notă de prietenie** , simțindu-mă obligat , în fața preocupărilor
minorității ,de a le da **toate asigurările** , pentru ca **liniștea să poată intra în conștiința lor** .
[-----]

Vict.Antonescu / 13 mart.'34

...scrupulele Guvernului: morale, istorice ,doctrinare

[LD :atenție ! atrage atenția că existau **motive pentru declararea stării de asediu înainte de alegeri** .Ceea ce se leagă cu situația de pe timpul guvernării național-țărăniște.
Asasinatul lui Duca devine , astfel , o consecință a întârzierii introducerii legii
Atenție :el evidențiază și factorului extern , care ar fi reprezentat un pericol.]
"Nu ne suspectați în intențiile noastre . Nu suntem beneficiarii și exploatorii libertăților publice create de alții ;**suntem cei ce le-am întemeiat** . (aplauze la PNL)
Respectul pe care vi-l acordăm noi dvs.,pentru tot trecutul dvs de luptă, **nu ni-l tăgăduiți nouă**.
Departate de noi gândul de a dori ca **o stare absolut excepțională să o facem să dăinuiască**.
Vă mărturisim cu toată sinceritatea ,că **atât de serioasă considerăm situația , încât** ,
dacă n-ar fi fost faptul că ne găseam în perioada electorală ,**am fi declarat starea de asediu mai înainte** și **atunci poate că Duca n-ar fi pierit** .Am avut însă acest **scrupul constituțional** , ca **să nu facem alegerile sub stare de asediu** ;și s-a întâmplat ce s-a întâmplat ,și acest **omagiu pe care l-am adus libertăților publice** ,l-am plătit mult prea scump.
" D-lor, **situația se prezintă în așa fel, încât** dați-mi voie să vă spun că **nu este vorba numai despre ordinea internă** , care, la urma urmelor, se poate domina și prin alte mijloace , **dar este vorba și despre ordinea externă** .[-----]

Vict.Antonescu / 13 mart.'34

▣Terapeutică stării de asediu

"Când **ideea naționalistă** care ne prinde astăzi pe toți ,care **domină întreaga Europă** -**căci curentul internațional a eșuat** - când el **se afirmă din ce în ce mai mult** , în toate țările, ca și la noi,**el nu poate fi combătut**.
Dacă curentul naționalist este pus în mișcare de PNT ,sau de partidul d-lui Goga , sau a d-lui Iorga, sau a d-lui Cuza, **pe căi pașnice,ce avem noi de zis ?**
Dar când se denaturează acest sentiment național , ca, sub pretextul naționalismului , să urmărească **asasinate și distrugerea ordinii în stat** , acest simplu fapt ,de a se căuta să se pervertească sentimentele tineretului, **acest lucru este foarte grav**."[-----]

Victor Antonescu / 13 mart.'34

▣Pledoarie ptr votarea legii

...alegeri județene și comunale

...vacanța parlamentară

"Suntem în ajunul **alegerilor județene și comunale** ,și **intențiunea guvernului este să ridice starea de asediu în acest timp**.Dvs, **național-țărăniștii, ați propus această măsură** , de ridicare a stării de asediu în caz de alegeri, în mod obligatoriu ;**am pus-o și noi , dar facultativ** , pentru a nu fi obligați să facem ca elementele de dezordine să ne creadă dezarmați.Însă o vom face.
Evident,dacă **într-un centru sau două va fi pericol, nu o vom face acolo**.
Noi nu avem intențiunea să prelungim sesiunea Corpurilor legiuitoare .
Probabil, vom avea o sesiune în iunie, pentru buget.
Dar dacă lucrurile nu se vor normaliza, iar Corpurile legiuitoare nu vor fi deschise, neavând stare de asediu, am fi dezarmați.
Prin urmare ,**ceea ce cerem** Camerei,este **un instrument** de o durată aparent mai lungă, **pentru**

a impresiona pe agenții dezordinii.

Dacă între timp - ceea ce este și dorința noastră -starea sufletească a țării se va calma - și noi credem că se va calma - noi vom fi cei dintâi fericiți să ridicăm starea de asediu.

Din aceste considerente , și făcând un apel la spiritul de dreptate al tuturor , cer Camerei ,ca un act de încredere în guvern, să voteze acest proiect ."

(aplauze prelungite la PNL)

...votarea legii

Se pune la vot articolul unic :

Votați : 111 [LDoposiția s-a retras]

Majorit.regulamentară 99

Bile albe 110

Bile negre : 1

Adunarea a adoptat proiectul .

Starea de asediu / 13 mart.'34

37.e.)Legile represive -comentariu -25 mart'34

(Rev."Parlamentul românesc " , an V, nr. 141, 25 mart.'34 , p. 1, 6)

...inutilitatea legii

Legea "Apărării statutului " era o lege absolut inutilă, deoarece art. 107 din Constituție , legea Contenciosului administrativ și Legea Mârzescu (1925) ,erau mai mult decât suficiente pentru a îngădui guvernului să ia măsuri ce scăpau autorităților judecătorești .

...dezbaterile la lege

[LD:sedițios=care îndeamnă la răzvrătire]

Dizolvarea unei grupări politice sedițioase și periclitante pentru ordinea în stat , este un act de guvernământ tipic pe care primul ministru îl face oricând ,cu și fără stare de asediu. Dizolvarea unui partid politic,nu trebuia legiferată"

Guvernul a adus proiectul legii stării de asediu în Parlament ;s-au iscat vii dezbateri .

Dar numai 3 oratori au avut calitatea unor intervenții de specialiști familiarizați în

problemele ordinii în stat :Victor Antonescu,Aznavorian și Armand Călinescu .

Armand Călinescu, în principiu, a considerat-o legală , n-a condamnat-o , dar a considerat-o , momentan, inutilă .A declarat că o va vota ,cu condiția ca Inculeț să-și dea demisia , pentru neglijența în cazul Duca .Ca fost subsecretar la Interne, care a guvernat și el cu stare de asediu,se gândea și la posibila revenire a PNT la putere și atunci ...

Aznavorian, s-a străduit să convingă Camera de necesitatea legii, desfășurând un mare arsenal juridic, și folosind resursele unei evidente pregătiri dialectice .

Victor Antonescu ,încheind dezbaterile, s-a străduit să convingă opoziția că legea nu este contra partidelor politice , ci împotriva profesioniștilor dezordinii, și că va fi ridicată când atmosfera se va liniști .

Starea de asediu / 13 mart.'34

38.)Lege:Organizarea administrației locale (modificarea legii 1929),14 mart.'34

I.Inculeț (ministru Interne) D.luca (subsecretar Interne)

Vârvoreanu ,Gh.Vântu (în loc) (raportor)

(DAD, MO 24, 14 mart.'34., p. 815, -819) Text integral la **fișier Legislație**

/Legea administrației locale - istoric ; evoluție // legile (modif,.) 1925, 1929, 1933, 1934 //

/Principii naț.-tărân .:regionalism ; multiplicarea organelor ; dublarea competențelor

/Principii liberale : descentralizare , simplificare , autoritate, economic, etc //

// Modificarea articolelor ; scop urmărit : naționalism constructiv ; competență ; continuitate //
// Minoritățile ; evreii // concluzii //

[LD :Legea a venit a doua zi după votarea stării de asediu .Făcea parte din intențiile de schimbare legislativă ale PNL, avute în programul de guvernare .Este foarte interesantă argumentarea

Raportor la lege - Vârvoreanu (susținut în parlament de Gh. Vântu)Mă interesează deosebirile dintre **concepția PNȚ și concepția PNL** la această lege.]

Gh.Vântu / 14 mart.'34

▣ Legea administrativă 1934

- 1.) Caracterul descentralizator
- 2.) Principiul simplificator
- 3)ă Principiul autorității
- 4.)Principiul economic îmbinat cu cel etic

▣Concluzii la lege

...legalitate, logică, naționalism

Aceasta este economia proiectului de față. Raportor la lege , era **dl Vârvoreanu** ,dar nu mi-a fost greu să-l susțin , deoarece **la noi, în PNL ,reforma administrativă nu reprezintă o improvizație ,ci o încheiere de legalitate ,de logică și de naționalism .**

...fundament nou vieții administrative

Problema administrativă în **PNL se discută de 5 ani de zile** , încât a reușit ca ,numai **în 24 de articole** , să stabilim **un fundament nou vieții administrative** ,care demonstrează **atât spiritul nostru clar** ,care străbate legea,cât și **cadrul juridic** în care este îmbrăcată legea .
Prin urmare, eu, ca un umil partizan al acestui partid, căruia i s-a făcut onoarea de a susține legea, **recunosc tot sufletul** care s-a pus aici, **toată strădania și toate preocupările.**

...lege democratică,similară statelor civilizate

Pe de altă parte , **acest proiect** intră în cadrul **principiilor generale de organizare administrativă** și reprezintă , din acest p.d.v., **un proiect similar statelor civilizate , un proiect democratic**,care a fost experimentat și la noi, în oarecare măsură,dar care a fost **foarte experimentat în Occident**, dând rezultate foarte bune în **Elveția , în Franța și Anglia.** Este ușor pentru noi ,care **cunoaștem organizarea administrativă a altor state** , și **suntem în curent cu viața administrativă de la noi**,să vedem imediat **valoarea importantă a acestui proiect .**

...descentralizare,naționalizare,simplificare,întărire - autorității administrative

De aceea, d-lor deputați,vă rog să binevoiți a vedea **în acest proiect de lege** ,care cuprinde câteva articole , **un mijloc serios , efectiv și definitiv,de a naționaliza instituțiile administrative ,de a simplifica viața administrativă,de a realiza economia în acțiunea administrativă** și, mai presus de toate,**de a realiza o autoritate administrativă care a fost uzată prin incompetență și necinste , în ultimul timp** (aplauze la PNL) ,pentru ca , în acest mod, **descentralizarea să fie realitate evidentă** ,înțelegând prin aceasta **o colaborare** cât mai amplă și cât mai completă **între administrație și administrați.**
Pentru noi, **autoritate** înseamnă **competență și moralitate** ,iar **acțiune administrativă** înseamnă **colaborarea între administrator și administrați** , pentru **promovarea intereselor cu caracter local, național, moral .** (aplauze la PNL)

Pentru aceste motive , **vă rog să dați aprobarea dvs acestui proiect de lege.**

(aplauze prelungite la PNL)

Gh.Vântu / legea administrativă / 14 mart.'34

39)Procesul Gărzii de Fier , 19 mart-15 apr.'34

«La Consiliul de Război

[LD:fără a avea o legătură directă cu viața parlamentară,procesul era un fundal destul de strasant pentru guvernantați ,pentru opinia publică .Regimul **stării de asediu** pusese oarecare surdina pe agitațiile din jurul procesului,dar subiectul era la ordinea zilei resimțindu-se inclusiv la lucrările legislative] Vezi pe larg **fișier Garda de Fier.**

Ziua a III-a , 22 mart. :**CZCodreanu, G-ral Zizi Cantacuzino .**

Ziua a IV-a , 23 mart : ing.**Virgil Ionescu , av.I.Clime, Sillaghy, ziarist Ion**

Hodoș,M.Stelescu ,Ion Zelea Codreanu

Ziua a V-a , 24 mart : **Ion Moța, Cristache Solomon, Nichifor Crainic, Ilie Gârneață,Sima Simulescu, Vasile Iașinski, Ion Copuzeanu, Mihail Polihroniade,Ion Crânganu,Decebal Codreanu , Nicolae Totu, ș.a. ș.a.**

Ziua a VII -a , 27 martie : martori - **Gr.Foțu, CCGurescu ,**

Ziua a IX-a , 29 martie : martori -**Gh.Brătianu, Vict.Papacostea, Petre Papacostea, prof. Murnu,Al.Averescu ,DRIoanițescu,**

Ziua a X-a , 30 mart : martori :**C.Argetoianu, Al.Vaida -Voevod , gral Moruzzi ,g-ral Cihoschi , prefect Alaci ,Teodor Iurași (legionar) ș.a.ș.a.**

«Sentința în procesul asasinării lui Duca ,6 apr.'34

40.)Alegeri parțiale parlamentare ,mart.'34

("Facla" , 23 mart.'34)

...la 3 luni de guvernare= barometru de opinie

Curând va avea loc **consultarea corpului electoral** , pentru locurile rămase vacante (unii parlamentari au fost numiți în funcții incompatibile , alții au decedat)

Nici un guvern , de la război, **n-a avut într-un răstimp atât de scurt , ca liberalii,un număr atât de mare de vacanțe parlamentare .**

Rezultatele acestor alegeri **ar putea fi grăitoare.**Factorul constituțional,ar putea afla care este **starea de spirit a populației și popularitatea de care se mai bucură guvernul**,după 3 luni de guvernare

...cu stare de asediu și cenzură ?!

Pentru aceasta **ar fi ,însă , necesar ca guvernul să ridice stare de asediu și cenzura** ,și să încredințeze conducerea județelor în care se fac alegerile, unor magistrați a căror conștiință și moralitate ar fi deasupra oricăror bănuieli.

Guvernul ar putea să încerce această mare și decisivă experiență,mai ales că PNL are majorități confortabile.

* * *

Pe lângă aceste alegeri ,în aprilie vor avea loc **alegerile comunale.**Opoziția va avea motive să **fie nemulțumită de menținerea stării de asediu și cenzură.**

Alegeri parțiale /mart.'34

Alegeri parțiale parlamentare ,3 apr.'34

(" Dimineața " , 4 apr.'34)

...alegeri în 6 județe

Alegeri în 6 județe : Ilfov, Hunedoara , Argeș , Caraș Hotin,Soroca .

/La Ilfov, s-au făcut alegeri ptr un mandat de deputat , în locul rămas vacant , după moartea năpraznică a lui IGDuca. Au candidat : **Dinu Brătianu** (șeful PNL) , **dr.N.Lupu** (vicepreșed. PNT) , **Gr.Filipescu** (șeful P.Conservator) , **Gr.Conduratu** (PRȚ-Iunian) ,

A.Nicolau (P.Muncii -PCR ?)Lupta nu a fost prea intensă și înverșunată, pentru că Brătianu și Lupu sunt deja deputați.Alegerile au avut , de aceea, caracterul unei simple demonstrații .

S-au luat măsuri de ordine atât în Capitală, cât și în județ.**A fost declarat ales Dinu Brătianu.**

/La Argeș , **Petre Petrescu** (PNT) s-a retras în semn de protest împotriva abuzurilor guvernului.

A fost declarat ales D.Mocanu (PNL) , fără contracandidat .

/La Caraș, pentru un loc de **senator**, a candidat **GGMironescu** (PNT, ex prim-ministru) ,

Ioan Tzeic (PNA -Goga) Guvernul n-a avut candidat .**A fost declarat ales GGMironescu .**

/La Soroca , lupta s-a dat între **Gr.Cazacliu** (PNT) ,**P.Sfecă** (PRȚ)și **Mumuianu** (LANC) .

A fost declarat ales Mumuianu

/ La Hunedoara lupta a fost mai încordată, deoarece candidatul guvernului , ministrul industriei ing. **N.Teodorescu** (1.638 voturi) ,a avut adversar pe cunoscutul fruntaș PNT, **Aurel Vlad** (858 voturi) Au mai candidat : **Dr.P.Groza** (Frontul Plugarilor - PCR ?)- care a obținut 291 voturi **A fost declarat ales, N.Teodorescu .**

/La Hotin, ptr. un loc de senator, au candidat : **Pan Halippa** (PNT) , **T.Hoțan** (LANC) .

A fost declarat ales, Pan Halippa .

Alegeri parțiale / 3 apr.'34

41.)Legea apărării statului ,Senat,Cameră ,2- 5 apr.'34

Victor Antonescu (ministr.Justiției) ;

Raportori:**Aurelian Bentoiu** (Cameră),**Toni Iliescu** (Senat) ,

(Discursul în Senat -BCS, Fond Saint -Georges, P.XC, d.4 ;

Discurs în Cameră ,DAD, MO 38, 4 apr.'34, p. 1647- 1650 ;"Viitorul" ,3-7apr.'34 ;)

[LD :Temporal,este greu să realizez simultaneitatea unor evenimente importante .

Era săptămâna mare ,săptămâna patimilor ,dinaintea Paștilor

În comisii, **se dezbătea Conversiunea** ;pe 4 apr.,**vorbise Titulescu** despre politica externă ;

la Consiliul de război erau **ultimele zile ale procesului Gărzii de Fier** (pe 6 apr. se va da sentința)Era ,deci, o atmosferă foarte tensionată.

Vezi mai jos celelate serii de evenimente]

41.a.)Victor Antonescu (Justiție),Cameră,4 apr.

#Expunerea de motive

(DAD, MO 38, șed. din 4 apr.'34, p. 1647 -1650)

/ Necesitatea legii : **extremismul STÂNGA - DREAPTA** /

/ **Răspunderea partidelor politice** / Partidele de ordine / libertățile cetățenești /

/ Legea penală - legea preventivă / **Dizolvarea grupărilor politice** : parlamentari și membri //

/ Măsuri preventive : funcționari, elevi, studenți, asoc.secrete /

/ **Regimul democratic** : **monarhia, parlamentul** /

/ Drept comparat: legi represive //

/ **Legea apărării statului** /

[-----]

#Fenomene social-politice morbide

[LD:Este de remarcat faptul că ,în epocă,oamenii politici români din partidele democratice ,tratau **cele două curente exterministe** -de **stânga** și de **dreapta** -sub **același unghi de pericolozitate** ,

față de **regimul democrat, parlamentar pluralist** .

Chiar dacă terminologia (conceptul)de partide extremiste "**totalitare**",sau "**pro-dictatoriale**" nu cunoscuse (încă) etichetările de nuanță de mai târziu (bolșevism,cominternism ,hitlerism, fascism ș.a)ele erau **tratate împreună**,poziția față de ele era de adversitate (combatere) iar legislația represivă **le viza în egală măsură**.

Cu toate acestea ,**nu se poate vorbi de un consens** în ce privește percepția acestor pericole, ponderea lor în activitatea de guvernare ,metotele (legislative și practice) aplicate ,legitimarea (sau nonlegitimarea)măsurilor represive.

Pentru fenomen,există mai multe explicații dar o singură și nefastă consecință :măcinarea reciprocă,compromiterea "frontului" democratic,sporirea confuziei ,înlesnirea creșterii curentelor dizolvante .Această realitate a devenit extrem de palpabilă atunci când s-au introdus măsuri restrictive sau represive .]

" Nu credem că este necesar să insistăm asupra **realității fenomenelor morbide de ordin social și politic**, care s-au manifestat în ultimul timp și care ne impun să prezentăm acest **proiect de lege**.

"Faptul că unele grupări politice **înțeleg să facă apel sau să întrebuințeze violența și chiar crima, contra autorităților sau cetățenilor pașnici** de alte credințe politice ,**constituie o gravă amenințare** față de care legiuitorul nu poate să rămână indiferent .

▀Măsuri contra grupărilor ce le inspiră

"Dacă actele de violență ,comise **izolat sau în grup**,cad uneori **sub sancțiunea legilor în vigoare** - autorii lor putând fi pedepsiți - **legile actuale nu prevăd nici un fel de măsură contra grupului în numele căruia s-a acționat** sau **în sânul căruia a apărut acea periculoasă psihologie colectivă** ,care determină comiterea unor asemenea acte de violență sau de teroare,care amenință ,în mod general ,ordinea de Stat

"Grupările sau partidele politice **sunt necontestat indispensabile mecanismului parlamentar și regimului constituțional** ,**însă activitatea sau propaganda** lor trebuie să rămână și să se facă **în limitele legilor și principiilor constituționale** care stau la baza așezării Statului nostru.

"**Când violența ia locul ideii , când crima sau delictul înlocuiește critica,rațiunea de a mai fi a acelei grupări ,nu mai există.**"

...mișcările anarhice de dreapta și de stânga

"În fața **tendențelor de desagregare socială**, în fața **mișcărilor cu caracter anarhic și terorist, fie ele de dreapta ,fie de stânga,noi dispozițiuni de ordin legislativ se impun**, spre a da **putința unei acțiuni rapide de apărarea ordinii în Stat** și de **înfrânare a ațățărilor primejdioase** ."[-----]

...Membrii grupărilor dizolvate.

"În ceea ce privește **identificarea membrilor grupării dizolvate**,dacă, pentru o parte din ei, și în deosebi pentru acei care **au figurat pe listele de candidați** în alegeri, se poate ușor stabili aceasta și ei pot fi **ușor identificați**,sunt însă **alții a căror activitate și calitate trebuie stabilită de un organ imparțial**.

"Deși chestiunile ce acest organ va avea de rezolvat sunt simple chestiuni de fapt,totuși am crezut necesar să facem apel și de astă dată la **garanția de imparțialitate ce ne oferă magistratura noastră**.De aceea,**stabilirea calității de membru al vreunei grupări dizolvate**,a fost dată **în competența tribunalelor** .Recursul se va judeca de către **Curtea de Apel**.

"**Ca o consecință** a constatărilor tribunalelor , este de intreres public ca toți **acei care vor fi dovediți că au făcut parte dintr-o grupare dizolvată, să nu mai aibă dreptul să acționeze** în viața politică și, prin urmare, **să candideze** ,sub nici o formă **în vreo alegere legislativă , de județ sau comună**, timp de trei ani [LD :Atenție ! până în 1937 !]

...Aleșii grupărilor dizolvate .

De asemenea, este de interes , ca toți **membrii Corpurilor legiuitoare ,ai consiliilor județene și comunale**, care se vor fi dovedit că au fost aleși **ca reprezentanți ai unei grupări politice**

dizolvate , să-și piardă mandatul,dacă Adunarea respectivă ia o asemenea hotărâre."[- -]
Expunerea / 2, 4 apr.'34

...Propaganda antidemocratică, antiparlamentară

"Împiedicând **propaganda** însoțită de acte de violență organizată , sau de acte de teroare , și **care ar fi îndreptată împotriva Regimului Parlamentar și a sufragiului universal**, înțelegem să păstrăm neatins acest **mijloc de educare politică a Națiunii**,care , astfel, este **chemată să participe la viața politică și să se folosească de libertățile democratice esențiale**.

"Toate partidele de ordine de astăzi, **își datorează existența Regimului Parlamentar**.

Ele trebuie să fie chemate în apărarea și consolidarea unui asemenea regim."

Expunerea de motive/ Cameră, Senat ,2, 4 apr.'34

41.b.)Victor Antonescu (ministrul de Justiție),Senat , 2 apr.'34

Concluzii la dezbaterile senatoriale

("Lupta" , XIII, 3732,3 apr.'34)

[Stenogramă integrală , subtitluri, sublinieri, comentarii - LD :doc.integral -**fișierPNL VII**

/ Curențe subversive- legislație represivă /

/ Opinii senatoriale : Toni Iliescu, Gr.Gafencu, M.Manoilescu , Slătineanu /

/ Ipostaza etică - răspunderea guvernului / Curențe extremiste : STÂNGA - DREAPTA /

/ Misticile noi : Rusia, America, Germania, Italia //

/ Ordinea în stat - limitele libertății / Apărarea ordinii - legislație comparativă : Elveția /

/ Statutul României Mari // Demnitatea : IICBrătianu / Conf.de la Versailles - minoritățile /

/ Apărări fundamentale : ordinea, siguranța, unitatea națională /

/ Legea apărării ordinii în Stat /

"După **lungile dezbateri** cari au avut loc în această adunare, toate **conduse cu un spirit de profundă imparțialitate** de cei mai distinși membri ai opoziției ,chestiunea vă este ,esigur, foarte cunoscută.După **frumosul și bine documentatul discurs al d-lui raportor,Toni Iliescu** ,

ca să vă mai fac eu analiza proiectului de lege , este să vă ocup vremea cu un lucru despre care sunteți deja documentați.Ceea ce mă obligă să intru în anumite explicațiuni , sunt

considerațiile de ordin general ,așa de frumos expuse de un talentat distins membru al opoziției, d.Gr. Gafencu ,și cu tot **atât talent ,de colegul nostru d.M.Manoilescu** ,la care

adaug și pe **prietenul nostru din majoritate , dl .Slătineanu**."[-----]

Vict.Antonescu / 2 apr.'34

[Ipostaza morală a legiuitorului.]

...Guvern(răspundere)-Opoziție(critică)

"**Eu recunosc** că **acest proiect ridică chestiuni grave și conștiința noastră** cere să fie lămurită asupra unor puncte ,**dar cred** că **dacă** în discuțiunea acestui proiect **plecăm numai de la ideile filozofice** care au animat discursul d-lui **Manoilescu**,sau **cele de ordin general ale d-lui Gafencu , am greși fundamental**.

"Dați-mi voie să vă spun că **și mie mi-ar conveni și aș fi în largul meu ,dacă aș vorbi ca opozant**,ridicându-mă ,dacă talentul meu m-ar ajuta,până la înălțimea **eleganței d-lor Manoilescu și Gafencu,dar** pentru aceasta, **ar trebui să nu port nici o răspundere . Situațiunea pe care o ocupăm**,documentele pe care le avem,**ne obligă la o atitudine contrarie**.[-----]

Eu cred, d-lor, că **dacă** , într-adevăr,suntem conștienți de vremurile pe care le trăim,**dacă** avem un pic de răspundere și un pic de sinceritate,**trebuie să mărturisim situația așa cum este, și să nu lăsăm situația pe mâna vorbitorilor fără răspundere și fără curaj**.

Este mai mare curajul să iei o măsură pe care nu ți-o dictază dorința ta,decât să faci discursuri frumoase ,când ai cultura pe care o ai. " [-----]

Victor Antonescu / 2 apr.'34

▫Triada răspunderilor :ordinea de drept-siguranța națională-unitatea națională.

"Ia băgați de seamă :am clădit România Mare ,cum vă spuneam adineauri.

Această țară aparține nu celor de mâine ,cât celor de azi, care au clădit-o.

Și Ion Brătianu este dintre aceia care au clădit-o !Dvs sunteți oamenii maturi ai acestei țări.

...pericolul revizionist

Noi avem un statut pe care am clădit România Mare ;și acest statut **să dea Dumnezeu să-l putem păzi ,contra revizionismului care ne pândește** .Și cei care sapă ordinea în stat ,o sapă cu un gând,nu ca să răstoarne guvernul național-liberal sau eventual guvernul național -țărănesc, **ci o sapă ca să dărâme fundamentul acestei țări.**(Aplauze unanime , îndelung repetate)

"Dar dacă **unii sunt naivi, alții vinovați,mai vinovați am fi noi** dacă vom lăsa ca să se sape **siguranța acestei țări.**

O Constituție o poți modifica ,**statutul de bază al țării este deasupra Constituției.**

Și noi nu putem , într-o țară abia clădită în granițele ei naturale , care și-a atins visul ei secular, **să dăm vrăjmașilor posibilitatea ca,în fața unei lumi civilizate ,prin învrăjbire, să dărâme ceea ce am clădit cu atâtea jerfe.**

...pericolul naționalismului habotnic

" Noi înțelegem naționalism. Partidul Liberal a fost persecutat cu o înverșunare de neclintit , înăuntru și în afară, pentru **atitudinea lui extrem de naționalistă.**Nimeni nu are dreptul să ne conteste naționalismul ; **I-am practicat și-l practicăm !**

Însă nu naționalism habotnic și de ură .Dacă punem ura la fundamentul acestei țări,**țara se dărâmă ,și unitatea națională se pune în joc.**

Cei ce propagă ura în această țară,nu-și dau seama că **ajută contra acestui Stat , revizionismul.**

Noi acest lucru trebuie să-l oprim.Noi trebuie să asigurăm liniștea și ordinea în acest Stat .

Să asigurăm **ordinea constituțională, monarhia și parlamentarismul,**și mai mult, **să asigurăm unitatea națională a acestei țări.**"(aplauze unanime,îndelung prelungite și repetate)

Victor Antonescu / 2 apr.'34

▫Legea apărării ordinii în Stat

...priorități de conștiință națională

"**Avem convingerea** că nu dragostea noastră de a aduce în arsenalul de legi ,o nouă lege **restrictivă,ne face să aducem această lege.**Personal vă mărturisesc că **aș fi dorit ca soarta să-mi rezerve prezentarea altor proiecte** ,decât proiectul de față, dar sunt perfect convins că **datoria mea de om îmi impune să o prezint.**

"Nu este vorba de un act de apărare a unui guvern,este vorba de apărarea unei ordini naționale , în acest Stat ,și vă rog să mă credeți că **nu pentru considerațiuni de ordin politic prezentăm acest proiect de lege.**

...nu lovirea partidelor de ordine

"**Eu cel dintâi**, în conversațiunile particulare ,cât și în Comisiunea legislativă a Senatului, **am declarat : vrem un instrument care să ne asigure scopul urmărit** , dar care **să nu primejduiască vreun partid de ordine,** fiindcă dacă nu am reuși ,un astfel de instrument **se poate întoarce în contra noastră.**"Am declarat și repet,că **dacă** în discuțiunile pe articole,așa cum a fost în discuțiunea generală, -senini și preocupați de grija zilei de mâine-**vom găsi formule mai fericite,eu vă declar că le voi primi și vă voi aduce mulțumiri.**

...prevenirea abuzurilor

"**Noi am căutat** să circumscriem în texte precise anumite dispozițiuni **care să înlăture abuzul , pe cât este posibil,**dar recunosc că **abuzul este întotdeauna posibil.**

"Am căutat să dăm **formula cea mai bună** , care nu se pretează la abuzuri ,și dacă vom găsi una mai bună, **o vom primi.**

...apel la colaborare și concurs

Sunt convins că la discuțiunea pe articole, și **membrii opoziției și membrii majorității, ne vor da concursul lor luminat** , pentru ca acest proiect să fie ameliorat ,și să corespundă scopului ce-l urmărim.

" **Rog Senatul** să binevoiască a aproba în principiu acest **proiect de lege** ,iar la discuțiunea pe articole ,**să ne dea tot concursul** pentru a găsi cele mai bune soluțiuni .
(**aplauze unanime îndelung prelungite și repetate**)

A urmat discuția pe articole, după care **Senatul a votat cu bile proiectul** .
Vict.Antonescu / 2 apr.'34

41.c.) **P.C.Andrei (PNT)** ,discurs la lege,Cameră ,4 apr.'34

(DAD, MO. 38, șed. din 4 apr.'34, p. 1660- 1663)

[LD :Prof.Petre Andrei este documentat ,înarmant cu argumente de pe vremea legislației represive din timpul guvernării PNT !

Numai că ,ceea ce a avut voie să facă PNT , PNL nu are drept !

Dincolo de argumente, unele profund democratice, cum va plăti el cu viața , în 1940 ...]

[**Subtitluri, sublinieri, semne, comentarii - LD :**

/Apărarea granițelor - apărare militară , afacerea Skoda // Apărarea statului - ordinea internă // /

/ Drept comparat : Iugoslavia, Cehoslovacia. Germania, Italia // Legea românească //

/ Monarhia // Regimul parlamentar // Autoapărarea democrației // Puterea executivă //

/ Mișcări anarhice / Extremism de dreapta - stânga //

//Măsuri antidemocratice - rezistența cetățenească

// **Dizolvările - abuz guvernamental** //// Implicațiile psihologice ale reprimării

// **Legea PNL - lege de răzbunare** //

// Moravuri politicianiste // Concluzie la lege //

[LD: vezi doc.integral- **fișier PNT**]

[-----]

PCAndrei / 4 apr.'34

#Legea liberală =lege de răzbunare

[LD : aici amprenta adversității față de PNL atinge culmea orbirii ! Păcat ! Nu ar fi fost nevoie de atâta argumentare juridică comparativă care, dimpotrivă,ar fi pledat pentru legea adusă de liberali]

"**Legea** pe care o prezentați dvs,ce trebuie să apere dânsa ? Ideologia liberalismului ?

Dar la aceasta ați renunțat și pe teren politic și pe teren economic.

Atunci, **ați căutat un fel de motivare** superioară în **vechiul articol 14** din această lege,

pe care ,constat cu plăcere, că **Senatul l-a șters**.Dvs , desigur, **ați uitat să scoateți această**

motivare, pentru că se constată că vorbiți de **apărarea Monarhiei** , a **sufragiului universal și a regimului parlamentar**.[-----]

PCAndrei / 4 apr.'34

...ipocrizia apărării votului universal

[LD:Mărunțișuri și meschinării politicianiste ,care , în fond, ignorau ținta legii :curențele extremiste ,mai ales, în 1934,Garda de Fier.]

"În al doilea rând,**ați vrut să motivați proiectul de lege**,susținând că **el trebuie să apere sufragiul universal**.În cazul aceasta **ar fi trebuit să fiți consecvenți și să prevedeați măsuri contra guvernului**(aplauze la PNT) **căci acela care atacă sufragiul universal și care îl falsifică ,este guvernul , prin organele sale administrative** .

-**Voci** : Toate guvernele ?

-PCAndrei :Vorbesc de guverne, în genere, de puterea executivă.

...ipocrizia apărării regimului parlamentar

Vorbiți , apoi, dle ministru, de apărarea regimului parlamentar.Desigur,că dvs nu v-ați gândit la atacul regimului parlamentar prin grai sau scris ,pentru că vorbiți de apărarea contra violenței organizate ,**contra atacului violent și organizat** .Mă întreb : ce înseamnă acest lucru ?

Regimul parlamentar are mai multe componente :

în primul rând, **dreptul de vot ;**

în al doilea rând, **formarea guvernului din majorități parlamentare ;**

în al treilea rând, **dreptul parlamentarilor de a controla actele guvernului.**

Atunci când vorbiți de apărarea regimului parlamentar , mă gândesc că , **această lege ,**

în mâna unui guvern mai puțin conștient , va fi un instrument foarte periculos.

Câte abuzuri se pot comite la adăpostul acestui articol !

Dacă un guvern, prin diferitele sale organe, împiedică și falsifică dreptul de vot,partidul care s-ar organiza să reziste chiar în mod violent,la violențările de tot felul din partea guvernului , **ar cădea sub prevederile legii dvs.**

De aceea, **este bine că ați renunțat și la această motivare și la acest vestit articol 14 "**

[-----]

PCAndrei / 4 apr.'34

[Implicațiile politice și psihologice ale reprimării]

#Dizolvarea grupărilor politice =abuz de putere

"La adăpostul actului de guvernământ,**câte abuzuri nu se pot săvârși ?**

Dvs faceți **guvernul și puterea executivă, și puterea judecătorească .**

Nu mai avem nici o garanție,noi, partidele și grupările politice ,oricând puteți să interpretați legea în sensul dorit de dvs, de câte ori veți întâlni o rezistență.

"D-lor,**indivizii izolați nu pot rezista,ei se grupează în partide și grupări politice, ori un partid ,care este conștient de rolul lui, care își apără un program și un drept, nu se poate lăsa călcat în picioare .**

Atunci guvernul îi aplică imediat art.1 : **îl judecă și îl dizolvă !**

"Dacă **țineți la mecanismul vieții parlamentare democratice și constituționale , trebuie să dați partidelor și grupărilor politice garanția** că nu sunt la discreția guvernului în orice moment.Această garanție nu o puteți da decât dacă **lăsați în seama altcuiva să judece actele făcute de fiecare partid,dacă dați în mâna justiției aprecierea acestor acte, nu guvernul să fie puterea care execută , care constrânge,și acela care să judece, în ultimă instanță"**[-----]

PCAndrei / 4 apr.'34

#Decăderea din drepturi parlamentare =anularea voinței corpului electoral

"Afară de aceasta, **proclamați o decădere din drepturile parlamentare,a unui ales pe baza programului unui partid dizolvat .**

Într-adevăr,**în legea electorală ,se prevăd decăderi de acestea,și anume când un deputat părăsește partidul pe lista căruia s-a ales.**

Acest lucru are o rațiune :în regimul democratic se votează nu o persoană ,ci un program. Dacă un ales părăsește partidul ,pentru a se duce la alt partid,este drept să i se ia mandatul. Dar cu ce drept anulați dvs hotărârea corpului electoral ,dvs , puterea executivă ?

În felul acesta **se depășește orice limită prevăzută de Constituție ,cu privire la separația puterilor. "**

Petre Andrei /

≡PNȚ:înainte de reprimare ,respectarea regimului democratic,parlamentar .

"Din acest punct de vedere, **eu,care sunt un partizan convins al regimului democratic și cred că acest regim nu poate funcționa decât prin partide,partide tari și conștiente de**

datoria lor, nu mă sfiesc să spun că **viața tuturor partidelor trebuie înnoțită , trebuie să aibă fiecare un etos, de care să se țină, pe care să-l respecte.**

Partidul nostru, care mi -e drag, a început să-și facă această analiză de conștiință, să se organizeze în consecință.

Datoria guvernului și a partidului care îl sprijină , este să și-o facă și el, să nu agraveze situațiunea în care ne găsim astăzi. (aplauze PNȚ)

Închei cerând pentru țara noastră , ceea ce **cerea dl Tardieu , nu de mult, pentru Franța : este nevoie , înainte de orice reprimare, să realizăm măcar un minimum de libertate.**

Or, dvs, prin acest proiect de lege, suprimați libertatea , suprimați și garanția partidelor politice, țineți sabia lui Damocles deasupra capului lor. [.....]

Aceasta este prima datorie, o accentuez ,este un strigăt al conștiinței mele în acest moment, pentru că eu nu pot renunța la libertățile și drepturile pe care ni le asigură Constituția.

Un stat are rațiunea de a fi atâta vreme cât mulțumește pe cetățenii săi.

Când statul se bazează numai pe intimidare, când guvernul crede că-și poate consolida situația și poate stăvili mișcări, numai prin teamă, acest stat greu va trăi și greu îl veți apăra dvs, prin legi , oricât de drastic s-ar prezenta ele. "

-dr.Hasnaș : În teorie.

-PCAndrei : Nu numai în teorie. **Să nu dea Dumnezeu să regretăm mai târziu măsurile care se iau acum.**

-dr.Hasnaș : Sunt de acord cu dvs, dar numai în teorie.

-PCAndrei : De aceea, dle ministru, **nu pot vota acest proiect de lege ,care are numai un caracter de reprimare și de intimidare ,** pentru că **socot că la baza statului nostru nu trebuie să fie frica de stat ,ci dragostea de stat,** și aceasta nu se vede din proiectul dvs. "

(aplauze la PNȚ)

PCAndrei / 4 apr.'34

41.d.)Armand Călinescu , discurs la lege, 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed. din joi, 5 apr.'34, p. 1688- 1692)

[LD :discurs amplu , exhaustiv , privind **evoluția Gărzii de Fier și legislația represivă** îndreptată asupra ei. Spre deosebire de alți colegi național-țărăniști, el reușește să se mențină într-o **strictă obiectivitate față de liberali , respingând doar inovația legislativă liberală** privind **dreptul guvernului de a dizolva partidele politice.**

În orice caz, se poate spune că ,**intrarea lui Călinescu în guvern, la departamentul Internelor, l-a marcat definitiv a devenit și s-a păstrat , până la moarte, indiferent de funcțiile pe care le-a îndeplinit ,adversarul total al Gărzii de Fier.**

Că această adversitate a avut o anume evoluție, devenind la rândul ei criminală, toate la timpul lor. Acum ,în 1934, Călinescu este **exponentul întruchipat al justiției și legalității .]**

Sublinierile, supratitlurile, comentariile, semnele -LD.

/ Curente extremiste postbelice: **comunismul , fascismul /**

/ Atacul principal extremist : **regimul democratic, parlamentar, partidist /**

/ **Dictatura / metodele extremiste / actul terorist /**

/ **Guv.românești = guverne de ordine /** atitudini față de curentele extremiste //

/ **Legislația represivă :** Legea Mârzescu ; Legea Mironescu // Legea Victor Antonescu //

Doc integral, **fișier PNȚ;**

extrase problematice vezi la fișier: **Legislație, Sistem de partide Guverne**

[-----]

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

#Curentele extremiste postbelice: comunismul-fascismul

...raportul lor cu viața de stat

"După aceea, a venit **epoca de după război**, când au început să-și facă drum ,din nou, **o serie de idei extremiste.**

N-am să examinez ,firește, acum aceste idei în cuprinsul lor.

Voi încerca însă să fixez caracterul acestor idei ,în raport cu viața de stat .

"Trăim o epocă de exaltare excepțională și de slăbire a sentimentului moral.

Războiul mondial, care a fost o dezlănțuire a forței, s-a continuat după încheierea tratatelor , pe terenul gândirii ,prin apologia forței ;și, fie că această apologie a făcut-o comunismul , fie că a făcut-o fascismul, amândouă aceste curente au îndreptat un atac hotărât împotriva actualei organizații de stat ."

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

≡Regimul democratic parlamentar-punctul central al atacurilor extremiste

"Punctul central al acestui atac [al curentelor extremiste] îl ocupă regimul parlamentar .

Desigur, de-a lungul crizei pe care o traversăm , s-au învederat o serie de slăbiciuni ale regimului parlamentar .

În primul rând, instabilitatea guvernelor, a făcut să nu se poată întreprinde o operă serioasă de îndreptare a situației. În afară de aceasta, chipul oarecum greoi în care se mișcă acest aparat , a împiedicat să se poată lua la timp măsurile utile.

Dar acestea sunt probleme ale democrației, pe care democrația însăși le propune să le rezolve."

...revizuirea Constituției

În toate statele cu regim parlamentar, există astăzi la ordinea zilei problema revizuirii Constituțiilor. Dar asta nu înseamnă perimarea regimului ; ea în semnează necesitatea adaptării lui. [-----]

Într-un Parlament pot să existe până la 80 % din reprezentanții națiunii ,cari să nu se ocupe serios de nevoile obștești ; dar rămân oricând 20% ,cari exercită un control sever ,care face să iasă pretutindeni toate greșelile la iveală. [----- -]

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

#Dizolvarea G de F (antecedente)

"Prin urmare, la începutul anului 1928, mișcarea era deja înjghebată. Și când este vorba de desființare, mă întreb dacă nu ar fi fost mai ușor de realizat atunci.

Dar, d-le ministru, eu nu vreau să pun chestiunea așa ;dimpotrivă, cred că dvs ați făcut o greșeală și v-ați îngreunat situația ,atunci când ați împiedicat Garda de Fier de a participa la alegeri. [-----]

...Încurajarea G de F de instanțele de judecată

Toate instanțele de judecată au achitat Garda de Fier, tradusă în fața justiției , de către Guvernul național -țărănesc. Or, trebuie să recunoașteți cu toții că absolvirea ,în fața instanțelor de judecată ,a unei mișcări subversive, a avut de rezultat încurajarea sa."

(aplauze unanime, prelungite)

...Transformarea G de F în partid parlamentar

"În fața impunității, membrii Gărzii de Fier au devenit mai îndrăzneți și, când ne-am întors noi la guvern, în iunie 1932, am găsit Garda de Fier deja transformată în partid politic ;

participase la alegerile generale de sub d.Argetoianu și înregistrase un număr însemnat de voturi :participase la alegerile parțiale de la Neamț și de la Tutova, obținuse succes și, pentru prima oară, reprezentanții Gărzii de Fier intraseră în Parlament ." [----]

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

...Teama de succesele electorale ale G de F

"V-ați temut că ar putea să obțină un număr prea mare de voturi .Ei bine, am spus-o și o repet și astăzi : cred că era o apreciere eronată ; și nu aduc o părere subiectivă, mă bazez pe o analiză obiectivă a faptelor, pe care puteți să o faceți și dvs.

Luați datele statistice din alegeri și veți vedea că cifra absolută a voturilor Gărzii de Fier, a mers în creștere câtă vreme a putut să se întindă în suprafață ,prin participare la

alegeri, într-un număr mare de județe. Dar, în această privință, **ei ajunseseră aproape de ultima limită. Dacă**, însă, **judecați cifrele în fiecare județ în parte**, veți vedea că **ei au mers în descreștere**. Acolo unde au obținut, odată, voturi multe, **a doua oară au descrescut. [...]** "D-lor deputați, era normal să fie așa, fiindcă **corpul electoral a putut să fie**, la un moment dat, **amăgit de o propagandă mai îndrăzneată** și de o speculare mai abilă a nevoilor mulțimii ; dar, în momentul în care **au cunoscut pe reprezentanții Gărzii de Fier, a putut să se convingă că nu poate aștepta nimic de la ei.** **Eu sunt convins că această mișcare nu rezistă la mai multe verificări înaintea corpului electoral. "**

Armd. Călinescu / 5 apr. '34

...Garda de Fier : activitate parlamentară

"De altminteri, **au fost aici în Adunare, în două legislaturi** ; l-am văzut toți , i-a văzut toată lumea. Ei bine, d-lor, **n-au adus nici o contribuție la examinarea problemelor de stat.** **Conducătorul** acestei mișcări , **n-a învederat nici un talent deosebit ; Manifestările lor parlamentare** , au fost de **o banalitate exasperantă .** După primele momente de curiozitate, **au căzut în indiferența generală.** **Prin urmare, tribuna Parlamentului** , departe de a fi fost pentru ei un mijloc de întărire a propagandei, **eu socotesc că a fost cel mai bun mijloc de discredit a lor."**
Călinescu / 5 apr. '34

41.e.)

41.e.) I. Petrovici (PNA), discurs la legea apărării statutului, 5 apr. '34

(DAD, MO 39, șed. din 5 apr. '34 , p. 1686- 1688)

[LD :Petrovici este deputatul " de serviciu " al PNA . Goga cred că lipsește din parlament .
[LD :inteligent , cultivat , Petrovici își pune întreaga capacitate speculativă în slujba partidului în care , după părăsirea PNȚ , s-a înregimentat . Pledează , de pe pozițiile democrației - în principiu - pentru **libertatea " desfrânată " (în vreme ce șeful său , Goga , este contra regimului democratic !) pentru "violența constructivă " , pentru dreptul la răsturnarea " ordinii existente " .**

Nu atât pentru a apăra Garda de Fier , cât pentru a legitima aceste forme de luptă .

Consideră legea ca fiind îndreptată împotriva partidelor adversare .

Votează contra și cere suprimarea legii]

Supratitluri, sublinieri, semne și comentarii îmi aparțin.

// Tradiții : ideea de autoritate și libertate la **Maiorescu și CARosetti //**

/Legea A. - **eroare psihologică** / nevoia de libertate pentru români //

/ **Pasivitatea și lipsa de inițiativă la români //**

/ **Violența** - reacția omului comprimat //

/ Păstrarea ordinii existente ? Interzicerea violenței ? :

Legitimitatea violenței revoluționare //

/ Legea A. - armă **contra partidelor adversare /**

/ Legea A - **represiunea tineretului studios** , călcarea autonomiei universitare //

/ Legea A .- armă a unui **guvern slab / Nu o va vota //**

I. Petrovici / 5 apr. '34 , retro ' înainte de război ...

▣ **Tradiție doctrinară : ideea de autoritate .**

...**Titu Maiorescu** versus **CARosetti**

"D-lor deputați , îmi veți da voie să încep , mai ales că suntem într-un cerc restrâns de familie , cu **evocarea unei amintiri** și aceasta nu pentru plăcerea de a mă duce cu gândul **într-o epocă în care statul se apăra fără măsuri draconice**, ci pentru că pot să spun acea amintire în legătură cu observațiile pe care le voi face acum .

"D-lor deputați, ilustrul meu profesor , **Titu Maiorescu - ilustru și ca parlamentar** ,cu toate că ,

până acum galeria aceasta de busturi ,deși atât de indulgentă și atât de primitoare ,încă nu cuprinde și chipul lui Maiorescu -îmi relata odată **o convorbire** pe care a avut-o cu un mare fruntaș ,de pe vremuri,al partidului dvs.,**cu C.A.Rosetti** , o convorbire contradictorie,în care Maiorescu a susținut o teză ,CARosetti , o altă teză.Maiorescu îmi spunea că a fost impresionat de argumentația lui Rosetti și ,până la urmă,s-a lăsat convins.

"Titu Maiorescu era conservator,și **susținea ideea de autoritate** ,cu tot ce această idee cuprinde **restrictiv în materie de libertate** .

Atunci **CARosetti** i-a răspuns : <**poporul nostru ,care abia a ieșit din veacuri de asupriri, din veacuri de vasalitate, care i-au ucis inițiativa și spontaneitatea,are nevoie să i se facă din nou educația inițiativelor și spontaneității,și pentru aceasta este bine să i se acorde libertăți cât de largi ,o libertate chiar desfănată** > - acesta este cuvântul pe care mi l-a transmis Maiorescu că l-a folosit Rosetti -**pentru ca în cadrul ei să se poată deprinde cu inițiativa ."** Maiorescu, care era foarte **econom la laude și de o bunătate nu tocmai angelică**, relatându-mi această convorbire , mi-a adăugat :<**Rosettachi** - probabil că așa i se spunea în intimitate - **era un cap**>[-----]

I.Petrovici / 5 apr.'34

#Legea = eroare psihologică

...Pasivitatea și lipsa de inițiativă a românilor.

"Mă gândesc ,d-lor deputați ,**ce ar zice CARosetti**,dacă ar putea citi **proiectul de lege de oprinare** pe care **l-au făcut urmașii săi.**"

-**Victor Antonescu**:Ar zice că s-au schimbat vremurile ! (aplauze la majoritate)

-**I.Petrovici** : Nu vă grăbiți, d-lor .Vremurile s-au aschimbât ,dar **au rămas absolut întregi acele lucruri pe care el credea că trebuie să le lecuiască** , anume **pasivitatea poporului nostru și lipsa lui de inițiativă .Acestea au rămas intacte** .

Și, din acest p.d.v. , proiectul dvs **contravine în modul cel mai radical ,opiniunilor marilor dvs fruntași.**"

...Violența = reacția omului comprimat

Dar , d-lor deputați,eu cred că **proiectul de față** nu este numai din acest p.d.v. , **o eroare de psihologie** .Mai este tot o eroare și din alt p.d.v." Citind **Expunerea de motive**, făcută cu multă îngrijire de dl ministru,am văzut că aici este vorba **să se ia măsuri împotriva violenței**. Cuvântul **violență** apare în mod repetat. D-lor, nu numai după părerea mea,**violența este adeseori modul de reacțiune al omului comprimat** .Atunci **când nu se mai lasă libertatea inițiativelor constructive,se deschide drumul violenței destructive.**

Eu mă tem - și am dreptul să mă tem - că **acest proiect de lege** , departe de a fi o stavilă împotriva violenței, **să nu devină, cumva, un generator de violență.**

-**G.Bogdan -Duică** : Facem atunci unul mai grav . "

...Păstrarea ordinii existente ?!

"Dar , pentru a completa expunerea , spicuesc din textul **Expunerii de motive,o altă noțiune cardinală** , pentru această elaborare legislativă.Se vorbește insistent de **păstarea ordinii existente** .D-lor deputați,**eu personal**, cu **educația** pe care o am și **cu vârsta** mea,care începe să fie înaintată, **vă mărturisesc că sunt atașat la ordinea existentă** .

"Însă, **totuși**,nu pot să nu spun că **ordinea existentă** nu urmează să fie **expresiunea definitivă și eternă a organizării sociale**.Istoria ne arată că **societatea omenească și-a schimbat de foarte multe ori rânduielele.Se poate întâmpla ca în această epocă** pe care , mai mult sau mai puțin, cu toții o caracterizăm ca o **epocă de instabilitate** , **societatea să-și caute forme noi, ne mai putând să mai încapă în mod adecuat în așa zisa ordine existentă.**

Se poate încă și mai mult decât atât .Când este vorba de ipoteze , nu sunt categoric și afirmativ ;dar **se poate întâmpla ca în adâncul vieții sociale ,această transformare să fie deja făcută și ordinea existentă numai să întârzie la exterior,fără să-i mai corespundă la spatele ei o realitate** , așa ca lumina unor stele ,care continuă să strălucească câte o dată , chiar atunci când ele au dispărut de mult .

Dar se poate întâmpla , cu drept cuvânt ,să-mi spuneți : desigur, ordinea socială **se poate schimba,dar fără comotțiuni** .E vorba numai de violență , **de o schimbare fără violență**.
"Recunosc că această observare s-ar putea să fie judicioasă .

Trebuie ca **toată lumea care are o răspundere**,să-și dea silințele ca **să îndrume mecanismul social spre forme noi** ,dacă sunt necesare, **dar fără zguduire și fără comotțiuni**.

Dar nu este mai puțin adevărat că **aceasta presupune un lucru** : cei care ne guvernează să fie **oameni de concepție îndrăzneată** , oameni **capabili de înnoiri** ,oameni care **să nu fie închistați în anumite prejudecăți rutinare** .

...a osândi violența =o greșală,o inutilitate

"Când acest lucru nu se întâmplă , căci se poate să fie guverne bine și , tot așa, **să existe guverne slabe**,apoi **violența este forma de reacțiune pe care o ia lumea** , **atunci când guvernele nu se țin de pasul vremii și când nu sunt la înălțimea cerințelor actuale** .De aceea,**a osândi principial violența** ,care ,la un moment dat ,**ar putea fi vehiculul unic al progresului este și o greșală și o inutilitate.** "

Cu toții lăudăm de câte ori avem prilejul ,binefacerile **revoluției franceze** ale acelei revoluții **căreia îi datorăm foarte mult și noi** ,nu numai **alcătuirea noastre de stat** ,dar și **unitatea noastră națională**."Cu toate acestea, **știți foarte bine că revoluția franceză s-a făcut în mod violent** .Prin urmare , **noi ne închinăm și aducem omagii unei mari transformări sociale** , **care s-a făcut prin violență** .Iată că sunt împrejurări în care **violența nu este condamabilă** .
-Aurelian Bentoiu : "În acest proces știți foarte bine că sentința definitivă încă nu a dat-o istoria :este încă o controversă istorică".

-I.Petrovici : Este foarte greu să explorăm perspectivele infinite , până în ziua când vom putea **să facem bilanțul complet al tuturor mișcărilor sociale** , ca să putem da o **judecată absolută** . "[-----]

.Petrovici / 5 apr.'34

#Legea = armă a unui guvern slab

" Colegul meu ,d-l prof.Andrei, spunea în ședința de ieri,că **este foarte util să se întărească într-un stat puterea executivă** . Sunt de acord cu d-sa și cred că toată lumea .
Însă un lucru :să nu uităm că pot fi guverne de valoare și pot fi guverne care nu sunt de valoare ;și, la urma urmei, **dacă aș putea să dau o armă de întărire în mâinile unui guvern de valoare** , ca să-i potenez forța lui, **nu înțeleg însă ,în nici un caz ,să dau o astfel de lege în mâna unui guvern slab**, ca să acopăr deficitul puterii lui . (aplauze la opoziție)

...Va vota contra legii

"Pentru aceste considerente,declar că **voi vota contra legii,pe care o socot inacceptabilă** , cu toate îndreptăriile care s-au adus la Senat ,fiind încredințat că **mai bună decât toate îndreptările ,ar fi suprimarea ei integrală** " (aplauze la opoziție)

I.Petrovici / 5 apr.'34

41.f.)I.C.Cătuneanu(apoi)Gh .A.Cuza ,discurs la lege, 4,5 apr.'34

(DAD, MO 38, șed. din 4 apr.'34 , p. 1663-1664 ;DAD, MO 39, șed. din 5 apr.'34, p. 1672- 1677)

[LD :Discursul început de **Cătuneanu** s-a întrerupt deoarece Camera nu era în număr.

A doua zi, Cătuneanu absentând - grav bolnav - continuă discursul **Gh.A Cuza**]

Documentele integrale- **fișier LANC**

Cătuneanu :// Legea apărării statutului // Greșeli în politica națională // Protecția muncii naționale

GACuza este deosebit de marcat de boala subită a prof. Cătuneanu, ca pe un blestem ...

francmasonic - devine următorul deputat ales pe acea listă.Are 38 de ani ; este un înverșunat antimason, după ce , vremelnic, intrase în masoneria din Iași ;

Deși nu fusese pregătit să ia cuvântul, face o expunere argumentată privind necesitatea ca masoneria să fie scoasă în afara legii.]

Supratitlurile problematice, sublinierile, comentariile îmi aparțin :

// **Francmasoneria** = asociație secretă și ocultă //
// Legislația represivă = **agonia guvernărilor democratice de partid** //
// Francmasoneria - liberalismul - democratismul **versus** naționalismul integral //
// 1840, 1848 ... tinerimea masonică română **versus** concepția tradițională //
// 1911- 1919 - Masoneria României moderne //
// Scopurile masoneriei : **distrugerea bisericii creștine ; distrugerea granițelor ;
distrugerea armatei ; distrugerea monarhiei** //
// Necesitatea interzicerii masoneriei //
//Legea apărării statului = **prezervarea regimului democrat parlamentar** //

//LANC - nu va vota legea //

Dle președinte , d-lor deputați , **d-l profesor Cătuneanu** , la sfârșitul ședinței de ieri, a venit la tribună pentru a ridica **obiecțiuni la legea apărării statului**, în numele **LANC**.

Ora fiind târzie și pentru că d-sa ajunsese la un punct de o importanță deosebită , susținând **necesitatea înglobării tuturor asociațiilor secrete** , începând cu **francmasoneria** , **în sancțiunile acestei legi**, având în vedere și că Adunarea nu mai era în număr, am cerut onor Camerei și am obținut ca **discuția să fie amânată pe azi dimineață** .

...Procedură parlamentară

Astăzi , însă, am constatat că **dl prof Cătuneanu lipsește**. Interesându-mă, am aflat că d-sa se află **grav bolnav**, [.....] Cum era absolut necesar ca **Liga să-și spună cuvântul**, eu viu și vă cer **proclamare de deputat** și **permisiunea să continui afirmarea punctului nostru de vedere** , privitor la legea în discuție, căutând ca , în limita unei **improvizațiuni de ultimă clipă** , **să arăt pericolul ce-l prezintă în stat oculta masoneriei** , ale cărei principii de bază sunt **anticreștine, antinaționale și antimonarhice**. [-----]

#Agonia guvernărilor democratice de partid

" După votarea **legii stării de asediu**, constatăm că **guvernele partidelor au nevoie de asemenea legi impopulare** , pe care noi - în paranteză fie spus - le socotim niște **baloane de oxigen** , **prelungind dar neputând salva existența autorității dvs**, măcinată prin îndelungi **ani de arbitrar** și **perimată** prin evoluția concepției de guvernare . Căci aici nu este vorba de autoritatea unui guvern, d-le ministru, ci **este vorba de autoritatea tuturor guvernelor de partid, zămisliți ale democratismului** , guverne care astăzi nu pot decât să constate că, toate legiurile și toate restricțiile aduse , **sapă pe crucea sfârșitului lor**, slova **neputințioasei svârcoliri a agoniei**

▫LANC: împotriva jugulării libertăților cetățenești

"Noi suntem împotriva jugulării libertăților cetățenești . Cum am vorbit ieri **împotriva stării de asediu**, ne ridicăm astăzi **contra așa-zisei legi de apărarea a statului**." [-----]

G.A.Cuza / 5 apr.'34, retro '31

#Masoneria = imixtiunea (acapararea) în conducerea de stat

...LANC . consecvență anti- masonică

"D-lor , **dacă ar fi fost să ni se asculte cuvântul nostru** -fiindcă **această chestiune** s-a mai desbătut de către **d-l dr Trifu, prof.Cătuneanu și de mine**, la tribuna Camerei, încă din 1931, **ar fi trebuit să se ia măsuri împotriva speluncilor masonice** , care tind , nici mai mult nici mai puțin, **la acapararea întregii vieți de stat și a întregii noastre conduceri**.

"Cine să vină să-ți facă însă dreptate ? Cine să-ți asculte cuvântul ?

Unii dintre dvs , care au făcut parte din **Camera Argetoianu** , își amintesc de **interpelarea dezvoltată atunci de deputatul cuzist dr.Trifu** , care timp de **două ore a venit cu amănunte , cu date și cu nume**, pentru a demonstra **imixtiunea masoneriei în întreaga noastră conducere de stat , și a cerut** , ca încheiere la interpelarea pe care a dezvoltat-o la această tribună, **desființarea tuturor lojelor din România**. [.....]

Dar cine să o facă ? **Cei care** , stând la baza guvernării lorga , **au capacitat întreaga guvernare** [.....] **cei cari** pregătiseră , cum spunea dl Madgearu adineauri, **răsturnarea bruscă a guvernului național-țărănist, și întronarea guvernului improvizat de tehnicieni, masonic în jumătatea lui cea**

mai operantă ,care izolase și redusese la neputință bunele intențiuni ale d-lui Iorga ? "

...Nefasta guvernare masonică

Să nu uităm că în timpul acelei **nefaste guvernări masonice ,preoțimea noastră a fost cel mai crunt lovită** ,prin reduceri bugetare cari echivalau cu suprimarea dreptului la viață , **deși** preoțimea a fost mai bine reprezentată atunci ,decât în oricare altă Cameră.

Dar în timp ce preoțimea era a d-lui Iorga , soarta guvernului era în mâinile d-lui Argetoianu . Ca să cunoașteți sentimentele cari dominau acea Cameră ,în momentul în care noi am cerut urgența la interpelare , această urgență **ne-a fost admisă cu entuziasm** de către chiar președintele Consiliului ,**d-l profesor Iorga**. În schimb , **au survenit ulterior rezistențele oculte** , care **ni-a făcut toate dificultățile din lume** , pentru ca să zădărnicească rostirea cuvântului nostru.**Interpelarea a fost amânată** , din săptămână în săptămână ,până ce , **într-o zi, la sfârșit de ședință** ,a putut dl **dr.Trifu să vină să-și spună cuvântul său aici**.Iar **dl Cătuneanu și cu mine** , care ne asociasem la interpelare ,**nu am mai izbutit să neaducem contribuția la elucidarea problemei**.[-----]

G.A.Cuza / 5 apr.'34

...De ce s-a scos masoneria din lege ?

-GACuza : "Când lucrurile se prezintă astfel , nu socotiți dvs , dle ministru ,că **este necesar să puneți sub sancțiunile și îngrădirile acestei legi** ,și **societățile infame masonice** , căci sunt , din nefericire , **atât de numeroase la noi ?**

-VTPrelipceanu : Adică **să se mențină proiectul inițial** ,care a fost modificat la Senat .

-GACuza : " Da! Cerem menținerea proiectului inițial ,**înainte ca acesta să aducă**

modificarea art. 13 .[----toate argumentele, toate exemplele -----]

Ne întrebăm noi : datorită căror împrejurări și căror intervențiuni interesate și ascunse s-a ajuns aici ? Fiind că **observațiuni publice** ,de la tribuna Senatului ,**nu s-au făcut** ,cel puțin după știința mea **și atunci vă întrebăm : datorită căror persoane s-a ajuns a se elimina în întregime textul pentru a fi înlocuit cu cel actual ?**

-G.Bota :Dle Cuza ,noi l-am pune la loc pe cel vechi , dar **ne este frică să nu ne ia și nouă glasul , blestemul francmasonic (ilaritate)** [.....]

GACuza / 5 apr.'34

41.g.)CCGiurăscu (PNL-geogist) ,la Legea pentru apărarea Statului, 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed. de joi, 5 apr.'34 , p. 1693- 1694)

[LD :**mai 2001**. În 1934 ,era " joia mare " ,din săptămâna patimilor ;cu o zi înainte , vorbise Titulescu ,despre politica externă ;la Consiliul de război ,ultimele zile ale procesului Gărzii de Fier. Deși legea era îndreptată explicit , împotriva Gărzii de Fier ,**CCGiurăscu nu spune absolut nimic despre ea** ,evocată ,aluziv , sub expresia "**neliniști și frământări**"

Susținerea lui este și ea marcată de **psihologia partidului "mic"(aripă "dizidentă")** fiind îndreptată împotriva partidelor "mari" , în general , și împotriva partidului "matcă " din care se rupsese .

[LD:atenție ! să nu prezint lucrurile în așa fel încât să pară că eu condamn anticipat vreo tendință , Nu pot pune pe seama unui partid ,chiar a unei persoane ,etichetări prezumtive ,sau 'retro Eu cred că evoluția unui partid politic - ca și a unui om -ține de factori multipli ,și că schimbările nu ar trebui să șocheze .Cât privește pledoaria lui CCGiurăscu despre regimul monarhic și parlamentar -care se apără în sine -este doar echivocă ,lăsând multiple opțiuni tactice , inclusiv o "fereastră" deschisă spre intenții autoritare .

[LD: sublinierile , subtitlurile problematice , comentariile îmi aparțin :

// Opozantul obiectiv // Conceptul de ordine în stat ; momente PNL : 1848, 1914 //

// PNL geogist : conceptul de **ordine organică , profundă , reală** //

// Legea Antonescu - Monarhia ; Parlamentul /

// Legea Antonescu - favorizează partidele mari ;discriminează partidele mici /

// Legea Antonescu - vis-a vis de moravurile politice , aspecte etice :neîncrederea în conducători ;promisiuni neonorate //

// Neliniști naționale : Armată ; Învățământ ; Administrație ; Presă ; Politică externă /
// Legea Antonescu = lege represivă //
CCGiurăscu / 5 apr.'34

...Crez de opozant obiectiv.

[LD: până aici și atunci ,nu se comportase ca un astfel de opozant .Dimpotrivă.Nu cunosc dacă natura relației dintre Gh.Brătianu și CCGiurăscu a avut la bază solidaritatea profesională, comuniunea doctrinară sau sentimente de prietenie .În 1934, probabil da.]

"Nu fac parte din aceia care consideră că în lupta politică ,nici binele nu trebuie să-l accepți de la adversari ;și iarăși , nu împărtășesc catehismul bunului opozant ,după care tot ce vine de la guvern trebuie criticat cu orice preț ,și invers, tot ce este afirmat de opoziție constituie prin aceasta însăși un merit.

"Țin să vă încredințez ,deci , din capul locului ,că acelea ce voi spune de la această tribună , vor fi animate de spiritul celei mai perfecte obiectivități. Nu cred că aducem un serviciu , nici regimului parlamentar și nici țării,deformând realitățile , mai ales când , prin aceste deformări, urmărim scopuri meschine de partid. " [-----]

CCGiurescu / 5 apr.'34

...Relativitatea conceptului de "ordine organică"

" Vedeți dar , d-lor deputați,cât de relativ este acest concept de ordine,ce poate să însemne ordinea într-un anumit moment al dezvoltării unui popor,și cum accepția de odinioară ,nu se mai potrivește deloc cu accepția din alt moment al dezvoltării sale istorice.[.....]

Să nu ne oprim deci la această concepție de ordine , cum v-am spus,de suprafață , de caracter administrativ și polițienesc.Să căutăm să analizăm și să pătrundem adânc sensul noțiunii de ordine,și veți vedea atunci la ce rezultat ajungem ." [-----]

CCGiurescu / 5 apr.'34

...Regimul parlamentar nu se apără prin legi

[LD :nu auzise ,nu cunoștea CCGiurăscu atacul agresiv antiparlamentar din programele și acțiunea partidelor extremiste , de stânga și dreapta ?! Puțin probabil.
Mai degrabă pare un gând -subversiv - incipient ,destinat tot lui Carol,și mirările lui să fie pline de ipocrizie .Poate , mă înșel , acesta este doar un gând.]

"De asemenea mi se pare cel puțin stranie și partea cealaltă de frază ,care vorbește de apărarea regimului parlamentar .Regimul parlamentar se apără nu cu legi excepționale, pentru garantarea ordinii în stat ,ci se apără prin virtuțile proprii ale acestui regim.

Una din două : sau regimul parlamentar, în stadiul în care este astăzi,are în sine virtuțile necesare și atunci nu are nevoie să fie apărată în felul acesta ;sau,dacă nu le cuprinde , dacă prin componența lui și prin curentele de care este agitat sau dacă , prin tehnica , metoda defectuoasă a lui,acest regim parlamentar se dovedește o instituție anachronică , atunci, dle ministru , nu cu asemenea legi se va putea salva o instituție anachronică.

Așa că socotesc că și în ce privește punctul al doilea - regimul parlamentar - el trebuia să lipsească din expunerea de motive .

Nici regimul parlamentar și " a fortiori" , monarhia, nu pot și nu trebuie niciodată să fie apărate prin asemenea măsuri excepționale " (aplauze la PNL -Georgist) [-----]

CCGiurescu / 5 apr.'34

#Legea Antonescu = apărarea partidelor de "guvernământ"

[LD : CCGiurescu spune "off-ul" partidelor mici , ignorând fondul solidarizării între PNȚ și PNL : măsurile anti -Garda de Fier - despre care nu spune nimic !]

"Ce este această lege pentru apărarea ordinii în stat ?Este o lege pentru garantarea puterii , în favoarea unor anumite partide de guvernământ.Aceasta este realitatea pe care proiectul de lege caută să o garanteze.Am asistat adineauri la spectacol edificativ : am văzut pe d.Călinescu într-o dulce armonie cu Partidul Național-liberal[-----]

...lege de suprafață, polițistă, represivă

" Acesta este sensul pe care trebuie să-l urmărim, accentuez încă o dată, nu prin legi de suprafață, prin legi de poliție, prin legi represive, care să privească numai superficialitatea vieții noastre publice, ci printr-un complex de legi cari să privească problemele esențiale ale neamului nostru " (aplauze la PNL-georgist)

CCGiurăscu / 5 apr.'34

41.h) Gr.Iunian (PRT), discurs la lege, 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed din joi, 5 apr, 1934, p. 1698 - 1704)

[LD:sinceră să fiu, nu prea știu cum să-l plasez pe acest veșnic "neliniștit" Iunian, care prin actele lui **de-a-contră-tuturor** :când **ultra regalist** (restaurație),când **ultra-democrat** (contra PNL, după ce-l părăsește ;contra PNTJ ,după ce se desprinde),când **apărător al extremismului** (avocat al apărării în procese),când **ultra-moralist** ,când **ultra-radical de stânga** .

Este de aceea un subiect foarte la îndemână pentru istoriografiile critice la adresa regimului "capitalist" interbelic.Avem și noi o doctrină "radicală" de stânga !]

LD : vorbește după Petre Andrei, Armand Călinescu ,CCGiurăscu , Gh.Cuza , completând galeria antileberală din parlament .Asta , însă , nu înseamnă cu nici un chip , că nu are dreptate pe abordări punctuale de natură constituțională, parlamentară.]

Sublinieri, supratitluri, comentarii , semne - LD]

// Legislația represivă contra extremismelor de stânga -dreapta //

// Sprijinul duplicitar al PNTJ , pentru legislația represivă // Curente adverse în PNTJ //

// PNTJ -Partid de ordine !? - antecedente // PNTJ -partid de ordine ?! -antecedente //

// PNL față de Retaurație - 1927, 1930 //

// Regimul parlamentar - loviturile executivului //

// Atmosfera morală ; consecințele grave ale legii , dacă ... //

// Garda de Fier // Text integral - **fișier PRT**

▀Legislație represivă:necesitate sau abuz ?

...Pretextul:extremismul de stânga/dreapta

[LD:5 mai 2007.Aseară , pe *Antena 2* ,la emisiunea "*Codul lui Oreste* " am văzut (auzit)

o dezbatere penibilă pe tema **extremismului de stânga și dreapta** .

Un pigmeu intelectual pe post de moderator,doi lideri de partide "extremiste"- comunist și neolegionar -flancați de "*analisti*"(istorici-literați-jurnaliști) răsăriți după 1989 (Coja și Stănculescu),și-au prezentat opiniile despre aceste curente (mișcări)în interbelic , și relansarea lor în actualitatea de acum.Nu are rost să înșir toate ineptiile pe care - ba unul , ba altul - le-au debitat .Mă gândeam doar cât de necesar ar fi să termin odataă această carte]

" Dle președinte, d.lor deputați, voi arăta **motivele pentru care sunt hotărât să votez împotriva acestui proiect de lege** .

Justificați prezentarea acestui proiect **pe unele turburări grave** , turburări sociale,**care legitimează din partea dvs unele măsuri excepționale.**

Fără îndoială,că **o societate organizată este în drept să ia măsuri pentru ocrotirea ei.**

Cu o condiție :să învedereze utilitatea acestor măsuri, și să învedereze că anume tendințe de împotrivire constituie unele manifestări bolăvicioase , sporadice, dar totuși **destul de violente, pentru ca să pună în pericol organismul statutului.**[---]

" Problema aceasta a **necesității apărării statutului** ,se pune de câțiva ani în mod repetat .

[1924.Legea Mârzescu]

"**O primă măsură,luată în 1924,de guvernul liberal,** se justifica pe o stare de spirit similară , cu deosebire că **atunci era vorba de o mișcare extremistă de stânga,**pe când **astăzi este vorba de o mișcare extremistă de dreapta** .

[1927.Modificarea legii]

"La 1927,**s-a ivit în părerea partidului liberal,** care și atunci guvernă ,**nevoia unei întăriri a**

dispozițiilor **legii pentru apărarea liniștii publice** din 1924, și s-a modificat **art. 11** al acestei legi, **pentru a asigura apărarea ordinii constituționale**.

[1933.Modificarea legii]

" La 1933 ,a intervenit **o nouă modificare** , de data aceasta prezentată de **guv.Vaida** .

#Dizolvarea unui partid politic .

"Presupunând că în toate aceste legi dvs nu ați avea măsuri suficiente ,pentru sancționarea actelor abuzive,**aș înțelege să veniți înaintea Parlamentului și să cereți agravarea dispozițiilor penale** pentru sancționarea unor atari acte.

Dvs veniți și reclamați de la Parlament dreptul, pentru oricare guvern, ca ,pe temeiul unor aprecieri personale, să poată ajunge la dizolvarea oricărei grupări politice.[redă art.]

[---]Este exact că **dvs recunoașteți necesitatea de a condiționa dizolvarea unui partid politic.**Dar aceasta este numai pentru a a câștiga bunăvoința Parlamentului ,a cărui aprobare o cereți, pentru ca , mai departe, în înfățișarea unei **teorii foarte discutabile,declarați că această dizolvare constituie un " act de guvernământ "** ,**care nu este cenzurabil de instanțele judecătorești** [.....]

lunian / 5 apr.'34

#Discreditaarea regimului parlamentar

"Dvs pretindeți la fiecare clipă că **sunteți apărătorii regimului constituțional parlamentar , dar călcați în fiecare zi Constituția ,și reduceți lucrările Parlamentulu la o simplă formalitate ,o glumă,o ironie,de o cruzime înspăimântătoare, uneori.**

Voiți ,în chipul acesta ,să întăriți încrederea în regimul parlamentar ,când,din toată activitatea lui ,se desprind ca o raliitate **numai acele învinuiri permanente pe care vi le aduceți [PNL- PNT] și de care am vorbit adineauri ?**

[LD criticase guvernul PNL pentru că :a cerut termen de 1 an pentru a studia problema industriei ; a cerut termen de câteva luni , pentru studierea legii bugetului ;a venit cu o lege a conversiunii , așa cum era;acum a venit cu această lege abuzivă Nimic rezolvat, totul amânat .]

lunian / 5 apr.'34

▫Atmosfera morală

...Nemulțumirile profunde

"Voiți să apărați ordinea în stat ? Foarte bine.**Nu vă lăsați pur și simplu impresionați de manifestările morbide,ci căutați cauzele lor** ,cum foarte bine a spus d-l prof.Giurescu ,de la această tribună.**Ceea ce fac posibile aceste manifestări ,sunt unele nemulțumiri profunde.** Și nu atât manifestări de ordin național, cum spunea dl Giurăscu, dar mai ales altele , mai generale și mai grave.

Există un sentiment de împotrivire contra a ceea ce apare ca **o imoralitate permanentă în viața noastră publică.**

Există revolta față de lipsa de sancțiuni împotriva celor care batjocoresc banul statului și interesele superioare ale țării .(Vii aplauze la PRT)

Sentiment de revoltă față de lipsa de sancțiuni împotriva tuturor abuzurilor care se fac de către puterea executivă !

...Nu cu atari legi se rezolvă !

"Înlăturați aceste cauze care determină starea de spirit, care fac să se nască **această credință că numai prin schimbarea actualei forme de organizare a statului, s-ar putea ajunge la îndreptarea relelor** care,prin mijlocul partidelor de guvernământ, nu s-a reușit să se îndrepteze.Aceasta este realitatea, dle ministru al justiției .

Cu această lege,nu veți putea vindeca starea de spirit .

Veți lua măsuri de dizolvare , măsuri de o gravitate extraordinară .

Desființați partide , nu vă mulțumiți ;răpiți viața morală a individului ,nu vă mulțumiți ;

răpiți și mijloacele materiale de existență (cu măsurile contra funcționarilor)
Gr.Iunian / 5 apr.'34

41.i.)Pamfil Șeicaru ,la legea apărării statutului , 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed. de joi, 5 apr.'34 , p. 1704- 1707)

[LD :deputat "aparte" , "independent " :ales suucsesiv în parlamentul PNTJ, PNL

Interesant ,temut (?!) ,cu originalități pe care i le îngăduia statutul lui ,cu câteva premoniții deosebite (întâmplătoare sau nu !) privind viitorul apropiat sau depărtat al României .

Printre aceste previziuni : **regimul democratic va fi distrus** și va fi urmat de **regimuri totalitare extremiste ,de dreapta și de stânga**

Nu sunt hotărâtă dacă să dau opiniile lui (și ale altora) din exil, pentru că nu prea am încredere în retransșările și poziționările 'retro ele fiind o reflectare dintr-un alt timp istoric ,asupra trecutului ,scrise ptr posteritate .În principiu, m-am hotărât să reconstitui istoria interbelică așa cum au trăit-o cum au făcut-o ,cum au simțit-o , cum au influențat-o și cum a fost receptată în epocă]

Sublinierile, supratitlurile, comentariile , îmi aparțin Doc.integral **fișier Presă**]

#Războiul = apusul democrației

[LD: dacă ar fi să-l invocăm pe Clausewitz - via Șeicaru -democrația în România nu ar fi avut nici o șansă , deoarece abia începea ,pe când în restul lumii apunea ! Dar trebuie să ținem cont de snobismul (parada) de lecturi cu care orice intelectual (jurnalist) ținea să epateze]

"În filozofia militară a lui Clausewitz ,există o teorie :extrema limită a capacității ofensive a democrației -vizibilă atunci când se aduce o forță ,după care urmează răsturnarea raporturilor de forțe -**extrema limită a capacității ofensive a democrației ,a fost atinsă în iulie 1914** , dată după care **a urmat răsturnarea raporturilor de forțe,când elementele vrăjmașe democrației au început să câștige teren.**"[-----]

Șeicaru / 5 apr.'34

#Legea Antonescu = ariergarda democrației

[LD : ce profeție făcea Șeicaru ! Să fi fost o intuiție ? Să fi avut el dreptate și la celelate argumente ? Cine era , de fapt, Șeicaru , în viața publică ?Însfârșit , văd ce era cu buclucașul **art.- 14** , de care s-a legat toată lumea,și care fusese scos de Senat]

"Vedeți încă **câtă naivitate** conține această lege. Este ,aș spune,**o lege de sacrificiu** .

Când luptam în război și ne răzbea inamicul , atunci lăsam **în linia de tranșee** pe nenorociții camarazi ai noștri ,care rămâneau în urmă ,**ca ariergardă**.Și d-ta , d-le Mihalache , știi acest lucru : **erau sacrificaii**."Această lege , aș spune **că este ariergarda regimului democrat** .

...Art.14=subterfugiu ptr apărarea regimului parlamentar

Ce spunea art 14 ?:<**Orice act de propagandă , săvârșit prin mijloace interzise prin prezenta lege, împotriva monarhiei , regimului parlamentar sau sufragiului universal,se va pedepsi cu închisoarea corecțională de la 2 până la 6 ani,cu amendă de la 20.000 până la 100.000 lei și cu interdicție corecțională.** >

Împotriva atacurilor contra monarhiei există însă **legea de lesè majestate**

Dar dvs ,la umbra monarhiei, ați fi vrut să asigurați două lucruri :regimul parlamentar și sufragiul universal.

Mă întreb un singur lucru :**sufragiul univesal** înseamnă **voința mulțimei ,dreptul masselor** de a gândi și de a-și spune gândul , de a hotărî de destinele lor.

Regim parlamentar , înseamnă și **mandatarii națiunii**.

Dar cum se poate ? Va să zică **nația nu mai vrea mandatar** ,și faimosul **popor suveran renunță la prerogativele suveranității lui** de a ne trimite pe noi să fim mandatar ? Foarte ciudat .Acest art. 14

-**Voci** : S-a suprimat

-**Șeicaru**: Mă miră ,căci aceasta strică mult din candoarea legii ...

-**I.Petrovici** : Fusese prima formă a inspirației .

-**Şeicaru** : Însuşi faptul că s-a suprimat , **dovedeşte că această lege a fost un expedient !** [- -]
Şeicaru / 5 apr.'34

#Legea Antonescu=un expedient, o iluzie.

În concluzie : **legea dvs o socotesc un expedient, o socotesc o iluzie** .Vreţi să fie votată ? **V-aş vota , poate ,** şi cu legea aceasta ; **dar nu-i văd înăuntru puterea de a reprima anarhia !**

...votul universal -poartă germenul anarhiei

Şi nu o văd, fiindcă **însuşi regimul aceasta al sufragiului universal, pe care dvs îl apăraţi, însuşi acest regim poartă în structura lui organică gemenele anarhiei !**

...veţi avea anarhie de stânga şi de dreapta !

Şi atunci, **izvoarele anarhiei neputând fi oprite, veţi avea fie anarhia de extremă stânga , fie anarhia de extremă dreapta !** Şi această anarhie de extremă stânga sau dreapta , veţi vedea dvs cum **este salutată de aceia care sunt în opoziţie** şi **care râvnesc locul dvs.**

#Vot condiţionat :

...reintroducerea art. 13 (francmasoneria)

În consecinţă, dle ministru, **eu nu consimt să votez legea, decât** cu această restricţie a **restabilirii vechiului art. 13, [francmasoneria !]** pe care o socotesc **obligatorie pentru conştiinţa mea.**Dvs trebuie să repuneţi art.13 în forma în care fusese redactat la început "
Pamfil Şeicaru / 5 apr.'34

41.j.)Hermann Plattner (P.NG) , la legea apărării statului , 5 apr.'34

(DAD, MO 39, şed. din 5 apr.'34, p. 1692)

[LD : nu ştiu de ce nu vorbeşte H.Otto Roth ;Plattner este deosebit de corect ,declaraţia conţine asigurări de loialitate , dar **nici o vorbă despre mişcarea hitleristă** din sânul comunităţii germane ;nimic despre **Germania hitleristă.**De altfel, nici legea nu pare a fi vizat-o ,decât tangenţial şi aluziv]

Supratitlurile, sublinierile , comentariile , îmi aparţin :

// Germanii din România : element de ordine , autoritate de stat //

// Germanii şi legea apărării statului - legitimare //

// Problema tineretului // Răspunderea guvernării //

// Legea apărării statutului : condiţii //

[-----]

Plattner / 5 apr.'34

▫Germanii=element de ordine ,de autoritate

"D-le preşedinte ,d-lor deputaţi,în toate părţile ţării în care locuiesc **cetăţeni de origine germană** ,aceştia întotdeauna au fost **un element de ordine ,care susţine autoritatea ideii de stat .**

"Dacă binele statului se bazează pe **hărnicia şi destoinicia** fiilor săi,pe **loialitatea şi fidelitatea cetăţenilor** săi, atunci putem constata că **statutul român nu are cetăţeni mai buni ca Germanii din această ţară.**Căci toţi au **aceeaşi ţintă superioară** : să trăiască ca **cetăţeni liberi şi egali** în toate drepturile în ţară, şi **să contribuie prin munca lor** ca binele obţine al ţării să crească ."

Plattner / 5 apr.'34

...germanii nu se tem de lege

"De aceea ,noi,**Germanii din România** ,în urma **ţinutei noastre principiale faţă de ideea de stat ,nu trebuie să ne temem de o lege** care se îndreaptă în **contra elementelor tulburătoare**

și teroriste din cauză că **pozițiunea noastră în viața politică a țării noastre , nu poate să fie niciodată alături de curente și organizațiuni distructive .**

...recunosc dreptul statului de a se apăra

"Recunoaștem dreptul statului de a se apăra de tendințe și organizațiuni distructive și să uzeze chiar de măsuri excepționale,dacă astfel de tendințe își ridică capul în mod tendențios.

"Stăm însă pe punctul de vedere , în general, drepturile și datoriile cetățenești , sunt asigurate de Constituție, și că numai în cazuri extreme se pot lua măsuri care trec peste delimitările drepturilor constituționale.

H.Plattner / 5 apr.'34

41.k.) Aurelian Benteiu (raportor) , legea apărării statutului ,

(DAD, MO 39, șed .din 5 apr.'34, p. 1708-1714)

" sunt democrat prin sânge , prin ereditate , prin extracțiune socială și prin convingere "

[LD :o briliantă **expunere juridică** ,în sprijinul **doctrinei politice și guvernării PNL.**

Deși legea a fost elaborată special contra Gărzii de Fier,AB nu se referă explicit la G de F .

[LD : sublinieri, supratitluri , comentarii îmi aparțin .

Marile probleme punctuale ,duse la fișierele respective :

Legislație, Guvern,Sistem de partide,

//Pledoarie pentru **Legea apărării statutului** - concluzii la dezbateri //

//Drept comparat : Legea apărării statutului (replică lui **Petre Andrei**)

//Ideologia liberală : **libertatea și ordinea** //

//**Monarhia** - criticile la lege (replică lui **Petre Andrei** ; asociere **Armd.Călinescu**)

//Drept comparat :Accepțiunea politică și juridică a libertății (replică lui **I.Petrovici**)

Accepțiunea **Gărzii de Fier** //

//Drept comparat : Franța - Declarațiile Drepturilor Omului // Legea asociațiilor //

//Drept comparat : Franța - reprimarea libertăților anarhice (**referire G de F**)

Viza **Consiliului Legislativ** (polemică cu **CCGiurăscu**)

// Drept comparat : **Ordinea politică și socială** - evoluția istorică și juridică a noțiunii //

// Drept pozitiv : legislația muncitorească (polemică cu **CCGiurăscu**)

// **Ordinea în stat** : constituționalitate //parlamentarism versus **partidocrație** :**Goga** //

// **democrație** versus **dictatură** (replică **Șeicaru**)

//"**actul de guvernământ** " (replică **Armd.Călinescu**)

//Legile represive : legile anterioare -legea Antonescu :(replică **Armd.Călinescu**)

// Problema tineretului //

Document integral **fișier PNL VII**

Aurelian Benteiu / 5 apr.'34

▣**Legitimitatea legii Antonescu**

" Dle președinte, d-lor deputați,**într-o situație îngrijorătoare** , neputând s-o calificăm altfel, dacă avem curajul să privim realitatea în față, **guvernul vine cu proiectul acesta de lege, pentru apărarea ordinii politice și sociale periclitate.**

"S-au adus critici numeroase de oratorii opoziției ,cari s-au perindat la această tribună, întemeiate unele **pe considerațiuni sociologice-juridice** - dl Andrei - altele **pe considerente istorice** - dl Giurăscu și Petrovici -**altele filozofice** - dl Petrovici , unele **diletante și simplist opoziționiste.**

"Este o lege de un covârșitor interes .**Voi combate aceste obiecțiuni rând pe rând, demonstrând legitimitatea legii** în rațiunea și în cadrul dreptului pozitiv,demonstrând **necesitatea ei** din cauza **insuficienței mijloacelor de represiune** , rezidând din legiferările anterioare - le voi combate toate aceste obiecțiuni ,presupunând că ele au fost făcute în numele partidelor de opoziție din pură convingere.

"A presupune că ,cel puțin în parte,**aceste obiecțiuni se datorează oportunismului și dorinței de captare a simpatiei unei anumite grupări** [Garda de Fier] ,rezultat al unei **deraieri morale** care ne reamintește dureroase evenimente recente ,ar fi să ne aducem aminte

de acea **catastrofă de cale ferată de la Ciucea**, unde s-a văzut că în viața morții și în iadul durerii muribunzilor ,s-au găsit , totuși ,unii **indivizi ,cari să prindă prilejul de a realiza anumite profituri .** "(aplauze la PNL)]-----]
Bentoiu / 5 apr.'34

▫**Regimul constituțional, democrația parlamentară, sufragiul universal**

"Care este ordinea socială și politică pe care vrem s-o apărăm ?

Acel minim, acele baze esențiale, despre care Hauriou ne spune că **sunt indispensabile , căci fără ele mergem la catastrofă.**

Care sunt , ca să le identificăm complet, în regimul dreptului actual,

în structura constituțională a statului , **în momentul de față ?**

Simplu. O spune d-l ministru în **Expunerea de motive** și o știm cu toții :

este regimul parlamentar democratic, este structura constituțională a țării, este sufragiul universal , ca mijloc de degajarea a voinței colective ."

#**Pericolele la adresa democrației**

" Ei bine ,este în primejdie această bază ,sunt în primejdie aceste lucruri ,în momentul de față ? [-----]Pe planul ideologic **democrația este atăcată .**

Atăcarea democrației în chipul acesta și difuzarea în mase a unor asemenea idei ,nu constituie netăgăduit o primejdie care trebuie reprimată ?

Dacă se oprește la discursuri , desigur, nu.

Dacă trece la organizarea violenței, netăgăduit, da.

Asemenea primejdii , numai în starea lor de virtualitate , **pot fi prevenite ;dar dacă ai naivitatea și inconștiența să aștepti să dea roadele, nu mai poți să le reprimi.**

D-lor, suntem democrați , toți din această incintă Eu unul, și generația căreia îi aparțin, sunt democrat prin sânge ,prin ereditate ,prin extracțiune socială și prin convingere ;

căci , din tot **ce am citit ca teorie politică** , de la cei mai mari gânditori , care au abordat problema , considerând **aprecierile și pro și contra** , mi-a rămas convingerea că

tot regimul democrat este cel mai preferabil " (aplauze la PNL) [-----]

Aur.Bentoiu / 5 apr.'34

()Dictatură ?()Democrație ?

[LD : Una din două : ori și Bentoiu nutrea oarecari simpatii pentru "**personajele providențiale**" ori ... a alunecat și el pe panta polemicilor quasi bășcălioase atât de vehiculate în epocă .

Timpul va demonstra că , **și în România , se vor găsi amatorii de dictatură ...**

În fond, eu urmăresc ceea ce , deocamdată , este total eludat :**apetitul dictatorial al lui Carol II**

. În 1939, AB va deveni ministru de Justiție în guv.Tătăărăscu Dar , atunci, **în 1934, se poate spune că generația sa, prin cultură și credință politică, se identifica cu regimul democratic.**

Cum va evolua ea, vom vedea ...]

"Și apoi , de ce să privim numai trecutul apropiat ,și **să nu privim în orizonturile mai largi**

ale istoriei , această problemă ?Eu știu că , în perspectiva istoriei, și într-un trecut mai îndepărtat ,**s-au văzut atâtea exemple de rezultate catastrofale ale dictaturilor.** [-----]

Vi s-a afirmat astăzi de la această tribună și este exact :**din dictatură rezultă sau război sau revoluție,și nu trebuie să ne epateze rezultatele unui dictaturi și roadele care se pot culege**

în cadrul unei generații.Să ne gândim la putințele prăbușirii și la primejdiua de a acoperi , sub edificiul dictatorial ,câteva generații care ne vor urma." (aplauze la majoritate)

Prin urmare, d-lor, **eu rămân pentru regimul democratic**, în care credem cu toții, și rămân , de n-ar fi altceva, decât pentru că **este regimul care asigură o posibilitate medie de viață, suportabilă tuturor.Și geniiilor care râvnesc la dictatură, și inteligențelor comune , ba**

trăesc - și din considerente de umanitate trebuie să trăiască -și cretinii ,pentru că noi nu putem să aplicăm rețeta dictatorială și să-i castrăm pentru a nu-și putea perpetua prostia ;

(aplauze prelungite la majoritate) [-----]

D-lor, tocmai pentru putința acelei evoluții lente și al realizării progresului , în ritmul penibil

de încet în care se realizează , și trebuie să fie realizat ,în concepția oamenilor cu simțul realității , **optez pentru regimul democrat .**

Și , terminând considerațiunile mele asupra acestei chestiuni a **ordinii în stat**

-revenindu-i acestei legi cinstea de a o apăra - sfârșesc cu o imagine , cu o comparație :
o lege, un regim de organizare socială este ca și un pom .

Nu pe toate meridianele anumite specii de pom fac fructe.Mărul , mi se pare - sau nu știu care specie de pom - **există și în Japonia .**dar **Blasco Ibanez** ne spune că nu face altceva decât **flori**,care se întrebuițează de japonezi la sărbătoarea primăverii ;**fructe nu face .**

Prin urmare, **s-ar putea ca regimul dictatorial să nu dea fructe la noi.**Dar mai ales este o altă chestiune , dacă am asemănat un anumit regim cu un pom:**pentru ca pomul să-ți dea roade , cel dintâi lucru este să nu arunci cu pietre în el ;și rostul legii de față este de a împiedica să se arunce cu pietre în pomul democrației "** (aplauze prelungite la majoritate)[-----]

Aur. Bentoiu / 5 apr.'34

▀Legile de represiune

[LD : în explicațiile date de Bentoiu se poate detecta practica legilor represive din România : sub imperiul șocului sau emoțiilor produse de anume acțiuni violente,s-a trecut la măsuri represive foarte severe ;apoi, treptat, traptat,după calmarea lor,atât sub presiunea opoziției ,cât și din proprii rațiuni de reconciliere măsurile s-au atenuat, s-au diminuat, s-au diluat
Și aproape nu au mai atins pe nimeni. Numai așa s-ar putea explica revenirea , cu și mai mare amploare , a acestor acțiuni]

"Ei bine, se spune de mult timp - mi se pare și de **Becaria** , șeful școlii clasice în Penal- că **legea penală** trebuie concepută ca **un instrument** care **la un capăt are un fluer** -avertizează întâi - și **la celălalt capăt , un bici .**După ce ai sunat din fluer ,
și nu a înțeles infractorul, dai cu biciul și ești justificat ."[------]

Aurelian Bentoiu / 5 apr.'34

#Problema tineretului

"Este adevărat că legea, ca să devină eficace ,este necesar să avem în vedere psihologia **generațiunii mai tinere ,**a acelei generațiuni **a cărei formație intelectuală s-a petrecut în tulburile vremuri de dezorganizare de după război ,care s-a resimțit de ideologia bolnavă infiltrată din alte țări.**

"Dar , d-lor, probabil acest tineret , care suferă, netăgăduit ,**din cauza depresiunii economice** existente - care nu este numai în țara noastră , ci și în alte țări **-a fost problema tuturor generațiilor.** [------]"**Începuturile tineretului sunt penibile pentru toate generațiile.**

Trebuie, **avem datoria ,**noi care am făcut această experiență, să ne coborâm ,**să ne apropiem sufletește de această generație** a cărei **suferință este amplificată de utopiștii de bună credință ,**captată de **șarlatani ,** întrebuițată și speculată de toți **aventurierii .**

Să-i strecurăm în suflet convingerea că în războiul vieții,**situațiunile nu se ocupă altfel ,**decât **sculptând, în scara de ascensiune,fiecare treaptă, în substanța muncii trudnice. "**

(vii aplauze , strigăte de bravo, oratorul este felicitat de d-nii miniștri și de membrii majorității)

-Voce : Cerem afișarea discursului dlui Bentoiu (aprobări la majoritate)

Aurelian Bentoiu / 5 apr.'34

41.I.)**Victor Antonescu ,la legea apărării statutului , concluzii , 5 apr.'34**

(DAD, MO 39, șed. din 5 apr.'34, p. 1714 - 1715)

[LD : expunere scurtă, cu sublinierea **solidarității dintre cele două partide responsabile -PNL și PNȚ -** în necesitatea legii . Presat de timp - **urma să intre în dezbatere proiectul de buget** pentru Adunarea deputaților - ministrul cere votarea legii]

// Unitatea de gândire PNL -PNȚ // "duplicitatea " unor partide mici //

// Democrația în pericol ! : măsuri similare în țările democratice //

// Problema tineretului nu trebuie să fie speculată ! //

// Apărarea statului - datorie patriotică //

// **Votarea legii**

Vict.Antonescu / 5 apr.'34

...PNL-PNȚ -unitatea de gândire

" După **magistrala și strălucita expunere a d-lui raportor,și după discursul frumos, imparțial , documentat , dominat de un spirit înalt ,care a știut să se ridice deasupra contingentelor și intereselor de partid,al d-lui Armand Călinescu ,** dacă n-ar fi din partea mea o datorie de respect și de decență față de Cameră, **n-aș avea multe de adăugat .**

"Cu ocazia discuțiunii la Senat, **am dezvoltat întregul nostru punct de vedere .**

Este drept că **acolo am vorbit pe larg și complet,** fiindcă timpul mi-a îngăduit ,și fiindcă **oratorii din opoziție au pronunțat, este adevărat discursuri frumoase , dar nu m-au ajutat cu aceeași imparțialitate și cu aceeași documentare ,** în sprijinul unui interes mare care ne leagă pe toți, **cum a făcut-o dl Călinescu .**

La Senat **am fost obligat să dau cuvântului meu toată amplexarea pe care situația și îndatorirea pe care o am îmi impunea.**

"Din fericire, **discursurile** pronunțate aici, în Cameră, **v-au luminat complet** și asupra necesității fundamentale a unui asemenea proiect.

Este curios, d-lor, cum din aceste dezbateri care au avut un **caracter mult mai pasionat** decât la Senat , **s-a degajat impresia următoare ,** cel puțin pentru mine :**că în apărarea democrației** - căci de democrație este vorba, să nu ne ascundem - **Partidul Liberal , partid cu adânci rădăcini în mase,se găsește ,** în îngrijorarea de care este cuprins în momentul actual , **pe același plan cu Partidul Național -Țărănesc ,care prezintă desigur unul din curentele adânci din Vechiul Regat și Transilvania .**

Nu vă spune dvs nimic această unitate de gândire , chiar dacă în metoda de legiferare ne-am despărțit ?**Nu vă pune pe gânduri această preocupare comună ,acest devotament în care se întâlnesc cele două partide mari ,și că un pericol pândește organismul nostru actual de stat ? "**(aplauze la majoritate) [-----]

Vict.Antonescu / 5 apr.'34

...Partidele mici -speculează probl.tineretului

[**Atenție la ținta atacului : partidele mici care speculează problemele tineretului Vizate , în deosebi, partidele conduse de Gh.Brătianu, Goga și Iunian , nu ?**

Acum abia înțeleg de ce nu era luat în vizor LANC :cuziții erau despărțiți de Gardă ,nu îi luau apărarea ei erau , din acest p.d.v., "partid de ordine" !]

"Pe mine nu mă surprinde că **tocmai partidele mici ,**acelea care n-au legături în mase ,cred că **pot să lase drum anarhiei ,**pentru că **popularitatea altora îi necăjește sau îi stânjenește .**[.....]

Și atunci, d-lor , **de ce să ne impresionăm de fraze ,care tind a aduce în discuție tineretul ?** Este adevărat că **tineretul este preocupat de o teamă legitimă ,**o preocupare care stăpânește tineretul din toate părțile lumii .**Aceasta este o problemă care trebuie rezolvată și avem datoria să o rezolvăm.**Dar până la rezolvarea acestei probleme , **trebuie să împiedicăm ca acțiunile anarhice să corupă sufletul tinerimii și să pună țara în pericol.**(apaluze prelungite la majorități)De aceea d-lor, fără a insista mai mult, cred că , în conștiința dvs ,este formată conștiința necesității acestei legi ,pentru apărarea democrației , libertăților și așezărilor constituționale din această țară.

Vă rog dar **să binevoiți a vota proiectul de lege** cu convingerea că **apărați democrația și temelia acestui stat .**" (aplauze prelungite, îndelung repetate , la majorități)

Victor Antonescu / discurs final / 5 apr.'34

41.m.)Atta Constantinescu (PNL-georg) , Declarație , 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed din 5 apr.'34 , p. 1715)

[LD : după concluziile la dezbateri - Bentoiu și Vict.Antonescu - ,la votarea legii pe articole.

Destul de pe ocolite , din această intevție s-ar putea deduce că **PNL-georgist - și probabil nu numai el ! - ar fi urmărit să atragă în partidul lor pe persecutații legionari .**

Deocamdată nu am altă probă, dar intervenția lui Atta Constantinescu mie asta mi-a relevat]]
Și-a spus cuvântul la votarea **stării de asediu** , protestând contra unui **regim anormal** .

PNL-g :contra interdicțiilor membrilor grupărilor dizolvate

...Dreptul de a intra în alt partid.

Cu art. 1 al legii prezente, **acea stare anormală se permanentizează** .

"Probabil că intenția legiuitorului a fost ca să înăbușe unele porniri care ar putea deveni periculoase pentru ordine în stat .Dar, în loc de aceasta ,legiuitorul **înlătură cea mai bună cale pentru ajungerea acestui scop**, prin faptul că **împiedică pe toți cei ce ar fi făcut parte dintr-o grupare dizolvată ,să activeze în viața politică sănătoasă** încurajând astfel pe aceștia de a face o acțiune solidară clandestină . Astfel de **încălări ale drepturilor cetățenești, sunt și contrarii Constituției și incompatibile cu spiritul de tradiție al PNL** .

"De aceea, **PNL de sub conducerea d-lui Gh.Brătianu ,protestează cu cea mai mare energie și votează în contra** unui asemenea proiect de lege ,care poate deveni **un instrument de groaznică opresiune** în mâini ,pe care astăzi dvs , poate , nu le bănuți.

"Tot astfel , **cum am apărât ideea liberală** , suntem astăzi împotriva unui asemenea proiect de lege , **menit să o ucidă "** (aplauze la PNL-georgist) [-----]

Ata Constantinescu 5 apr.'34

41.n)Votarea legii

/ Se pune la vot luarea în considerare a legii și se adoptă .

/ Se dă citire art. 1 - la care **protestează Atta Constantinescu** (PNL-georgist)

/ Se votează textul art. 1, nemodificat ;

/ De la art. 2 la 22 inclusiv, se votează succesiv, fără discuțiune, textul nemodificat ;

/ Se pune la vot , cu bile , legea în total .

/ **Rezultatutul votului :**

Votanți 149

Majoritate 99

Bile albe144

Bile negre 5 [probabil ... georgiștii]

/Adunarea a adoptat proiectul de lege .

[**Se intră imediat în discutarea proiectului de buget pentru Adunarea deputaților , pe exercițiul 1934 / 35**]

42.)Dezbatere:Politica externă a României , 4 apr.'34

a)**Iuliu Maniu** :interpelare :**campania revizionistă**

b) **CICBrătianu** , asociere la interpelare ;

c)**Nic.Titulescu**, expozeu privind **politica externă a României**.

d) **Gh.Brătianu** - **declarație :carențele sistemului de alianțe**.

(DAD, MO 38, șed. din 4 apr.'34, p. 1600-1616 ; "Dimineața " ,an. 30, nr. 9797, 6 aprilie '34

foto : Maniu (la ieșirea din Cameră) **foto: Titulescu** (la ieșirea din Cameră)

[LD :nu uita ! fă legătura între episoade .Foarte încărcată agenda parlamentară.Și nu uita că era săptămâna patimilor, cred că joia mare .

În aceeași zi, dimineața și a doua zi se discută și se adoptă **Legea apărării statutului** ,

În aceeași zile, la Curtea de război, se judecă și se va da **sentința în procesul G de F**]

Vezi dezbateră la **fișier Politică externă**

N. (Reporter parlamentar) / 4 apr.'34

Ședința se deschide la ora 4 , sub președinția lui **NNSăveanu**.

Pe banca ministerială : **V.Antonescu, Al.Lapedatu, I.Nistor, N.Teodorescu, N.Maxim,**

N.Budulescu, R.Franasovici, C.Xeni, I.Manolescu -Strunga, Victor Iamandi, dr.C.Angelescu ,gral Paul Angelescu Intrarea d-lor **G.Tătărăscu și N.Titulescu** este salutăată cu aplauze de către majoritate.

▫Atmosfera parlamentară

Camera a trăit o zi deosebită. Cu câteva ore înainte de deschiderea ședinței, personalul administrativ a fost absorbit cu **aranjarea în loji a mulțimei** care venise să asculte **interpelarea lui Maniu și expunerea de politică externă a lui Titulescu.**

Corpul diplomatic străin ,cu excepția miniștrilor Italiei , Ungariei și Germaniei , dar în frunte cu nunțiul papal , se înghesuia în loja prea neâncăpătoare ,**destinată corpului diplomatic.**

În această așteptare înfrigurată, a intrat în incinta Camerei la **ora 4 fără 5 minute ,**

Iuliu Maniu, primit cu aplauze și aclamații foarte călduroase de către național-țărăniști.

Cu 2 minute mai târziu și-a făcut intrarea spre banca miniștrilor Nicolae Titulescu ,

căruia Camera întregă i-a făcut o manifestație impresionată , aplaudând timp de câteva minute. Înainte de a începe ședința,**Maniu și-a limpezit glasul cu o limonată fierbinte .**

...declarația lui Maniu

"A schimbat cu el câteva cuvinte , mărturisindu-i că s-a hotărât să adreseze interpelarea deoarece-**< Am stat singur o săptămână la Bădăcin și văzând că nu se găsește nimeni să spuie un cuvânt în legătură cu manifestațiile internaționale din ultimul timp ,am făcut-o eu .**

> După deschiderea ședinței , a urcat la tribună Iuliu Maniu , în ținuta sa ireproșabilă și gravă ,**scoțând din ghiozdan textul interpelării ,** pe care a cetit-o cu sublinieri hotărâte și energice ,**cucerind tot mai mult aplauzele Camerei** , de la un capăt la altul.

▫Acordul perfect între PNL și PNT

"Pentru că întrebarea sa nu a fost o simplă interpelare ,ci **un adevărat expozeu de politică externă a partidului național-țărănesc** ,care a venit să completeze strălucitul expozeu al dlui Titulescu ,pentru ca , astfel, să dea străinătății dovada **acordului perfect în chestiunile externe** a celor două mari partide de guvernământ, **liberal și național-țărănist, cu directivele și metodele d-lui Nicolae Titulescu .**

Interpelarea d-lui Maniu a subliniat , prin conținutul ei, **declarația formulată cu atâta elan de către Constantin Brătianu** ,că Nicolae Titulescu este reprezentantul **cel mai autorizat și strălucit** al oamenilor noștri de stat , devenind exponentul politicii externe a țării .

Și astfel **interpelarea lui Maniu a devenit punctul de plecare** al unei **manifestații naționale** de cea mai mare importanță în momentul de față.

Fără a diminua însemnătatea acestui act,**replica lui Gheorghe Brătianu a creat sentimentul general că a fost de prisos.**

Gh.Tătărăscu citește **Decretul regal** de **prelungirea sesiunii până la 28 apr.'34 .**

1.a) Iuliu Maniu , interpelarea

Vezi fișier PNT

1.b) C.I.C.Brătianu , declarație

Vezi fișier PNL

1.c) Nic.Titulescu , răspunde

Vezi fișier **Politica externă**

(DAD, MO 38, șed. din 4 apr.'34, p. 1611- 1616) ("Dimineața " , an 30, nr. 9797, 6 apr.'34 + foto Titulescu și colaboratori , la ieșirea din Parlament)

[LD : supratitluri, sublinieri, comentarii, semne , cu roșu - îmi aparțin :

/Mulțumiri lui Maniu și C.IC.Brătianu : **bazele psihologiei interne** în diplomația românească /

/ **Politica externă - funcție organică** a psihologiei și voinței interne /

/ **Lozincă României** peste hotare :de la **național - prin regional - la universal /**

/ **Revizionismele** : teoretic -italian ; agresiv- maghiar /
/ **Propaganda revizionistă maghiară** /
/ **Pavăzele României** : de drept, morale, politice /
/ Pavază de drept : **Tratatele de pace ; Pactul Societății Națiunilor ; Franța** /
/ Pavază morală : **Tratatul de la Trianon** - lucru judecat !
/ Pavază politică : **Alianțele României - Mica Înțelegere , Înțelegerea Balcanică ,
Convenția de la Londra , Pactul Kellog, relațiile cu URSS**
/ Răspuns - concluzie lui Maniu - apărarea granițelor :
Alianțe politice antirevizioniste ;
Alianțe nepolitice economice - nu Confederație dunăreană
Spiritualizarea frontierelor /
/ Locul României în lume , ca stat mic / Misiunea istorică a României /
Nic.Titulescu / 4 apr.'34

...Mulțumiri lui Brătianu și Maniu

" Domnule președinte , d-lor deputați, **mulțumesc** , înainte de toate **majorității pentru sprijinul pe care mi l-a dat prin glasul autorizat al d-lui Dinu Brătianu** , în împlinirea sarcinii pe care o am de a răspunde importanțelor și delicatelor chestiuni **ridicate astăzi de dl. Iuliu Maniu , la care s-a asociat d.Gh.Brătianu .**

" Înainte de toate , **țin să mulțumesc d-lui Maniu** , pentru desăvârșita d-sale curtenie de a-mi fi transmis din timp textul integral al importanței d-sale comunicări , astfel ca să-i pot răspunde fără întârziere , în mod documentat .

"**Expunere d-lui Maniu** , care prezintă atâtea interese, și prin **ideile dezvoltate** și prin **soluțiunile preconizate** și prin **acțiunea desfășurată de d-sa** ,are - mai ales pentru mine - marele merit de a pune în plină lumină **bazele psihologiei interne** pe care **se întemeiază acțiunea internațională a României .**"[-----]

" Pe de altă parte , ori de câte ori unitatea noastră națională pare a fi amenințată , **aceia care dau semnalul de alarmă** și sar cei dintâi pentru apărarea ei, sunt **românii din noile provincii .**
(aplauze unanime)

"Când **acestea sunt datele vieții noastre interne, politica extenă a României dacă știe să se conformeze lor**, nu poate **decât să-și impună pretutindeni cerințele.** În adevăr, astfel concepută, ea nu este o creație artificială, **ea este o simplă funcțiune organică .Izvorând din poruncile unității noastre naționale**, politica noastră externă are ca **scop principal** : păstrarea ei , iar ca **metodă constantă** de lucru ,coordonarea progresivă a acțiunii noastre cu aceia a statelor cu interes comun ,până la integrarea ei în grupuri internaționale , din ce în ce mai mari .

De la național , prin regional, la universal, iată lozinca României peste graniță "

(aplauze) [-----]

Nic.Titulescu / 4 apr.'34

...Pavăza juridică, morală și politică a hotarelor

" **Dacă este așa, nimic nu ar servi mai mult jocul adversarilor** unității noastre naționale, **decât a ne lăsa intimidată de asemenea manifestațiuni.** Nu o vom face .

Și nu o vom face conștient , pentru că **granițele noastre sunt apărate împotriva revizuirii de o întreită pavază : juridică, morală și politică.** Le voi examina pe rând. "[-----]

Cum ar fi posibil ca un contract solemn,

cum este un tratat de pace , **să poată fi desfăcut prin voință unilaterală ?**

Cu alte cuvinte , după părerea unanimă, **soarta revizuirii este în mâna noastră :** **ea nu este posibilă decât atunci când o vom noi.**(Aplauze prelungite și repetate)

...Teritoriile țării depind exclusiv de Constituție și Parlament

" Or, **la cererea de revizuire a Ungariei** , România, ca și celelate state ale Micii Înțelegeri , **au răspuns categoric :Nu, nu, niciodată !** Nu este forță pe lume care să ne facă să ne schimbăm răspunsul.Și nu este autoritate internațională care să dispună de teritoriile noastre , fără voia noastră, **căci teritoriile oricărei țări depind exclusiv de Constituția și**

Parlamentul ei național." (Aplauze prelungite și repetate)[------]

Titulescu / concluzii

" **Frontierele actuale ale Europei Centrale** sunt rezultatul **evoluției de secole a unei idei de justiție.** **Chestiunea frontierelor Europei Centrale** constituie **un proces sfârșit** , iar nu un proces care trebuie să înceapă . **La orice tentativă de actualizare a lui, noi vom răspunde : lucru judecat** .(apaluze unanime și prelungite)

...Expunerea lui Maniu

Expunerea de azi a d-lui Maniu , plină de grijă pentru definitivă consolidare a operei săvârșită de tractate, **este cel mai strălucit plebiscit al Transilvaniei** , pentru opinia publică internațională (apaluze unanime și prelungite) , căci , prin **glasul celui care a prezidat la actul Unirii** , **noua provincie își exprimă ferma voință de a rămâne de-a pururi alipită la Patria Mamă** , nu într-un moment de entuziasm , **ci după experiența a 16 ani de viață în comun** . (apaluze unanime și prelungite) Iată de ce m-am considerat îndrituit a spune că **granițele noastre au , în consemnul unanim al națiunii , o protecție de o valoare morală neprețuită .** [------]

N.Titulescu / 4 aprilie

▀Misiunea istorică a României .

[LD : în atmosfera de **criticism , pesimism și disperare** , care cuprinsese societatea **Titulescu are un discurs optimist , pozitiv și constructiv.** Nu cred că , din acest p.d.v. , **doctrina avansată de el** putea deveni **o doctrină consensuală , asumată de toate forțele politice interne.** În această neconcordanță trebuie căutate cauzele care au dus la evoluțiile ulterioare . Tot așa de adevărat este că , de la "înălțimea" în care s-a plasat , el nu a reușit să priceapă această "temperatură " politică internă , iar atunci când s-a amestecat nu totdeauna a făcut-o cu înțelepciune și bună inspirație.]

"Voința Românie este fermă . Nimic nu o poate clinti . Este vorba despre **lupta pentru progres** , în care **întreaga noastră existență este în joc.**

În această luptă **se ciocnesc astăzi în lume state vechi** , pe care le respectăm pentru tradiția de civilizație și competență ce reprezintă , și **state noi** , care sunt abia **la originea activității lor internaționale . România este printre acestea din urmă.**

În lipsurile ce ea înfățișează , departe de a vedea slăbiciuni congenitale , care ar împiedica ca eforturile ei să fie încununat de succes , eu văd , dimpotrivă , în sens invers , tot progresul pe care ea este chemată să-l facă , și pe care vârsta fragedă a organizării noastre de stat nu ne-a îngăduit să-l realizăm încă . "Și departe de a fi descurajat , ideea misiunii viitoare a țării mă susține în orice clipă.

Ideea misiunii istorice a României , este atât de tare la oamenii noștri politici , încât ea singură poate explica puterea lor de rezistență în mijlocul greutăților și amărăciunilor care întovărășesc sarcina lor . (Aplauze unanime , prelungite) [.....]

Și celor care ne vorbesc astăzi de întoarcerea la trecut pe calea revizuirii , le răspundem : trecutul a fost al vostru , prezentul nu este al nimănui , iar viitorul nu vi-l dăm , căci este cel mai scump bun din câte avem "

(Aplauze furtunoase , prelungite , îndelung repetate , strigăte de " bravo " ; întreaga Adunare , în picioare , ovaționează)

(Titulescu este felicitat călduros de către membrii guvernului)

N.Titulescu / 4 apr.'34

43.) Legea lichidării datoriilor agricole (Conversiunea IV) , 2-3 apr.'34

Vasile Sassu (ministr. Agriculturii) , **Aurelian Benteoiu** (raportor)

a) **O.Goga** (PNA)

b) **I.Răducanu** (PNȚ)

- c) **C.Argetoianu** (Un.Agrară) d) **N.Constantinescu -Bordeni** (PNL-georgist)
 e) **M.Ghelmegeanu** (PNȚ) f) **Adam Ionescu** (PNȚ, ex lupist)
 g) **Leon Scridon** (PNA) h) **Iosif Willer** (PNMaghiar)
 i) **Dr.M.Isăcescu** (PT) j) **Louis Balomey** (PNL)
 k) **D.Topciu** (PNA) l) **Vlad Dimitriu** (PRȚ)
 m) **VTPrelipceanu** (LANC) n) **Aurel Milea** (Un.Agrară)
 o) **Șt.Mihăescu** (PNȚ) p) **Virgil Potârcă** (PNȚ)
 r) **Gr.Iunian** (PRȚ) s) **N.Robu** (LANC)
 ș) **CICBrătianu** (PNL) t) **Aurelian Benteoiu** (Raportor)
 ț) **V.P.Sassu** (ministru) u.) **Al.Radian** (Un.Agrară)

Vezi pe larg la fișierele **partidelor respective** și,problematic, la fișierele:
Legislație Economie Agricultură Tărănism ș.a

43.a)Octavian Goga

(DAD, MO 36, șed. 2 apr.'34, p. 1490-1491)

#Conversiunea Sassu

PNA , examinând proiectul de lege , își precizează **p.d.v, prin următoarele considerațiuni** :
 Problema datoriilor , pe care **guvernele perindate în ultimii 5 ani** ,prin neputința și zăbava lor,
 nu numai că **nu au putut-o rezolva**, dar **au îngreunat-o**,reprezintă **un capitol trist al zilelor**
noastre .**Suntem acum la al IV-lea proiect de lege**, care ar trebui să potolească frigurile crizei ,
 și totuși, **noul proiect nu se deosebește** - nici prin concepție, nici prin îndrăzneală ,
 nici prin seriozitate - **prea mult de cele anterioare** .[-----]

"**Suntem înaintea unei legi născute într-un pat nelegiuit** ,din ciocnirea intereselor bancare ,
 apărute de PNL ,și **interesele electorale** ale acestui guvern , care a risipit pe câmpul de
 întreceri al alegerilor recente ,**tradiționala provizie de făgăduieli**, lipsite de sinceritate
 [-----]

O.Goga / 2 apr.'34

αConcepția PNA privind Conversiunea

PNA ar fi dat un proiect de lege pentru **asanarea tuturor datoriilor de la sate și de la orașe**,
 ținând seama de capacitatea de plată actuală a datornicilor ,**îmbrățișând toate categoriile de**
cetățeni, [-----] Într-un cuvânt , **PNA ar fi dat o lege de conversiune generală** .
 PNA declară că **nu va vota legea** (aplauze la PNA)
 Oct.Goga / 2 apr.'34

43.b) I.Răducanu(PNȚ)

(DAD, MO 36, șed. din 2 apr.'34 , p. 1491 - 1496)

[LD : Știu că **țărăniștii** erau zeloși la această lege, dar ... tot nu înțeleg de ce a trebuit
 să vorbească 5 la ea. **Toți sunt " țărăniști" Nici un ardelean nu ia cuvântul** .

La celelate variante ale legii nu luase cuvântul și se abținuse de la vot ,pentru că avea și el
 cerere de conversiune a datoriei de 10 milioane - probabil avea moșie ;

Tot de asta , **nu va aborda problema conversiunii pentru marile proprietăți**.

El va vorbi despre **datoriile gospodăriilor țărănești**.

De data aceasta , a simțit ca **o datorie de conștiință** să vorbească , deoarece problema
 privea "însăși existența noastră economică , socială , financiară și monetară ."

Supratitlurile, sublinierile, comentariile, îmi aparțin.]

// Țăranul român / Productivitatea rudimentară a muncii țărănești //

// Noțiunea de "**țăran** " și de "**agricultor** " /

// **Datoriile agricole țărănești** //

// **Doctrina economică liberală** : neglijarea agriculturii //

// Politici financiare : **PNL - liberalism economic** ; **PNȚ - economie dirijată** /

intervenții **Victor Slăvescu - Virgil Madgearu**
polemică **Zaharof - Madgearu - Necșești** , șantajele " Universului " -----
//Cooperăția : datoriile Cooperăției ; importanța Cooperăției ;
Amendament privind subvenționarea Băncii Centrale Cooperative //
I.Răducanu / 2 apr.'34

43.c) **C.Argetoianu (Uniunea Agrară)**

(DAD, MO 36, șed. din 2 apr. , p. 1497- 1502)

[LD : Supratitlurile, sublinierile , semnele îmi aparțin.

Argetoianu , pe ocolite sau direct, apără interesele **marilor proprietari ,agrarieni,de pe poziții neoconservatoare,antibancare .]**

C.Argetoianu / 2 apr.'34

#Legea a IV-a

...Presiuni și influențe.

Știe că va decepționa :**va vorbi numai despre lege** , fiind **autorul legii " nr.1 "** ;**va fi scurt** , deoarece se rezervă și pentru **legea " nr.5 "** (ilaritate)

Proiectul actual a fost supus **3 zile** , timp de 9 ceasuri pe zi,la examenul **Comisiei mixte a Senatului și Camerei**.Cu acea ocazie , el și prietenii lui **au făcut toate observațiile** pentru ameliorarea legii.Regretă că discuțiile la Comisie **nu au decurs în condiții prielnice** , nu a pus la vot modificările la amendamentele acceptate.

La Roma, când se alege un Papă , și când se întrunește Conclavul, se închide și se zidește ușa Conclavului, pentru a fi feriți de influențe străine sau lăaturalnice .

" La Conclavul care a hotărât soarta acestei legi a conversiunii, **nu s-a închis și nu s-a zidit ușa ca a Roma**, astfel că **influențele lăaturalnice au venit și au influențat foarte mult** asupra opiniilor care dominau în majoritatea opiniilor.

N-au fost deajuns aceste influențe lăaturalnice ; **proiectul de lege** , împreună cu toate propunerile făcute la Comisiune, **au fost luate și supuse altui for,independent de Parlament** , și după aceea,**într-o zi, pe neașteptate, s-a dus în fața Comisiunii Camerei**, convocată la Senat, rezultatul în ce privește amendamentele primite , precum și cele respinse.

La această metodă de lucru, **mai adăugați și amenințarea făcută** , nu în mod oficial, de la tribună, dar **oficios, pe culoarele Camerei, că în ședință publică**, adică de acum înainte, **nu se va mai primi nici un amendament** și că , prin urmare ,**textul publicat** , așa cum îl avem în fața ochilor, pe două coloane ,adică textul inițial și textul revizuit în Comisie , **este un text < quasi nevarietur >** . Și pentru aceste motive, **legea dvs** , după umila mea părere, **nu a ieșit legea cea mai bună** ,legea care s-ar fi cerut în momentele actuale ale crizei noastre economice"["----]

C.Argetoianu / 2 apr.'34

...Să se sacrifice și creditorii !

[LD :spre sfârșitul cuvântării, Argetoianu își pierde calmul și cere , direct , explicit , **sacrificarea creditorilor** , nu a debitorilor]

Legea este departe de a fi bună. Recunoaște , însă, că **reprezintă un progres față de celelate . Ea a făcut 2 pași foarte sensibili înainte**.Legea este **mai eficace** ,prin **suprimarea plafonului**, evitând , astfel, o mulțime de procese de discriminare ;a stabilit că dobânzile uzuare sunt ilicite . **Dar legea are și multe deficiențe !** ["-----"]

-**Argetoianu** : dar d-lor , pentru numele lui Dumnezeu , **am făcut războiul** .Cât s-a pierdut în război ? **Au murit oameni** , s-au devastat **regiuni întregi** ,care nici odată **nu au primit nici o despăgubire** , și s-a făcutur România întregită .**Așa se fac schimbările mari** .
Noi, **proprietarii mari** , în 1920, când s-a făcut reforma agrară , **am fost depozitați**. Cu cât ? **Cu 80 % ? Cu mai mult** .Și ce ni s-a dat în schimb ? **O hârtie pe care nu o putem valorifica**. **Ei, v-a venit rândul, d-lor creditorii**, nu avem ce să facem .Trebuie cu orice sacrificiu **să se facă această operațiune** , **să se taie în carne vie**,și **să se termine odată chestiunea** aceasta a

lichidării trecutului [.....]"
C.Argetoianu / 2 apr.'34

43.d) N.Constantinescu -Bordeni (PNL-georg)

(DAD, MO 36 , șed.din 2 apr.'34 , p 1502- 1505)

[LD : Era unul din susținătorii legii ;luase cuvântul și la celelalte variante ale Conversiunii (Iorga-Argetoianu , PNȚ) ; participase și la dezbaterile din Comisia mixtă Începuse săptămâna patimilor . Acum că Conversiunea părea ajunsă la capătul drumului, se dădea o **bătălie strașnică pe pe paternitatea ideilor**,care trebuia să evidențieze **meritele partidelor** în adoptarea unei **legi care ierta de datorii** !Nu -i de mirare . După cum nu surprinde "**generozitatea**"partidelor care nu aveau și răspunderea guvernării, care supralicitau amploarea iertării datoriilor ! Notă aparte la Bordeni:**în apărarea burgheziei mici și mijlocii** , în apărarea **industrii neaoșe, românești ;adversitate față de capitaliștii străini.**]

Supratitluri , sublinieri , comentarii - îmi aparțin.

// Legea Sassu (IV) - aprobare de principii //

// Datoriile rurale - aproape satisfăcător //

// Datoriile urbane . parțial satisfăcător //

// Art.65. excepțiuni regretabile :

- Creditorii străini privilegiați
- Comerțanții și industriașii români - în pericol
- Burghezia mică și mijlocie - defavorizată

// PNL-georgist - va vota legea //

Constantinescu -Bordeni / luni 2 apr.'34

▣Legea Sassu

Consideră expunerea de motive prea sumară - probabil că dl prim-ministru s-a temut să nu ne prindă clopotele din Noaptea Învierii - găsește însă Raportul (Bentoiu) complet și alcătuit cu multă îngrijire .Cum a spus și la Comisie, **PNL -georgist consideră rezolvarea acestei probleme** , pe baza a **trei principii** :

I. Conversiunea să fie generală , fără categorii , automată și cu procedură simplă .

II. Repercutarea creanțelor asumate să se facă **asupra tuturor instituțiilor de credit** , inclusiv Banca Națională.

III. Extinderea conversiunii și asupra datoriilor urbane.

Dacă aceste principii ar fi fost adoptate , problema **ar fi fost rezolvată** încă cu 3 ani în urmă. **"Suntem bucuroși că aceste idei de bază au triumfat după trei ani ; avem însă regretul că acest triumf este cam tardiv. Am pierdut 3 ani în care multe patrimonii s-au irosit, multe venituri au dispărut, iar ideea de credit a suferit lovituri de moarte ,pentru că noțiunea de credit, după concepția noastră, nu este numai o noțiune juridico-economică, ci esențialmente psihică și morală.**

Constatăm însă cu mândrie că **proiectul guvernului este așezat pe principiile de bază , pe care noi le-am pus** de la început în materia asanării datoriilor .

-**Vasile P.Sassu** (ministrul Agriculturii)**Aceste principii ,pe care vi le însușiți dvs,** știți foarte bine că **le-am expus eu** , în numele **Partidului Liberal** , în comisiunea care cerceta proiectul conversiunii , **înainte ca dvs să fi vorbit.**[.....]

Așa că , **astăzi, noi suntem consecvenți cu acele principii.**

-**dr.N.Hasnaș** : dl ministru **Sassu s-a arătat omul cu vederile cele mai largi**

-**Constantinescu -B** : **Aceasta este foarte exact , și nimeni n-o contestă** .În comisiunea de primire a amendamentelor, **d-l ministru Sassu a avut vederi foarte largi** Și **recunosc de la această tribună** ,că **majoritatea amendamentelor** prezentate de noi în comisia mixtă ,**au fost acceptate** , fiind tocmai de la început **aprobate tocmai de dl ministru** . [-----]

Constantinescu -Bordeni / 2 apr.'34

...În apărarea burgheziei mici și mijlocii

"Altfel ajungem o țară cum erau înainte : **jos muncitorii de pământ , sus boierii ; iar clasa burgheză , a comercianților și industriașilor** ,pentru care a luptat bătrânul Ion Brătianu , ca să avem o societate normală ,formată din : **plugari, comercianți și industriași, adică burghezia** , și din clasa înaltă, **o să dispară cu totul**.[----]
Întrucât noi **nu putem să refuzăm o conversiune** care **dacă nu este " cât mai largă"** sau " foarte largă " , **declaram că votăm proiectul de lege** . (aplauze la PNL-georgist)
-I.N.Drăghici (PNȚ) : Sângele apă nu se face (ilaritate)
N.Constantinescu -Bordeni / 2 apr.'34

43.e.) M.Ghelmegeanu(PNȚ)- intervenții Madgearu

(DAD, MO 36, șed. 2 apr.'34, p. 1505- 1512)
[Ghelmegeanu , se ocupă mai ales de **aspectele bancare ale legii** ,din polemici rezultând cu claritate "**fiefurile**" **bancare ale celor două partide mari din România**]
Supratitluri, sublinieri , semne - îmi aparțin. Doc.integral **-fișier PNȚ**
/ **Legile conversiunii** - merite și deficiențe // **Legea Sassu** - ineficientă, nedefinitivă /
/ **Arbitrarul** Legilor Argetoianu și Sassu // **Realismul legii Valda** //
/ **Legea Sassu** - greutate procedurale ; neconstituționalitate //
/ **Finanțarea conversiunii** / **Politica de credit** / **Cooperarea** //
/ **PNL- politică bancară comercial-industrială** //
/ **PNȚ - politică bancară agrar -tărănească** //
/ **PNȚ nu va vota legea Sassu** //
[-----]
Ghelmegeanu / 2 apr.'34

PNȚ nu va vota legea

[LD :noi dovezi privind caracterul țărănist sau conservator ? Sincer sau interesat ?
Reacționar sau radical-progresist ? De stânga sau dreapta ? Sau pur și simplu alt grup de
interese.Cum era în fond doctrina bancară a PNȚ ?]
"Legea, pentru motivele arătate, **nu aduce nici o ameliorare, nu constituie nici un progres** ,
nu este o soluție definitivă.Nu se va putea duce o soluție definitivă înainte de a se schimba
politica de credit a institutului de emisiune, o nouă structură a BNR,
care să corespundă intereselor noastre de țară agrară.
Nu se mai poate continua o politica potrivită pentru o țară comercială și industrială,
care nu corespunde intereselor rurale.[.....]
Trebuie să dispară **decalajul dintre prețurile agrare și cele industriale** .
Trebuie **reechilibrat bugetul țărănesc** .
" **Nu vă facem vină** , noi , din PNȚ, pentru că **nu ați adus o soluție definitivă** ,
ci că în legiferarea aceasta nouă nu v-ați debarasat de vechile dvs interese și tendințe.
Nu pot decât să aplic judecata istorică care s-a rostit la întoarcerea unui conducător din pribegie
" **PNL nu a învățat nimic ; nu a uitat nimic**" (aplauze la PNȚ)
M .Ghelmegeanu / 2 apr.'34

43.f) Adam Ionescu (PNȚ, ex-lupist)

(DAD, MO 36, luni, 2 apr.'34, p. 1512- 1515)
[LD : extraordinar ! un PNȚ- ist favorabil legii Sassu , cu cuvinte de apreciere ;
Un jurist susținând principiul impreviziunii , care ... are o profundă latură morală .
Un deputat,aplaudat de ambele partide : PNȚ și PNL]
Sublinierile , comentariile, semnele îmi aparțin :
/ **Iertarea datoriilor** - ca principiu de drept :de la Solon la moderni //
/ **Teoria impreviziunii** /
/ **Instituțiile de credit corecte, constructive** //
/ **Conversiunea Sassu** , cea mai bună dintre variantele... /

Adam Ionescu / 2 apr.'34

▪Conversiunea Sassu

Recunosc că , în oarecare măsură, **proiectul aceasta constituie un progres** față de legile anterioare. **În special în ce privește datoriile agricole,prin înlăturarea acelor discriminări, constituie o remarcabilă calitate a proiectului.** [-----]

În principiu, **proiectul prezintă un progres** , față de cele din trecut, și, în consecință **va vota luarea în considerare.**(aplauze la PNȚ și PNL)

Adam Ionescu / 2 apr.'34

43.g) Leon Scridon (PNA)

(DAD, MO 36,șed. din 2 apr.'34, p. 1516- 1519)

[LD: de pe pozițiile **naționalismului integral** , asumat de PNA,este **contra protejării creditorilor străini și apără interesele băncilor românești din Ardeal]** Sublinieri și semne, îmi aparțin.

// Legile conversiunii : **creditorii străini** //

// Legile conversiunii : **băncile românești din Ardeal** //

// Băncile românești "**Solidaritatea**" - trecut și prezent //

//**PNȚ** nu sprijină băncile românești din Ardeal ; **PNL** nu sprijină creditul agricol //

// **Legea Sassu** :nedreptățește **băncile " Solidaritatea "** din Ardeal

// **Apel la solidaritate națională** - pentru **apărarea creditului românesc din Ardeal** //

Leon Scridon / apr.'34

43.h) Iosif Willer (P.Maghiar)

(DAD, MO 36, 2 apr.'34 , p. 1519)

Willer / 2 apr.'34

...P.Maghiar =p.imparțial

[LD : De unde scotea Willer condiția de obiectivitate și imparțialitate a partidului ... este mai mult decât discutabil !

Faptul că este de acord cu legea , privind ușurarea țăranimii , spune ceva ... dar sunt **mai importante omisiunile , decât afirmațiile lui .**

Discursul este cu echivocuri , lăsând deschise orice abordări ulterioare.]

"Dle președinte, d-lor deputați, **vorbesc în numele Partidului Maghiar** ,Deci reprezint **un partid care nu poate fi , nici nu este**, cu orice preț , **opozitionist** ,și, prin urmare, **își poate permite luxul să fie imparțial** și **să examineze cu perfectă obiectivitate** modalitățile cu care **onoratul guvern caută să rezolve** marea problemă a **conversiunii datoriilor** .

Willer / 2 apr.'34

▪ Conversiunea Sassu

[LD : Nimic despre instituțiile de credit ! Nimic despre băncile ungurești !

Deși acest aspect cred că l-a făcut să aprobe legea .Nici o tentă cu iz " minoritar "

Vorbește ca un "țărănist " și democrat sadea,ceea ce nu este .Este ironic.]

Are ferma convingere că nu este partid , care nu ar dori , cu deplină sinceritate , ca **această chestiune să fie tranșată o dată pentru totdeauna.**

El nu contestă aceeași sinceritate și stăruință nici **partidului guvernamental.**

Și dacă , totuși, **actualul proiect a fost criticat destul de aspru de oratorii opoziției** , atunci trebuie ținut seama de **o forță majoră, mai mult sau mai puțin ocultă,care împiedică o rezolvare multumitoare pentru toți**,care însă **cedează zi cu zi atacurilor violente ale maselor care duc o luptă disperată pentru existența lor.**[-----]

Partidul Maghiar votează proiectul , pentru că **înlesnește în mod considerabil situația țăranimii.**(aplauze la majorități)**Motivarea votului** nostru însă reprezintă **cea mai serioasă critică a noastră.**

Actualul proiect **nu-l putem vota decât în speranța că nu va rămâne ultimul .**

Willer / 2 apr.'34

43.i.)dr.M.Isăcescu (PT -fără Lupu)

(DAD, MO 36, 2 apr.'34, p. 1519 -1522)

[LD : Tachinat cu simpatie , din ce partid face parte , el spune că **s-a ales pe lista și cu programul PT-Lupu** ; propaganda a dus-o în același spirit ; alegătorii l-au ales cu acest program ; reprezintă interesele lor . Lupu lipsește de la dezbaterile Conversiune , iar această dr Isăcescu îi apără punctele lui fixe : **cămătaria -debitorii - țărani - revalorizarea monedei .**

Va trebui cândva, undeva ,să surprind " concesii" făcute de Lupu la fuziunea cu PNȚ Oricum, este **un discurs prin excelență de "stânga"** care îmi este simpatic...]

// **Expunerea de motive , raportul - aprecieri pozitive . /**

// **Legea Sassu - operă a intereselor bancare /**

// Debitorii agricoli // Creditorii // Creditorii străini //

// **Imoralitatea publică a creditului //**

// Excepțiile legii :

- **favorizați** : bancherii străini , ofițerii și magistrații

- **nedreptățiți** : invalizi, văduve , orfani, păgubiții de război.

// **Legea Sassu - vot condiționat //**

-**dr.Hasnaș** : În numele cărui partid vorbiți dvs ?

-**G.Bota** : Cel larg sau cel strâmt ? (ilaritate)

-**dr.Hasnaș** : Pun această întrebare , pentru că eu știu că în chestiuni importante ,partidul prezintă un punct de vedere și membrii săi, cel puțin din poliție, îl susțin.

-**dr.Isăcescu** : Eu sunt ales **pe lista partidului -țărănesc** , cu **programul pe care l-am avut**, pentru care am făcut **propagandă** în timpul alegerilor, în **județul Constanța**,care m-a trimis aici .Prin urmare , **reprezintă aici interesele miilor de cetățeni** care m-au onorat cu încrederea lor, și **sunt dator să le iau apărarea** ,oric de câte ori interesele lor sunt puse în joc.[---]

Isăcescu / 2 apr.'34

▣ **Legea Sassu -**

Dacă se va da posibilitatea debitorilor agricoli , ca toate creanțele lor , să fie reduse cu 80 % , cu plata în 3 ani , sau cu 70 % în 5 ani , iar datoriile urbane , toate, fără excepție, vor fi reduse respectiv cu 60% și 40 % , în 3 sau 5 ani ... el va vota legea. Altfel nu o va vota

Isăcescu / 2 apr.'34

43.j)Louis Balomey(PNL)

(DAD, MO 36, 2 apr.'34, p. 1525- 1527)

[LD : este **liberal** ; este **moșier** ; face **industrie agricolă** ;este, într-un cuvânt **agrarian**.

Un agrarian " generos" , care susține interesele țaranului , **a plugarului** , cum spune el .

Are - și se simte din argumentele lui - **interese opuse intereselor bancare și industriale**.

// **Legea Tătărăscu-Sassu - cea mai bună lege a conversiunii //**

// Debitorii agricoli - dobânzile oneroase - impozitele //

// Debitorii industriei agricole , apicultorii , ș.a. /

// **Decalajul prețurilor agrare - industriale /**

// **Va vota legea //**

Balomey / 2 apr.'34

▣**Legea Tătărăscu – Sassu**

DI prim -ministru a exprimat , în numele guvernului , dorința țării întregi ca **proiectul de lege** referitor la conversiunea datoriilor agricole , **să capete cât mai curând ființă legală**.

Majoritatea a aplaudat această declarație . [-----]

Eu sunt fericit că, odată cu votarea acestei legi, se termină cu legenda că Partidul Liberal este un partid bancar, și că stimatul nostru șef, d-l Dinu Brătianu ar fi contra conversiunii. Când venim cu această lege de la sine, se înțelege că partidul nostru are intențiunea curată de a rezolva chestiunea datoriilor agricole. [-----]

Bucuroși că guvernul a admis să fie cuprinse în conversiune datoriile Creditului Rural, Casei Rurale și Creditului ipotecar, el va vota legea, pentru că este convins că, dintre toate legile de conversiune agricolă, legea prezentată de guvernul PNL este cea mai bună. (aplauze la majorități)
Blomey / 2 apr.'34

43.k)D.Topciu (PNA)

(DAD, MO 36. șed. din 2 apr.'34, p. 1527- 1530)

[LD :Basarabean .Bancher. Pledează, firește, de pe poziția acestei funcțiuni .

Dar își construiește argumentarea pe **teoria armoniei sociale, a solidarității. Fără să neglijeze țărănimea**, pledează cu franchise și pentru **interesele legitime ale celorlalte clase :industriași și bancheri**. Este, dinp.d.v. doctrinar, neoliberal. Deși este în PNA, nu are nici un accent naționalist .]

Supratitluri, sublinieri, semne, îmi aparțin. Doc.integral, **fișier PNA**

/ Datoriile ; datornicii /

/ Cauze, acuze, răspunderi, vinovății ; criza economică ; scăderea prețurilor //

/ Conversiunea : Creditul ; creditorii /

/Basarabeanii și l.română / /Teoria armoniei sociale /

/Conversiunea și industria / Reînvierea creditului ? /

/ Cuantumul reducerii datoriilor / Finanțarea conversiunii /

/ Importanța dezbaterii parlamentare : laboratorul legislativ /

/ Intervenționismul de stat = baza armoniei sociale / Analogie : ref.agrară - conversiune /

/ Legea Tătărescu -Sassu, concluzii : nesatisfăcătoare //

[LD:vezi pe latg la **fișier PNA**]

D.Topciu / 2 apr.'34

!Importanța dezbaterii parlamentare

[LD : indiferent de doctrina sa, Topciu apare ca un **parlamentar serios**, care-și pregătea minuțios discursurile(în cazul dat, citise dezbateri parlamentare dinainte de război);credința sa în **importanța "laboratorului legislativ"**,denotă competență și răspundere .

Îmi place expresia **<scheletul legilor>=<scheletul casei în care va trăi poporul >**]

"DI Argetoianu spunea că **interesele sociale au cerut**, când s-a făcut reforma agrară, să se sacrifice cei 29.000 de proprietari și chiar bunul renume al României ca grănar al Europei .(întreruperi la majorități) **Dacă nu aveți răbdare**

Eu am să termin, însă **constat cu tristețe că, în fața trecutului, suntem așa de vinovați**, încât dacă ar fi reînviat acei oameni, care au înfăptuit această Românie, **probabil că noi am fi plecat rușinos din aceste atribuțiuni .În fața viitorului, vom fi blestemați**. [-----]

am căutat să văd cum s-a făcut **discuția generală a legilor dinainte de război**,am văzut că atunci când era vorba de **o discuție generală**, **aceasta interesa mai mult decât discuția pe articole, pentru că forma scheletul legilor, scheletul casei în care va trăi poporul**.

De ce să fim noi grăbiți ? [-----]

D.Topciu / 2 apr.'34

#Legea -nu va rezolva problemele

"Rămân cu convingerea că **dacă dispozițiunile din lege vor rămâne așa, ele nu vor rezolva nici problema socială, nici problema economică. Creditul nu va reînvia**, susținând dvs 2-3 bănci. Conduc instituții financiare mari și mici, de peste 25 de ani, și sunt în situația de a vă spune că **această lege nu-mi inspiră încredere**, că va rezolva problemele de care vorbește expunerea de motivare a d-lui raportor.

D.Topciu / 2 apr.'34

43.1) Vlad Dimitriu (PRT)

(DAD, MO 36, 2 apr.'34, p. 1522- 1525)

[LD :Este semnificativ faptul că **lunian,ca și Lupu,nu participă la dezbatere.**

La fel ca precedentele prestații,Dimitriu este **critic și nemulțumit ,de politica PNT și PNL;**
Pornire distructivă , patimă demagogică, deslănțuire de vorbe,numai pentru a persevera într-o
opozitie frustrantă.Pentru că ,spre deosebire de alții, nu este vorba nici de interese de apărut.
Nu !Nici retorică " țărănistă " , nici poziție radicală , de stânga :numai restabilizare !]

Supratitluri, sublinieri, semne - îmi aparțin .

/Conversiunea - similitudinea legii la PNT și PNL /

/ Legea Tătărescu - între enunț și realități /

/Constituționalitate legislativă /

/ Singura soluție : restabilizarea ! /

/ PNT și Conversiunea /

/ Creditorii străini / Finanțarea conversiunii /

/ Legea Tătărescu : să fie amânată ! /

/ Va vota legea, condiționat //

▣ Similitudinea legilor PNL și PNT

În 1932,PNT a prezentat Parlamentului spre votare un proiect de lege foarte asemănător , ca factură , cu proiectul de față.La discuția generală a lui, între alții, a vorbit contra proiectului și dl deputat Gr.lunian.[LD : pe atunci în PNT] Expunerea d-sale s-a terminat cu următoarele cuvinte :<Mi-am făcut datoria .Am dat alarma asupra ceea ce poate reprezenta acest proiect de lege , dacă ar fi primit , și ce consecințe ar putea avea,în ce privește păstrarea rostului la care are dreptul partidului nostru în viața publică . [----] V-am atras atenția și la consecințele pe care le-ar putea avea asupra intereselor generale ale țării .Rămâne ca dvs. să reflectați și să vedeți , împăcându-vă și cu-n interes și cu altul , să nu mai stăruieți într-o greșală și să vă retrageți proiectul.>

"D-lor deputați,dvs [liberalii] vă găsiți pe aceste bănci ca un protest împotriva politicii economice mai ales, pe care a făcut-o PNT .Totuși, dvs vă găsiți pe aceeași linie de continuitate a politicii PNT și prin felul cum prezentați acest proiect de lege, și prin felul cum s-a discutat acest proiect de lege, și, mai ales, prin felul - nu vreau să întrebunțez nici un calificativ -cum ați primit și cum ați respins anumite amendamente [.....]

#Legea Tătărescu - Sassu

PNL pretinde că pune pe debitori într-o situație în care executarea voluntară a obligațiilor să devină posibilă , și să evite necesitatea executării

"Executare voluntară ? Cotele obligatorii pe care debitorii urmează să le achite ,sunt exagerate față de puterea lor de plată !

PNL vorbește de eşalonări ,care să nu fie supărătoare pentru creditorii...

Ori aveți aici eşalonări ,prin lege , de 10 sau 15 ani ! Dacă nu sunt supărătoare , de ce nu au fost fixate , la fel, și pentru creditorii străini ? (art. 65)

PNL pretinde să asigure o aplicare rapidă și automată a obligațiilor ...

Cum să fie posibil asta când ,fiecare articol naște controverse juridice ,

fiecare rând din lege , naște o nouă controversă ?

[propune situații imaginare pentru a demonstra aceste deficiențe]

PNL pretinde o repartizare echitabilă a pierderilor provocate creditorilor...

În această lege,avantajele sunt îndreptate spre Banca Națională, Creditul Rural, Creditul Urban și Casa Rurală .Unde se face repartitia echitabilă ?

Primul ministru și raportorul au declarat lucruri frumoase care nu se potrivesc deloc cu textele legii

PNL pretinde, că vrea să evite obiecțiunile de neconstituționalitate Derivând din art. 17 al Constituției , aceste obiecțiuni s-ar putea aduce .

«Constituționalitatea unei legi

PNL vrea să-și răscumpere un păcat mai vechi ,când a atăcat legea PNȚ." **Constituția nu poate fi o piedică în lichidarea unei probleme de așa o mare importanță.**

Dacă nu credeți că este necesar să procedați la o modificare a Constituției- în PNL au fost păreri pro- și contra **-există un precedent similar ;modul cum s-a procedat în materie de expropriere , când toate decretule-legi , prin care s-a executat exproprierea , au fost declarate constituționale .Dar ce faceți dvs ca să vă încadrați în pretinsele dispoziții constituționale ? [enumeră o serie de cazuri care sunt tratate ambiguu , din acest p.d.v.]**

Așa că **proiectul nu satisface cerința constituționalității.**

#PNȚși Conversiunea.

[LD : nu putea să lipsească off-ul lui Lunian ,pentru care s-a despărțit de PNȚ !]

Virgil Madgearu ,cu ocazia discuției generale, care a avut loc în comisiunile reunite , aici, în Cameră, **a pomit un atac teribil în contra acelor care - zice d-sa - supralicităție electorală pe această chestiune .După aceea, a atăcat și pe toți cei ce vorbesc de restabilizarea monedei.**

DI Virgil Madgearu a uitat ,în clipa aceea,**noua fuziune cu dr.Lupu ;a uitat** , în clipa aceea, de **programul de restabilizare** , a fișat la Câmpulung ,de dl **Mihalache ; a uitat** de **ultima broșură** și de ultimele păreri ,arătate de către dl **Virgil Potârcă**, unul dintre cei mai marcanți membri ai PNȚ .[-----Citează din Potârcă-----]

" Ei bine, cu aceste considerațiuni ,**nu mai știm ce să credem.PNȚ a spus una prin șeful său acreditat, d-l Ion Mihalache ;PNȚ** , prin economistul partidului, prin dl **Virgil Madgearu, a spus alta ;iar d-l Virgil Potârcă ...**

-dr.Hasnaș : Alt Virgil , m-ai înnebunit cu Virgilio ăștia ... (ilaritate la PNL)

-Dimitriu : ... vine și se declară , în scris, **pentru restabilizare** și constată că de fapt **stabilizarea nu mai există.**

Dar ceea ce este și mai grav, este că PNȚ nu s-a putut pune de acord cu el însăși. Și dacă am ajuns astăzi în situația economică tristă în care ne găsim, aceasta se datorește, de sigur,și acelor multe teorii pe care PNȚ le-a exibat (aplauze la PNL) **și pe care nu le-au putut urmări .**

V.Dimitriu / 2 apr.'34

43.m.)V.T.Prelipceanu (LANC)

(DAD. MO 37 , șed. de marți ,3 apr.'34 , p. 1532 - 1537)

[LD :**Pentru cuziști**,nu existau alți factori de răspundere ,pentru fenomenele economice ,decât **acțiunea partidelor politice**.Prin această prismă ,totul era denaturat și redus la această obsesivă **marotă** ,asortată cu un **antisemitism** ,mai mult sau mai puțin explicit enunțat : **vinovăția, păcatele, greșelile, neputința,corupția partidelor politice**.(deci ale democrației) **Țărănismul cuzist** - pentru că el exista ,fără îndoială -trecea prin **antiindustrialismul manifest** , văzut ca o "**causa prima** " a **nenorocirilor abătute peste țărani**.Asta nu înseamnă că în criticile lui Prelipceanu nu există și o **doză de adevăr**.Dimpotrivă. Prin el, **latura " țărănistă" a LANC-ului** este evidentă ,mai ales că vine de la un partid conservator .

Acest paradox trebuie explicat]

Supratitluri , sublinieri , semne , îmi aparțin .Doc. integral- **fișier LANC**

/ Criza agriculturii - păcatele partidelor politice /

/ Sistemul bancar - corupția partidelor politice /

/ Agravarea situației țaranului - vinovăția partidelor politice /

/ Legislația agrară - greșelile partidelor politice /

/ Legile conversiunii - incapacitatea partidelor politice /

/ Amenințarea " căminului rural" - erorile conversiunii /

/ Legile Vaida -Mihalache - Tătărăscu / pericolul cămătarilor jidani /

/ Pământurile nerecuperate de stat - pericolul acapărării jidovești /

/ Excepțiile legii - art.65 - creditorii străini /

/ Conversiunea și Cooperația - corupția oamenilor politici din consil de administr. /

/Legea Tătărescu - concluzii :Cele 3 "păcate " capitale ale PNL
Cele 3 " marote " capitale ale LANC

#Legea Sassu

" *Legea conversiunii* este **fructul păcatului neprevederii săvârșite de partidele politice**. Spun așa ,pentru că partidele politice , mai cu seamă după război,n-au fost călăuzite de altceva decât de factorul electoral.**Factorul electoral** a rezolvat timp de 15 ani problema împrumutării , care încă și azi mai trebuie completată în cele mai multe județe ale țării .
Factorul electoral este acela care **a menținut nesiguranța pentru agricultor** ,din care cauză acesta nu a avut posibilitatea să cultive terenul său ca să ajungă la un maxim de producție.
Dar partidele politice au fost lipsite și de lipsa de prevedere ,pentru că n-au încurajat agricultura [.....]

#Legile Conversiunii=incapacitatea partidelor politice

" În fața acestei situații create de partidele politice ,încep să apară măsurile de apărare , o dată cu prima lege a conversiunii.S-au votat apoi , în decurs de un singur an ,alte două legi de conversiune , și în prezent ne găsim în fața celei de a patra lege de conversiune.

" Felul cum s-au votat aceste legi , pregătirea și prezentarea lor , dovedesc că **partidele politice , după ce n-au avut simțul de prevedere** ,dar atunci când sunt chemate să rezolve această problemă , **ele arată că n-o pot rezolvi**.

-Bogdan Duică : Rămâne să dați dvs o soluție mai bună !

-Prelipeanu : Eu nu voi da soluțiuni , căci nu eu sunt chemat să fac acest lucruși vă voi explica de ce nu vă pot da soluțiuni...

-NNSăveanu (președ.) :Dle Prelipeanu, nu aveți nevoie să dați nici o explicație.Continuați.

-Prelipeanu : Dle președinte, sunt dator să răspund. **Nu vă pot da soluțiuni în rezolvarea acestei probleme , fiindcă ea este fundamental opusă sistemului dvs de legiferare și dvs nu ați primi-o** , dar oricum, nu vă puteți supăra atunci când eu vin cu anumite elemente de natură să însemneze o critică a sistemul dvs de până acum.Această critică este îndreptățită pentru că este întemeiată pe stările de fapt pe care am avut onoarea să vi le expun în fața dvs. "
Prelipeanu / 3 apr.'34

▣Legile Mihalache/Argetoianu /Vaida/Sassu-Tătărescu

...Amenințarea " căminul rural "

...Pericolul cămătarilor jidani

[LD : de ce pericolul venea numai de la cămătarii jidani, Prelipeanu nu spune.Ca și când dacă țărănul, pierzându-și casa ,aceasta revenea unui cămătar creștin, ar fi fost mai bine !]

"**Legea actuală reduce creanțele agricole mici**, adică a muncitorilor manuali de pământ , în măsura în care reduce și creanțele marii proprietăți .Noi înțelegem că agricultura în genere să se bucure de maximum de reducere a datoriilor ,pentru ca , în felul acestra, să fie pusă în situația de a deveni un factor de producție sănătos.

"Unde,însă,începe critica noastră în fața acestei măsuri, este când proiectul de față **omite ca să se ocupe de minimum de existență necesar** ,mai cu seamă muncitorilor manuali de pământ , și critica este cu atât mai îndreptățită, cu cât **legea Vaida** prevedea că sătenii și, în genere, agricultorii,în obligațiile de plată ce le au **să plătească atât cât să nu li se ia minimum de existență** . [.....]

-VPSassu : Măsură care nu s-a putut aplica deloc.

-Prelipeanu :" Nu s-a putut aplica , pentru că **partidele politice adverse**,din capul locului au arătat că această lege este inaplicabilă și **dvs ați luat măsuri de natură ca ea să fie chiar suspendată** ;[....] Dvs, prin legea de față,nu asigurați acest minimum de existență ,dvs obligați la plată și spuneți că , în cazul când nu va plăti ,este pedepsit cu decăderea.

Legea de față mai păcătuiește și prin faptul că **nu dă posibilitate să se asigure existența căminului rural** .**Legea Vaida** ,dacă nu avea o formulă pentru înființarea și menținerea căminului

rural, avea totuși **dispoziția abandonului**, care dădea posibilitatea aceluia dintre debitori, care nu e în stare să plătească, să-și poată rezerva, liber de orice sarcină, **căminul**, o anumită porțiune destinată pentru fiecare categorie din debitorii agricoli.

Legea de față nu vine cu această dispoziție, și atunci, **legea Mihalache** din 1929, care reglementează **circulația bunurilor dobândite** prin diferitele împroprietăriri, care dă puțința ca terenurile sădite cu pomi și casele țărănești să se poată ipoteca și deci înstrăina oricui, face posibil ca să se vândă la sate casele, grădinile, livezile, și dvs, din momentul ce nu veniți, prin legea de față, să dați posibilitatea celui care **va fi înfrânt prin neputința de plată**, ca să poată declara că abandonează în mâinile creditorilor tot pământul său, **în afară de o porțiune determinată**, care ar putea să fie casa și o anumită întindere de teren, livadă, grădină.

Din moment ce nu dați posibilitatea aceasta, **dvs transformați satele în chiriași**.

Aceasta constituie **o adevărată primejdie**, mai cu seamă în satele moldovene.

Ex. În târgușorul Lespezi (jud. Baia - Fălțiceni) un creditor cămătar jidan a împrumutat diferiți gospodari din satele mărginașe, și astfel s-a făcut proprietar pe numeroase gospodării, în dauna sătenilor băștinași.

Dvs dați puțința, și pe viitor, **ca această categorie de creditori să-și poată executa creanțele**.

Legea Vaida avea acest avantaj că, prin măsura abandonului ca săteanul să rămână stăpân pe casa lui, chiar dacă își pierde pământul. Dvs, prin faptul că nu luați această măsură, primejduiți viața sătenilor prea îndatorați, mai cu seamă din regiunile unde populația sătească este **îndatorată la cămătarii jidani**.

VTPrelipceanu / 3 apr.'34

43.n) Aurel Milea (Uniunea Agrară -Argetoianu) , 3 apr. '34

(DAD, MO 37, șed. din 3 apr.'34, p. 1537 - 1540)

[LD : un "agrarian" anticapitalist, apărând interesele unor defavorizați pentru că nu au proprietăți]

/ Conversiunea IV : lucru în comisii //

/ Cauzele interne și externe ale datoriilor /

/ Franța cămătărească //

/ Discriminare : debitorii și creditorii străini //

/ Excepții de la lege : " neproprietarii " : minerii, oierii, funcționarii, pălmașii țărani /

/ Legea Tătărescu : nu rezolvă problema ! //

#Cauzele acumulării datoriilor agricole

...Franța cămătărească

"Cauzele sunt **externe și interne**. Cele externe sunt independente de voința noastră.

Cele interne, însă, **sunt prilejuite de noi**, și ele își găsesc fondul lor, în **mentalitatea unui stat tânăr**, cum este România.

Înainte de război, în **vechea Românie**, situația economică era întemeiată pe **marea proprietate**. **Boierul își cheltuia veniturile** mării lui proprietăți **în străinătate**, iar **statutul înțelegea să se împrumute** oricâte ori avea nevoie **să facă față bugetelor deficitare**, care, de obicei, se succedau **când nu era destul de bună recolta**.

Așa s-au îngrămădit, an de an, datoriile în străinătate și așa am ajuns acolo încât, în 1934, să ne găsim grevați cu obligații. Bugetul statului este deficitar.

Balanța comercială a rămas în urmă, am pierdut piețe de desfacere, **din pricina unei marote, de a ne face și mai departe, adoratorii Franței cămătărești**" (aplauze LANC)

"Dior, în **Țara Românească se face o confuzie** voită **între Franța glorioasă**, care ne-a dat **sprijin în război, și Franța capitalistă**, care ne cămătărește.

Eu mă opun, pentru bunele raporturi pe care trebuie să le avem și în viitor, ca **să se confunde mai departe aceste două noțiuni**. Trebuie să se facă **deosebire între Trianon și Stresa**, să se constate că **de la Franța glorioasă am căpătat ajutoare**, pe care nu le vom uita niciodată, și pe care înțelegem să le răsplătim, și **de la cealaltă**, am căpătat **o introducere în această nenorocire** în care ne găsim și **o cămătărie care ne doare pe toți**.

Aș dori ca pe viitor țara noastră să găsească o orientare nouă ,pentru desfacerea produselor ei, acolo de unde poate să importe produse industriale ieftine, și unde poate să găsească serioase debușee ,pentru tot ce produce solul nostru. "

Aurel Milea / 3 apr.'34

43.o)Virgil Potârcă (PNT)

(DAD, MO 37, șed. Din 3 apr.'34, p. 1542- 1549)

[LD :"**Țărănist**" reductibil .Discurs **echilibrat ; judecată de bun simț și sinceră** ;remarcabil efort de obiectivitate și dorință pozitivă de rezolvare a problemei .În ce privește calea ... este de discutat.

De ce trebuia ca România să rămână **eminamente "agrară "**?;de ce trebuia ca România să considere **țărani** ,drept **factorul decisiv** în destinul său național ? -opțiune discutabilă și relativă Darla el țărănismul este un crez , o doctrină, un scop politic urmărit , sincer și onest ,]

Supratitluri, sublinieri, semne , îmi aparțin Doc. integral - **fișier PNT X**

/ Reforma agrară - Conversiunea : comparație, similitudini, diferențe /

/ Consecințele amânării conversiunii : cronicizare /

/ Politizarea Conversiunii /

/ PNT : opinii, discordanțe, disensiuni /

/ Atmosfera parlamentară neserioasă a dezbaterii chestiunii /

/ Soluția Potârcă : lichidarea completă a datoriilor urbane și rurale /

/ Conversiunea radicală : necesitate națională /

/ Proprietatea urbană - pericolul desnaționalizării /

/ Scăderea valorii proprietăților : pământ / imobile/ acțiuni / depozite / chirii / salarii /

/ Păstrarea anormală a valorii : creanțele ! //

/ Cauzele crizei mondiale agrare / Criza agrară din România //

/ Agricultorii : pământ / brațe de muncă / zile-lucru / deficit /

/ Căminul țărănesc : anularea datoriei ! /

/ Necesitate națională : anularea datoriilor ! : justificare //

/ Plata datoriei : acum , nu eşalonare ! //

/ Conversiunea - concluzii //

#Consecințele moratoriilor :neplata datoriilor

[LD:oare a fost o **psihologie socială colectivă** - în sensul refuzului de a-și plăti datoriile - sau efectiv de **incapacitate de plată** ? Oare Potârcă ce a vrut să spună ?

Că simțind oamenii tendința guvernanților de a pășui,de a reduce, de a ierta datoriile, nu au mai plătit nimic ? Că a fost un fel de "**cutia Pandorei**" care ,deschisă de Argetoianu ,nu a mai putut fi închisă ?Că au fost doar **efectele crizei economice** ?Că , efectiv, nenorocirea vine de la **dobânzile bancare** ,de la **acumularea de bogăție**,prin simpla operațiune de scont ?

Sau că totul se explică prin **slaba rentabilitate a muncii țărănești** ?

Cum simt că , la acest fenomen,nu sunt sigură pe aprecierea cea mai judicioasă....

consemnez pur și simplu varianta lui Potârcă]

"Legiferarăm astăzi ,după **4 ani de moratoriu** , de fapt după 3 ani de moratoriu legal.

Nu veți tăgădui nimeni că **de 4 ani** , cel puțin, marea categorie de **2 milioane și ceva**

capi de familie de debitori, **nu mai plătesc nimic**, și cu toate acestea **încasările statului și puterea de investiție , au mers descrescând !**

Regretă că nu este de față ministrul **Slăvescu** și **Dinu Brătianu**,pentru că nu vrea să bată "

monedă politică "Dar asta este adevărul :**de 4 ani de zile majoritatea datornicilor nu plătesc**

nimic creditorilor ,și **cu toate astea impozitele se încasează din zi în zi mai greu**,încât a trebuit

să se vină cu **degrevări fiscale, amnistii** , diverse măsuri pentru a înlesni încasările, și ...

bugetele se soldează cu deficite ,investiții nu se fac !

-**N.Simionescu -Bârlad** : Exact !

#Politizarea conversiunii

-**Potârcă** : **Rezultatul este deci dezastruos** , mai ales că chestiunea **a intrat și în propaganda**

politică ! Chiar oamenii cei mai ponderați, trec dincolo de ceea ce ar trebui să promită și să afirme ! Aceasta a contribuit la crearea unei anumite stări de spirit aceea de a se spera mereu altă situație mai bună are să fie mâine !

-Simionescu -Bârlad : Exact ceea ce faceți dvs acum ! Această problemă era de actualitate când ați guvernat dvs ? De ce nu ați rezolvat-o ?

-Gr.Iunian : D-lor erau în căutarea momentului oportun , pe care încă nu-l găsesc ! (ilaritate)
[-----]

-Potârcă: Nu ași vrea să se zică că vreau să prevestesc cele ce se vor întâmpla. Însă dvs trebuie să vă dați seama de un fapt : a început într-un fel dl Argetoianu , [cu moratoriul, cu iertarea datoriilor , cu extinderea asanării] s-a continuat mai departe , mai târziu , [sub guvernarea PNT] iar **astăzi și dvs sunteți obligați să mergeți încă și mai departe.** "

#Psihologia datornicului

"Trebuie să ții seama că acești 2 milioane de debitori nu sunt juriști, ca să examineze lucrurile pe baza dreptului. Ei le judecă după înfățișarea tendințelor , căci în politică lucrurile se judecă după aparențe. Înfățișarea acestor tendințe este următoarea : rând pe rând, guvernele, fie din dreapta , fie din stânga, au mers tot mai înainte pe calea deschisă în 1931 . Atunci socoteala este simplă : dacă azi, după 3 ani , este exact aceeași situație , că nu se plătește nimic, mâine, indiferent cât va fi rata pe care dvs o s-o fixați , va fi o situație mai rea decât situația pe care am avut-o până azi . [-----]

Eu cred că am privit problema prea ușuratic , toți, fără distincție.

-I.Mihail Gele : Vă rog să aveți în vedere , în socotelile pe care le faceți, nu numai de rentabilitatea pe care pământul o dă agricultorului, pentru că la noi, în Gorj, oamenii se ocupă și de alte lucruri ; fac căraușie, vând nuci, mere , prune, lucrează cu brațele .

-Gr.N.Iunian : Sunt unii care vând și gogoși (ilaritate)

-Mihai Gele : Aceia rămân Partidului Radical-Țărănesc (ilaritate)

-Potârcă : Înainte de a ajunge la examinarea problemei, vreau să învederez că orice soluțiune se va adopta , ea va avea o situație mult mai grea și mai rea decât cea actuală , a clasei țărănești, pentru că astăzi ea nu dă nimic , pe câtă vreme mâine , oricât de puțin va voi să dea, tot va plăti mai mult decât astăzi."

#Atmosferă parlamnetară neserioasă

D-lor deputați, este dureros ca, într-o materie așa de importantă, să nu fie mai multă seriozitate și să nu ascultați , atunci când vine cineva își dă contribuția.. Eu nu am pretenția că am găsit un panaceu universal, dar cred că trebuie să privim chestiunea aceasta foarte serios. Socotesc că noi am suferit din faptul că luăm lucrurile prea în glumă , și că am făcut prea multă politică. Părerea mea de totdeauna a fost aceea pe care o expun și astăzi.

Dacă dvs găsiți că acest lucru nu are importanță , faceți cum credeți de cuviință , dar eu sunt dator , ca reprezentant al țării , să înfățișez problema aceasta într-un mod complet , expunând soluțiile pe care le găsesc mai bune. Cred că ar fi și în folosul dvs și al băncii ministeriale.

-M.Gele : Puteți să fiți convins, d-le Potârcă, că aveți mai multă trecere la noi decât ați avut la dvs față de partidul dvs.

-Gr.Iunian : Nu sunteți drept cu majoritatea ; căci și în majoritate sunt foarte mulți , care vor face ca dl Potârcă : propun soluții radicale și votează cu guvernul (ilaritate la PNL)

-Virgil Potârcă : D-le Iunian , eu am mers și mai departe : am votat contra guvernului.

-NCPopescu : Ați votat contra guvernului ? Nu s-a simțit deloc (ilaritate la PNL)

-Simionescu -Bârlad : Mai categoric a fost dl Mihalache , care a fost absent la votare . (ilaritate)

▣Potârcă : Conversiunea radicală

" Or, dacă este vorba să examinăm care interese sunt superioare , eu cred că în primul rând trebuie să trecă interesul național , și, în acest caz, legea trebuie făcută mai adâncă pentru orașe, mult mai adâncă pentru sate , deoarece dacă se va forța să plătească mai mult , dincolo de minimum de existență , nu spun că forțându-i nu ar putea să plătească, dar vom avea din zi în zi o populație mai slăbită și din p.d.v. moral și din p.d.v. sufletesc .

Distrugem însăși puterea de vitalitate a nației și atunci eu nu știu dacă am făcut un bun serviciu , dacă distrugem pe unii , fără a salva pe ceilalți.

Din această cauză, pentru motivele pe care vi le-am arătat , pentru orașe,și pentru motivele pe care am să le dezvolt pentru sate,**eu cred că trebuia să fie o mai mare înțelegere a situației** și toată legiferarea să fie făcută ,cel puțin astăzi, **când dl prim-ministru spune că vrea ca reforma să fie definitivă, într-un mai larg spirit de înțelegere și o cât mai largă conciliere a intereselor permanente naționale și economice ale țării noastre "**

[Ședința se întrerupe pentru pauza de prânz . Se reia după amiază, când dezbaterile sunt conduse ,de vicepreședintele Camerei , I.I. Pillat]

«Potârcă:Anularea datoriei !

[LD :aici Potârcă este consecvent **ortodoxiei sale țărăniste ;**]

-Potârcă : Mie îmi place să discut în cadrul împrejurărilor actuale.

Ținând socoteală de puterea de muncă și posibilitatea de câștig a săteanului, fatal trebuie să ajungem la reducerea creanțelor și să le reducem atât de mult ,încât să putem asigura sătenilor un minim de existență ,și un câștig în plus ,căci altcum ei nu vor avea cu ce să-și plătească datoriile.[.....] Aci să nu pierdeți din vedere că **nici noi, nici dvs, majoritate, nici guvernul ,nimeni nu legiferează pentru o infimă categorie de cetățeni care datorează sume fabuloase.Această categorie să o scoatem din discuția noastră** ,căci ceea ce ne interesează pe noi și pe dvs, sunt, în primul rând,**cele 3.500.000 de țărani, capi de familie, având pământ sub 5 ha, și care, împreună cu familia lor, reprezintă 15.000.000 locuitori. "**

Virg.Potârcă / 3 apr.'34

43.p)Gr.Iunian (PRT)

(DAD, MO 37, șed. din 3 apr.'34 , p. 1550 - 1560)

[LD : Iunian , care **părăsise PNT și banca ministerială ,din auza soluției dată la conversiune este în poziție dificilă :antiliberalismul** lui - îl obligă la o **poziție critică față de guvern și PNL ; anti -PNT-ismul** lui - îl împinge la o **critică și mai și...**

Și atunci, rând pe rând, **critică tot** , apărându-și doar marota : **restabilizarea]**

Subtitluri, sublinieri, semne- îmi aparțin . Text integral - **fișier PRT**

/ Critica procedurii parlamentare : PNL ca și PNT /

/ Conversiunea : creditorii străini /

/ Descătușarea agrculturii - randamentul agrar : polemică cu Șeicaru /

/ Conversiunea : creditul și creditorii /

/ Soluția Iunian : Restabilizare ! /

/ Amestecul străinătății - " sfaturile" Franței /

Iunian / 3 apr.'34

#Critica procedurii parlamentare

"Deși legea **nu reprezintă o soluție a problemei ,fiind inaplicabilă și ineficace ;deși** nu-și face vreo iluzie că va izbuti ,**se va osteni - ca la comisie - să înrăurească hotărârile** , pentru a aduce unele îmbunătățiri de detaliu.

Regretă că se repetă procedura din guvernarea trecută cu dezbaterile la lege :**legea adusă în prag de vacanță parlamentară, discuție îngrămădită Este o gravă greșeală**, având în vedere că regimul parlamentar este pretutindeni atacat ,pentru inutilitatea sa.

Au venit șefii de partide parlamentare 3 zile la comisie,au lucrat intens, **au depus zeci de amendamente** , unele sprijinite cu semnătura a peste 100 de deputați :

Raportul nici nu le-a înregistrat !Amendamentele nu au fost primite și analizate de comisie , ci de **o comisie ad-hoc**, compusă din **3 membri ai guvenului** cu preocupări diferite :**Sassu (social) ,Slăvescu (financiar) ,Xeni (tehnic)** -au ajuns la **guvern și la șeful partidului .**

"De aceea ,dați-mi voie, să se înregistreze **cu titlu de document ,un protest în privința acestui mod de a lucra : [LD : atenție la calceama !]**

< D-le președinte , **ținem în primul rând să protestăm cu toată hotărârea împotriva felului cum ni se cere să discutăm și să votăm acest proiect de lege.**De la venirea PNL la guvern ni se cere

să votăm la sfârșit de sesiune **Este inadmisibil**

PNL a declarat în Parlament și în afară **că este pentru o conversiune cât mai largă.**

Proiectul **nu răspunde acestor preocupări** În aceste condițiuni, nu pot decât **să lăs guvernului ntreaga răspundere a acestei legiferări și constituie o nouă dovadă a neputinței și incapacității guvernului ,de atâtea ori denunțat de noi . > (Protestări pe băncile majorității)**

" **Nu vă supărați ,d-lor, este protestul care s-a făcut în numele Partidului Liberal**

de către actualul subsecretar de stat , **d-l Negură, cu prilejul discuțiunii conversiunii**

din 1933.(aplauze, ilaritate ,pe băncile opoziției) Am schimbat doar cuvântul *național-țărănesc* prin *național-liberal.*(aplauze)

-D.luca :[.....] **Deci procedura de atunci nu era deloc identică cu cea de azi,**când discuția

amendamentelor s-a făcut în mod larg,în comisiunea Camerei și cu participarea întregii opoziții.

-Iunian :[.....]Rolul s-a schimbat , doar **.PNT s-a făcut vinovat de aceleași procedee,**

și el a protestat , atunci, alături de PNL ,după cum , acum,protestează alături de PNT .

[**continuă pe această temă ... criticând tactica guvernului și a PNL**][----]

Gr.Iunian / 3 apr.'34

43.r)Nichifor Robu (LANC)

(DAD, MO 37, șed. de miercuri , 3 apr.'34 , p. 1560- 1562)

[LD :discurs **șocant , agresiv, năucitor, fără precedent,**la tribuna parlamentului ,chiar în

prestația Gărzii de fier sau a cuziștilor . Nu s-a mai răs în parlament ,ca altă dată,de

"bazoniile " cuziste " !Îmi pot imagina chiar o tulburare .Nu cu privire la tiradele lui antisemite ,

cu care lumea era obișnuită , ci pentru **amenințările care aduceau a nesupunere ,la adresa**

guvernului,a partidelor de guvernământ,cu revolta , cu înlăturarea, cu pedepsirea

Și asta în condițiile în care **procesul Gărzii de Fier** era pe ultima sută de metri ,în condițiile în

care **se trăia sub regimului stării de asediu.**Din nou mă întreb :de ce cuziștii au fost tolerați ,

așa cum au fost ?

Poate că acest discurs a contribuit mult la spiritul **legii apărării ordinei în stat**,și aducerea ei în dezbateri , **a doua zi .**

Dar dacă curajul lui Robu avea în spate **o atmosferă reală de revoltă ?**

Dar dacă aroganța lui Robu se baza pe vreun **sprijin ocult extern ?**

ACCuza lipsește din Parlament ; este doar Gh.Cuza și ceilalți]

Supratitluri, sublinieri, semne , colorări, îmi aparțin Document integral **fișier LANC**

/ **Partidele și Conversiunea : salvarea băncilor ! /**

/ Cămătăria, jefuirea prin datornici : **jidovimea ! /**

/ **Soluția cuzistă** a conversiunii : **alungarea jidanilor ! /**

/ Politizarea conversiunii : **demagogii electorale - PNL și PNT /**

/ Apostrofarea cu **guvernarea cuzistă /**

/ ConversiuneaTătărăscu = **salvarea băncilor liberale /**

/ Amenințare : **țaranii nu vor executa legea ! /**

/ **Paternitatea** Conversiunii : **acțiunile lui Robu, arestarea lui / congresele țărănimii //**

/ **Țărănimea** bucovineană = "**creditoarea " jidanilor /**

Cuziștii = reprezentanți ai țărănimii " creditoare" ; "**Prada " înapoi !**

/ **Cuziștii la guvernare !** Amenințarea Bucureștiului /

/ **BNR** = căpățuiala partizanilor partidelor / **rețeaua bancară** = jaful țărănimii /

/ **Concluzii : lege pentru exproprierea jidanilor și profitorilor ! /**

Respinge proiectul liberal //

Document integral **fișier LANC III**

Nichifor Robu / 3 apr.'34

#Legile conversiunii

"[...] am studiat-o la fața locului, și nu am studiat-o, **ci am trăit-o cu debitorii împreună,**vă declar și

de data aceasta, cum am declarat-o în cele două legislaturi trecute,că **problema datoriilor, așa**

cum doriți dv. partidele să o rezolvați,va mai trece de multe ori pe la această tribună, și cu alte

guverne, nu numai cu guvernul dv. și nu va înceta ca problemă a datoriilor, mai întâiu pentru că

ea nu este pusă în sensul ca să satisfacă și să lichideze datoriile țăranilor, **ci a salva ce poate să mai salveze pentru bănci.** Așa vedem noi de acolo, din fundul țării, din Bucovina, rezolvarea problemei datoriilor.

-O voce : Rău vezi !

Nichifor Robu / 3 apr.'34

#Problema datoriilor depinde de problema jidovească (cămătăria)

-Nichifor Robu : Rău, fiindcă **eu nu sunt nici bancher, nici cămătar,** și atunci **văd așa cum o văd cei ce m-au trimis pe mine aici** și zic că **această problemă nu se va putea rezolva nici cu această lege,** căci **ea depinde de o altă problemă, mult mai mare,** și pe care **nici unul din partide nu v-o însușiți și nu sunteți capabile să o rezolvați.** **Ea ne revine nouă să o rezolvăm,** foarte curând , după cum vedeți dv. singuri."

" Problema datoriilor depinde de problema evreiască cum îi ziceți dv., **sau problema jidovească, cum zicem noi.** Vedeți, d-v, din însăși felul cum este discutată și prezentată legea și din însăși concepțiunile dv., de pe oriunde vă găsiți, ea nu face decât să documenteze ceea ce spun eu prin faptul că, **acolo unde este jidovime mai multă, datoriile au alte proporții și cămătăriile de asemenea,** decât în părțile unde jidovimea este mai puțină.

-dr. N. Hasnaș : **Sunt și creștini cămătari.**

-Robu : Regretăm că acești creștini **au luat învățătura de la jidani ,și ei se află mai ales în rândurile partidului liberal.** Străbunii noștri **nu împrumutau cu camătă,** când împrumuta unul de la altul cereale sau alte lucruri în natură. Ei nu împrumutau un sac de grâu ca să primească doi îndărăt, ci împrumutau un sac de grâu și primeau tot un sac de grâu.

Această meserie, a cămătăriei, a fost de când este lumea; dar, mai precis, **de când există jidovimea pe pământ."**[.....]

Nichifor Robu / 3 apr.'34

...Țărănimea bucovineană="creditoarea jidanilor"

[LD: exact așa. Debitorii țărani, de fapt ,erau creditorii jidanilor-spune Robu .]

"Aceste proiecte noi le-am examinat, împreună cu țărănimea, în congresele noastre și în marele congres regional dela Rădăuți, **Legea aceea a fost pusă la vot și țărănimea a votat să fie arsă. Și a fost arsă în fața a 15.000 de țărani.**

Din momentul acela țărănimea din Bucovina a socotit că acea lege era inexistentă și, desigur, că niciun țăran nu s-a ținut de dânsa, fiindcă nu era posibil. "

Dar, d-lor, d-nii din majoritate, care reprezintă Bucovina, știu bine că **noi acolo nu mai datorăm nimic;** că eu, în special, care reprezint țărănimea bucovineană și până acum am reprezentat pe debitorii țărani, **mi-am schimbat rolul și,** în adevăr am un rol mult mai ușor în fața dv. :

eu nu mai reprezint debitorii, **am venit să reprezint creditorii din Bucovina.**

(exclamații pe băncile majorității). Da, d-lor, pentru că țărănimea din Bucovina **nu mai este datoare nimănui.** Ea a fost jefuită și sărăcită și **noi am venit să cerem prada înapoi, fiindcă noi suntem creditorii,** nu jidanii și băncile de acolo. (Vii aplauze pe băncile L.A.N.C.) . Noi cerem ca **toată această jidovime, care n-a adus nimic cu ea când a venit în țară, decât bocceaua subțioară și bățul în mână, să ne dea înapoi prada întreagă.**

Din bocceaua cu care au venit nu le luăm nimic, **cerem să ne dea înapoi ceea ce ne-au jefuit, fiindcă noi, Românii, suntem creditorii jidanilor din Bucovina,** cu toate pământurile, pădurile, târgurile și celelalte averi, **ce ni le-au jefuit "**

Robu / 3 apr.'34

...Exproprierea jidovimii !

D-lor, acestea fiind considerațiunile generale, pe care aveam să le aducem acestui proiect, noi vă declarăm că **țărănimea din Bucovina se constituie creditoarea jidanilor și băncilor** pentru toate averile ei, **jefuite de către cămătarii jidani și jidoviți** și cer **un proiect de lege** prin care **să se exproprieze jidanii jefuitori din Bucovina** și să dea prada înapoi, ca țărănimea să reintre în posesiunea bunurilor ei, bunuri care l-au aparținut.

Acest proiect de lege, **Bucovina nu-l primește ! "** (Aplauze pe băncile L.A.N.C.) .

-D-l dr. M. Mărcuș, vicepreședinte : Suspend ședința. (Ședința se suspendă)

43.s) C.I.C.Brătianu(președ.PNL)

(DAD, MO 37, marți, 3 apr.'34, p. 1562 - 1567)

[LD : ia cuvântul **după ce au vorbit toți reprezentanții partidelor** (ultimul fusese amenințatorul Nichifor Robu) Ședința este condusă de **NNSăveanu** . Este primit cu **aplauze prelungite și îndelung** repetate de către membrii majorității .Discursul lui Brătianu este sobru și conține argumente exclusiv economice ,în sprijinul legii guvernului PNL]

/ Risipirea unei legende :**el și Conversiunea**

/ 27 de ani , **dir.la Creditul Funciar Rural /**

/ Criza agrară / dezechilibrul economic : **criza -inflația - stabilizarea - decalajul prețurilor /**

/ Stabilizarea - criza : **greșeli în politica economică** (guv.Argetoianu ; guv,PNȚ)

/ **Criza economică - Criza agrară // Soluții , dificultăți /**

/ Principiile conversiunii / **Conversiunea I -III /**

/ **Conversiunea IV-PNL - concluzii /**

Vezi pe larg la **fișier PNL**

CICBrătianu / 3 apr.'34

...El și Conversiunea

...Creditul Funciar Rural

" D-le președinte, d-lor deputați, înainte de a vorbi despre proiectul de lege care ne preocupă astăzi, să-mi dați voie să risipesc încă o dată o legendă că eu aș fi fost contra conversiunii. **Am protestat de două ori în timpul anilor trecuți**, când s-au adus proiectele de lege de conversiune : odată la **6 octombrie 1932** și a doua oară la **26 noiembrie** același an.

"Am făcut nenumărate declarațiuni că sunt un conversionist convins și hotărât, iar în cariera mea , **timp de 27 de ani,** cât am fost **director al Creditului Funciar Rural , am făcut câteva mii de conversiuni.**" Prin urmare , **cum aș putea eu să fiu contra conversiunii datorilor agricole ? [-----]**

"Totdeauna am spus că nu se poate face conversiunea datorilor agricole,dacă nu se ține seama de menținerea creditului. Dacă aceasta înseamnă să fii contra conversiunii, evident că atunci am fost contra conversiunii."[-----]

CICBrătianu / 3 apr.'34

«Optimism: operă utilă

" D-lor, eu ,**poate sunt optimist,însă este mai bine să fii optimist** în această chestiune , **decât să fii pesimist , așa cum ai fost d-nii Argetoianu și Lunian,** pentru că ,**dacă ești pesimist nu poți să vii cu soluțiuni** pentru o situație care așteaptă o îndreptare .

D-lor deputați, **noi așteptăm rezultatele.Dl prim-ministru v-a dat întâlnire la toamnă , ca să vedeți rezultatele la lege.**

-**Tătăărăscu** : De sigur .

-**Brătianu** : Evident, cred că până la toamnă , **vom vedea o parte din rezultatele legii .**

Eu sunt convins că această lege va da un avânt considerabil economiei noastre naționale, și că **criza noastră** - care , după mine,este mai mult de ordin intern decât extern - **se va atenua în mod considerabil.**

Atunci **vom putea spune că am făcut o operă utilă și că Partidul Liberal , din nou, a salvat țara din dificultățile în care se afla.** "

(aplauze prelungite pe banca ministerială și pe băncile majorităților)

CICBrătianu / 3 apr.'34

43.t)**Aurelian Benteoiu** (raportor) - discurs final

(DAD, MO 37, șed. de marți 3 aprilie 1934, p. 1567-1573.)

[LD: azi, 11ian.2003, vorbesc cu Pascal Bentoiu - care mi-a trimis cartea -căruiua îi mărturisesc admirația față de tatăl său. Lucram la acest discurs.**Discurs remarcabil**, cu o materie destul de anostă !]

[LD: Supratitluri, sublinieri,semne, colorări, îmi aparțin]

/ Conversiunea - în **programul PNL din 1931** ; semnalul lui **Gh.Tătărăscu** /

/ Răspuns la obiecțiunea opoziției : nu este **largă, generală, egalitară, eficace** /

/ " " " : **debitorii nedreptățiți - creditorii avantajați** /

/ Superioritate a legii recunoscută : **tehnică-juridică** /

/ **Legea Argetoianu - Legea PNL** : comparativ /

/ **Legea Mironescu -Vaida - legea PNL** : comparativ /

/ Răspuns obiecțiunea opoziției : **de ce nu iertarea tuturor datoriilor ?** /

/ Propuneri hazardate : **revizuirea Constituției** (Argetoianu) /

/ " " " : **Restabilizarea** (Răducanu, Iunian , ș.a.) /

/ " " " : **Banca Națională a României** /

/ Conversiune - concluzii / **Apel la potolirea opoziției radicale** /

Aurelian Bentoiu / 3 apr.'34 / **retro ' 31**

▀Programul PNL : conversiunea !

...1931.Gh.Tătărăscu -semnalul de alarmă .

"D-le președinte, d-lor deputați, **problema datoriilor este o veche preocupare a Partidului Național- Liberal** .Cu mulți ani înainte, ea își găsea în gura unuia dintre fruntașii partidului nostru [Gh.Tătărăscu] , următoarea formulare :

< Să privim realitatea în față. Se proletarizează astăzi clasa pe care se reazimă întreaga alcătuire socială a statului nostru și se primejdiesc forțele de ordine și conservare ale acestei țări. Fiecare proprietar de pământ scos de pe brazda sa, înseamnă un element mai puțin în armata ordinii și un element mai mult în armata anarhiei.

Și nu cred că greșesc afirmând că fiecare bătaie de tobă și fiecare execuțiune silită pregătește și înalță forțele, care la cea dintâiu sguidire, se vor pune în serviciul curentelor de distrugere, care ne amenință înăuntru, și a coalițiilor vrășmașe, ce ne pândesc din afară. Greutatea împrejurărilor și întârzierea soluțiilor fac din datoriile agricole o catastrofă socială. Partidul Național-Țărănesc a fost incapabil să tămăduiască răul.

Guvernul d-lui Iorğa se arată nepuțincios și dibuește încă două soluțiuni.

Față de această situațiune, Partidul Național-Liberal a trebuit să tragă semnalul de alarmă și apoi să-și facă datoria. Am înscris în programul nostru de guvernare soluționarea acestei grave probleme, prin conversiunea datoriilor agricole >

Sunt cuvintele rostite în 1931 de către actualul șef al guvernului.

(Aplauze prelungite pe băncile majorității) .[----]

Aurelian Bentoiu / 3 apr.'34

...Propuneri hazardate, colaterale.

DI Răducanu a făcut o incursiune în economia mondială, **propunându-ne o serie de măsuri**, mergând până la experiența americană . În cadrul unei legi care tinde să rezolve o anume problemă limitată , **d-sa voia un întreg program de guvernare !**

DI Argetoianu spunea **că legea nu va fi eficace, și că am dat prea puțin ;** La aceasta **am putea răspunde** : ați avut prilejul să dați mai mult, de ce nu ați făcuto ? **că trebuia făcută și o reformă monetară ; că trebuie revizuită Constituția**

"În afară de instituția contractului, avem neapărat nevoie de stabilitatea structurii noastre de stat , și , în această privință, bara fixă este Constituția, pe care nu putem s-o modificăm .

(aplauze prelungite la PNL) [-----]

Aurelian Bentoiu / 3 apr.'34

#Aviz opoziției radicale : iunianiști, georgiști, goghiști, cuziști .

" D-lor deputați , **guvernul nu are pretențiunea că realizează o minune.** Nici când mântuitorul a

spus unui bolnav < *ia patul tău și umblă* > , și-a luat bolnavul patul dar nu spune Biblia că a pus roțile la pat, și că l-a transformat în cărucior.

"**Noi, acordăm debitorilor** , prin acest proiect , **atât cât se poate acorda** ,pentru ca ajutorul fiecăruia dintre debitori să se poată rezolva pentru totdeauna această problemă a datoriilor.

" **Dar, pentru ca legea să devină eficace** , nu trebuie privită numai ca un instrument tehnic, **ea are nevoie de adeziunea celor care o aplică**, are nevoie **de concursul tuturor bunăvoințelor**, are nevoie mai ales de **convergențele eforturi** ale tuturor acelora care stăpânesc și pot să influențeze **opinia publică** în această țară . (aplauze la PNL)

" De aceea, **fac un apel la toți reprezentanții opoziției** ,pentru a nu mai vorbi imprudent de **legea Nr. 4** , și de a nu lăsa să se înțeleagă **că nu așteaptă decât schimbarea rolurilor pe** **această bancă** ,pentru a veni cu o nouă experiență ; **în chipul acesta nu vor servi țara** .[.....]

" **Nu există proiect de lege** , oricât s-ar putea părea unei minți omenști , că este **perfect**, care **să poată să-și ajungă scopul**, **dacă** din punctul de vedere al **factorului psihologic** , **" adeziunea"** care-i condiționează eficacitatea, **este pusă în discuție** ."

În timpul războiului ,erau **răniți lași care-și răcăiau rănile**,pentru a nu se întoarce pe front

"**oricât de perfect ar fi un proiect, atâta vreme cât , în această rană a datoriilor , se va scormoni continuu , țara nu va avea liniște** ." (aplauze prelungite la PNL)

Aurelian Bentoiu / 3 apr.'34

43.u)**V.P. Sassu** (ministr. agricult.) ,discurs final ,

(DAD, MO 37, șed. de marți 3 aprilie 1934, p. 1573-1576)

[LD : discurs emblematic pentru **doctrina și programul liberal de guvernare** .

Apar clar deosebiriile , din acest p.d.v., între **PNL și PNȚ** .

Argumente economice, sociale, politice, etice .

Supratitluri, sublinieri, semne, colorări, îmi aparțin . Doc. integral - **fișier PNL**

/ **Coeziune** : guvern - partid - majoritate parlamentară - lideri /

/ **Opoziția** : calm, liniște, senină , constructivă /

/ **Conversiunea Argetoianu , Mironescu , Vaida** /

/ **Conversiunea Tătărescu** : scop, ținte, principii /

/ **Conversiune de drept, uniformă, automată, circulantă** : **debitorii rurali și urbani** //

/ **Conversiune de drept** : reglementarea **plății datoriilor restante către creditorii** //

/ **Finanțarea conversiunii** : **rolul BNR și al fondului de garantare** /

/ **Conversiune** : **radicală, automată, de deplin drept** /

/ **Răspuns obiecțiunilor opoziției** : **datornicii mici** /

/ " " " : **băncile populare , cooperăția** /

/ " " " : **dobânzile** /

/ " " " : **datoriile țăranilor , a agricultorilor** /

/ **Elogiu agricultorului** / **Elogiu țăranului** /

/ **Solidarism economic, social, moral** - nu ură și luptă de clasă //

/ **Legea Tătărescu - concluzii** / **Apel pentru luarea în considerare a legii** /

-**NNSăveanu** : **punerea la vot, luarea în considerare** .

Sassu / 3 apr.'34

«**Coeziune PNL:guvern-partid-majoritate–lideri**

(**Este primit cu lungi și repetate aplauze**)

" D-le președinte, d-lor deputați, vă mulțumesc pentru manifestațiunea de simpatie cu care întâmpinați cuvântarea mea. Această manifestațiune **îmi ușurează în mod agreabil misiunea** pe care o am **din partea guvernului, să apăr acest proiect de lege**.

De altfel, îmi dau bine seama că **această manifestațiune nu mi se adresează mie personal, ci guvernului din care fac parte** și în numele căruia vorbesc.(aplauze pe băncile majorității), și în special d-lui **prim-ministru Tătărescu** (aplauze prelungite și îndelung repetate pe băncile majorității),care în această chestiune și-a arătat **voința fermă și lăudabila pasiune de a dărui țării o lege a conversiunii și bună și definitivă**. (Aplauze pe băncile majorității).

La rândul său, **guvernul transmite omagiul dv. întregului Partid Național-Liberal**.

a cărui emanațiune este, și în special d-lui Dinu Brătianu, șeful partidului (vii aplauze pe băncile majorității), care în această importantă chestiune – credincios frumoaselor și sănătoaselor tradițiuni ale înaintașilor săi – a mers în pas cu spiritul vremii și, ca șef al Partidului Național-Liberal, față de curentele firești care se găsesc în acest organism puternic, a știut să țină în mână frâna și cumpăna înțelepciunii." (Aplauze prelungite pe băncile majorității). [.....]
Sassu / 3 apr.'34

▫Aprecierii opoziției

[LD : adevărul este că atmosfera nu a fost nici atât de calmă, nici atât de senină, nici atât de "pașnică" . Aprecierii lui este formală , de complezență]

"Țin d-lor, dela început, să mulțumesc tuturor oratorilor care s-au perindat la această tribună și au participat la dezbaterile acestui important proiect de lege. Țin în același timp, să constat un lucru: că, din calmul cu care s-a discutat acest proiect de lege, din atmosfera de liniște, atmosfera senină în care s-a purtat această discuțiune, am dreptul să cred că în conștiința intimă a fiecărui membru din această adunare, din oricare parte a ei, s-a format convingerea că proiectul de lege prezentat este bun și că el corespunde așteptărilor țării.

(Aplauze pe băncile majorității) "[----]

Sassu / 3 apr.'34

▫Concluzii

D-lor deputați, d-l prim-ministru dorește să ajungem mai repede la votarea acestei legi și doriți această este și a dv., adică a țării, pentru că dv. sunteți ecoul țării.

Mă voi conforma și eu acestei dorințe și nu voi urma pilda altor oratori, intrând în labirintul teoriilor și al principiilor, nu voi rătăci în bărganul generalităților, ci fixat dela început pe tărâmul realităților, voi termina cuvântarea mea cu o concluzie :

Am examinat legea împreună cu dv. și am ajuns la această convingere că facem o lege bună ; o lege de reparațiune economică, financiară și morală ; o operă de pace și dreptate socială, o lege ce constituie pentru Partidul Național Liberal – și de această dată – un act de mare înțelepciune și de prevedere națională." (Aplauze prelungite pe băncile majorității).

De aceea, vă rog din toată inima mea curată și doritoare de bine să votați cu toată încrederea și cu toată însuflețirea acest proiect de lege."

(Aplauze prelungite pe banca ministerială și pe băncile majorității).

VPSassu / 3 apr.'34

- N.N. Săveanu, președinte : Discuțiunea generală este închisă.

Se pune la vot luarea în considerare și se adoptă.

-- N.N.Săveanu, președinte : trece la discuțiunea pe articole .

Finis dezbaterile generale la Conversiunea IV / 2-3 apr.'34

44.) Legea chiriașilor (Prelungire și modificare) 5 apr.'34

▫ "Regimul excepțional al raporturilor dintre proprietari și chiriași" (14 apr.'33)

N.Trestianu (raportor) ; susținut de Remus Zăgănescu

(DAD, MO 39, șed din 5 apr.'34, p. 1716-1717)

[LD : prescurtat , i se spunea legea chiriașilor , și demonstrează preocupările pentru protecția socială din vremea crizei economice. Bine înțeles păgubiți erau proprietarii , care nu-i puteau executa pe chiriași , pentru datorii . Dau acest ex. ptr a marca faptul că exista în România, pe vremea aceea, o asemenea preocupare de asistență socială]]

Membrii Comisiei de legislație civilă, comercială și criminală , s-au întrunit pe 2 aprilie, sub președinția d-lui M. Rarincescu .

Consiliul Legislativ , secția a II-a , a dat avizul nr 8 din 29 mart.'34 . Senatul a votat legea .

Membrii Comisiei de legislație civilă, comercială și criminală , din Cameră,

s-au întrunit pe 2 aprilie, sub președinția d-lui M.Rarincescu și **au hotărât să aprobe proiectul , cum a fost adoptat la Senat .**

-Categoriile asistate

Proiectul are în vedere **Legea din 14 apr.'33** , și are în vedere **aceeași categorie de chiriași . Vor beneficia de prelungirea acordată :**

/Contractele funcționarilor și pensionarilor publici , care au beneficiat de prelungirile anterioare ,al căror venit nu întrece suma de 120.000 lei anual .

/Contractele prevăzute la **Legea din 17 aprilie 1929** :localurile ocupate de Stat, județ, comună , instituție, precum și cele ale școlilor și internatelor .

/ **Contractele chiriașilor** , dacă au un venit ce nu trece de 60.000 lei anual ;

/ S-a înțeles de a se proteja **comercianții, micii industriași și meseriașii** ,acordându-se prelungirea cu un an cf. legilor precedente .

/Statul va despăgubi pe proprietarii care suportă scăderea chiriei ,în cadrul politicii de degrevări, **reducându-se impozitul cu 2 %** asupra venitului net al imobilelor urbane, cf. **Legii din 16 apr. 1927**, menținut în **Legea chiriilor din 7 apr.'32** .

/Pentru chiriașii ce nu vor beneficia de prevederile legii, supuși evacuării ,**s-a prevăzut o dispozițiune de grație : nu vor fi evacuați până la 26 oct.'34.**

Legea chiriilor / 5 apr.'34

45.)Lege:înv.secundar // bacalaureatul // ,16 apr.'34

(DAD, MO 40, șed. din 16 apr.'34 , p. 1157-1158)

Modificarea art. din **legea învățământului secundar** (din 15 mai '28 -PNT ;cu modificările legii din 29 iun.'31 - Iorga ;cu modif. din 22 iul.'32 -PNT)

dr.C.Angelescu (ministru) ;Șt.Pop (raportor)

Doc.integral - **fișier Legislație,Învățământ.**

[LD : fără echivoc, fără ipocrizii " democratice" **ideea de selecție , ideea de elită intelectuală ,** obținută prin **seriozitatea învățământului secundar .**]

Doc.integral - **fișier PNL ;** Vezi pe larg **Legislație,Învățământ.**

dr.C.Angelescu (ministru) **Învățământului**)

≡Expunerea de motive

...Importanța examenelor (secundar și bacalaureat)

...selecționarea viitorilor intelectuali

[LD: este aici esența doctrinei liberale în problema învățământului și a intelectualității,criticată în epocă de partidele de "masă"(cu mai mult sau mai puțină ipocrizie și demagogie) ,iar în istoriografia comunistă tratată ca dovadă de mentalitate capitalistă, reacționară .

Am pentru dr Angelescu cea mai înaltă apreciere privind amprenta pe care a pus-o pe învățământul românesc.]

" Una din **problemele cele mai importante ale învățământului este-** și a fost în toate vremurile **- problema selecționării elementelor capabile de a urma studii superioare și de a se dedica astfel ,îndeletnicirilor intelectuale "**

...balastul universitar =pericol social

" Toate legiuirile școlare au stărut , în trecut și azi, **să dea acestei probleme o soluție cât mai sigură , prin mijloace eficiente , pentru a împiedica intrarea elementelor nepregătite în**

școlile superioare , și pentru a înlătura crearea unei pleteri intelectuale care poate să devină un pericol social "

...imposibilitatea absorbției licențiaților

În ultimii ani (1929 - PNȚ ; 1931 - Iorga) ,s-au făcut unele modificări în organizarea bacalaureatului , **care au slăbit eficacitatea lui, examenul trecându-se cu mare înlesnire . Statistică** [-----]

Urmările se pot vedea ușor : **o nouă urcare a nr. studenților** , cu cunoștințe insuficiente din cursul secundar , **" un nou balast"** , pentru învățământul superior, și , în același timp, **" o primejdie socială**_prin faptul că **viața noastră de stat , nu poate asigura așezarea corespunzătoare unui număr atât de mare de licențiați și doctori. "**

C.Angelescu / 16 apr.'34

«Revenirea la bacalaureatul serios

"Se impune revenirea la bacalaureatul serios, din 1925- 1928, pentru a institui o severă și justă verificare a cunoștințelor , înainte de intrarea în Universitate .

"Acestui scop servește legea de față , **care readuce examenul selectiv la bacalaureat , pentru a opri pătrunderea elementelor nereserioase în învățământul superior "**

«Seriozitatea ex.din cursul inferior spre superior

...reorientarea profesională spre rosturi potrivite

Prin menținerea facilității de promovare din clasă în clasă, se creează un număr de **"declasați"** care , la momentul oportun , **ar putea fi îndrumați spre rosturi mai potrivite** , în raport cu aptitudinile ce le au , **ajutându-le să devină elemnte folositoare**, în viața noastră economică.

Prin examenul de la cursul inferior, la cel superior, se pot alege elevii cei mai capabil pentru studii liceale, iar ceilalți pot fi îndrumați spre învățământul practic sau aplicat .

Prin legea de față , **acestui examen i se dă seriozitatea avută în 1928.**

Prin asta , se va înlătura balastul care coboară nivelul școlii, " menită să pregătească elita intelectuală a neamului nostru "

Legea înv.secundar / 16 apr.'34

46.)Lege:Reglementarea comerțului bancar,26 apr.'34

(DAD, MO 48, șed. de joi, 26 apr.'34, pag. 2341- 2345)

Victor Slăvescu (ministr.Finanțelor) , **Barbu Dimitrescu** (raportor)

a) **Gh.Deleanu** (PNL-georgist) b) **I.Răducanu** (PNȚ) c) **Fritz Connert** (P.German)

d)**Barbu Dimitrescu** (raportor) e) **Victor Slăvescu** (ministru)

[LD :Atenție!: acelaș comentariu și aceleași citate la **fișier Guvern Tătărescu IX**

Extrag câteva informații , pentru a selecta evoluția acestor reglementări la **guvernele PNȚ și PNL** în timpul crizei economice (1928-1933) ,pentru a descoperi **preocupări ,competențe bancare și interese bancare la partide .**

Trebuie de subliniat că , după conversiune, după legea chiriilor - care vizau protecția debitorilor dar și sprijinirea creditorilor - **guvernul PNL a venit cu o lege menită să reglementeze și să controleze activitatea bancară** ,pentru a se preveni anomaliile și abuzurile practicate de bănci ,care au dus la criza bancară .

Proiectul se discută seara , târziu , și se pun insistențe pentru votarea lui.]

Este însă de remarcat ,totodată , că **prin crearea unei noi instituții ,Consiliul Superior Bancar** , investit cu atribuții speciale .legea exprimă și **o anume neîncredere în mecanismele justiției** (târâgâneala, lentoarea).

[LD : mă gândeam , citindu-l / ascultându-l pe Slăvescu , **ce " universitate " formidabilă era Parlamentul român în acea vreme !**În diverse domenii, **specialiști de marcă** explicau, se

confruntau, nu hotărau ca niște ignoranți ! Poate , sub această aspect, **aceasta era valoarea educativ-politică a travaliului legislativ**,care-l făceau , astfel, și **interesant și folositor** .
Oricum, eu dătez acestor dezbateri foarte mult din zestrea mea pe domeniul cu care nu sunt familiarizată:politici economice, financiare,monetare ,bancare]
Vezi pe larg la fișier **Legislație** și **fișierele partidelor**

Victor Slăvescu (ministru Finanțe)

≡Epunerea de motive

46.a) G.Deleanu (PNL-georgist) :

...de acord cu legea

Principial , este de acord cu legea. Are **unele nelămuriri privind Consiliul Bancar** , căruia i s-au atribuit foarte multe și mari răspunderi.

Se teme că, **dacă PNȚ va reveni la putere, va modifica legea.** [----]

46.b)Ion Răducanu (PNȚ):

[LD : Aceeași **sinceritate**, același **stil academic**, chiar atunci când , poate ,are opinii divergente
Prin el, **PNȚ își expune și susține opiniile** , în acest complicat și tehnic domeniu.

Și de data asta , ca la celelalte legi, se constată **absența unei " voci" ardelenesti**,deși existau unele probleme în legătură cu băncile din Ardeea. Noroc cu **Fritz Connert** care le ridică ...] [---

...de acord cu legea

#Rezerve

Nu va critica legea. De data aceasta, **principial, este de acord cu legea.**

"Suntem mulțumiți că veniți cu acest proiect de lege pentru că principial suntem de acord "
Aducând **elogii ministrului Slăvescu** pentru metoda folosită în **Expunerea de motive** ,
sunt unele lucruri cu care nu este de acord .[-----]

46.c) Fritz Connert (P.German)

...de acord cu legea

"Admit și eu principiul proiectului prezentat ,și regret și eu că nu s-a prezentat un asemenea proiect cu vreo câțiva ani înainte . **Recunosc și părțile bune ale proiectului și intențiile bune ale d-lui ministru .** **Totuși trebuie să fac unele obiecțiuni.**[----]

46.d)Barbu Dimitrescu (raportor)

≡Importanța legii

"Toată lumea , care a luat parte la discuție, **a recunoscut că proiectul este binevenit**, și că **intervențiunea unei autorități în a controla operațiunile instituțiilor bancare , este bine venită**, pentru a **înlătura posibilitatea de a se mai repeta acele abuzuri** , cari s-au pus în lumină cu prilejul crizei bancare și pe care le cunoaștem cu toții.

" Valoarea , însă ,a **proiectului de lege** trebuie examinată din punctul de vedere al **preocupărilor pe care le-a avut legiuitorul** și al modului cum a reușit să realizeze aceste preocupări.**Este necontestat că preocupările sale** - ale acestui proiect de lege - pot fi concretizate în aceste idei :

...buna administrare a patrimoniului social

"În primul rând, proiectul urmărește să organizeze întreprinderile de bancă în așa fel,

Încât să se asigure o bună administrație a patrimoniului social.

...asigurarea cu lichidități a băncilor

" În al doilea rând, **să se asigure băncilor lichiditatea necesară**, pentru a se evita acele crize, care rezultă din faptul că depunătorii s-ar prezenta într-un mod brusc, pentru a-și ridica depunerile.

...asanarea terenului bancar

" În al treilea rând, **să se asaneze terenul bancar**, suprimând toate acele așezăminte, care n-au dovedit că au viabilitate.

...controlul permanent al CSB

" În al patrulea rând, **să se instituie un control permanent, printr-o autoritate**, care ar putea să fie statul însuși sau **banca de emisiune**, sau **un organ independent**, cum este cazul legii de față - **un Consiliu Superior Bancar** - care funcționează **pe lângă banca de emisiune**, fără să fie o emanațiune a sa, și care **să asigure o bună funcționare a acestor așezăminte bancare**. "[-----]

46.e)Victor Slăvescu (concluzii)

▣ **Legislația comerțului bancar**

Proiectul de lege are, după modesta sa părere, **un merit și un defect** : "Un merit, este acela de a fi **primul proiect de lege în Țara Românească**, prin care **se reglementează acest comerț de bancă**, și **un defect este că el vine cu foarte mare întârziere** . "

"Dacă comerțul de bancă, care se deosebește profund, și ca structură și ca acțiune economică, de celălalt comerț, **ar fi fost mai devreme reglementat și îndiguit** între anumite norme de principii generale, **poate că viața noastră economică ar fi fost scutită de multe și triste experiențe** . (aplauze la PNL)

"A trebuit să vină **criza bancară, criza economică**. Întotdeauna o criză economică are și o parte educativă în ea, ca să ne arate că **avem o armătură bancară hipertrofiată**, o armătură bancară care, și din p.d.v. morfologic structural, și din p.d.v. al politicii de bancă, **avea numeroase păcate** .

...O completare armonică a legii Conversiunii

"Profităm, d-lor deputați, de faptul că **suntem astăzi preocupați de a ajuta lichidarea trecutului**, că tindem, în același timp, **la o redresare economică nouă**, ca să venim cu **o serie întreagă de legiuri care să completeze în mod armonic legea conversiunii**.

Acest proiect de lege al comerțului de bancă este o completare firească și armonică a legii conversiunii; după el, **vor urma cele două proiecte de lege, al cambiei și al cecului**, care, împreună, constituie un tot armonic complex și desăvârșit."

Și la Camera, și la Senat, și în Comisii, există aproape o unanimitate privind necesitatea legii. Din această p.d.v., este complet mulțumit .

Slăvescu / 26 apr.'34

▣ **Consiliul Superior Bancar**

" D-lor deputați, mi s-a spus că am pus acest comerț bancar sub controlul unui **Consiliu Superior Bancar**, **care n-ar fi bine alcătuit și care, pe de altă parte, ar avea prea multă putere**. Răspund imediat . **Consiliul Superior Bancar** este un organ care **nu are un caracter etatist**. Este un organ compus din **trei categorii de membri** .[.....]

" Prin urmare, **nu este un organ care să nu aibă legături cu lumea bancară**, care este **ghidat de preocupări superioare și permanente, sub prestigiul Băncii Naționale**.

"Deci, acest **Consiliu Superior Bancar**, de la care eu aștept foarte mult, este un **organ firesc și indicat să îndrumeze pe viitor viața bancară a României**."

Slăvescu / 26 apr.'34

≈1100 bănci.Încurajarea fuziunilor

" D-le deputați , eu nu ascund - am spus-o și la Senat - că **intențiunea legiuitorului** este ca încet , încet , fără bruscări , fără a se provoca zguduiri sau pagube , **să ajungem la o raționalizare în comerțul nostru bancar .**

Avem , desigur , nevoie de **bănci puternice** , de bănci **bine repartizate pe teritoriul țării** , de bănci **bine conduse** , **nu avem nevoie însă de o puzderie de bănci liliputane , de băncuțe , care au de multe ori preocupări personale sau speculative .**

Dimpotrivă , avem nevoie de **întreprinderi serioase , puternice și cât mai serioase .**

" De aceea , în **proiectul meu de lege** , **am dat avantaje vădite ,și de ordin fiscal și de credit , pentru toate eventualele fuzionări .**

Evident că , **din cele 1.100 bănci actuale , vor rămâne mult mai puține . Nu este nici o pagubă , pentru curățirea terenului nostru economic , să rămânem cu un număr de bănci mai puțin numeroase , în schimb cu întreprinderi de bănci puternice și bine conduse .**

Slăvescu / 26 apr.'34

≈Legea:refacerea creditului privat pe baze sănătoase

"D-lor deputați , **iată** , prin urmare , care sunt în câteva cuvinte **principiile de bază** de la care am pornit . Noi urmărim , fixând acest cadru legal , **să dăm creditului privat al țării , puțința de refacere pe baze sănătoase .**

...Creditul privat =pârghie în redresarea vieții economice

În consecință , ținând seama că **aceast credit va fi una din pârghiile** de la care **așteptăm ,măine , ajutorarea vieții economice** , eu îmi permit să **vă rog să dați aprobarea dvs acestui proiect de lege "** (aplauze prelungite , îndelung repetate , la PNL) [-----]

46.f.)Votarea legii

Se pune la vot și se adoptă luarea în considerare a legii .

Se citesc articolele , **de la 1-63** (se dau unele explicații suplimentare)

și se va vota în total ,cu bile , în ședința viitoare .

Reglementarea comerțului bancar / 26 apr.'34

47.)Lege:dobândirea și pierderea naționalității române, 27 apr.'34

(DAD, MO 49., șed din 27 apr.'34, p. 2511- 2413)

Gh.Fotino (inițiator,raportor ,susținător)

[LD :Proiect de lege din **inițiativă parlamentară** .Expunere de motive și argumente , Gh.Fotino . Un profund sentiment naționalist , românesc ,străbate argumentarea lui Fotino Extrag câteva informații .]

/ Expunerea de motive / conjuncturi internaționale / **românii din Balcani** /

/ Necesitatea legii :**acordarea cetățeniei** , pentru coloniști /

/ Sarcina polit.externe : **românii din Macedonia și Banatul Sârbesc** /

/Românii din Peninsula Balcanică - **m-ții Pind și văile Macedoniei** /

/Colonizarea românească în **Caliacra și Durostor**

/ Neacordarea cetățeniei //

/Discordanțe **legislative și constituționale** /

/ **Cetățenia Română** - noțiune , sens , valoare /

/ Concluzii - valoarea încetățenirii coloniștilor /

≈ Expunere de motive

În județele **Caliacra și Durostor** au fost aduse **cca 10.000 români** ,

macedoneni și bănățeni, care sunt încă supuși străini : **Grecia , Bulgaria, Iugoslavia.**

Legea asupra colonizării (iul 1930) , **este inoperantă în unele situații.**

Prezentul proiect are scopul de **a clarifica și legaliza situația strănie**

pe care o au coloniștii străini, români de origine, veniți din alte state .

Ei au fost **acceptați să vie în țară , li s-a vândut câte un lot de 10-15 ha,**

dar **continuă să fie considerați cetățeni străini.**

Gh.Fotino / 27 apr.'34

▣ **Legea.**

Pr.de lege - este convins - **întrunește unanimitatea adeziunilor parlamentare** - de aceea el va fi foarte succint în prezentare .

Cu toate acestea trebuie să prezinte problema cadru

[----- **explică situația** -----]

Era nevoie de intervenția legiuitorului pentru reglementarea situației

celor **câteva zeci de mii de suflete românești** așezate pe pământul țării noastre ,

legate de acest pământ, **chemate la îndeplinirea unei acțiuni de românizare**

în cadrul acestui stat românesc, dar **lipsite până astăzi de calitatea de cetățean român și**

nesupuse îndatoririlor care decurg din calitatea de cetățean român. "

[-----]

Gh.Fotino / 27 apr.'34

▣ **Concluzii**

" **Legând noțiunea de naturalizare de aceea de colonizare,**

legând dreptul de a fi cetățean român,

de dreptul de stăpânire a unui pământ românesc ,

nu numai că **rezervăm coloniștilor români de origine - macedoneni și bănățeni -**

beneficiul cetățeniei române, dar dăm acestei cetățenii și un caracter deosebit

și respectăm și o tradiție românească.

Când în trecutul nostru românesc se dăruia de către Țară , de către Domnul țării,

o moșie cuiva , pentru slujbele aduse țării, sau pentru a-l îndemna să slujească

țara, **acela căpăta** , prin însăși această danie, **și o boierie.**

Proiectul de față vine și ca o reînviere a unei vechi tradițiuni istorice .

Legând și noi astăzi **dreptul de cetățenie al colonistului** chemat să slujească țării ,

de **dreptul de a stăpâni moșia** care i s-a hărăzit de către țară, cetățenia lui va însemna pentru

el , nu numai **recunoașterea unui drept**, ci și **câștigarea unei boierii românești** .În sufletul lui,

calitatea de cetățean român va răsună, astfel, cu **sensul unei noblețe "**

Gh.Fotino / 27 apr.'34

48)Lege:Oficiul de Educație al Tineretului Român , 27 - 28 apr.'34

Dr.C.Angelescu (ministr.Instrucțiunii, cultelor și artelor)

a.) **Radu Lascu** (PNL-g) - **M.Condrus** (PNL)

b) **Petre Andrei** (PNT) - **dr.Angelescu** (PNT)

c) **ACCuza** (LANC) - **C.Angelescu** (PNL)

(DAD, MO 50, șed de sâmbătă , din 28 apr.'34, p. 2620-2624)

[LD:Discuția generală și pe articole .Era sâmbăta Învierii ,ultima zi a sesiunii parlamentare .

După legile represive ,această lege a educației tineretului în timpul extrașcolar,vădea îngrijorarea dar și preocuparea guvernului pentru canalizarea tineretului spre acțiuni "sănătoase" naționale, culturale și sportive .]

Doc. integrale la **fișier Legislație Învățământ , Cultură**

48.b)Petre Andrei (PNT):

[LD :este evident că , în această sesiune, Petre Andrei își asumase sloganul opozantului intransigent :să ceară plecarea de la guvernare !

Ardelenii PNT lipsesc și de la această dezbatere

Discuția putea să fie interesantă dacă nu ar fi intervenit, iar și iar, iritățile și "ieșirile" politice care duc pe acești mari intelectuali la insinuări jignitoare ,degradante ...

Altfel ,era acest OETR o instituție de colaborare interministerială sau un nou pas al MSR de a-și asuma atribuții directe de guvernare ?Și dacă este așa,cine va deveni colaborator al MSR ,Angelescu sau Petre Andrei ?

Petre Andrei / 28 apr.'34

#Procedura parlamentară

"Trebuie să mărturisesc că vorbesc aproape fără voie , pentru că abia acum mi s-a dat proiectul de lege. Nu pot lăsa să se creadă că partidul nostru nu are nici o atitudine în această importantă chestiune , pe care ministrul Instrucției o aduce în discuție în ziua închiderii sesiunii parlamentare **Am luat la cunoștință de acest proiect acum, în ședință.**

"Țin să constat , încă de la început, că **necesitatea unei serioase educații este astăzi, mai mult decât oricând , necesară.** Nu știu însă dacă mijlocul preconizat de acest proiect , **va duce la cele mai bune rezultate** , pentru că problema trebuie examinată dintr-un punct de vedere social și mai mult general . [-----]

Petre Andrei / 28 apr.'34

«Legea OETR...Oficiul de Educație ?=paralelism

" D-lor deputați, **acest proiect de lege**, ca tendință generală,**nu poate nimeni să-l respingă ; el este pornit dintr-o justă îngrijorare .**(apaluze la majoritate) **Dar îmi permiteți să manifest și oarecari îndoieli .**În primul rând, constat că se înființează un Oficiu de educație a tineretului român,un Oficiu general. **Vă întreb însă :în acest caz, nu se dă oarecum un fel de certificat de incapacitate pentru Ministerul Educației Naționale ?ce rost mai are atunci Ministerul Educației Naționale ?** [----]

#Abuz parlamentar #Răbdarea opoziției pusă la încercare #Fortarea majorității

Miezul legii este crearea unui **Oficiu al educației . Ce va face el ?**

Nu se scrie în lege ,ci se anunță un regulament .Foarte bine , dar atunci **puteți desființa orice lege ;** puteți prezenta o lege pentru reorganizarea ministerelor , specificând că la Ministerul Instrucțiunii vor fi 4 direcțiuni,că se va veni cu regulamentele .

...abuz constituțional,abuz parlamentar

"Observ însă că **acesta nu mai este un sistem parlamentar și nici constituțional.** **Câtă vreme noi nu propunem vreun vot de blam și nu vă facem crâncenă opoziție de răsturnare,înseamnă că vă acordăm oarecare răgaz și încredere.**

Dar ,dle ministru,încredere nelimitată , pentru orice ar trăsni cuiva prin minte,nu ne puteți pretinde;și nu puteți pretinde acest lucru nici majoritarilor , pentru că fiecare reprezintă aportul lui personal , cu care a venit , **nu le puteți pretinde o abdicere totală ,** care ar echivala cu sentința de desconsiderare totală a lor.

Acesta nu mai este un sistem parlamentar.Oricâtă bunăvoință ar avea colegii din **majoritate** - căci dacă la noi, la opoziție, puteți bănui un spirit de opoziție pură , la majoritari nu puteți spune aceasta - **dar să le cereți abdicerea totală de la voință și de la rațiune proprie, mi se pare că este prea crud.**"[-----]

...un supraguvern peste toate ministerele

"Deși suntem de acord cu ideea generală a necesității întăririi și supravegherii cât mai vigilente a educației, care trebuie să pornească din toate părțile -și societățile particulare trebuie supravegheate ! - deși suntem de acord cu această idee,noi credem că inițiativa trebuie să pornească de la Ministerul Educației Naționale, și să se execute prin organele pe care le are la dispoziție.

Nu putem fi însă mulțumiți de ideea unui supraguvern care să aibă în subordinea sa toate ministerele și ale cărui atribuțiuni și însărcinări se vor prevedea numai în Regulament .

Eu sunt convins , de altminteri , că și d-nii colegi din majoritate , care vor vota acest proiect de lege, o vor vota cu inimă îndoielnică și cu convingerea că abziec la drepturile lor. " (aplauze la PNȚ) PCAndrei / 28 apr.'34

48.c)Dr.C.Angelescu(ministru În.v.și Cultură)

«Președinte OETR:MSRegele !

-dr.C.Angelescu :D-lor s-a prevăzut președinția MSRegelui , pentru ca această instituție să nu mai fie supusă fluctuanțelor politice .(aplauze la majorități)
La fel ca și legea pe care o va aduce dl ministru al Apărării Naționale [premilităria] ca să nu mai fie supusă influențelor partidelor politice , am pus-o sub scutul MSRegelui. "

Se pune la vot luarea în considerație a legii și se adoptă .
Se trece la votarea pe articole .

48.d.) ACCuza (LANC) / 27 apr.'34

#OETR=Instituție deasupra partidelor .

[LD : ACCuza nu pierde ocazia unei tirade antipartidiste .Din acest p.d.v, poate aici stă secretul menținerii lui în viața parlamentară :a încurajat totdeauna veleitățile lui Carol al II-lea]

" Deși într-o discuție prea grăbită pentru un obiect atât de important precum este obiectul prezentei legi, am crezut de datoriu mea să vii la această tribună și din partea LANC să aduc respectuosul nostru omagiu Majestății Sale Regelui (aplauze unanime) și, în același timp, vii felicitări d-lui ministru al Instrucțiunii (aplauze la majoritate) și dvs , majoritatea , care vă pregătiți să votați această lege cu așa însuflețire ."

...victoria ideilor sale antipartidiste

"Voi să rețin o declarație a d-lui ministru , cu deosebire interesantă .

D-sa a venit și a spus că această lege are drept scop să scoată educația tineretului de sub înrăurirea partidelor politice.Este cea mai desăvârșită satisfacție pe care mi-o dați mie ,care de 40 de ani combat partidele. " [----]

-dr.Angelescu : "Politica să nu se amestece ,pentru că politica și nu partidele au compromis totul"

-ACCuza :Nu vreau să pun în contradicere pe dl ministru cu partidul său,și cu principiile guvernării de partid.

Liga va veni și va governa ,Atunci veți vedea care este deosebirea între o guvernare de partid și o guvernare a Ligii.Și în ziua când noi vom governa , noi vom apela la toți dintre dvs , care sunteți cu bunăvoință și cu bune intenții - și nu mă îndoesc de aceasta - să lucrăm împreună pentru această țară și această națiune la realizarea unui program precis pe care partidele nu-l pot realiza , pentru că sunt partide." [----]

ACCuza (LANC) / 27 apr.'34

...Cugetarea și simțirea

[Tot la art. 1 din lege.Iată-l pe Cuza vorbind de asasinii lui Duca.Nimeni nu rostise acest nume în legătură cu legile dedicate tineretului,deși ele se luau sub imperiul acestei zguduiri de conștiință Poate în această atitudine alui stă explicația că a fost ... tolerat în viața publică.]

[----]" Nu-mi explic altfel cum se poate ca tinerii care au ajuns pe băncile universității să aibă mentalitatea pe care au avut-o și de care au dat dovadă acei odioși asasini , care au răpus viața primului ministru al țării.

Aici nu este numai lipsă de suflet , dar și lipsă de cugetare , de inteligență.

Ce voiau oamenii aceștia ,acești tineri universitari ,care au trecut prin școala secundară ,

și au urmat cursurile universitare , **ce voiau să dovedească ?Că pot ucide un om ?**
Se poate aceasta ?! **Dar după ce ucizi un om ,cu ce contribui la înaintarea acestei țări , ce faci , altceva,decât să duci la sălbăticierea și la degradarea ei ? "** (vii aplauze)
"Aici trebuie să dăm toată atenția , d-le ministru, nu dezvoltării memoriei (aprobări, aplauze)
ca să vezi niște savanți de aceia care se prezintă la cursuri și care , în virtutea unei nenorocite memorii, bat pe ceilalți concurenți.**Cugetarea și simțirea , iată ceea ce trebuie să fie**
obiectul educației școlare din punct de vedere intelectual " (aprobări) [-----]
ACCuza / 28 apr.'34

48.e)Adoptarea legii

Se votează articol cu articol și **se adoptă legea OETR**

49.)Legea pregătirii premilitare ,28 apr.'34

G-ral N. Uică (ministru Apărării) ,**Pompiliu Băbeanu** (raportor)
(DAD , MO 50, șed. de sâmbătă , 28 apr.'34 , p. 2638- 2643)

49 a.) **PCAndrei** (PNT)

[LD luni, 20 ianuarie 2003 : se discută în sâmbăta Paștelui , după legea OETR ,
în ultima zi a sesiunii parlamentare. P.Andrei , " penetșt-ul de serviciu " !
Ardelenii absenți]
/ **Critica procedurii parlamentare** : excesul de legiferare ; legi vagi , negândite /
/ Legea de organizare a Ministerului de Apărare și **premilităria** /
/ Necesitatea **scurtării serviciului militar ptr. țărani** , condiționate de școlarizare /
/ Educația tineretului .Modele : **Komsomol - Balila - tineretul hitlerist** /
polemică cu **ACCuza** pe tema "modelelor"
/ Specific ptr. situația României : **accent pe educație spirituală** ;
puțină ed. fizică ;rezervă ptr. premilitărie (la sate și universități)
/ Baza tehnică , finanțarea /
/ **Premilităria** - concluzii : **da , la sate (condiționat) ; cât mai puțină la uiversități** /
PCAndrei / 28 apr.'34

#Procedură parlamentară

[LD : Înainte de a lua el cuvântul, fuseseră invitați la tribună **Ghelmegeanu, Șt.Mihăescu , D.Căpățaneanu** ș.a. dar nu au răspuns la apel]
"Este o sarcină penibilă și pentru mine și pentru dvs ,ca să vedeți **mereu aceleași persoane perindându-se la tribună**. Pentru mine este penibilă și din alt p.d.v.
Măsurisesc că **mi s-a dat proiectul de lege azi dimineața** , așa încât trebuie să vorbesc numai după o sumară aruncare de ochi , asupra lui.Dar nu e vina mea , ci a dvs. ,care înțelegeți să legiferați în acest mod. "[-----]
PCAndrei / 28 apr.'34

#Exces de legiferare,cu Regulamente anunțate

"Mă tem ca aceste institute de spiritualitate și de cultură, **să nu fie deranjate și abătute din calea lor firească , prin ceea ce prevedei dvs. în această lege .**
Văd că **suntem în epoca legiferării prin regulamente numai** , de aceea ar fi fost mai logic să aduceți o lege cu un singur articol ,în care **să prevedei înființarea** serviciului de educație premilitară ,**specificând că un regulament va dezvolta dispozițiile** conform cărora se va face această educație.**Cu sistemul aceasta** ,desigur că **Parlamentul actual și banca ministerială ar fi fost mulțumită**.
Ca să fim în linia logică a activității dvs de legiferare ,**întrucât votați numai deziderate vagi și**

lăsați ca totul să fie hotărât prin regulament ,atunci **propun ca și în această lege să scriți un articol unic** , în care să **fixați ziua de 1 mai pentru înființarea institutului de educație premilitară** și lăsând apoi în **sarcina unui regulament special să prevadă mai departe atribuțiunile și organele de execuție.** "[-----]
PCAndrei / 28 apr.'34

...Premilităria combinată cu școlile superioare țărănești

[LD pe scut, Petre Andrei **era de acord cu premilităria la sate** ,dar **o considera inutilă în universități.**]

" D-le ministru, cred că trebuie să **aveți grijă ca educația premilitară să nu împiedice funcționarea institutelor superioare de cultură** ,așa cum sunt **școlile superioare țărănești** **Noi am făcut câteva astfel de școli de acest fel** ,pentru ca tinerii de la **19 -21 ani să le frecventeze** .**Să îmbinați educația premilitară cu activitatea acestor școli superioare țărănești**

...să nu fie impietată activitatea universitară

iar **pentru universități să lăsați spiritualitatea pură să se dezvolte cât mai mult** , **să împietăți cât mai puțin** prin aceste activități , pentru a **nu distrage de la ocupațiile serioase pe studenți** ,**căci ne trebuie mai întâi capete sănătoase și luminate** ,mai cu seamă în timpurile acestea.**Acolo să vă amestecați cât mai puțin, d-le ministru "** (aplauze la PNȚ)
Petre Andrei / 28 apr.'34

49.b)Pamfil Șeicaru ("Curentul ")

Discursul lui Șeicaru - cel mai amplu, cel mai consistent, cel mai entuziast , cel mai " patriotic" , contribuie la crearea unei atmosfere electrizante ,salvează prestigiul legii .

/ **Premilităria** = necesitate organică ; legea = timidă ezitantă /

/ **Virtuțile premilităriei** : instrucția , cazarma, solidaritatea , înălțarea patriotică etc /

/ **Legea premilitară = sfârșitul statului democrat și liberal**

Argument : **modelul legii : legile lui Mussolini, Hitler, Stalin**

/ Incapacitatea clasei politice de mobilizare a tineretului : **lipsa unui ideal** /

/ Tentațiile tineretului : **eroismul, gelozia, lipsa de crez** /

/ Datoria "părinților" : **reconcilierea , iertarea, smerenia** /

/ Porunca momentului : **reconcilierea între generații** /

necesitatea unui ideal ; așteptarea efectelor legii /

/ Mentalități nefaste : **bagatelizarea , zeflemeaua ...**

- polemică cu ACCuza - spiritul junimist -

/ **Elogiu sistemelor educative totalitare** :

Italia fascistă, Germanai hitleristă, Rusia bolșevică /

/ Legea premilitară = **fixarea unui ideal : apărarea hotarelor** /

/ Critica procedurii parlamentare / Pledoarie **pentru votarea legii** /

Pamfil Șeicaru / 28 apr.'34

▣ **Premilităria = necesitate organică**

[LD :se simte la Șeicaru satisfacția pentru recurgerea la această lege,se simte simpatia sa pentru modelele autoritare .Se simte "militarismul" lui

Dar , pe de altă parte ,nu cumva eu am prejudecăți reziduale care au stigmatizat organizațiile acestea din epocă ?Să fi fost *Străjeria* , *Premilităria*,mai nocive decât atâtea făcături comuniste ? Am fotografia mea cu Liviu ...în uniforme de străjeri.Am o fotografie la ceremonia premilitară din Miorcani .Chiar dacă a fost și o modă de epocă ...rezultatul lor să fi fost negativ ?]

#Legea - timidă, ezitantă

" D- le președinte, d-lor deputați, deși ,în intența ei ,**legea aceasta eu o primesc cu o vie satisfacție** ,fiindcă **răspunde unei profunde necesități** , și spirituale și materiale ,

constat însă că **prezentarea ei este plină de sfiiciune** , străbătută de atâta **ezitare** , **ca și cum** d-l ministru al armatei , prin aducerea acestei legi, **n-ar răspunde unei necesități naționale** ,ci ar vrea numai să strecoare **o lege oarecare , în mod sfios, timid.**

" Or, d-lor , **instrucția preregimentară este o necesitate organică a statelor de astăzi .** (aplauze) **Toate statele își pregătesc tineretul** , fiindcă nu cunosc nici ora , nici ziua , când întreaga națiune va trebui să fie mobilizată . (aplauze) [-----]

Pamf.Șeicaru / 28 apr.'34

...Sfârșitul statului liberal-democrat

"Eu **ași fi vrut** ca această lege **să fie străbătută de un elan** , aș fi vrut să fie **ca o goarnă de deșteptare a întregii sensibilități românești .** Și văd că la fiecare pas **o prezență** ,ca să zic așa , " **comercial "**

Eu înțeleg să vorbești de "beneficii " la conversiune,la o lege economică .

Dar la o lege morală , a vorbi de "beneficii" și de "avantaje" ,este a scădea tu însuți valoarea morală a unei legi ,prin care eu aș afirma că **dvs vă desmințiți însăși statul dvs trecut,statutul democrat și liberal .**

Fiindcă **ceea ce nu observați dvs** în această lege, **ceea ce nu se observă** în această lege,este că **ea prefătează o recunoaștere categorică a sfârșitului statului democrat și liberal .**

-**Voce opoziție** : Liberali și democrați ! (ilaritate)

-**Voce liberală** : N-ai înțeles !

-**Șeicaru** : " Dle , **statul liberal și democrat** este statul în care te afli și d-ta ,**este statul revoluției franceze , pentru numele lui Dumnezeu !** (întreruperi) De ce am spus aceasta ?

...Lege de inspirație totalitară ,autoritară:comunistă, fascistă, hitleristă

Fiindcă inițiativa , **inspirația** acestei legi ,**vine de acolo unde există regimuri și așezări sociale care constituie o denegare integrală a statului democrat și liberal.**

Sunteți nevoiți să pomeniți **de organizarea tineretului fascist,a tineretului comunist ,a tineretului hitlerist .**[----]

Pamf.Șeicaru / 28 apr.'34

...bâjbări în formule

"**Legea aceasta , bineînțeles este binevenită ,dar nu suficientă.**O lege este ca și un pahar ; **depinde ce pui în acest pahar.**Poți pune apă chioară , sau poți pune șampanie,poți pune un vin prost sau poți pune un vin excelent .**Legea este un cadru. Ce torni în acest cadru ?** Sufletul acesta nu se pune.**Noi ,nu putem da aici decât cadrul legii.**

Sufletul însă se dă prin **ceea ce poate promova o societate într-un moment istoric** , prin ceea **ce poate zămislă ea ca năzuință** , ca zvârlire **a unei idei** ,dincolo de marginea momentului pe care-l trăește !

România de ieri - cea România mică ,își **avea un obiectiv** spre care năzuia ;

" **România de astăzi** , din nefericire , **nu are , nu știi cum se face ,o cauză de care să se agațe puterile de entuziasm . Bâjbăim în formule.**[-----]

Pamf.Șeicaru / 28 apr.'34

«Va vota legea!

" Dlor, voi încheia .Nu vreau să vă răpesc mai mult din timpul dvs prețios,ca **să puteți vota această lege , cu o oră mai devreme.**Dar **această lege să fie un punct de plecare și o temă de meditație interioară** pentru fiecare din noi .Dincolo de socotelile noastre mărunte , dincolo de grijile noastre cotidiene,**în fața marilor îngrijorări ale nației** , să ne punem în **marea ținută a seriozității ,în grava ținută a îngrijorărilor zilei de mâine .** [-----]

Votez acest proiect de lege ,cu credința că **este necesar,dar cu părerea de rău că dvs îl aduceți în ultimul moment !**Acesta nu este un proiect de lege care să se votează grăbit , la sfârșitul unei sesiuni ;acesta **este un proiect de lege care cerea solemnă participare a noastră , a tuturor.N-ați făcut onorurile cuvenite acestei legi !**

Și n-ați făcut-o , fiindcă - să nu vă supărați - **întreg guvernul nu și-a dat seama că** , mai presus de legea conversiunii , mai presus de toate aceste îngrijorări materiale,

care formează viața de toate zilele ale unei națiuni ,**există marea problemă a apărării destinelor nației .Și legea care formează o introducere a acestei apărări**, a intereselor nației ,**este legea de față , pe care eu o votez !"** (aplauze unanime)
Pamfil Șeicaru

Legea pregătirii premilitare /28 apr.'34

50.)Chestiunea Skoda în discuția parlamentului ,28 apr.'34

(DAD, MO nr 50 , șed. din 28 apr.'34;*Dimineața* , " *Adevărul* " , 1 mai 1934)

50.a.)"Dimineața" :

...Ultima zi a sesiunii

■Interpelarea

Astăzi,în ședința de dupăamiază , va fi discutată **chestiunea Skoda.**

Virgil Madgearu ,secretarul g-ral al PNTJ ,**va dezvolta interpelarea anunțată .**

Vor mai lua cuvântul : **Ed. Mirto, Gr.Iunian, Gh.Brătianu și Oct.Goga.**

Interpelarea va fi adresată d-lui Tătăărăscu , președintele Consiliului.Cum d-sa este suferind,**a dat delegație d-lui C.Xeni** să asiste la dezbateri și **să răspundă în numele guvernului.**

Guvernul intenționase să aducă chestiunea în dezbateri , însă din cauza prea multor legi, a renunțat.**Dezbaterele se vor face fără dosare** ,deoarece **Înalta Curte de Casație** ,unde se află **dosarul Skoda** , pentru **recursul de neconstituționalitate** ,făcut de **Szeletski** ,a amânat procesul pentru ziua de 24 mai .

Virgil Madgearu a anunțat că **nu are nevoie de dosare** ,deoarece are date și acte suficiente pentru a-și dezvolta interpelarea.

Constantin Xeni a răspuns că **primește dezbateri fără dosare .**

Ed.Mirto a declarat că va descifra misterul anonimului **Palaelibus**,care figurează în dosarul Skoda.

50 b.)Virgil Madgearu

(DAD, MO 50 , șed. sâmbăta, din 28 apr.'34, p. 2662- 2670)

[LD:**Ardelenii lipsesc**.Madgearu prezintă "**dosarul Skoda**", din p.d.v. al PNTJ , cu accent pe disculparea categorică a **politicii de înzestrare a armatei promovată de Iuliu Maniu** ,în 1930.

PNTJ nu numai că nu se face vinovat cu nimic,ci este **victimă a unor campanii denigratoare interesate** ,în care **o sumă de generali și alți ofițeri** au fost manipulați de **intriganți politici .**

Din acuzat, prin vocea lui Madgearu,**PNTJ devine acuzator.**

Deși nu o invocă nici o dată, apare evident **crediința PNTJ** în necesitatea legii "**Controlul averii și al apărării onoarei** " la care au ținut atât de mult]

Suprațitluri, comentarii, colorări , îmi aparțin.]

Doc. integral - **fișier PNTJ X**.Problematic ,la fișier **Guvern, Armată, Eică**

/"Afacerea Skoda"-periclitează regimul constituțional, democrat și parlamentar./

/Politica de înzestrare militară a **guvernelor PNL ,PP, Iorga-Argetoianu /**

/Politica " " " " " **PNTJ - Maniu , apoi Vaida /**

/Planul cincinal de înzestrare a armatei , a gouv.Maniu (1930 -1935) /

/Incapacitatea industriei naționale - comenzile în străinătate /

/Comenzile la Skoda : gouv. PNTJ - gouv.Iorga - gouv.PNTJ //

/" Afacerea Seletzki " , procesul Seletzki , - atitudinea gouv. PNTJ /

/Duplicitatea g-ral Ștefănescu Amza , a g-ral Uică ,a col.Tătăărăscu /

/Corupție în 1930 ?! Nu, corupția celorlalți ! Șantajul și complicitatea generalilor /

/Victimele campaniei : Iuliu Maniu, g-ral Sică Popescu , dr.Lupu ! /

/Anchetă parlamentară ! Sancțiuni severe ! /
Madgearu / 28 apr.'34

#Periclitarea guvernării democratice

#Periclitarea regimului constituțional- parlamentar

Prin punerea în scenă a chestiei Skoda, **s-a încercat o întunecare a adevărului**, și, dintr-o politică de înalt patriotism, **s-a încercat a se face o afacere compromițătoare**. Dacă opinia publică a început să se lămurească, **PNT este îngrijorat** de spiritul de neîncredere care se creează în rândurile armatei **privind eficacitatea acțiunii partidelor politice de guvernământ** în chestiunea organizării apărării naționale.

PNT mai este preocupat și de **pericolul formării curentelor subversive** în opinia publică, ca urmare a **neîncrederii în eficacitatea meodelor de guvernare** ale democrației constituționale și parlamentare. [-----]

Madgearu / 28 apr.'34

PNȚ: cere anchetă parlamentară !

"De aceea, astăzi, când se propune o **Comisie de anchetă**, noi subliniem cu aplauzele noastre această propunere, pentru că am făcut-o și noi de atâta vreme, și pentru că **așteptăm lumină deplină de la dânsa**" (aplauze la PNȚ)

...teroarea bănuelilor și suspiciunilor

Avem însă **o singură nedumerire**: cum este posibil, când **d-l prim -ministru are în guvern**, ca ministru al armatei, pe **fostul comandant al Corpului II armatăm [g-ral Uică]** care **a făcut și ce era în căderea lui, și ce nu era în căderea lui** (exclamații, protestări, la PNL), pentru **ca să descopere vinovații**, când **dl prim-ministru are la îndemână** informațiunile pe care i le-a adus **colonelul Tătăărăscu, cu care este înrudit**, pentru ce oare, **dacă sunt vinovați în această chestiune**, așteptăm ancheta parlamentară și **nu trimite vinovații direct la parchet ?** " **Țara nu poate să fie pusă sub teroarea morală a bănuelilor și suspiciunilor.** Trebuie să înceteze cu un ceas mai devreme **acest sistem al calomniilor și al suspiciunilor aruncate asupra marilor bărbați ai țării noastre**." (aplauze la PNȚ ; întreruperi la PNL)
[Madgearu explică cum trebuie să fie ancheta și dovezile]

PNȚ: cere sancțiuni ptr vinovați !

" Nu vrem anchetă cu mușamalizare, **vrem anchetă cu sancțiuni. Sancțiuni pentru toți : sancțiuni penale** pentru vinovați, **sancțiuni morale**, cel puțin pentru calomniiarii de rând (aplauze la PNȚ), **sancțiuni politice** pentru partidele politice (aplauze la PNȚ) [----] **sancțiuni disciplinare** împotriva ofițerilor care s-au făcut vinovați, servind ca unelte politice, vârandu-se în acțiuni de subminare a autorității politice a oamenilor de stat. [-----] **îndepărtarea ofițerilor** care au fost calificați de mareșalul Prezan, cum a fost calificat un general comandant al oștirii românești, care continuă totuși să figureze în rândurile ei active. (aplauze la PNȚ) **Cerem sancțiuni** împotriva generalului Ștefănescu -Amza ! **Să se știe acest lucru !**" (aplauze puternice și îndelung repetate la PNȚ)

-Mișu Slăvescu : "Sunteți un monument de îndrăzneală ! Până ieri ați fost acuzați și acum deveniți acuzatorii întregii țări. Să ne dați cifrul, nu să aduceți acuzații unor ofițeri ! Este o îndrăzneală prea mare !" (proteste vehemente la PNȚ ; protestări, mare zgomot)

-Madgearu : "Urăm ca cercetările anchetei parlamentare să se ispășească repede și să stabilească toate răspunderile. Să ne dăruiască Dumnezeu timp ca să împlinim lacunele lăsate în organizația noastră națională prin acțiuni de sabotare, ca aceea care a fost făcută în legătură cu opera de înzestrare a armatei noastre, pe care a prezidat-o dl Maniu " (aplauze puternice și îndelung repetate la PNȚ)

-Voci : Cifrul ! cifrul ! (zgomot mare)

Virgil Madgearu / 28 apr.'34

50.c.) Dr. N-Lupu (PNT) ;

[LD : revezi interpelarea lui Lupu .

Dr.Lupu lansase "bomba" privind „Afacerea Skoda” , 20 mart.'33 I s-au asociat Goga, Gh.Brătianu, IG Duca (DAD, MO 68, șed. 20 mart.'33)

Dr.Lupu avusese polemica îndârjită în „Afacerea Skoda” (DAD, MO 72, șed. din 24 mart.'33)]
oricum, este penibil și adevărate zicala < **Lupu -și schimbă pielea, dar năravul, ba ! >]**

Rezum doar explicația lui, deoarece **valoarea morală nu are]**

dr. Lupu / 28 apr.'34

...Cum a lansat "bomba " Skoda .

Persoana sa a fost pusă în discuție pe drept , deoarece " **pentru Dumnezeu,afacerea Skoda este legată în mare măsură de numele meu .**"La 10 martie '33, fără ordinul expres al

Ministerului de Finanțe, **doi funcționari din Ministerul de Finanțe au făcut o discindere în birourile Casei Skoda, pentru a găsi fraude.**De la 10 - 20 martie , rumoare mare în public ;

În ziua de 20 martie, "**Universul** " și "**Dimineața**" anunțau **că el va interpela guvernul !**

Pe atunci el nu știa nimic ! Dar numai după un sfert de oră **au început să curgă**

informatorii ,și de o parte și de alta . **M-am legat atunci pe cuvântul de onoare - și țin acest cuvânt de onoare -că pe militarii superiori care mi-au dat date cu cifre , cu texte, cu prețuri,nu-i voi denunța. Nu-i voi denunța nici acum "** (ilaritate, zgomot la PNL)

Și atunci, **în baza datelor primite ,** la 23 martie , a venit cu interpelarea, fără să scornească **nimic din capul lui.** [Lupu recapitulează ce a spus , cu alte accente !]

Și atunci ,**la interpelarea lui s-au asociat și ceilalți lideri opozanți : IG Duca. Iunian, Tătăărăscu ..**

[Lupu : o bălmojește că de ce era dator guvernul PNL , venit de 4 luni la guvernare ,să lămurească problema]

50.d) I.Mihalache (intervenție)

☞Confirmă spuselor lui Lupu;

...cere sancțiuni pentru calomniatori

-I.Mihalache :**"Este adevărat ceea ce spune dr.Lupu.În țara tuturor calomniilor , a tuturor țigăniilor** (zgomot, proteste la PNL)unde nici unul din calomniatori nu este tras la răspundere , unde , din nenorocire , **presa exagerează ,** sau , mânăta de oameni interesați , **se asociază acestor calomniatori ,nu este de mirare că Partidul Național -Tărănesc a avut să sufere realmente,** așa cum a spus d-l dr.Lupu, **de influența acestor calomnii.**

De aceea ,**nu am pierdut nici o ocazie fără să cerem să se facă lumină.**Vă declar că **conștiința noastră este împăcată** că am făcut tot ce este cu putință **să descoperim dacă este vreo vină.** Dacă noi nu am reușit și dacă veți descoperi dvs. **suntem gata să aplicăm sancțiuni ,** pe care viața politică nu le-a văzut până astăzi ." (aplauze la PNT)

-dr.Lupu : Îmi pare bine de această intervenție a d-lui Mihalache. **Declarația este justă .**

[---] Dvs , în loc să-l felicitați și să-i mulțumiți, îi reproșați ? dar vă întreb : **ce v-a împiedicat pe dvs să nu începeți,** chiar de a doua zi de la venirea dvs la putere ,

[LD : **asasinarea lui Duca , imbecilule !**]

cercetări largi și precise în afacerea Skoda ?(aplauze la PNT; proteste, zgomot la PNL)

Nu era aici chestiunea numai de înfundat un partid (adresându-se primelor bănci ale majorității) **Degeaba zâmbiți dvs aici, neofiților ! (proteste la majorități)**

Sunteți niște imbecili ! (zgomot mare)

- **M.Slăvescu : Este inadmisibil să se adreseze astfel de expresii în parlament .**

Să-și retragă cuvântul (zgomot, vociferări, ședința se întrerupe)

[LD : urmează o lungă ciorovăială , în care Lupu nu vrea să-și retragă cuvintele,

în care se comportă efectiv șmecherește , în care ba invocă tradiția democrată a PNL, ba insinuează oarece concurență între Tătăărăscu și Dinu Brătianu ...

Este penibil și de aceea nu merită consemnat .Înregistrez doar tirada sa de reoltă ! .]

-dr.Lupu :este în joc **onoarea țării ,onoare terfelită Cum de nu v-a fost milă ?cum dvs nu ați**

fost mișcați că este o chestiune adusă aici în Parlamentul țării ? Ce vreți ? faceți **cercetări prin colonei , prin miniștri , prin deputați** , la firme străine , la guverne străine , **cerând informații ...**
Declară tu Loewenstein , declară tu Lowenberg , cine este vinovatul ! **Cum de nu v-a fost rușine ?** (murmure la majoritate) **Dvs hălăiți !** Să vă fie de bine că hălăiți , **dar nu aveți conștiință !**
Să rămână d-l ministru de război , onorabilul **general Uică** , pe care îl stimez , îmi pare rău că a plecat de aici , **să rămână impasibil și insensibil când este acuzat** că , în calitate de comandant al Corpului II armată , **a trimis pe fratele președintelui Consiliului de miniștri** , de astăzi , **la Praga , după informații ? Se poate ? Unde am ajuns ?** [-----]
Roagă guvernul să înceapă imediat ancheta . "Nu vă jucați cu focul . Nu trebuie să dăm impresiunea că se încearcă o mușama , nici de dvs , nici de dânșii . Este în interesul vieții parlamentare și al partidelor să se facă lumină clară , limpede și adâncă a acestei chestiuni , să se meargă cât de sus , să știu eu cine a trimis la Praga atâția inși .
Nu luați lucrurile ușurel , pentru că alunecăm pe **povârnișul cel mai periculos** , din ce în ce mai adânc , până când **într-o zi ne vom trezi cu totul scufundați și atunci va fi prea târziu** "
(aplauze la PNȚ)
dr.Lupu / 28 apr.'34

50.e.) Pamfil Șeicaru ("Curentul ")

(DAD , MO 50 , șed. din 28 apr.'34 , p. 2673)
Șeicaru / 28 apr.'34

#Skoda=fragment dintr-un șirag de scandaluri

" S-a cerut astăzi , **anchetă parlamentară în chestiunea Skoda.** Ancheta Skoda este un fragment , **dintr-un lung șirag de scandaluri legate de apărarea națională .** [----]
"Pentru mine , **afacerea Skoda este un fragment .** Dar afacerea I.A.R . ? Dar afacerea Foker ? [----] **Unde sunt banii ? Unde s-au dus ?** Nu este doar afacerea Skoda ; **totul se încadrează într-un sistem !** Și dacă am luat cuvântul , l-am luat ca să **cer ca ancheta parlamentară să cuprindă toate comenzile și furniturile militare , de la 1920 până la 1934** " (aplauze unanime)
Șeicaru / 28 apr.'34

...Răspunderile.

[-----] **Această anchetă** va trebui să examineze precis și **să vadă unde sunt fisurile , pe unde se strecoară , sistematic , an de an , banii țării .** [----]
"Este interesul dvs , al oamenilor politici ; este interesul partidelor și este interesul însuși al sistemului dvs parlamentar , **ca ancheta să cuprindă toată această perioadă** și să examineze chipul în care s-au mânuit banii publici . O asemenea anchetă , de o asemenea amploare , de o asemenea seriozitate , făcută cu toată energia necesară , **va însemna o mare autoritate și pentru Parlamentul aceasta** , și pentru guvernul care a determinat-o "
[**Propune să se pună la vot propunerea ca** ancheta să se extindă la perioada 1920 - 1934]
-Justin Stănescu : La sfârșitul discuțiunii va supune propunerea la vot .
Șeicaru / 28 apr.'34

50.f) N.Constantinescu -Bordeni (PNL-g)

(DAD, MO 50, 28 apr.'34, p ?)

#Vinovăția celor două partide guvernamentale:PNL, PNȚ

El s-a asociat inerpelării care a cerut anchetă parlamentară în cazul " Skoda-Seletzki "
Astăzi , dl C.Dimitriu , a cerut anchetă parlamentară , și banca ministerială a acceptat .
Vinovate că nu s-a făcut lumină în acest caz , sunt cele două partide guvernamentale : PNȚ și PNL . [amintește de interpelările din 23 mart.'33 , când au cerut anchetă parlamentară :

dr.Lupu , IGDuca, Gh.Brătianu, Goga și Iunian ;Citează din declarația lui IGDuca ; citează din declarațiile lui Tătărescu]

...interesează personalitățile politice mituite

Ceea ce interesează opinia publică nu este Seletzki, **ci ... cine sunt mituiții ?**
Care sunt **personalitățile politice** care au avut denumirea de " cauciuc " , " gutapercă " ,
în registrele lui Seletzki ?Subscrie la ancheta parlamentară .
Constantinescu -Bordeni

50.g.)Ed.Mirto ,Armd.Călinescu

(DAD, MO 50, 28 apr.'34, p. 2675- 2677)

[LD : este o poliiloghie foarte încâlcită ,despre misiunea încredințată lui de către **Vaida -Voevod** ,de a merge la Praga, la Skoda, și de a lămurii **înscrierile din caietul lui Seletzki** .
Extrag câteva informații :după ce a început procesul Seletzki,Vaida l-a trimis cu misiunea de a afla **cine au fost mituiții** ;Cei de la Praga s-au lăsat cu greu convingși să dea explicații privind acele persoane : "**lemn**" , "**cauciuc**" , "**ixochix**" , "**Palaelibus**" etc etc.**Palaelibus** , vine de la **paela** = palamare ,adică onorariu de avocat ,de experți ;**bonus** = anumite cheltuieli]

..."mituiții"...

-**Mirto** : Cei de la Skoda i-au explicat că **aceste cheltuieli** - cca 27.000.000 lei - reprezentau **0,47%** din contractul de 5.300.000 .000 ,și că erau ceva obișnuit la toate contractele...

"Am afirmat de am răgușit ,că nu este vorba de vreuna din persoanele proeminente , de mâna întâi, din viața politică. Am răgușit.Cu care gazetar mă întâlneam , îi repetam această declarație .Nu auzeam în spatele meu vorbindu-se decât de cutare fost ministru sau de cutare actual ministru.Spuneam din nou : nu este vorba de frunțașii vieții politice. Rezultatul era : în spatele meu se repetau exact același fel de învinuire.

Atunci,la un moment dat,am luat hotărârea să tac,poate acesta va fi un mijloc să nu se mai interpreteze **Am dat un interview,pe care l-a citit și d.Xeni.În care am repetat același lucru..**

A doua zi, în diferite gazete , se interpreta interview-ul **că aș fi zis că este vorba de oameni de mâna întâi, foști miniștri.Repet ca să se știe : nici unul dintre aceia care au fostsau cari sunt astăzi pe banca ministerială nu se gădesc amestecați.**

Sunt onorarii de avocat, am aici lista ...

-**C.Xeni** , ministru secretar de stat : " Aici fac apel la faptul că d-ta îmi ești coleg de barou,ca să vă spun :este foarte rău sistemul de a vorbi așa .Este mai cuminte de a citi lista, fiindcă altfel fiecare bănuiește pe cineva și bănuiala aceasta se întinde .

Nu văd ce vă împiedică să citiți .Atunci când este vorba de un cont de 30 milioane, coroane cehe sau lei, **opinia publică este îndreptățită să ceară lămuriri.**" [---]

-**Mirto**:Dar , d-lor, a rămas o sumă de 11.650.000 lei neexplicată ,și atunci am spus : nu pot să mă duc mulțumit , dacă nu-mi explicați această sumă.Mi-au răspuns : **nu vă putem da explicația cu nici un chip.**Mi-au dat însă o lămurire , anume : este vorba de niște persoane care nu sunt în țara românească. Dar eu nu pot să ascund că **nu mi-au dat dovezi până astăzi în această privință.De aceea cred că această comisie parlamentară este datorare să obțină o explicație "**El dorește Comisiei, să lucreze zi și noapte și să lămurească o dată această chestiune (aplauze la pNȚ)

Ed.Mirto / 28 apr.'34

50.h)Grigore Iunian (PRT)

(DAD, MO 50, 28 apr.'34, p. 2678- 2681)

[LD : dacă vreau să scormonesc în gheana politică ,musai să citez și pe Iunian.

El se ia tare de dr. Lupu de ce spunea în '33 și ce spune acum .Dar , ca să vorbesc în proverbe"**Râde hârb de oală spartă !**"Subtitlurile îmi aparțin]

lunian / 28 apr.'34

#Parlamentul și "Chestia Skoda"

Nu intenționa să vorbească. **Majoritatea PNL a procedat cuminte ,să anunțe o anchetă parlamentară.** Această chestiune a avut deja o dezbateră pasionată în trecutul Parlament . **Atunci, PNȚ -ul a crezut altfel !** [-----]

Pentru că eu ,însă, în mod firesc, **voi fi trecut în categoria calomniatorilor**, să-mi îngăduiți să precizez , în câteva cuvinte , nu învinuiri , dar motivele ce m-au îndreptățit și anul trecut, și care mă îndreptățesc și azi, **să vin la această tribună și să stăruiesc** ,deopotrivă cu ceilalți, la **facerea cât mai grabnică a unei anchete** ,pentru ca lumina să fie făcută în această afacere " **Se rialiază propunerii lui Șeicaru ca ancheta să fie făcută pe o perioadă cât mai lungă.**

lunian / 28 apr.'34

...dr Lupu schimbare de blană, nu de nărav

A fost învinuit **că este calomniator și că s-a urcat la tribună să defăimeze.**

[**Reamintește cum a vent dr.Lupu la tribună , la 20 mar.'33; cum a relatat ce s-a întâmplat la uzinele Skoda ;cum broșura lui Lupu este retrasă din comerț ! ;cum aceasta a cerut chiar MSR ,ca șef al armatei,să se facă lumină,Seletzki să fie arestat ;citește și din alte doc.aduse de Lupu la dosar ; etc etc] [-----]**

lunian / 28 apr.'34

...Răspunderea PNȚ

[**În esență : PNȚ să caute vinovații în sânul său, deoarece Vaida (sau Maniu) ar fi trimis emisari la Skoda, să cerceteze, înjosindu-se astfel.]**

"Ascultați îndrăzneala unui reprezentant al unei firme , care reclamă de la un guvern și de la un partid ca să se ia măsuri [-----]

Nu vreau să spun că acest lucru a avut acces la guvernului PNȚ .

Nu vreau să aduc nici o învinuire astăzi. [-----] dar ...

"nu puteți dvs să-mi aduceți mie învinuirea că am fost târât de patimă la această tribună , și să aruncați aici **epitetul de calomniator** , pe care l-ați aruncat adineauri.

Gr.lunian / 28 pr.'34

50.i.)C.Dimitriu (PNL)- concluzii la dezbateră

(DAD, MO 50, șed. din 28 apr.'34, p, 2.701 - 2.703)

Dimitriu / "8 apr.'34

#Poziția PNȚ-expusă de Madgearu

Ora este târzie, este sâmbăta Paștelui ! A crezut că se va discuta numai propunerea sa inițială , de **constituire a unei Comisii parlamentare** .

Dar Madgearu a găsit de cuviință să facă un întreg proces politicii de înzestrare militară a guvernelor.**Cred, d-lor ,că a fost o eroare "**

-Madgearu : Eroarea a fost de partea lui Dimitriu ,care a propus Comisia, înainte de a dezvolta el interpelarea .

-Dimitriu : A fost o greșeală , pentru că a atras replica lui lunian, care a provocat **"un mauvais quart d'heure "**

-Armd.Călinescu : Ca membru al gov.Vaida, poate spune că ceea ce a încercat lunian, **"este pur și simplu o insinuațiune "** Prin demersurile guvernului, s-au adus multe lămuriri , încât să nu planeze calomniile asupra PNȚ

-Dimitriu : Cum nimeni nu atăcase politica PNȚ ,cum **dl.Madgearu** a fost de acord cu propunerea Comisiei,**s-ar fi putut opri aici dar el a trecut la atăcarea politicii militare a PNL ...** și de aceea el este obligat să iasă din rezerva pe care și-a dorit-o .[-----]

Dimitriu / 8 apr.'34 , retro 1930 - '34

«Răspunderile .

Răspunderile trebuie stabilite ;trebuie să cunoaștem misterele , enigmele care au înconjurat afacerea Skoda.Încercările de care vorbea **Armand Călinescu**, discursul lui **Madgearu**, în loc să lumineze chestiunea, **au dus la confuzii , la dezorientare .**

Tara vrea să cunoască adevărul ! [-----]

C.Dimitriu / 28 aprilie '34

50 i.) C.Xeni (ministru secretar de stat) -concluzii la dezbateri

(DAD, MO 50, șed. din 28 apr.'34, p.2.703 -2706)

«Dezbaterea parlamentară

Discuția a luat proporții inutile .După greșala de tactică a d-lui **Madgearu** , a venit răsturnarea făcută de **Gr.Iunian** ...

-**Voce** :Ați neglijat exhibiția d-lui dr.Lupu !

-**Xeni** :**Dr Lupu a trebuit să retracteze** interpelarea sa de anul trecut ..**Propunerea strecurată de dl Șeicaru nu o putem primi** (ilaritate, zgomot, la PNȚ)deoarece , cf.Regulamentului Camerei (art. 133) , se pune la vot prima propunere .O asemenea anchetă, ar paraliza ancheta Skoda.

-**Madgearu** :protestează față de aprecierile lui Xeni ; recapitulează evoluția acestei interpelări ; **propune să se facă 2 comisii : una să se ocupe de Skoda,alta de toate contractele care s-au făcut din 1920 , până azi. "Dacă nu veți accepta voi demasca în fața țării fuga de reponsabilitate a guvernului și a Partidului Național-Liberal "**

-**Xeni** :D-lor deputați, nu vreau să irit debaterile câtuși de puțin ; dar veți simți fiecare ,în conștiința dvs **ce regretabilă , ce nepolitică diversiune vrea să producă d-IMdgearu. "**
[----] **În toate parlamentele din lume , anchetele parlamentare sunt acte care se produc foarte rar în viața politică, fiindcă foarte rar Parlamentul ,care nu este o putere judecătorească , se poate desbrăca de atributul său constituțional ,și să se transforme în supremă curte de justiție** [-----]

A avut **Madgearu...** îndoieli privind furniturile militare după război ?! **De ce a așteptat până azi, să vină cu acest lucru Pamfil Șeicaru ?** dacă altcineva ar veni cu propunerea să se facă controlul de la 1877 , de la 1848 ?! Dacă are îndoieli, să vină cu documente , și guvernul va lua măsuri .

-**Ion Mihalache** :V-ați angajat să aduceți **dosarul Skoda** în debaterile parlamentului.

" **V-ați angajat la acest lucru , și totuși ați voit să închideți Parlamentul** , fără să lăsați loc acestor debateri, **grăbindu-vă să puneți la vot o propunere de anchetă parlamentară ,** în lipsa unor debateri. Ori tocmai **regulamentul , prevede că o anchetă parlamentară este rezultatul unor debateri în Parlament, nu în fața justiției "**

[argumentează de ce este bine să se extindă ancheta parlamentară ; să se facă 2 comisii]

-**Xeni** : Explică din nou de ce **nu este cazul să se facă aceste două comisii...**

-**Mihalache** :"**Die Xeni , nu există un surd mai surd decât acela care nu vrea să audă. Repet : poftesc pe toți să ceară anchetă în prima ședință viitoare**"[---]

«Votarea Comisiei de anchetă parlamentară

-**NNSăveanu** : pune la vot **propunerea lui C.Dimitriu** de formare a **Comisiei parlamentare .** Citește lista celor **31 deputați din Comisie , din toate partidele, printre care :**

Alimănișteanu , Bentoiu Aurelian, Armand Călinescu, Mircea Cancicov, Constantinescu -Bordeni, Gh.A.Cuza, Gh.Fotino, I.Hudiță, Șeicaru Pamfil, Eug.Titeanu, etc etc.

Afacerea Skoda / 28 apr.'34

51.)28 apr.'34 Închiderea sesiunii ordinare

(DAD, MO 50,șed . din 28 apr.'34, p. 2707)

[Ședința se ridică la ora 22, 15 . peste câteva ore , trăgeau clopotele Învierii]

C.Angelescu (ministr.Instrucțiunii) ,citește **Mesajul Regal** de închidere :

[LD:Sesiunea ordinară a fost prelungită în două rânduri : la **15 martie** și la **5 aprilie**.

Parlamentul urma să fie **convocat în sesiune extraordinară** pe la începutul lunii **iunie**, spre a se vota **bugetul și o serie de alte legi** .]

▣Mesajul regal

-Activitate legislativă rodnică

"Domnilor deputați,

Sesiunea ordinară prelungită a Corpurilor legiuitoare **se închide astăzi** ,după o rodnică activitate.

" În ordinea economică și financiară, s-au realizat **cele dintâi măsuri** menite să ducă la **ușurarea și la consolidarea situațiunii generale a țării**.

Între acestea, **legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane** , înseamnă nu numai **deslegarea definitivă** a unor mari și tulburătoare probleme financiare și sociale , dar ea asigură totdeodată și **condițiunile prielnice pentru reînvierea creditului** și pentru **reluarea muncii și a inițiativelor creatoare** , în toate domeniile economiei naționale.

Punerea în aplicare a acestei legi deschide, astfel, **posibilitățile cele mai largi** și mai sigure pentru **refacerea economică și financiară**.

" În același timp, **înlesnirile fiscale** aduse prin **modificarea unor legi cu caracter financiar**, precum și **simplificările realizate în organizarea Camerelor profesionale** și **în funcționarea unora dintre regiile autonome**, vor contribui la **sporirea activității economice** și la **restabilirea echilibrului în gospodăria generală a țării** .

" De asemenea , **în ordinea culturală, administrativă și socială,legile votate corespund unor nevoi adânc simțite** și vor fi , în aplicare, un instrument de propășire și de consolidare a **statului nostru** .

Domnilor deputați,

"**Mulțumindu-vă pentru munca stăruitoare** ce ați depus în cursul acestei sesiuni, și **deplin încrezător în rezultatele binefăcătoare ale programului legislativ**, pe care le-ați realizat ,

" În virtutea art. 90 din Constituție,**Eu declar închisă Sesiunea Ordinară Prelungită a CorpurilorLegiuitoare** .Semnat, **Carol** " (Aplauze unanime , prelungite)

-dr.C.Angelescu :

▣Mulțumirile guvernului

Dlor deputați, **d-I președinte al Consiliului** , fiind reținut în casă, bolnav, dați-mi voie ca , **în numele guvernului** , să vă exprim **toate mulțumirile noastre** pentru **marele și neprețuitul concurs ce ne-ați dat** .

Ați făcut o operă utilă, pentru care **țara vă va rămâne profund recunoscătoare** .
Încă o dată , vă mulțumesc. (aplauze vii la majorități)

-NNSăveanu :

▣Închiderea sesiunii

-**NNSăveanu** (președinte) : Dlor deputați, **ridicând cea din urmă ședință** a acestei sesiuni parlamentare , așa de rodnică în activitatea ei, țin să aduc **mulțumiri tuturor d-lor deputați** , pentru **concursul ce mi l-au dat totdeauna** , în ceea ce privește **aplicarea Regulamentului acestei Adunări**. Vă urez ca în **sesiunea extraordinară care va urma** , să veniți **animați de un și mai mare spirit de solidaritate și de înțelegere** , pentru a putea ,**cât mai bine și cât mai amical posibil**,să pășim la **soluționarea marilor probleme** care sunt la ordinea zilei . " (vii aplauze)

- **Voci** : Să trăiască președintele !

După închiderea sesiunii, era anunțată **o consfătuire a majorității PNL**,
la care **Dinu Brătianu voia să asigure guvernul de întreg concursul partidului**.
("Dimineața " an 30, 29 apr.'34)
Sfârșitul sesiunii ordinare / 28 apr.'34

Vacanța parlamentară

52.)Parlamentari români la "Uniunea interparlamentară ", Geneva, ? apr.'34

("Parlamentul Românesc" , an V, nr. 142, 6 apr.'34, p. 14)

NNSăveanu (președ.Ad.Deput) , membru în C.Ex. al Un. Interparlamentare ,
fiind desemnat raportor general în fața Consiliului .

Cu prilejul lucrărilor recente de la Geneva (când?) ,la care a participat și **I.Pillat, S.Șerbescu ,**
VVPella ,a fost respinsă cererea Ungariei cu privire la regimul minorităților ,
susținută de ministrul maghiar Lucacs .

Vezi fișierul următor